

Język polski

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *NOWE Słowa na start!* dla klasy 6 szkoły podstawowej

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącego propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *NOWE Słowa na start!* do klasy 6. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
2. Inni, obcy, tacy sami?	• opisuje obraz	• omawia kompozycję obrazu • charakteryzuje postacie przedstawione na obrazie	• wypowiada się na temat specyfiki komiksu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim obraz	• formułuje problem przedstawiony na obrazie • wyraża własny sąd o obrazie	• bierze udział w dyskusji na temat problemu przedstawionego na obrazie
3. i 4. Wyobcowanie	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wyjaśnia pojęcia: <i>akcja, wątek, fabuła</i> <i>jednowątkowa, fabuła</i>	• określa tematykę fragmentu • charakteryzuje bohaterów fragmentu	• omawia problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • określa doświadczenia bohaterów i	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• podejmuje dyskusję na temat wyobcowania i tolerancji

	wielowątkowa, narrator		porównuje je z własnymi		
5. Zmartwienia	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wyjaśnia pojęcia: <i>związek frazeologiczny</i>	• określa tematykę fragmentu • charakteryzuje bohaterów fragmentu • nazywa uczucia, których doświadcza bohaterka	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• podejmuje dyskusję na temat sposobu traktowania osób z niepełnosprawnością
6. Czym jest starość?	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny	• wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję	• określa problematykę utworu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje znaczenie puenty utworu	• podejmuje dyskusję na temat sposobu postrzegania ludzi starych
7. Tolerancja religijna	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego	• określa tematykę fragmentu • omawia specyfikę miejsca akcji • charakteryzuje bohaterów fragmentu • nazywa uczucia, których doświadcza bohaterka	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• przedstawia informacje na temat jednej z religii wymienionych we fragmencie • podejmuje dyskusję na temat tolerancji religijnej

8. i 9. Co już wiemy o odmiennych częściach mowy?	• rozpoznaje i wskazuje odmienne części mowy	• odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych • wymienia kategorie gramatyczne poszczególnych części mowy	• rozpoznaje formę wskazanej części mowy	• stosuje właściwe formy odmiennych części mowy w kontekście	
10., 11., 12., 13. i 14. Rafał Kosik, Felix, Net i Nika oraz Gang Niewidzialnych ludzi	• relacjonuje treść lektury, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • charakteryzuje narratora • wyjaśnia pojęcie: <i>powieść fantastycznonaukowa (science fiction)</i>	• wskazuje wątek główny i wątki poboczne • rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworze • charakteryzuje bohaterów pierwszoplanowych • określa tematykę utworu • nazywa wrażenia, które wzbudza w nim czytany tekst	• określa problematykę utworu • nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie • określa doświadczenia głównych bohaterów i porównuje je z własnymi	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • wskazuje wartości w utworze i określa wartości ważne dla bohaterów	• wypowiada się na temat rozwoju techniki i jej wpływu na życie codzienne, wskazuje wady i zalety • podejmuje dyskusję na temat sztucznej inteligencji • tworzy opowiadanie w konwencji <i>science-fiction</i>
15. i 16. Jak redaguje charakterystykę?	• wskazuje różnice pomiędzy charakterystyką a opisem postaci	• odnajduje w tekście przykłady ilustrujące wskazane cechy charakteru • przygotowuje materiały do	• tworzy plan charakterystyki wskazanego bohatera literackiego	• tworzy charakterystykę wskazanego bohatera literackiego	

		napisania charakterystyki		• stosuje zasady budowania akapitów	
17. Wpływ otoczenia	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wyjaśnia pojęcie: <i>stereotyp</i>	• określa tematykę fragmentu • charakteryzuje bohaterów fragmentu	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• uczestniczy w dyskusji na temat stereotypowego postrzegania innych ludzi • przedstawia wybrany stereotyp
18. Jak korzystać ze słownika poprawnej polszczyzny?	• odnajduje hasło w słowniku poprawnej polszczyzny	• wyszukuje w słowniku potrzebne informacje	• wykorzystuje słownik poprawnej polszczyzny przy tworzeniu tekstów	• przygotowuje wyjaśnienia, które pomagają zrozumieć przyczynę danej formy zapisu	
19. Wykluczenie	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego	• określa tematykę fragmentu • charakteryzuje bohaterów fragmentu	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • odnosi problematykę fragmentu do	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• bierze udział w dyskusji na temat przyczyn wykluczania niektórych osób

			swoich własnych doświadczeń		
20. Człowiek wobec świata	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny	• wypowiada się na temat podmiotu lirycznego • wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję	• określa problematykę utworu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje wiersz	• uczestniczy w dyskusji na temat zagrożeń, jakie dla relacji międzyludzkich niesie ze sobą rozwój technologii
21. Tęsknota	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy przedstawionego świata • wyjaśnia pojęcie: <i>uchodźca</i>	• określa tematykę fragmentu • wyjaśnia przyczyny, dla których bohaterowie musieli opuścić swój dom • charakteryzuje bohaterów fragmentu	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • określa doświadczenia bohaterów i porównuje je z własnymi • omawia funkcję specyficznego języka, którym posługuje się narrator • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • interpretuje metaforyczne wypowiedzi babci • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• podejmuje dyskusję na temat priorytetów, którymi kieruje się człowiek, zwłaszcza w sytuacji zagrożenia

22. Pisownia trudnych form rzeczowników i przymiotników	• relacjonuje zasady pisowni zakończeń -dztwo, -dzki oraz -ctwo, -cki	• wyjaśnia przyczyny zapisu podanych wyrazów	• wskazuje właściwe formy wyrazów	• tworzy poprawne przymiotniki od podanych rzeczowników	
23. Podsumowanie i powtórzenie	• odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami i pojęciami: <i>narrator, powieść, świat przedstawiony, akcja, wątek, fabuła, jednowątkowa, powieść fantastycznonauczona, charakterystyka, pisownia trudnych form rzeczowników i przymiotników, odmienne części mowy, rodzina wyrazów, wyrazy pokrewne, słownik poprawnej polszczyzny</i>	• wykorzystuje najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • określa własne stanowisko	• poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze

25. Trudne sprawy	• opisuje obraz • nazywa barwy użyte przez malarza	• omawia kompozycję obrazu • charakteryzuje postacie przedstawione na obrazie	• wypowiada się na temat sposobu przedstawienia postaci • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim obraz	• formułuje problem przedstawiony na obrazie • wyraża własny sąd o obrazie • interpretuje funkcję barw	• porównuje obraz z innymi tekstami kultury podejmującymi podobną problematykę
26. Ważne pytania	• relacjonuje treść fragmentu • przytacza pytania zadane w tekście	• wyjaśnia, na czym polega pytanie filozoficzne	• definiuje pojęcie szczęścia	• wyraża własną opinię na temat zagadnień poruszonych w tekście	• formułuje inne pytania filozoficzne
27. Poetycki obraz jesieni	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki	• wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję • określa nastrój utworu	• określa problematykę utworu • wyjaśnia znaczenia dosłowne i przenośne tekstu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór	• przywołuje i interpretuje inne teksty przedstawiające jesień
28. Grypa duszy	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego	• określa tematykę fragmentu • wyjaśnia przyczyny, dla których dziadek podjął decyzję o przeprowadzce	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do	• podejmuje dyskusję na temat przyczyn melancholii • omawia obraz Fredericka Cayley Robinsona

		• charakteryzuje bohaterów fragmentu	• wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	swoich własnych doświadczeń	
29. Dzieciństwo wobec dorosłości	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego	• wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego • określa nastrój utworu	• określa problematykę utworu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje i omawia różnice pomiędzy dorosłością a dzieciństwem	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór	• omawia inne teksty kultury prezentujące obraz dzieciństwa
30. Strata bliskiej osoby	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcia: <i>narracja pierwszoosobowa</i>, <i>narracja trzecioosobowa</i>, <i>pytanie retoryczne</i>	• określa tematykę fragmentu • wskazuje funkcję rodzaju narracji • charakteryzuje bohaterów fragmentu	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• przywołuje i interpretuje inne teksty kultury poruszające temat śmierci

31. Jak opisuje przeżycia wewnętrzne?	wymienia cechy opisu przeżyć wewnętrznych	przygotowuje materiały do opisu przeżyć wewnętrznych	redaguje plan opisu przeżyć wewnętrznych	- redaguje pełny, spójny i poprawny opis przeżyć wewnętrznych - stosuje zasady budowania akapitów	
32. Pierwsza miłość	- relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń - omawia elementy przedstawionego świata - wskazuje narratora - wyjaśnia pojęcia: <i>narracja pierwszoosobowa, narracja trzecioosobowa, pytanie retoryczne</i>	- określa tematykę fragmentu - wskazuje funkcję rodzaju narracji - charakteryzuje bohaterów fragmentu	- określa problematykę fragmentu - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst - wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	- wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach - odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	- uczestniczy w dyskusji na temat zachowań osób zakochanych - redaguje opis przeżyć wewnętrznych Kaśki
33. Czym różnią się czasowniki dokonane od niedokonanych?	wyjaśnia pojęcia: <i>czasowniki dokonane, czasowniki niedokonane</i>	- uzupełnia zdania właściwymi formami czasowników - wskazuje formy dokonane w tekście	tworzy czasowniki dokonane od niedokonanych	stosuje czasowniki dokonane i niedokonane w odpowiednim kontekście	
34. Jaką funkcję pełnią czasowniki w stronie czynnej i biernej?	wyjaśnia pojęcia: <i>strona czynna, strona bierna, czasowniki przechodnie,</i>	wskazuje zdania, w których podmiot nie jest wykonawcą czynności	wskazuje czasowniki nieprzechodnie	wymienia sytuacje, w których używa się strony biernej i wyjaśnia dlaczego	

	<i>czasowniki nieprzechodnie</i>	• przekształca czasowniki ze strony czynnej na bierną i z biernej na czynną			
35. Pisownia trudnych form czasowników	• wyjaśnia pojęcie: <i>bezokolicznik</i>	• wskazuje różnice w wymowie i pisowni podanych bezokoliczników • wyjaśnia zasady pisowni końcówek bezokoliczników	• tworzy formy osobowe do podanych bezokoliczników • zapisuje bezokoliczniki od podanych form osobowych	• używa trudnych form czasowników w dłuższym tekście	
38., 39. Opis sytuacji, przeżyć wewnętrznych i dzieła sztuki	• wyjaśnia pojęcia: <i>opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych, opis dzieła sztuki</i> • wymienia elementy składające się na opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych i opis dzieła sztuki	• omawia sytuacje przedstawione na ilustracjach • opisuje emocje postaci, przedstawionych na ilustracjach	• redaguje opis sytuacji na podstawie podanego planu • opisuje uczucia i stany wewnętrzne bohaterów podanej sytuacji • odnajduje w dowolnych źródłach symboliczne znaczenia wskazanych elementów, występujących na obrazach	• redaguje dobrze zorganizowany, jasny i zrozumiały opis sytuacji • tworzy pogłębiony opis przeżyć wewnętrznych, trafnie nazywając uczucia oraz stany psychiczne, posługując się bogatym słownictwem • przy opisie dzieła sztuki wnikliwie przedstawia elementy charakterystyczne,	

				w sposób kompetentny omawia cechy artyzmu, ocenia i interpretuje dzieło sztuki, ujawniając wrażliwość	
36. i 37. Samotność	<i>Wieczór</i> Anny Kamieńskiej: • referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny • wyjaśnia pojęcie: <i>anafora</i> <i>Rutka</i> Joanny Fabickiej: • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora	<i>Wieczór</i> Anny Kamieńskiej: • wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję <i>Rutka</i> Joanny Fabickiej: • określa tematykę fragmentu • wskazuje funkcję rodzaju narracji • charakteryzuje bohaterów fragmentu	<i>Wieczór</i> Anny Kamieńskiej: • opowiada o problematyce utworu • określa znaczenia dosłowne i przenośne w wierszu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst <i>Rutka</i> Joanny Fabickiej: • określa problematykę fragmentu • wskazuje elementy fantastyczne i określa ich funkcję • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	<i>Wieczór</i> Anny Kamieńskiej: • wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór <i>Rutka</i> Joanny Fabickiej: • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń • interpretuje przenośnię użytą we fragmencie	• omawia kontekst historyczny fragmentu książki Joanny Fabickiej

			• wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów		
38. Jaką funkcję pełnią zaimki?	• wymienia rodzaje zaimków • podaje zasady używania dłuższych i krótszych form zaimków	• używa zaimków w odpowiednim kontekście • zastępuje różne wyrazy zaimkami	• tworzy odpowiednie formy zaimków • wskazuje jakie części mowy zastępują podane zaimki	• używa dłuższych i krótszych form zaimków w odpowiednich kontekstach	
39. Rodzinny kryzys	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcia: <i>powieść detektywistyczna, szyfr</i>	• określa tematykę fragmentu • wskazuje funkcję rodzaju narracji • charakteryzuje bohaterów fragmentu	• określa problematykę fragmentu • wymienia cechy powieści detektywistycznej w utworze • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• przedstawia wybraną powieść detektywistyczną • redaguje opowiadanie z wątkiem detektywistycznym

40. Ludzie telewizji	wymienia profesje związane z telewizją	opisuje zadania osób zaangażowanych przy tworzeniu programów telewizyjnych	nazywa cechy, którymi powinni się charakteryzować przedstawiciele poszczególnych profesji	omawia specyfikę telewizji jako medium	
41. Niewidzialne sprawy	- relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń - omawia elementy świata przedstawionego - wskazuje narratora - wyjaśnia pojęcia: <i>teatr, fikcja literacka</i>	- określa tematykę fragmentu - wskazuje funkcję rodzaju narracji - charakteryzuje bohaterów fragmentu	- określa problematykę fragmentu - wypowiada się na temat specyfiki teatru - nazywa emocje, których doświadczają bohaterowie - określa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst - wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	- wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach - odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	uczestniczy w dyskusji na temat <i>niewidzialnych ludzi i niewidzialnych spraw</i>
42. Programy telewizyjne	wymienia programy telewizyjne	podaje przykłady programów telewizyjnych i klasyfikuje je do właściwych kategorii	wymienia cechy programów telewizyjnych	redaguje tekst informacyjny	redaguje reklamę

43. Korzystanie z telefonu	• relacjonuje treść artykułu • wyjaśnia pojęcia: <i>e-higienia, fonoholizm</i>	• określa temat i główną myśl tekstu	• wskazuje cechy artykułu prasowego we fragmencie	• odróżnia informacje o faktach od opinii	
44. Podsumowanie i powtórzenie	• odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami i pojęciami: <i>powieść detektywistyczna (kryminalna), narracja pierwszoosobowa, anafora, fikcja literacka, opis przeżyć wewnętrznych, pisownia trudnych czasowników, zaimki, czasowniki dokonane i niedokonane, strona czynna i bierna czasowników, czasowniki przechodnie i nieprzechodnie, ludzie telewizji, programy telewizyjne</i>	• wykorzystuje najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • określa własne stanowisko	• poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze

46. Jacy jesteście?	• opisuje obraz	• omawia kompozycję obrazu • charakteryzuje postacie przedstawione na obrazie	• omawia funkcję tła • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim obraz	• interpretuje fakt umieszczenia na obrazie rzeźby Rodina • formułuje problem przedstawiony na obrazie • wyraża własny sąd o obrazie	• uczestniczy w dyskusji na temat problemu przedstawionego na obrazie
47. i 48. Bajki Ignacego Krasickiego	• wypowiada się na temat Ignacego Krasickiego • wyjaśnia pojęcia: <i>bajka, moral, epika, uosobienie</i> • relacjonuje treść bajek	• wskazuje uosobienia w bajkach i określa ich funkcję • wskazuje w utworach cechy gatunkowe	• wskazuje i omawia moral w bajkach • wskazuje wartości o których mowa w utworach	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę bajek do własnych doświadczeń	• omawia kontekst historyczny twórczości Ignacego Krasickiego
49. Prawda o ludziach zapisana w bajkach – Aleksander Fredro	• wyjaśnia pojęcia: <i>bajka, moral, uosobienie</i> • relacjonuje treść bajki	• wskazuje uosobienie w bajce i określa jego funkcję • wymienia cechy bajki • podaje różnice pomiędzy bajką a baśnią	• wskazuje i omawia moral w baje • wymienia wartości, o których mowa w utworze	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę bajki do własnych doświadczeń	• uczestniczy w dyskusji na temat problemu zaprezentowanego w bajce
50. Relacje międzyludzkie w krzywym zwierciadle	• wyjaśnia pojęcia: <i>bajka, moral, uosobienie</i> • relacjonuje treść bajki	• wskazuje uosobienie w bajce i określa jego funkcję • wymienia cechy bajki	• wskazuje i omawia moral w baje • wymienia wartości, o których mowa w utworze	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę	• redaguje bajkę

				bajki do własnych doświadczeń	
51. Jak korzystać ze słownika terminów literackich?	• odnajduje żądane hasło w słowniku terminów literackich	• przy redagowaniu tekstów korzystać ze słownika terminów literackich	• określa swoistość definicji słownikowych	• krytycznie ocenia pozyskane informacje	
52. Kompleksy	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcia: <i>wyrazy neutralne, wyrazy nacechowane emocjonalnie, zdrobnienia, zgrubienia</i>	• określa tematykę fragmentu • wskazuje funkcję rodzaju narracji	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń • interpretuje zakończenie fragmentu	• uczestniczy w dyskusji na temat problematyki poruszonej we fragmencie
53. Jak dyskutować?	• wyjaśnia pojęcia: <i>dyskusja, teza, hipoteza, argument, przykład</i> • podaje różnice pomiędzy tezą a hipotezą,	• formułuje tezę bądź hipotezę do podanego problemu	• formułuje argumentację do podanej tezy	• rozróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji	

	argumentem a przykładem			• aktywnie uczestniczyć w dyskusji	
54. Jak przygotowuje wypowiedź o charakterze argumentacyjnym?	• wyjaśnia pojęcia: <i>teza, argumenty</i>	• formułuje tezę do podanych argumentów • wyjaśnia różnice pomiędzy argumentami odwołującymi się do faktów i logiki a argumentami emocjonalnymi • wskazuje w podanym tekście argumenty oraz przykłady	• formułuje argumentację do podanej tezy • wskazuje w podanym tekście argumenty odwołujące się do faktów i logiki oraz argumenty emocjonalne	• tworzy argumentację potwierdzającą podaną tezę oraz zaprzeczającą jej	
55. Jak nas widzą inni?	• relacjonuje treść fragmentu	• rozpoznaje wypowiedź jako tekst nieliteracki • charakteryzuje bohaterkę fragmentu	• określa temat i główną myśl tekstu	• odnosi doświadczenia bohaterki fragmentu do swoich	
56. Refleksja o sobie samym	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki	• wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję	• określa problematykę utworu • wyjaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w wierszu • nazywa wrażenia, jakie	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór	• interpretuje obraz w kontekście wiersza

			wzbudza w nim czytany tekst		
57. Co już wiemy o nieodmiennych częściach mowy?	wymienia nieodmierne części mowy	- wymienia cechy nieodmiennych części mowy - odróżnia nieodmierne części mowy od odmiennych	- tworzy przysłówki od podanych przymiotników - rozpoznaje nieodmierne części mowy w tekście	- używa przysłówek w tekście - posługuje się przyimkami i spójnikami w tekście	
58. Jaką funkcję pełnią wykrzyknik i partykuła?	wyjaśnia pojęcia: <i>wykrzyknik i partykuła</i>	- wymienia cechy nieodmiennych części mowy: wykrzyknika i partykuły - odróżnia nieodmierne części mowy od odmiennych	wskazuje w tekście partykuły i wykrzykniki	używa partykuł i wykrzykników w tekście	
59. Pisownia <i>nie</i> z różnymi częściami mowy	relacjonuje zasady łącznej i rozdzielnej pisowni partykuły <i>nie</i>	odnajduje w tekście błędne zapisy <i>nie</i> z różnymi częściami mowy	uzasadnia pisownię <i>nie</i> z różnymi częściami mowy w podanych przykładach	stosuje zasady poprawnej pisowni <i>nie</i> z różnymi częściami mowy we własnym tekście	
60. Użycie dwukropka	relacjonuje zasady używania dwukropka	wskazuje w tekście, gdzie należy postawić dwukropek	uzasadnia użycie dwukropka w podanych przykładach	stosuje dwukropek we własnych tekstach	
61. Podsumowanie i powtórzenie	odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie	wykorzystuje najważniejsze konteksty	- wyciąga wnioski - określa własne stanowisko	poprawnie interpretuje	wykorzystuje bogate konteksty

	• posługuje się terminami i pojęciami: <i>motto, apostrofa, bajka, morał, wypowiedź argumentacyjna, zasady dyskusji, nieodmienne części mowy, pisownia wyrazów z nie, dwukropek</i>			wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
63. Odkrywanie świata	• opisuje obraz • określa miejsce, w którym znajdują się przedstawione postacie	• omawia kompozycję obrazu • charakteryzuje postacie przedstawione na obrazie	• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim obraz	• formułuje problem przedstawiony na obrazie • wyraża własny sąd o obrazie	• uczestniczy w dyskusji na temat problemu przedstawionego na obrazie
64., 65., 66., 67. i 68. W pustyni i w puszczy Henryka Sienkiewicza	• wypowiada się na temat Henryka Sienkiewicza • relacjonuje treść lektury, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy przedstawionego świata • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcie: <i>powieść przygodowa</i>	• wskazuje wątek główny i wątki poboczne • charakteryzuje bohaterów pierwszoplanowych oraz drugoplanowych • wskazuje funkcję rodzaju narracji • nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie	• określa problematykę utworu • wskazuje cechy powieści przygodowej w utworze • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• przedstawia tło historyczne powieści • wskazuje elementy zgodne z prawdą historyczną oraz te, które jej przeczą

			ważne dla bohaterów		
69. Postrzeganie Afryki	• wyjaśnia pojęcia: <i>mit, fakt, stereotyp</i> • relacjonuje treść artykułu	• określa temat i główną myśl tekstu	• przedstawia stereotypowy obraz Afryki	• konfrontuje przeczytane informacje z własnymi wyobrażeniami • wyjaśnia przyczyny zakorzenienia stereotypów na temat Afryki	• przygotowuje prezentację o wybranym państwie afrykańskim
70. Kodeks turysty	• relacjonuje treść fragmentu	• określa temat tekstu	• dzieli tekst na części tematyczne	• wypowiada swoją opinię na temat zasad przedstawionych w tekście	• przygotowuje prezentację na temat wybranego kraju i jego specyfiki
71. Podróż oczami poety	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego	• wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego • wyjaśnia przyczynę zastosowania cudzośłowu • określa nastrój utworu	• określa problematykę utworu • określa znaczenia dosłowne i przenośne w wierszu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór	• sporządza notatkę na temat jednego z miast przedstawionych w wierszu
72. Różne rodzaje muzeów	• wymienia rodzaje muzeów	• opisuje specyfikę poszczególnych muzeów	• wymienia znane sobie muzea i przypisuje je do podanych kategorii	• opisuje wybrane muzeum	• przygotowuje prezentację o różnych rodzajach muzeów

73. i 74. Co już wiemy o częściach zdania?	wymienia części zdania	charakteryzuje poszczególne części zdania	wskazuje w podanych zdaniach poszczególne części	przekształca zdania tak, aby zastosuje inny rodzaj podmiotu	
75. Jak wyrażamy oczekiwania?	- wylicza rodzaje perswazji - definiuje perswazję	charakteryzuje poszczególne rodzaje perswazji	przyporządkowuje sposób wyrażania oczekiwań do sytuacji oraz osoby	formułuje różne sposoby wyrażania oczekiwań	
76. Znaki interpunkcyjne w dialogach	wymienia zasady stosowania interpunkcji w dialogach	wskazuje miejsca, w których należy postawić myślnik	rozpoznaje, jakich znaków brakuje w podanym tekście	tworzy dialog stosując zasady interpunkcyjne	
77. Jak urozmaicić wypowiedź twórczą?	- definiuje wypowiedź twórczą - wymienia elementy urozmaicające wypowiedź twórczą	redaguje dialog urozmaicający akcję podanego tekstu	wzbogaca podany tekst o elementy urozmaicające	redaguje wypowiedź twórczą zawierającą elementy urozmaicające	
78. Wspomnienia z podróży	- relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń - omawia elementy świata przedstawionego - wskazuje narratora	- określa tematykę fragmentu - charakteryzuje narratora oraz bohaterów fragmentu - wskazuje funkcję rodzaju narracji	- określa problematykę fragmentu - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst - ocenia relację państwa Bongrain z ich wakacyjnego wyjazdu	- wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach - odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	uczestniczy w dyskusji na temat sposobów relacjonowania swoich przeżyć

79. Pisownia wyrazów wielką i małą literą	wymienia zasady pisowni wielką i małą literą	zapisuje prawnie podane wyrazy	uzasadnia pisownię podanych słów	tworzy tekst, w którym stosuje pisownię wyrazów wielką i małą literą	
80. i 81. Znajomość języków	- relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń - omawia elementy świata przedstawionego - wskazuje narratora - wyjaśnia pojęcie: <i>scenariusz filmowy</i>	- określa tematykę fragmentu - charakteryzuje narratora oraz bohatera fragmentu - wskazuje funkcję rodzaju narracji	- określa problematykę fragmentu - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst - wskazuje elementy komizmu	- wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach - odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń - redaguje scenariusz filmowy na podstawie podanego tekstu	redaguje oryginalny scenariusz filmowy na podstawie własnego pomysłu
82. Człowiek wobec przestrzeni	- referuje treść wiersza - określa rodzaj literacki - wskazuje podmiot liryczny	- wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję - określa nastrój utworu - wypowiada się na temat podmiotu lirycznego	- określa problematykę utworu - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	- wyraża własny sąd na temat wiersza - interpretuje utwór	omawia obraz Bernta Groenvolda w odniesieniu do omawianego wiersza
83. Podsumowanie i powtórzenie	- odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie - posługuje się terminami i pojęciami: <i>powieść przygodowa</i>,	wykorzystuje najważniejsze konteksty	- wyciąga wnioski - określa własne stanowisko	- poprawnie interpretuje wymagany materiał - właściwie argumentuje	- wykorzystuje bogate konteksty - formułuje i rozwiązuje problemy badawcze

	wyrażanie oczekiwań (perswazja), scenariusz filmowy, wypowiedź twórcza, pisownia wielką i małą literą, znaki interpunkcyjne w dialogach, części zdania			• uogólnia, podsumowuje i porównuje	
85. Na skrzydłach fantazji	• opisuje obraz • wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne	• omawia kompozycję obrazu • charakteryzuje postać przestawioną na obrazie	• omawia funkcję namalowanej przestrzeni • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim obraz	• formułuje problem przedstawiony na obrazie • wyraża własny sąd o obrazie	• uczestniczy w dyskusji na temat problemu przedstawionego na obrazie
86. Widzenie świata	• relacjonuje treść fragmentu	• określa tezę postawioną przez autora • wymienia argumenty, którymi posłużył się autor	• wskazuje zabiegi, za pomocą których autor nawiązuje kontakt z czytelnikiem	• odnosi się do pytania postawionego na końcu tekstu	• podaje przykłady indywidualnego widzenia świata
87. Mowa muzyki	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego	• określa tematykę fragmentu • charakteryzuje narratora oraz bohaterów fragmentu	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do	• omawia obraz Mary DeLave w kontekście fragmentu

	- wskazuje narratora - wyjaśnia pojęcie: wyrazy <i>dźwiękonaśladowcze</i>	wskazuje elementy fantastyczne we fragmencie	wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	swoich własnych doświadczeń	
88. Ludzie muzyki	wymienia profesje związane z muzyką	opisuje zadania osób zaangażowanych przy tworzeniu muzyki	nazywa cechy, którymi powinni się charakteryzować przedstawiciele poszczególnych profesji	omawia specyfikę muzyki jako dziedziny sztuki	
89. Koncert Wojskiego	- streszcza fragment - omawia świat przedstawiony fragmentu	- wymienia etapy, na które można podzielić <i>Koncert Wojskiego</i> - wskazuje środki stylistyczne	- charakteryzuje język fragmentu - omawia funkcję środków stylistycznych	- wymienia cechy wpływające na melodyjność fragmentu - wyraża własną opinię o fragmencie	wskazuje teksty kultury, w których muzyka pełni istotną rolę
90. Pisownia <i>ą, ę</i> oraz <i>om, on, em, en</i>	wymienia zasady pisowni <i>ą, ę</i> oraz <i>om, on, em, en</i>	uzupełnia wypowiedź podanymi czasownikami w odpowiednich formach	wyjaśnia przyczyny zapisu podanych wyrazów	tworzy tekst z użyciem poprawnych form	
91., 92., 93., 94. i 95. John Ronald Reuel Tolkien, <i>Hobbit, czyli tam i z powrotem</i>	- relacjonuje treść lektury, ustala kolejność zdarzeń - omawia elementy świata przedstawionego	- wskazuje wątek główny i wątki poboczne - rozdrażnia elementy realistyczne i	- określa problematykę utworu - wskazuje cechy powieści <i>fantasy</i> w utworze	- wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach - określa doświadczenia głównych	- omawia inny tekst kultury w konwencji <i>fantasy</i> - porównuje książkę z filmem Petera Jacksona

	• charakteryzuje narratora • wyjaśnia pojęcie: <i>powieść fantasy</i>	fantastyczne w utworze • charakteryzuje bohaterów • pierwszoplanowych • określa tematykę utworu • nazywa wrażenia, które wzbudza w nim czytany tekst	• nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie • wskazuje wartości w utworze i określa wartości ważne dla bohaterów	bohaterów i porównuje je z własnymi	
96. Jak redaguje opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy?	• definiuje opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy	• proponuje alternatywne zakończenie wybranej legendy lub baśni	• tworzy plan wydarzeń opowiadania twórczego	• tworzy opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy	
97. Wyobraźnia	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego	• wskazuje środki stylistyczne • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego	• charakteryzuje problematykę utworu • określa funkcję środków stylistycznych • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • określa nastrój utworu	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje znaczenie tytułu	• uczestniczy w dyskusji na temat funkcji wyobraźni w życiu
98. Pamiętny dzień	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń	• określa tematykę fragmentu • charakteryzuje narratora oraz	• określa problematykę fragmentu	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach	• uczestniczy w dyskusji na temat powodów czytania książek

	• omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora	bohaterów fragmentu • wyjaśnia funkcję rodzaju narracji • wskazuje elementy fantastyczne	• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje uosobienie oraz wyrazy dźwiękonaśladowcze i określa ich funkcje	• odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	
99. Zagadka Mony Lisy	• relacjonuje treść fragmentu	• opisuje obraz Leonarda da Vinci • wymienia propozycje interpretacji obrazu Leonarda da Vinci	• określa główną myśl tekstu	• interpretuje ostatnie zdanie tekstu • wypowiada się na temat zaprezentowanych wariacji na temat obrazu <i>Mona Lisa</i>	
100. Co już wiemy o wypowiedzeniach ?	• przedstawia podział wypowiedzeń	• wskazuje typy wypowiedzeń w tekstach • przekształca równoważniki zdań w zdania	• łączy wypowiedzenia tak, aby powstały zdania złożone	• zdania pojedyncze nierozwinięte przekształca w zdanie pojedyncze rozwinięte	
101. Jak łączą się wyrazy w zdaniu	• wymienia rodzaje związków wyrazowych	• definiuje rodzaje związków wyrazowych	• w zdaniu wskazuje wyrazy, które tworzą związki wyrazowe • wskazuje wyrazy poza związkami w zdaniu	• klasyfikuje związki wyrazowe	

102. Przecinek w zdaniu pojedynczym – przypomnienie wiadomości	wymienia zasady stosowania przecinka w zdaniu pojedynczym	w zdaniu wskazuje miejsca, w których powinien być przecinek	koryguje zdania pojedyncze pod kątem interpunkcji	tworzy teksty poprawnie stosując przecinki	
103. Podsumowanie i powtórzenie	- odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie - posługuje się terminami i pojęciami: <i>podtytuł, wyrazy dźwiękonaśladowe, środki stylistyczne (poetyckie), opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy, pisownia q, ę oraz en, em, on, om, przecinek w zdaniu pojedynczym, różne rodzaje wypowiedzi, związki wyrazowe, wyrazy poza związkami</i>	wykorzystuje najważniejsze konteksty	- wyciąga wnioski - określa własne stanowisko	- poprawnie interpretuje wymagany materiał - właściwie argumentuje - uogólnia, podsumowuje i porównuje	- wykorzystuje bogate konteksty - formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
105. A było to dobre	- opisuje obraz - nazywa barwy użyte przez malarza	omawia kompozycję obrazu	interpretuje funkcję użytych barw	formułuje problem przedstawiony na obrazie	porównuje obraz z innymi tekstami kultury przedstawiającymi

		wypowiada się na temat sposobu przedstawienia postaci	przedstawia skojarzenia związane z obrazem	- interpretuje wymowę obrazu - wyraża własny sąd o obrazie	podobną problematykę
106. i 107. Co było na początku?	- relacjonuje treść fragmentu - porządkuje informacje zaprezentowane w tekście - wyjaśnia pojęcia: <i>Biblia, Księga Rodzaju</i> - relacjonuje treść wiersza - wskazuje podmiot liryczny	- omawia relacje pomiędzy Bogiem a człowiekiem we fragmencie - wypowiada się na temat podmiotu lirycznego w wierszu - wskazuje środki stylistyczne w wierszu	- wypowiada się na temat sposobu przedstawienia Boga - wyjaśnia funkcję powtórzeń w tekście - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst - omawia sposób przedstawienia Boga w wierszu - określa problematykę utworu - omawia funkcję środków stylistycznych w wierszu	- wyraża własny sąd na temat fragmentu - interpretuje wiersz - wyraża własny pogląd na temat wiersza	porównuje sposób ukazania stworzenia świata w Biblii i w mitologii
108. Pierwsi ludzie	- relacjonuje treść fragmentu - wyjaśnia pojęcia: <i>Biblia, raj, Eden, związek frazeologiczny</i>	- określa temat i główną myśl fragmentu - odnosi opis Anny Kamieńskiej do pierwowzoru biblijnego	omawia sposób przedstawienia Boga we fragmencie	interpretuje znaczenie wyrażeń niedosłownych	w kontekście przeczytanego fragmentu omawia obraz Erastusa Salisbry Fielda

109. Punkt widzenia	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcia: <i>wyrazy neutralne, wyrazy nacechowane emocjonalnie, zdrobnienia, zgrubienia</i>	• omawia sposób w jaki fragmenty odnoszą się do Biblii • charakteryzuje bohaterów fragmentu • określa temat fragmentu	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi sposób przedstawienia Adama i Ewy do stereotypów dotyczących płci • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• uczestniczy w dyskusji na temat: <i>Skąd się biorą różnice w naszym postrzeganiu rzeczywistości?</i>
110. Motywy biblijne	• wymienia motywy biblijne obecne w kulturze	• omawia pochodzenie wskazanych motywów biblijnych • wymienia związki frazeologiczne pochodzące z Biblii	• wyjaśnia znaczenie oraz pochodzenie oraz znaczenie związków frazeologicznych pochodzących z Biblii	• odnajduje motywy biblijne w tekstach kultury	• przygotowuje prezentację na temat wybranego motywu biblijnego
111. Czy ziarno wyda plon?	• relacjonuje treść przypowieści • wyjaśnia pojęcia: <i>Biblia, przypowieść</i>	• wskazuje w tekście cechy gatunkowe	• wyjaśnia metaforyczne znaczenie przypowieści • wskazuje wartości zaprezentowane w przypowieści	• wyraża własny sąd o tekście	• uczestniczy w dyskusji na temat przyczyn dla których Jezus z Nazaretu posługiwał się przypowieściami

					• omawia obraz Vincenta van Gogha w kontekście omawianej przypowieści
112. Ludzka dobroć	• relacjonuje treść przypowieści • wyjaśnia pojęcia: <i>Biblia, przypowieść</i>	• określa tematykę przypowieści • omawia zachowanie bohaterów fragmentu	• formułuje przesłanie przypowieści	• odnosi wydarzenie opisane we fragmencie do własnych doświadczeń	• uczestniczy w dyskusji na temat okazywania współczucia i pomocy w codziennym życiu
113. Korzystanie z talentu	• relacjonuje treść przypowieści • wyjaśnia pojęcia: <i>Biblia, przypowieść, talent</i>	• wskazuje w tekście cechy gatunkowe	• wyjaśnia metaforyczne znaczenie przypowieści • wskazuje wartości zaprezentowane w przypowieści	• wyraża własny sąd o tekście	• uczestniczy w dyskusji na temat wykorzystywania swoich możliwości
114. Wartość przygotowań	• relacjonuje treść przypowieści • wyjaśnia pojęcia: <i>Biblia, przypowieść, talent</i>	• wskazuje w tekście cechy gatunkowe	• wyjaśnia metaforyczne znaczenie przypowieści • wskazuje wartości zaprezentowane w przypowieści	• wyraża własny sąd o tekście	• uczestniczy w dyskusji na temat okoliczności, w których należy zachować przezorność
115. Dobroczynia ludzkości	• relacjonuje treść mitu • wyjaśnia pojęcia: <i>mit, mitologia,</i>	• charakteryzuje bohatera fragmentu • określa tematykę fragmentu	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • porównuje początki ludzkości	• wypowiada się na temat najważniejszych bogów greckich

	<i>Olimp, Prometeusz, Zeus</i>	• podaje cechy mitu w podanym fragmencie • wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne	wzbudza w nim tekst	przedstawione w Biblii i w mitologii	
116. i 117. Siła miłości	<i>Mit o Orfeuszu i Eurydyce</i> • relacjonuje treść mitu • wyjaśnia pojęcia: <i>mit, mitologia, Tartar</i> Leopold Staff, <i>Odys</i> • relacjonuje treść wiersza • wskazuje adresata lirycznego	<i>Mit o Orfeuszu i Eurydyce</i> • charakteryzuje bohaterów fragmentu • określa tematykę mitu • wskazuje cechy mitu w podanym fragmencie Leopold Staff, <i>Odys</i> • określa temat wiersza • wskazuje środki stylistyczne	<i>Mit o Orfeuszu i Eurydyce</i> • określa problematykę mitu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim tekst Leopold Staff, <i>Odys</i> • określa problematykę wiersza • omawia funkcję środków stylistycznych • określa nastrój wiersza	<i>Mit o Orfeuszu i Eurydyce</i> • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach Leopold Staff, <i>Odys</i> • wyraża własny sąd na temat wiersza • wypowiada się na temat Odyseusza • interpretuje utwór	• uczestniczy w dyskusji na temat tez postawionych w wierszu Leopolda Staffa
118. W świecie mitów	• wymienia najważniejsze postacie z mitologii	• opisuje najważniejsze postacie z mitologii	• wskazuje teksty kultury współczesnej, w której obecne są motywy biblijne	• omawia przyczyny wpływu mitologii na kulturę wieków późniejszych	• przedstawia wybrany tekst kultury zawierający odwołania do mitologii

119. Jan redaguje opowiadanie twórcze na podstawie mitu lub przypowieści?	• zdefiniuje opowiadanie twórcze na podstawie mitu czy przypowieści	• proponuje alternatywne zakończenie wybranego mitu lub przypowieści	• redaguje plan wydarzeń opowiadania twórczego	• redaguje opowiadanie twórcze na podstawie mitu czy przypowieści	
120. Zasady postępowania	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora	• określa tematykę fragmentu • charakteryzuje narratora oraz bohaterów utworu	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• uczestniczy w dyskusji na temat konieczności przestrzegania zasad
121. Tolerancja	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego	• wskazuje środki stylistyczne • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego	• określa problematykę utworu • określa funkcję środków stylistycznych • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • określa nastrój utworu	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje znaczenie tytułu	• uczestniczy w dyskusji na temat wartości nadających życiu sens

122. Użycie nawiasu	• relacjonuje zasady używania nawiasu	• wyjaśnia, dlaczego w podanym tekście zastosowano nawiasy	• uzupełnia podany tekst o nawiasy	• redaguje tekst z użyciem nawiasów	
123. Radość obdarowywania	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcie: <i>powieść obyczajowa</i>	• określa tematykę fragmentu • charakteryzuje narratora oraz bohaterów fragmentu	• określa problematykę fragmentu • nazywa emocje, których doświadczają bohaterowie • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• uczestniczy w dyskusji na temat problemu poruszonego we fragmencie
124. Pisownia wyrazów obcych	• wymienia sposoby zapisywania wyrazów obcego pochodzenia	• uzupełnia podany tekst odpowiednią formą wyrazu obcego	• uzupełnia podany tekst właściwie zapisanymi słowami obcego pochodzenia	• stosuje oryginalną oraz spolszczoną wersję zapisu wyrazów obcych	
125. Jak rozpoznaje zdania złożone współrzędnie i podrzędnie?	• definiuje zdanie złożone • wymienia cechy zdań złożonych współrzędnie i zdań złożonych podrzędnie	• rozpoznaje zdania złożone współrzędnie • rozpoznaje zdania złożone podrzędnie	• nazywa rodzaje zdań złożonych	• wykonuje wykresy zdań złożonych	

126. Jak rozpoznaje typy zdań złożonych współrzędnie?	wymienia cechy różnych typów zdań współrzędnych	rozpoznaje poszczególne typy zdań złożonych współrzędnie	tworzy i zapisuje zdania złożone współrzędnie	wykonuje wykresy zdań	
127. Podsumowanie i powtórzenie	- odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie - posługuje się terminami i pojęciami: <i>powieść obyczajowa, pamiętnik, przypowieść, powtórzenie, opowiadanie twórcze na podstawie mitu lub przypowieści, pisownia wyrazów obcych, użycie nawiasu, zdanie złożone, zdanie złożone podrzędnie, zdania złożone współrzędnie (łącznie, rozłączne, przeciwstawne, wynikowe)</i>	wykorzystuje najważniejsze konteksty	- wyciąga wnioski - określa własne stanowisko	- poprawnie interpretuje wymagany materiał - właściwie argumentuje - uogólnia, podsumowuje i porównuje	- wykorzystuje bogate konteksty - formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
129. Spotkania z naturą	opisuje obraz	omawia kompozycję obrazu	wypowiada się na temat sposobu	formułuje problem	porównuje obraz z innymi tekstami kultury

	• nazywa barwy użyte przez malarza	• charakteryzuje postacie przedstawione na obrazie	przedstawienia zwierząt • nazywa wrażenia oraz skojarzenia, jakie wzbudza w nim obraz	przedstawiony na obrazie • interpretuje funkcję barw • interpretuje tytuł obrazu • wyraża własny sąd o obrazie	poruszającymi podobną problematykę
130. Zdziwienie światem	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny	• wskazuje środki stylistyczne • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego	• określa problematykę utworu • wyjaśnia funkcję środków stylistycznych • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • określa nastrój utworu	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje znaczenie tytułu	• wymienia zaobserwowane przez siebie cuda natury
131. Uczucia zwierząt	• referuje treść artykułu	• wskazuje cechy artykułu prasowego w tekście • określa temat tekstu	• określa główną myśl tekstu • odróżnia informacje o faktach od opinii • wskazuje i nazywa wartości opisane w artykule	• wyraża własny sąd o temacie artykułu • wypowiada się na temat ostatniego zdania w artykule	• uczestniczy w dyskusji na temat sposobu traktowania zwierząt przez ludzi
132. Człowiek w cywilizowanym świecie	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki	• wskazuje środki stylistyczne	• określa problematykę utworu	• wyraża własny sąd na temat wiersza	• uczestniczy w dyskusji na temat wpływu przemian

	• wskazuje podmiot liryczny	• wypowiada się na temat podmiotu lirycznego	• wyjaśnia funkcję środków stylistycznych • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • charakteryzuje nastrój utworu	• interpretuje utwór	cywilizacyjnych na człowieka
133. Co dziedziczymy?	• referuje treść komiksu • wyjaśnia pojęcie: <i>komiks</i> • omawia świat przedstawiony	• określa temat utworu • charakteryzuje bohaterów komiksu	• określa problematykę utworu • nazywa wrażenia, jakie budzi w nim komiks • wskazuje wartości zaprezentowane w komiksie	• interpretuje zakończenie komiksu • charakteryzuje komiks jako tekst kultury, wskazuje charakterystyczne dla niego cechy	• uczestniczy w dyskusji na temat wpływu przemian cywilizacyjnych na życie człowieka
134. Jak redaguje list oficjalny?	• definiuje list oficjalny	• wymienia części, z których składa się list oficjalny • wybiera argumenty adekwatne do określonego listu oficjalnego	• przekształca podaną wiadomość w list oficjalny • koryguje podany przykład listu oficjalnego	• redaguje list oficjalny	
135. Jak kulturalnie się porozumiewać?	• wymienia cechy języka potocznego • wymienia elementy	• wyjaśnia, w jakich sytuacjach używa się oficjalnej a w jakich –	• wskazuje różnice pomiędzy językiem mówionym a językiem pisany	• posługuje się różnymi odmianami języka stosownie do sytuacji	

	składające się na etykietę językową	nieoficjalnej odmiany języka			
136. Co już wiemy o głoskach i sylabach?	• odróżnia głoski od liter • dzieli głoski na samogłoski i spółgłoski	• definiuje głoski, sylaby i litery	• odróżnia spółgłoski miękkie od twardych	• wskazuje słowa, w których litera <i>i</i> oznacza tylko miękkość głoski, w których – tworzy sylabę	
137. Jak rozróżnić głoski dźwięczne i bezdźwięczne oraz ustne i nosowe?	• wymienia cechy głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych • wymienia cechy głosek ustnych i nosowych	• wskazuje głoski dźwięczne i bezdźwięczne w podanych wyrazach • wskazuje głoski ustne i nosowe w podanych wyrazach	• odróżnia głoski dźwięczne od bezdźwięcznych oraz ustne od nosowych	• wskazuje głoski dźwięczne i bezdźwięczne, ustne i nosowe w tekście	
138. Jak akcentować wyrazy? Jak intonować zdania?	• wymienia sytuacje, kiedy akcentujemy wyrazy na trzecią i na czwartą sylabę od końca • definiuje słowo: <i>intonacja</i>	• identyfikować akcent paroksytoniczny jako dominujący w języku polskim	• wskazuje akcent w podanych wyrazach	• czyta podany tekst poprawnie akcentując wszystkie wyrazy	
139. i 140. Pisownia wyrazów z ó, u, rz, ż, ch, h	• wymienia zasady pisowni ó i u, rz i ż oraz ch i h	• uzupełnia podane słowa odpowiednimi literami	• podaje wyrazy pokrewne uzasadniające pisownię • poprawnie zapisuje podane słowa	• tworzy tekst, w którym stosuje poprawną pisownię wyrazów z ó, u, rz, ż, ch, h	

141. Człowiek i natura	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny	• wskazuje środki stylistyczne • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego • omawia sytuację liryczną	• określa problematykę utworu • określa funkcję środków stylistycznych • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • określa nastrój utworu	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór	• wskazuje inne teksty kultury mówiące o sposobie postrzegania natury przez człowieka
142. Jak poprawnie używa średnika?	• wyjaśnia, do czego służy średnik w wypowiedziach	• wyjaśnia, w jakim celu został użyty średnik we wskazanym tekście	• uzupełnia podany tekst średnikami	• układa tekst z zastosowaniem średników	
143. Walka z plastikiem	• referuje treść fragmentu	• wskazuje we fragmencie cechy artykułu prasowego • określa temat tekstu	• określa główną myśl tekstu • omawia funkcję śródtytułów • odróżnić informacje o faktach od opinii • wskazuje i nazywa wartości opisane w artykule	• wyraża własny sąd o temacie artykułu • wyjaśnia, w jakim celu autor przywołuje dane wyrażone liczebnikami	• omawia fotografię umieszczoną w podręczniku w kontekście przeczytanego artykułu
144. Podsumowanie i powtórzenie	• odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami i pojęciami: <i>list</i>	• wykorzystuje najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • określa własne stanowisko	• poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje	• wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze

	oficjalny, pisownia wyrazów z ó, u, rz, ż, ch, h, średnik, głoski (spółgłoski miękkie i twarde, funkcje litery i, głoski dźwięczne i bezdźwięczne, głoski ustne i nosowe), wymowa (zasady akcentowania, zasady intonacji)			• uogólnia, podsumowuje i porównuje	
146. Kartki z kalendarza	• opisuje obraz • nazywa barwy użyte przez malarza	• omawia kompozycję obrazu • wypowiada się na temat sposobu przedstawienia postaci	• wskazuje problem przedstawiony na obrazie • nazywa wrażenia oraz skojarzenia, jakie wzbudza w nim obraz	• formułuje problem przedstawiony na obrazie • interpretuje funkcję barw • interpretuje tytuł obrazu • wyraża własny sąd o obrazie	• uczestniczy w dyskusji na temat sztuki w przestrzeni publicznej
147. 11 listopada – Narodowe Święto Niepodległości	• referuje treść fragmentu • wyjaśnia pojęcie: <i>patriotyzm</i>	• określa temat fragmentu • formułuje w punktach, na czym polega współczesny patriotyzm	• określa główną myśl tekstu • wskazuje i nazywa wartości opisane w tekście	• omawia funkcję porównania do ogrodnika • wyraża własny sąd o temacie artykułu	• uczestniczy w dyskusji na temat różnych sposobów postrzegania słowa: <i>patriotyzm</i>
148. 24 grudnia – Wigilia świąt	• referuje treść wiersza	• określa temat utworu	• omawia funkcję epitetów	• wyraża swoją opinię na temat wiersza	• uczestniczy w dyskusji na temat różnych sposobów

Bożego Narodzenia		wypowiada się na temat specyfiki wiersza Ludwika Jerzego Kerna		omawia symbolikę ozdób choinkowych	świętowania Bożego Narodzenia
149. 14 lutego – walentynki	- relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń - omawia elementy świata przedstawionego - wskazuje narratora	- określa tematykę fragmentu - charakteryzuje narratora oraz bohatera fragmentu - nazywa emocje, których doświadcza bohater	- określa problematykę fragmentu - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst - wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	- wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach - odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	uczestniczy w dyskusji na temat przyczyn negatywnego nastawienia do walentynek
150, 2 kwietnia – Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci	referuje treść listu	- określa temat listu - wylicza, z czego składa się wyobrażenia według autorki listu	wyjaśnia sformułowania metaforyczne użyte w liście	- omawia problematykę listu - wyraża własny sąd o treści listu	omawia książki, które najintensywniej zapadły mu w pamięć
151. Wielkanoc	- referuje treść wiersza - określa rodzaj literacki - wskazuje podmiot liryczny	- wskazuje środki stylistyczne - wypowiada się na temat podmiotu lirycznego	- określa problematykę utworu - wyjaśnia funkcję środków stylistycznych - nazywa wrażenia, jakie	- wyraża własny sąd na temat wiersza - interpretuje utwór	przedstawia różne sposoby świętowania Wielkanocy

			wzbudza w nim czytany tekst • określa nastrój utworu		
--	--	--	---	--	--

*PRZEDMIOTOWY ZASADY OCENIANIA
Z JĘ ZYKA POLSKIEGO DLA KLAS IV – VIII
W UJĘ CIU KRYTERIALNYM (DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ)*

1. Wymagania programowe

▪ **Poziom wymagań koniecznych na ocenę dopuszczającą**

- to wiadomości i umiejętności, które umożliwiają uczniowi świadome korzystanie z lekcji.

▪ **Poziom wymagań podstawowych na ocenę dostateczną**

- to wiadomości i umiejętności stosunkowo łatwe do opanowania, użyteczne w życiu codziennym i absolutnie niezbędne do kontynuowania nauki na wyższym poziomie, wyznaczone przez podstawę programową.

▪ **Poziom wymagań rozszerzających na ocenę dobrą**

- to wiadomości i umiejętności o średnim stopniu trudności, częściowo hipotetyczne, stanowią pogłębienie i poszerzenie wymagań programowych.

▪ **Poziom wymagań dopełniających na ocenę bardzo dobrą**

- to wiadomości i umiejętności trudne do opanowania, twórcze naukowo, wyspecjalizowane ponad potrzeby kierunku dalszego kształcenia, stanowią dopełnienie wymagań rozszerzających.

▪ **Poziom wymagań wykraczających na ocenę celującą**

- to wiadomości i umiejętności dla uczniów wybitnych.

2. Umiejętności oceniane na lekcjach języka polskiego

Na lekcjach języka polskiego ocenie podlega:
- mówienie (opowiadania ustne – twórcze i odtwórcze)
- czytanie: - głośne i wyraziste z uwzględnieniem zasad kultury żywego słowa - ciche ze zrozumieniem
- pisanie, redagowanie określonych form wypowiedzi (w domu i w klasie)
- posługiwanie się poznanymi zasadami ortograficznymi (dyktanda)
- znajomość treści lektur obowiązkowych
- znajomość wybranych zagadnień z nauki o języku (gramatyki)
- inne umiejętności (recytacja, rysunkowe konkretyzacje utworów literackich, wykonanie określonych projektów, realizacja zadań w grupie)

1. Formy oceny wiedzy i umiejętności:

- dłuższe wypowiedzi ustne, np. swobodna wypowiedź na określony temat, charakteryzowanie bohaterów literackich. Przy odpowiedzi obowiązuje znajomość materiału z trzech ostatnich lekcji, w przypadku lekcji powtórzeniowych z całego działu,
- kartkówki obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji (nie muszą być wcześniej zapowiadane, ale mogą),
- sprawdziany podsumowujące poszczególne działy (sam sprawdzian oraz jego formę należy zapowiedzieć tydzień wcześniej)
- sprawdziany gramatyczne (semestralne lub całoroczne),
- testy ze znajomości lektury,
- wypracowania klasowe z lektury podstawowej (trzy w ciągu roku),
- dyktanda,

- prace domowe w zeszycie (w przypadku nieobecności ucznia na zajęciach zobowiązany jest on do uzupełnienia brakujących zadań),
- aktywność na lekcji,
- prace dodatkowe,
- udział w konkursach polonistycznych.

2. Zasady oceniania:

- Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości.
- Każdy uczeń powinien otrzymać w semestrze minimum 10 ocen.
- Prace klasowe, krótkie sprawdziany i odpowiedzi ustne są obowiązkowe.
- Nie ma możliwości poprawiania ocen na tydzień przed klasyfikacją.
- Uczeń, który opuścił więcej niż 50 % lekcji może być nieklasyfikowany.
- Uczeń ma prawo dwukrotnie w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do lekcji. Po wykorzystaniu limitu określonego powyżej uczeń otrzymuje za każde nieprzygotowanie ocenę niedostateczną.
- W przypadku usprawiedliwionej nieobecności uczeń może być zwolniony z kartkówki lub odpowiedzi, ale nie zwalnia go to z obowiązku uzupełniania wiadomości, które nauczyciel ma prawo skontrolować na najbliższej jednostce lekcyjnej.
- Osiągnięte sukcesy w konkursach i olimpiadach wpływają na podwyższenie oceny z przedmiotu.

3. Sposób oceniania poszczególnych umiejętności

Umiejętność:		Sposób oceniania:
- mówienie		- kryteria oceny opowiadania ustnego
- czytanie:		- kryteria oceny czytania głośnego
	- głośne i wyraziste z uwzględnieniem zasad kultury żywego słowa	
	- ciche ze zrozumieniem	- według liczby uzyskanych punktów przeliczanych na oceny

		[podawane po każdym sprawdzianie]
- pisanie, redagowanie określonych form wypowiedzi (w domu i w klasie)	- kryteria oceny pisemnych prac klasowych i domowych (ćwiczenia redakcyjne)	
- posługiwanie się poznanymi zasadami ortograficznymi (dyktanda)	- zasady oceniania dyktand	
- znajomość treści lektur obowiązkowych	- według liczby uzyskanych punktów przeliczanych na oceny [podawane po każdym sprawdzianie]	
- znajomość treści lektur uzupełniających	- ocena za notatki przygotowane przez ucznia, w przypadku wątpliwości dodatkowe pytania z treści	
- znajomość wybranych zagadnień z nauki o języku (gramatyki)	- według liczby uzyskanych punktów przeliczanych na oceny [podawane po każdym sprawdzianie]	
- recytacja	- kryteria oceny recytacji	
- rysunkowe konkretyzacje utworów literackich	- kryteria oceny rysunkowych konkretyzacji utworów	
- realizacja określonych projektów	- kryteria podawane po realizacji projektu, uwzględniające zasady ustalone przed jego realizacją	
- ocena realizacji zadań w grupie	- kryteria oceny współpracy w grupie	

4. Ocena prac pisemnych i zasady ich poprawiania.

- a) Sprawdziany, z których uczeń uzyskał ocenę niedostateczną, ma prawo poprawić w ciągu dwóch tygodni od ich zwrotu. Do dziennika obok oceny uzyskanej poprzednio wpisuje się ocenę poprawioną, a ocena z poprawy jest oceną ostateczną, wpisaną obok oceny pierwotnej.
- b) Uczeń może również poprawić inne oceny, ale w uzgodnieniu z nauczycielem.
- c) Uczeń nieobecny na sprawdzianie ma obowiązek napisania sprawdzianu lub zaliczenia odpowiedzi ustną w ciągu tygodnia od daty powrotu do szkoły.
- d) W przypadku, gdy uczeń zgłosi chęć uzupełnienia braków z przedmiotu, nauczyciel chętnie udzieli pomocy.
- e) Oceny z kartkówek nie podlegają poprawie.
- f) Jeżeli uczeń z przyczyn losowych nie może napisać sprawdzianu lub testu w określonym terminie, wówczas ma obowiązek uczynić to na najbliższej lekcji lub w terminie ustalonym z nauczycielem.

5. Zeszyt przedmiotowy:

- Uczeń jest zobowiązany do prowadzenia zeszytu przedmiotowego.
- Zeszyt podlega ocenie raz w semestrze lub częściej. Przy ocenie bierze się pod uwagę staranność i systematyczność, poprawność rzeczową i językową notatki.
- Za brak zeszytu przedmiotowego (gdy była zadana praca domowa) uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

8 . Skala ocen

- celujący (6)
- bardzo dobry (5)
- dobry (4)
- dostateczny (3)
- dopuszczający (2)
- niedostateczny (1)

1. „Plusy” (+)

„Plus” uczeń może otrzymać za:

- nieskomplikowane, krótkie zadania domowe
- przyniesienie dodatkowych materiałów wykorzystanych podczas lekcji
- dobre wywiązanie się z zadań realizowanych w grupie
- kompletność zeszytu przedmiotowego
- zadania wykonywane w klasie

Cztery „plusy” równa się ocenie bardzo dobrej.

W przypadku testów pisemnych przyjmuje się skalę punktową przeliczaną na oceny cyfrowe wg kryteriów:

100% - 91% - ocena bardzo dobra

90% - 75% - ocena dobra

74% - 51% - ocena dostateczna

50% - 31% - ocena dopuszczająca

30% - 0% - ocena niedostateczna

Ocenę celującą otrzymuje uczeń w przypadku, gdy osiągnie 100% punktów i rozwiąże zadanie dodatkowe lub gdy osiągnie 100% punktów, a jego wiedza odbiega poziomem od pozostałych uczniów, a sprawdzian wg uczniów był trudny.

Uczniowie posiadający informację o obniżeniu wymagań otrzymują ocenę dopuszczającą po uzyskaniu 20% maksymalnej liczby punktów.

2. Ilość uzyskiwanych ocen w semestrze za poszczególne umiejętności

Przyjmuje się minimalną ilość uzyskanych przez ucznia w ciągu jednego semestru ocen za poniższe umiejętności:

- mówienie – 3 stopnie
- czytanie głośne – 3 stopnie
- czytanie ciche ze zrozumieniem – 4 stopnie
- pisanie, redagowanie określonych form wypowiedzi (w domu i w klasie) – po 3 stopnie, w sumie 6
- posługiwanie się poznanymi zasadami ortograficznymi (dyktanda) – po 3 stopnie.

3. Informowanie uczniów o osiągnięciach, postępach w nauce

- Uczniowie są informowani na bieżąco o każdej otrzymanej ocenie.
- Każda praca pisemna jest dokładnie omówiona pod względem kryteriów oceniania i punktacji.
- Informacja o grożącej ocenie niedostatecznej (semestralnej lub rocznej) przekazywana jest uczniowi na miesiąc przed terminem wystawienia ocen.
- O innych ocenach (semestralnych lub rocznych) uczniowie informowani są z tygodniowym wyprzedzeniem.

1. Informowanie rodziców o osiągnięciach uczniów

- Ocenione prace są przechowywane w teczkach. Rodzice mają prawo wglądu do teczek i dodatkowych uzasadnień do poszczególnych ocen.
- Oceny z prac pisemnych mogą być odnotowane w zeszycie przedmiotowym, podpisane przez nauczyciela.
- Rodzice informowani są o wszystkich ocenach częściowych, semestralnych w formie pisemnej podczas spotkań z wychowawcą klasy.
- Informacja o grożącej uczniowi ocenie niedostatecznej na koniec semestru lub koniec roku przekazywana jest rodzicom (w formie pisemnego zawiadomienia podpisanego przez wychowawcę klasy) na miesiąc przed wystawieniem oceny.
- O innych ocenach semestralnych lub rocznych uczniowie informowani są z tygodniowym wyprzedzeniem.

4. Zasady wystawiania ocen na semestr i koniec roku szkolnego

Ocena na pierwszy semestr i koniec roku szkolnego wystawiana jest według następujących zasad:

- Ocenę ustala nauczyciel przedmiotu.
- Ocena na pierwszy semestr i koniec roku zależy od przewagi uzyskanych ocen z prac klasowych, sprawdzianów, kartkówek. Pozostałe oceny są ocenami wspomagającymi.
- Jeśli istnieją wątpliwości, ostatecznie decydują oceny uzyskane z umiejętności kluczowych: czytania i odbioru różnych tekstów kultury, tworzenia własnego tekstu.
- Jeśli nauczyciel uzna za stosowne, może wprowadzić dodatkową (oddzielną) kategorię oceniania – np. zadania domowe, praca na lekcji.
- Uczniowie, którzy są laureatami lub finalistami konkursu przedmiotowego o zasięgu wojewódzkim, otrzymują ocenę celującą (semestralną lub roczną).
- Ocena semestralna (roczna) nie jest średnią arytmetyczną ocen częściowych.
- Na miesiąc przed klasyfikacją nauczyciel informuje ucznia o proponowanej ocenie.

5. Ubieganie się o wyższą, niż przewidywana, ocenę semestralną lub roczną.

- Uczeń może ubiegać się o wyższą, niż przewidywana, ocenę semestralną lub roczną na zasadach określonych w WSO.
- Uczeń we wniosku zobowiązany jest określić ocenę, o jaką chce się ubiegać.
- Nauczyciel przygotowuje sprawdzian pisemny (czas trwania sprawdzianu 45 minut), który zawiera umiejętności i wiadomości na wskazaną przez ucznia ocenę. Uczeń, aby uzyskać wyższą ocenę, musi z punktowego sprawdzianu uzyskać minimum 90% punktów.

6. Uczniowie z dostosowaniem wymagań edukacyjnych do ich możliwości (stwierdzone i zapisane w opinii wydanej przez poradnię psychologiczno – pedagogiczną):

- mogą zdobyć mniej punktów, aby uzyskać ocenę dopuszczającą (tworzenie własnego tekstu, sprawdziany z zakresu: czytania ze zrozumieniem, nauki o języku, frazeologii, teorii literatury, czytania ze zrozumieniem, znajomości lektur)
- mają możliwość poprawy dyktanda na ocenę dopuszczającą poprzez bezbłędne przepisanie tekstu dyktanda z uwzględnieniem poprawek naniesionych przez nauczyciela.

7. Uczniowie z dostosowaniem wymagań edukacyjnych do ich możliwości (stwierdzone i zapisane w opinii wydanej przez poradnię psychologiczno – pedagogiczną) – wolne tempo pracy:

- wydłużanie czasu na sprawdzianach,
- mniej zadań na sprawdzianach,
- wybór krótszego tekstu do czytania w określonym czasie,
- więcej czasu na wykonanie poleceń na lekcji.

8. *Uczniowie ze stwierdzoną dysleksją rozwojową (stwierdzoną i zapisaną w opinii wydanej przez poradnię psychologiczno – pedagogiczną) mają następujące ułatwienia:*

- większa tolerancja błędów ortograficznych i interpunkcyjnych przy redagowaniu różnych form wypowiedzi.
- otrzymywanie punktów za estetykę pracy (jeśli takie kryterium jest przewidziane) bez względu na nieczytelność pisma, skreślenia,
- wielokrotne poprawianie dyktand – bezbłędne przepisanie tekstu dyktanda po uwzględnieniu poprawek nauczyciela,
- więcej czasu na sprawdzianach (w zależności od potrzeby uczniów i zaleceń zapisanych w poszczególnych opiniach),
- wcześniejsze ukierunkowanie przygotowujące do samodzielnej lektury,
- wybór krótszego tekstu do czytania,
- niewytykanie błędów, nieprzerywanie czytania,

- niewyznaczanie do czytania w obecności klasy nowego tekstu,
- wykorzystanie na lekcji nagrań z wzorcowym czytaniem lektora,
- wykorzystanie programów multimedialnych i komputerów do ćwiczeń praktycznych,
- korzystanie z graficznych wzorów wypracowań,
- pisanie prac na komputerze, a potem przepisywanie,
- w przypadku głębokiej dysgrafii, gdy zmniejsza się czytelność pisma, umożliwia się uczniowi wykonanie prac kontrolnych na komputerze. Jeżeli nauczyciel nie jest w stanie odczytać pracy ucznia, robi to uczeń w jego obecności, wyjaśniając wszystkie wątpliwości ortograficzne,
- pisemne sprawdziany ogranicza się do sprawdzania wiadomości,
- preferuje się odpowiedzi ustne. Pytania kierowane do ucznia są precyzyjne, konkretne, unika się pytań typu: „Co wiesz o?”
- ze względu na dużą wrażliwość, dzieci dyslektyczne mogą odpowiadać z ławki, a nie przy tablicy,
- nauczyciel kieruje procesem samokształcenia i samokontroli ucznia, wyrabia nawyk pracy ze słownikiem i uzmysławia praktyczną wartość korzystania z zasad i reguł ortograficznych.
- uczniowie mają możliwość poprawy dyktanda na ocenę dopuszczającą (bezbłędne przepisanie tekstu dyktanda z uwzględnieniem poprawek naniesionych przez nauczyciela,

- przy ocenie ćwiczeń redakcyjnych uczniów ze stwierdzoną dysleksją rozwojową (stwierdzona i zapisana w opinii wydanej przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną) nie bierze się pod uwagę poprawności ortograficznej i interpunkcyjnej, a odpowiednio – komunikatywność wypowiedzi i czytelność z pominięciem zaburzeń strony graficznej pisma. Ponadto dyktanda uczniowie poprawiają „do skutku” (bezbłędne przepisanie tekstu dyktanda z uwzględnieniem poprawek nanoszonych przez nauczyciela).

9. **Uczeń ze sprawnością intelektualną niższą od przeciętnej.**

Konieczne jest dostosowanie wymagań , które obejmują jednak wiadomości i umiejętności określone podstawą programową. Poprawa prac klasowych odbywać się będzie przy pomocy nauczyciela. Należy dostosować metody i formy pracy ułatwiające opanowanie wiadomości i umiejętności. Wymagania, co do formy, mogą obejmować między innymi:

- omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności,
- przeznaczanie więcej czasu na jego utrwalenie,
- podawanie poleceń w prostszej formie,
- unikanie trudnych, czy abstrakcyjnych pojęć,
- częste odwoływanie się do konkretnego, przykładu,

- unikanie pytań problemowych, przekrojowych,
- wydłużony czas pracy,
- mniej zadań do wykonania,
- szerokie zastosowanie zasady pogładowości,
- dostosowanie pracy domowej do możliwości ucznia.

Opracował a:

mgr Małgorzata Goleman

Biologia

Wymagania edukacyjne z biologii dla klasy 6 szkoły podstawowej
oparte na Programie nauczania biologii – Puls życia autorstwa Anny Zdziennickiej

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
	1. W królestwie zwierząt	Uczeń: · wymienia wspólne cechy zwierząt	Uczeń: · przedstawia poziomy	Uczeń: · definiuje pojęcia <i>komórka</i> ,	Uczeń: · charakteryzuje bezkręgowce i kręgowce	Uczeń: · prezentuje stopniowo komplikującą się

I. Świat zwierząt		· wyjaśnia, czym różnią się zwierzęta kręgowce od bezkręgowych	organizacji ciała zwierząt · podaje przykłady zwierząt kręgowych i bezkręgowych	<i>tkanka, narząd, układ narządów, organizm</i> · na podstawie podręcznika przyporządkowuje podane zwierzę do odpowiedniej grupy systematycznej	· charakteryzuje pokrycie ciała bezkręgowców i kręgowców · podaje przykłady szkieletów bezkręgowców	budowę ciała zwierząt · na podstawie opisu przyporządkowuje zwierzę do odpowiedniej grupy systematycznej
	2. Tkanki: nabłonkowa, mięśniowa i nerwowa	· wyjaśnia, czym jest tkanka · wymienia podstawowe rodzaje tkanek zwierzęcych · przy pomocy nauczyciela przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rysuje obrazy widziane pod mikroskopem	· wymienia najważniejsze funkcje wskazanej tkanki zwierzęcej · opisuje budowę wskazanej tkanki · przy niewielkiej pomocy nauczyciela przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rysuje obrazy widziane pod mikroskopem	· określa miejsca występowania w organizmie omawianych tkanek · samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i przy pomocy nauczyciela rysuje obrazy widziane pod mikroskopem	· charakteryzuje budowę poszczególnych tkanek zwierzęcych · rozpoznaje na ilustracji rodzaje tkanek zwierzęcych · omawia budowę i sposób funkcjonowania tkanki mięśniowej · samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rysuje obrazy widziane pod mikroskopem	· na podstawie ilustracji analizuje budowę tkanek zwierzęcych · wykazuje związek istniejący między budową tkanek zwierzęcych a pełnionymi przez nie funkcjami · samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych · wykonuje z dowolnego materiału model

						wybranej tkanki zwierzęcej
	3. Tkanka łączna	· wymienia rodzaje tkanki łącznej · wymienia składniki krwi · przy pomocy nauczyciela przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rozpoznaje elementy tkanki widziane pod mikroskopem	· wskazuje rozmieszczenie omawianych tkanek w organizmie · opisuje składniki krwi · przy niewielkiej pomocy nauczyciela przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rozpoznaje elementy tkanki widziane pod mikroskopem	· wskazuje zróżnicowanie w budowie tkanki łącznej · omawia funkcje składników krwi · samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i przy niewielkiej pomocy nauczyciela rozpoznaje charakterystyczne elementy obserwowanej tkanki	· omawia właściwości i funkcje tkanki kostnej, chrzęstnej i tłuszczowej · charakteryzuje rolę poszczególnych składników morfotycznych krwi · samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i na podstawie ilustracji rozpoznaje charakterystyczne elementy obserwowanej tkanki	· wykazuje związek istniejący między budową elementów krwi a pełnionymi przez nie funkcjami · wykonuje mapę mentalną dotyczącą związku między budową poszczególnych tkanek zwierzęcych a pełnionymi przez nie funkcjami · samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i na podstawie ilustracji rozpoznaje oraz opisuje elementy tkanki widziane pod mikroskopem

II. Od parzydełko wców do pierścienic	4. Parzydełkowce – najprostsze zwierzęta tkankowe	· wskazuje miejsce występowania parzydełkowców w · rozpoznaje na ilustracji parzydełkowca wśród innych zwierząt	· wymienia cechy budowy parzydełkowców · wyjaśnia, na czym polega rola parzydełek	· porównuje budowę oraz tryb życia polipa i meduzy · rozpoznaje wybrane gatunki parzydełkowców	· charakteryzuje wskazane czynności życiowe parzydełkowców w · ocenia znaczenie parzydełkowców w w przyrodzie i dla człowieka	· wykazuje związek istniejący między budową parzydełkowców a środowiskiem ich życia · przedstawia tabelę, w której porównuje polipa z meduzą · wykonuje model parzydełkowca
	5. Płazińce – zwierzęta, które mają nitkowate ciało	· wskazuje miejsce występowania płazińców · rozpoznaje na ilustracji tasiemca	· wskazuje na ilustracji elementy budowy tasiemca · wskazuje drogi inwazji tasiemca do organizmu · wskazuje na schemacie cyklu rozwojowego tasiemca żywiciela pośredniego	· omawia przystosowanie tasiemca do pasożytniczego trybu życia · charakteryzuje znaczenie płazińców · omawia rolę żywiciela pośredniego i ostatecznego w cyklu rozwojowym tasiemca	· charakteryzuje wskazane czynności życiowe płazińców · omawia sposoby zapobiegania zarażeniu się tasiemcem	· analizuje możliwości zakażenia się chorobami wywoływanymi przez płazińce · ocenia znaczenie płazińców w przyrodzie i dla człowieka
	6. Nicienie – zwierzęta, które mają nitkowate ciało	· wskazuje środowisko życia nicieni · rozpoznaje na ilustracji	· wskazuje charakterystyczne cechy nicieni · omawia budowę	· wskazuje drogi inwazji nicieni do organizmu · wyjaśnia, na czym polega	· charakteryzuje objawy chorób wywołanych przez nicienie	· analizuje możliwości zakażenia się chorobami

		nicienie wśród innych zwierząt	zewnętrzną nicieni · wymienia choroby wywołane przez nicienie	„choroba brudnych rąk”	· omawia znaczenie profilaktyki	wywoływanymi przez nicienie · przygotowuje prezentację multimedialną na temat chorób wywoływanych przez nicienie · charakteryzuje znaczenie nicieni w przyrodzie i dla człowieka
	7. Pierścienice – zwierzęta zbudowane z segmentów	· rozpoznaje pierścienice wśród innych zwierząt · wskazuje środowisko życia pierścienic	· wymienia cechy charakterystyczne budowy zewnętrznej pierścienic · wyjaśnia znaczenie szczecinek	· omawia środowisko i tryb życia nereidy oraz pijawki · na żywym okazie dżdżownicy lub na ilustracji wskazuje siodełko i wyjaśnia jego rolę	· wskazuje przystosowania pijawki do pasożytniczego trybu życia · charakteryzuje wskazane czynności życiowe pierścienic	· zakłada hodowlę dżdżownic, wskazując, jak zwierzęta te przyczyniają się do poprawy struktury gleby · ocenia znaczenie pierścienic w przyrodzie i dla człowieka
	8. Cechy stawonogów	· rozpoznaje stawonogi wśród innych zwierząt · wymienia skorupiaki, owady i pajęczaki jako zwierzęta	· wymienia miejsca bytowania stawonogów · rozróżnia wśród stawonogów skorupiaki,	· wykazuje różnorodność miejsc bytowania stawonogów · przedstawia kryteria podziału stawonogów na skorupiaki,	· charakteryzuje wskazane czynności życiowe stawonogów · omawia cechy umożliwiające rozpoznanie skorupiaków,	· przedstawia różnorodność budowy ciała stawonogów oraz ich trybu życia, wykazując jednocześnie ich cechy wspólne

III. Stawonogi i mięczaki		należące do stawonogów · wymienia główne części ciała poszczególnych grup stawonogów	owady i pajęczaki	owady i pajęczaki · opisuje funkcje odnóży stawonogów · wyjaśnia, czym jest oskórek	owadów i pajęczaków · wymienia cechy adaptacyjne wskazanej grupy stawonogów · wyjaśnia, czym jest oko złożone	· analizuje cechy adaptacyjne stawonogów, umożliwiające im opanowanie różnych środowisk
	9. Skorupiaki – stawonogi, które mają twardy pancerz	· wymienia główne części ciała skorupiaków · wskazuje środowiska występowania skorupiaków · rozpoznaje skorupiaki wśród innych stawonogów	· wymienia cztery grupy skorupiaków	· nazywa poszczególne części ciała u raka stawowego	· wykazuje związek między budową skorupiaków a środowiskiem ich życia	· charakteryzuje znaczenie skorupiaków w przyrodzie i dla człowieka
	10. Owady – stawonogi zdolne do lotu	· wymienia elementy budowy zewnętrznej owadów · wylicza środowiska życia owadów · rozpoznaje owady wśród innych stawonogów	· wskazuje charakterystyczne cechy budowy wybranych gatunków owadów · na wybranych przykładach omawia znaczenie owadów dla człowieka	· na kilku przykładach omawia różnice w budowie owadów oraz ich przystosowania do życia w różnych środowiskach · na wybranych przykładach omawia	· wykazuje związek istniejący między budową odnóży owadów a środowiskiem ich życia · na wybranych przykładach omawia znaczenie owadów w	· analizuje budowę narządów gębowych owadów i wykazuje jej związek z pobieranym pokarmem

				znaczenie owadów dla człowieka	przyrodzie i dla człowieka	
	11. Pajęczaki – stawonogi, które mają cztery pary odnóży	· wymienia środowiska występowania pajęczaków · rozpoznaje pajęczaki wśród innych stawonogów	· wskazuje charakterystyczne cechy budowy zewnętrznej pajęczaków · omawia sposób odżywiania się pajęczaków	· na podstawie cech budowy zewnętrznej pajęczaków przyporządkowuje konkretne okazy do odpowiednich gatunków · na podstawie obserwacji żywych okazów lub filmu edukacyjnego omawia czynności życiowe pajęczaków	· omawia sposoby odżywiania się pajęczaków na przykładzie wybranych przedstawicieli · charakteryzuje odnóże pajęczaków	· ocenia znaczenie pajęczaków w przyrodzie i dla człowieka · analizuje elementy budowy zewnętrznej pajęczaków i wykazuje ich przystosowania do środowiska życia
	12. Mięczaki – zwierzęta, które mają muszlę	· wymienia miejsca występowania mięczaków · wskazuje na ilustracji elementy budowy ślimaka	· omawia budowę zewnętrzną mięczaków · wskazuje na ilustracjach elementy budowy mięczaków	· na podstawie obserwacji żywych okazów lub filmu edukacyjnego omawia czynności życiowe mięczaków	· wykazuje różnice w budowie ślimaków, małży i głowonogów · omawia znaczenie mięczaków w przyrodzie i dla człowieka	· rozpoznaje na ilustracji gatunki ślimaków · konstruuje tabelę, w której porównuje trzy grupy mięczaków
	13. Ryby – kręgowce	· wskazuje wodę jako	· na podstawie ilustracji omawia	· na podstawie obserwacji	· wyjaśnia, na czym polega	· omawia przystosowania

IV. Kręgowce zmiennocieplne	środowisk wodnych	środowisko życia ryb · rozpoznaje ryby wśród innych zwierząt kręgowych	budowę zewnętrzną ryb · nazywa i wskazuje położenie płetw · opisuje proces wymiany gazowej u ryb	żywych okazów lub filmu edukacyjnego omawia czynności życiowe ryb · przyporządkowuje wskazany organizm do ryb na podstawie znajomości ich cech charakterystycznych	zmiennocieplność ryb · omawia sposób rozmnażania ryb, wyjaśniając, czym jest tarło	ryb w budowie zewnętrznej i czynnościach życiowych do życia w wodzie
	14. Przegląd i znaczenie ryb	· określa kształty ciała ryb w zależności od różnych miejsc ich występowania	· podaje przykłady zdobywania pokarmu przez ryby · wyjaśnia, czym jest ławica i plankton	· kilkoma przykładami ilustruje strategie zdobywania pokarmu przez ryby	· omawia znaczenie ryb w przyrodzie i dla człowieka	· wykazuje związek istniejący między budową ryb a miejscem ich bytowania
	15. Płazy – kręgowce środowisk wodno-lądowych	· wskazuje środowisko życia płazów · wymienia części ciała płazów	· na podstawie ilustracji omawia budowę zewnętrzną płaza · wymienia stadia rozwojowe żaby	· charakteryzuje przystosowania płazów do życia w wodzie i na lądzie · omawia wybrane czynności życiowe płazów	· omawia cykl rozwojowy żaby i wykazuje jego związek z życiem w wodzie i na lądzie · rozpoznaje przedstawicieli płazów wśród innych zwierząt, wskazując na ich	· wyjaśnia, w jaki sposób przebiega wymiana gazowa u płazów, wykazując związek z ich życiem w dwóch środowiskach · wykazuje związek

					charakterystyczne cechy	istniejący między trybem życia płazów a ich zmiennocieplnością
	16. Przegląd i znaczenie płazów	· rozpoznaje na ilustracji płazy ogoniaste, beznogie i bezogonowe	· podaje przykłady płazów żyjących w Polsce · wymienia główne zagrożenia dla płazów	· rozpoznaje na ilustracji płazy ogoniaste, bezogonowe i beznogie · omawia główne zagrożenia dla płazów	· charakteryzuje płazy ogoniaste, bezogonowe i beznogie · wskazuje sposoby ochrony płazów	· ocenia znaczenie płazów w przyrodzie i dla człowieka · wykonuje portfolio lub prezentację multimedialną na temat płazów żyjących w Polsce
	17. Gady – kręgowce, które opanowały ląd	· wymienia środowiska życia gadów · omawia budowę zewnętrzną gadów	· wyjaśnia związek istniejący między występowaniem gadów a ich zmiennocieplnością · rozpoznaje gady wśród innych zwierząt	· opisuje przystosowania gadów do życia na lądzie · omawia tryb życia gadów	· charakteryzuje rozmnażanie i rozwój gadów · analizuje przebieg wymiany gazowej u gadów	· analizuje pokrycie ciała gadów w kontekście ochrony przed utratą wody · wykazuje związek między sposobem rozmnażania gadów a środowiskiem ich życia

	18. Przegląd i znaczenie gadów	· rozpoznaje na ilustracji jaszczurki, krokodyle, węże i żółwie	· określa środowiska życia gadów · podaje przyczyny zmniejszania się populacji gadów	· omawia sposoby zdobywania pokarmu przez gady · wskazuje sposoby ochrony gadów	· charakteryzuje gady występujące w Polsce · wyjaśnia przyczyny wymierania gadów i podaje sposoby zapobiegania zmniejszaniu się ich populacji	· ocenia znaczenie gadów w przyrodzie i dla człowieka · wykonuje portfolio lub prezentację multimedialną na temat gadów żyjących w Polsce
V. Kęrowce stałociepłne	19. Ptaki – kęrowce zdolne do lotu	· wymienia różnorodne siedliska występowania ptaków · na żywym okazie lub na ilustracji wskazuje cechy budowy ptaków	· rozpoznaje rodzaje piór · wymienia elementy budowy jaja · wskazuje ptaki jako zwierzęta stałociepłne · rozpoznaje ptaki wśród innych zwierząt, wskazując ich charakterystyczne cechy	· omawia przystosowania ptaków do lotu · omawia budowę piór · wyjaśnia proces rozmnażania i rozwój ptaków	· analizuje budowę piór ptaków w związku z pełnioną przez nie funkcją · wykazuje związek istniejący między wymianą gazową a umiejętnością latania ptaków · wyjaśnia proces rozmnażania i rozwoju ptaków	· wykazuje związek istniejący między przebiegiem wymiany gazowej a przystosowaniem ptaków do lotu · na ilustracji lub podczas obserwacji w terenie rozpoznaje gatunki ptaków zamieszkujących najbliższą okolicę
	20. Przegląd i znaczenie ptaków	· podaje przykłady ptaków	· wymienia pozytywne znaczenie	· omawia znaczenie ptaków w	· wykazuje związek istniejący	· wykazuje związek między stałociepłnością

		żyjących w różnych środowiskach	ptaków w przyrodzie	przyrodzie i dla człowieka · wskazuje zagrożenia dla ptaków	między wielkością i kształtem dziobów ptaków a rodzajem spożywanego przez nie pokarmu · omawia sposoby ochrony ptaków	ptaków a środowiskiem i trybem ich życia · korzysta z klucza do oznaczania popularnych gatunków ptaków
	21. Ssaki – kręgowce, które karmią młode mlekiem	· wskazuje środowiska występowania ssaków · na podstawie ilustracji omawia budowę zewnętrzną ssaków	· wykazuje zróżnicowanie siedlisk zajmowanych przez ssaki · określa ssaki jako zwierzęta stałocieplne · wymienia wytwory skóry ssaków	· na ilustracji lub na żywym obiekcie wskazuje cechy charakterystyczne i wspólne dla ssaków · wyjaśnia, że budowa skóry ssaków ma związek z utrzymywaniem przez nie stałocieplności · omawia proces rozmnażania i rozwój ssaków	· opisuje przystosowania ssaków do różnych środowisk życia · charakteryzuje opiekę nad potomstwem u ssaków · identyfikuje wytwory skóry ssaków	· analizuje związek zachodzący między wymianą gazową ssaków a zróżnicowanymi środowiskami ich występowania i ich życiową aktywnością · analizuje funkcje skóry w aspekcie różnorodności siedlisk zajmowanych przez ssaki
	22. Przegląd i znaczenie ssaków	· wymienia przystosowania ssaków do zróżnicowanych	· wykazuje zależność między budową morfologiczną	· rozpoznaje zęby ssaków i wyjaśnia ich funkcje	· omawia znaczenie ssaków dla człowieka	· analizuje zagrożenia ssaków i wskazuje

		h środowisk ich bytowania	ssaków a zajmowanym przez nie siedliskiem · nazywa wskazane zęby ssaków	· wyjaśnia znaczenie ssaków dla przyrody	· wymienia zagrożenia dla ssaków	sposoby ich ochrony · wykazuje przynależność człowieka do ssaków
--	--	---------------------------	--	--	----------------------------------	---

**Wymagania edukacyjne z biologii dla klasy 6 szkoły podstawowej
oparte na Programie nauczania biologii – Puls życia autorstwa Anny Zdziennickiej**

Uczeń słabosłyszący

Metody i formy wsparcia ucznia:

- Zapewnienie komfortu psychicznego, poczucia bezpieczeństwa i akceptacji, nawiązanie pozytywnego kontaktu emocjonalnego
- dostosowanie miejsca w sali lekcyjnej(miejsce blisko nauczyciela)
- częste podchodzenie, sprawdzanie stopnia zrozumienia komunikatów
- dostosowanie tempa pra-pomoce wizualne i multimedialne
- docenianie wkładanego w naukę wycy do możliwości dziecka siłku
- Troska o zrozumiałe, zwarte komunikaty, przystępność języka: instrukcje krótkie, jednoznaczne , unikanie języka zbyt specjalistycznego.
- tworzenie map myśli jako sposobów notowania treści lekcji.
- dzielenie zadań ,prac na etapy, stopniowanie trudności
- włączanie do pracy w małych grupach, umożliwienie korzystania ze wsparcia i kompetencji rówieśników.
- tolerowanie błędów wynikających z niedosłuchu, dostosowanie wymagań edukacyjnych

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca

I. Świat zwierząt	1. W królestwie zwierząt	<i>Uczeń:</i> ● wymienia wspólne cechy zwierząt	<i>Uczeń:</i> ● podaje przykłady zwierząt kręgowych i bezkręgowych	<i>Uczeń:</i> ● definiuje pojęcia <i>komórka, tkanka, narząd, układ narządów, organizm</i> ● przedstawia poziomy organizacji ciała zwierząt	<i>Uczeń:</i> ● charakteryzuje bezkręgowce i kręgowce ● charakteryzuje pokrycie ciała bezkręgowców i kręgowców ● podaje przykłady szkieletów bezkręgowców ● wyjaśnia, czym różnią się zwierzęta kręgowe od	<i>Uczeń:</i> ● na podstawie opisu przyporządkowuje zwierzę do odpowiedniej grupy systematycznej
	2. Tkanki: nabłonkowa, mięśniowa i nerwowa	● wyjaśnia, czym jest tkanka ● wymienia podstawowe rodzaje tkanek zwierzęcych	● wymienia najważniejsze funkcje wskazanej tkanki zwierzęcej	● określa miejsca występowania w organizmie omawianych tkanek ● opisuje budowę wskazanej tkanki	● rozpoznaje na ilustracji rodzaje tkanek zwierzęcych ● samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i przy pomocy nauczyciela rysuje obrazy widziane pod mikroskopem	● charakteryzuje budowę poszczególnych tkanek zwierzęcych omawia budowę i sposób funkcjonowania tkanki mięśniowej

	3. Tkanka łączna	● wymienia rodzaje tkanki łącznej ● wymienia składniki krwi	● wskazuje rozmieszczenie omawianych tkanek w organizmie	● omawia funkcje składników krwi ● przy pomocy nauczyciela przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rozpoznaje elementy tkanki widziane pod mikroskopem	● omawia właściwości i funkcje tkanki kostnej, chrzęstnej i tłuszczowej ● charakteryzuje rolę poszczególnych składników morfotycznych krwi	● wykazuje związek istniejący między budową elementów krwi a pełnionymi przez nie funkcjami
	4. Parzydełkowce – najprostsze zwierzęta tkankowe	● wskazuje miejsce występowania a parzydełkowców ● rozpoznaje na ilustracji parzydełkowca wśród innych zwierząt	● wymienia cechy budowy parzydełkowców	● rozpoznaje wybrane gatunki parzydełkowców ● wyjaśnia, na czym polega rola parzydełek	● ocenia znaczenie parzydełkowców w przyrodzie i dla człowieka ● porównuje budowę oraz tryb życia polipa i meduzy	● charakteryzuje wskazane czynności życiowe parzydełkowców w
	5. Płazińce – zwierzęta, które mają nitkowate ciało	● wskazuje miejsce występowania a płazińców ● rozpoznaje na ilustracji tasiemca	● wskazuje na ilustracji elementy budowy tasiemca ● wskazuje drogi inwazji	● omawia przystosowanie tasiemca do pasożytniczego trybu życia ● wskazuje na schemacie cyklu	● charakteryzuje wskazane czynności życiowe płazińców ● omawia sposoby zapobiegania	● omawia rolę żywiciela pośredniego i ostatecznego w cyklu rozwojowym tasiemca

II. Od parzydełko wców do pierścienic			tasiemca do organizmu	rozwojowego tasiemca żywiciela pośredniego	zarażeniu się tasiemcem ● charakteryzuje znaczenie płazińców	
	6. Nicienie – zwierzęta, które mają nitkowate ciało	● wskazuje środowisko życia nicieni ● rozpoznaje na ilustracji nicienie wśród innych zwierząt	● wskazuje charakterystyc zne cechy nicieni ● wymienia choroby wywołane przez nicienie	● wskazuje drogi inwazji nicieni do organizmu	● omawia znaczenie profilaktyki ● omawia budowę ● zewnętrzną nicieni wyjaśnia, na czym polega „choroba brudnych rąk”	● charakteryzuje znaczenie nicieni w przyrodzie i dla człowieka
	7. Pierścienice – zwierzęta zbudowane z segmentów	● rozpoznaje pierścienice wśród innych zwierząt ● wskazuje środowisko życia pierścienic	● wyjaśnia znaczenie szczecinek	● na żywym okazie dżdżownicy lub na ilustracji wskazuje siodło i wyjaśnia jego rolę ● wymienia cechy charakterystyczne budowy zewnętrznej pierścienic	● wskazuje przystosowania pijawki do pasożytniczego trybu życia ● charakteryzuje wskazane czynności życiowe pierścienic ● omawia środowisko i tryb życia nereidy oraz pijawki	● ocenia znaczenie pierścienic w przyrodzie i dla człowieka

	8. Cechy stawonogów	● rozpoznaje stawonogi wśród innych zwierząt ● wymienia skorupiaki, owady i pajęczaki jako zwierzęta należące do stawonogów ●	● wymienia miejsca bytowania stawonogów ● wymienia główne części ciała poszczególnych grup stawonogów	● wykazuje różnorodność miejsc bytowania stawonogów ● opisuje funkcje odnoży stawonogów ● rozróżnia wśród stawonogów skorupiaki, owady i pajęczaki ● órek	● charakteryzuje wskazane czynności życiowe stawonogów	● przedstawia różnorodność budowy ciała stawonogów oraz ich trybu życia, wykazując jednocześnie ich cechy wspólne
	9. Skorupiaki – stawonogi, które mają twardy pancerz	● wskazuje środowiska występowania skorupiaków	● rozpoznaje skorupiaki wśród innych stawonogów ● wymienia główne części ciała skorupiaków	● wymienia cztery grupy skorupiaków	● nazywa poszczególne części ciała u raka stawowego	● charakteryzuje znaczenie skorupiaków w przyrodzie i dla człowieka
	10. Owady – stawonogi zdolne do lotu	● wylicza środowiska życia owadów ● rozpoznaje owady wśród innych stawonogów	● wymienia elementy budowy zewnętrznej owadów	● na wybranych przykładach omawia znaczenie owadów dla człowieka	● na wybranych przykładach omawia znaczenie owadów w przyrodzie i dla człowieka	● wykazuje związek istniejący między budową a środowiskiem ich życia ● na kilku przykładach omawia różnice w budowie owadów oraz ich przystosowania do życia w

III. Stawonogi i mięczaki						różnych środkach
	11. Pajęczaki – stawonogi, które mają cztery pary odnóży	● wymienia środowiska występowania pajęczaków ● rozpoznaje pajęczaki wśród innych stawonogów	● wskazuje charakterystyczne cechy budowy zewnętrznej pajęczaków	● omawia sposób odżywiania się pajęczaków	● charakteryzuje odnóże pajęczaków ● na podstawie cech budowy zewnętrznej pajęczaków przyporządkowuje konkretne okazy do odpowiednich gatunków	● ocenia znaczenie pajęczaków w przyrodzie i dla człowieka ● omawia sposoby odżywiania się pajęczaków na przykładzie wybranych przedstawicieli
	12. Mięczaki – zwierzęta, które mają muszlę	● wymienia miejsca występowania mięczaków ● wskazuje na ilustracji elementy budowy ślimaka	● omawia budowę zewnętrzną mięczaków	● wskazuje na ilustracjach elementy budowy mięczaków	● wykazuje różnice w budowie ślimaków, małży i głowonogów ● omawia znaczenie mięczaków w przyrodzie i dla człowieka	● rozpoznaje na ilustracji gatunki ślimaków
	13. Ryby – kręgowce środowisk wodnych	● wskazuje wodę jako środowisko życia ryb ● rozpoznaje ryby wśród innych	● na podstawie ilustracji omawia budowę zewnętrzną ryb	● przyporządkowuje wskazany organizm do ryb na podstawie znajomości ich cech ● charakterystycznych nazywa i wskazuje położenie płetw	● wyjaśnia, na czym polega zmienność ryb ● na podstawie obserwacji żywych okazów lub filmu	● omawia sposób rozmnażania ryb, wyjaśniając, czym jest tarło

IV. Kręgowce zmiennocieplne		zwierząt kręgowych			edukacyjnego omawia czynności życiowe ryb ● opisuje proces wymiany gazowej u ryb	
	14. Przegląd i znaczenie ryb	● określa kształty ciała ryb w zależności od różnych miejsc ich występowani a	● podaje przykłady zdobywania pokarmu przez ryby	● wyjaśnia, czym jest ławica i plankton	● kilkoma przykładami ilustruje strategie zdobywania pokarmu przez ryby	● omawia znaczenie ryb w przyrodzie i dla człowieka
	15. Płazy – kręgowce środowisk wodno- lądowych	● wskazuje środowisko życia płazów ● wymienia części ciała płazów	● na podstawie ilustracji omawia budowę zewnętrzną płaza ● wymienia stadia rozwojowe żaby	● charakteryzuje przystosowania płazów do życia w wodzie i na lądzie	● omawia cykl rozwojowy żaby i wykazuje jego związek z życiem w wodzie i na lądzie ● omawia wybrane czynności życiowe płazów	● rozpoznaje przedstawicieli płazów wśród innych zwierząt, wskazując na ich charakterystycz ne cechy
	16. Przegląd i znaczenie płazów	● rozpoznaje na ilustracji płazy ogoniaste, beznogie i bezogonowe	● podaje przykłady płazów żyjących w Polsce	● rozpoznaje na ilustracji płazy ogoniaste, bezogonowe i beznogie	● wskazuje sposoby ochrony płazów	● ocenia znaczenie płazów w przyrodzie i dla człowieka

				● wymienia główne zagrożenia dla płazów		
	17. Gady – kręgowce, które opanowały ląd	● wymienia środowiska życia gadów ● omawia budowę zewnętrzną gadów	● rozpoznaje gady wśród innych zwierząt	● opisuje przystosowania gadów do życia na lądzie	● analizuje przebieg wymiany gazowej u gadów ● omawia tryb życia gadów ● wyjaśnia związek istniejący między występowaniem gadów a ich zmiennością cieplną	● charakteryzuje rozmnażanie i rozwój gadów
	18. Przegląd i znaczenie gadów	● rozpoznaje na ilustracji jaszczurki, krokodyle, węże i żółwie	● określa środowiska życia gadów	● wskazuje sposoby ochrony gadów ● podaje przyczyny zmniejszania się populacji gadów	● omawia sposoby zdobywania pokarmu przez gady	● ocenia znaczenie gadów w przyrodzie i dla człowieka
	19. Ptaki – kręgowce zdolne do lotu	● wymienia różnorodne siedliska występowania ptaków	● wskazuje ptaki jako zwierzęta stałocieplne ● rozpoznaje ptaki wśród innych zwierząt, wskazując ich	● omawia przystosowania ptaków do lotu ● wymienia elementy budowy jaja ● rozpoznaje rodzaje piór	● ● omawia budowę pióra ● wyjaśnia proces rozmnażania i rozwój ptaków	● wykazuje związek istniejący między wymianą gazową a umiejętnością latania ptaków ● wyjaśnia proces

V. Kręgowce stałocieplne			charakterystyczne cechy ● na żywym okazie lub na ilustracji wskazuje cechy budowy ptaków			rozmnażania i rozwoju ptaków
	20. Przegląd i znaczenie ptaków	● podaje przykłady ptaków żyjących w różnych środowiskach	● wymienia pozytywne znaczenie ptaków w przyrodzie	● omawia znaczenie ptaków w przyrodzie i dla człowieka ● wskazuje zagrożenia dla ptaków	● wykazuje związek istniejący między wielkością i kształtem dziobów ptaków a rodzajem spożywanego przez nie pokarmu	● omawia sposoby ochrony ptaków
	21. Ssaki – kręgowce, które karmią młode mlekiem	● wskazuje środowiska występowania ssaków ● wymienia wytwory skóry ssaków	● określa ssaki jako zwierzęta stałocieplne ● na podstawie ilustracji omawia budowę zewnętrzną	● omawia proces rozmnażania i rozwój ssaków ● wykazuje zróżnicowanie siedlisk zajmowanych przez ssaki	● na ilustracji lub na żywym obiekcie wskazuje cechy charakterystyczne i wspólne dla ssaków ● wyjaśnia, że budowa skóry ssaków ma związek z utrzymywaniem przez nie stałocieplności	● opisuje przystosowania ssaków do różnych środowisk życia ● identyfikuje wytwory skóry ssaków ● charakteryzuje opiekę nad potomstwem u ssaków

	22. Przegląd i znaczenie ssaków	wymienia przystosowania ssaków do zróżnicowanych środowisk ich bytowania	nazywa wskazane zęby ssaków	- rozpoznaje zęby ssaków i wyjaśnia ich funkcje - wyjaśnia znaczenie ssaków dla przyrody	- omawia znaczenie ssaków dla człowieka - wymienia zagrożenia dla ssaków	wykazuje zależność między budową morfologiczną ssaków a zajmowanym przez nie siedliskiem

**Wymagania edukacyjne z biologii dla klasy 6 szkoły podstawowej
oparte na Programie nauczania biologii – Puls życia autorstwa Anny Zdziennickiej**

Uczeń niepełnosprawny ruchowo z afazją

Metody i formy wsparcia ucznia:

- dostosowanie tempa pracy do możliwości ucznia
- dzielenie materiału na partie w przypadku trudności z jego opanowaniem
- miejsce w sali lekcyjnej blisko nauczyciela
- powtarzanie poleceń, komunikatów, upewnianie się co do rozumienia przekazywanych treści
- pomoce wizualne
- zmniejszenie liczby zadań na pracach pisemnych
- docenianie aktywności ucznia
- dostosowanie wymagań edukacyjnych

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
	1. W królestwie zwierząt	Uczeń: wymienia wspólne	Uczeń: podaje przykłady	Uczeń: definiuje pojęcia komórka, tkanka,	Uczeń: charakteryzuje	Uczeń:

I. Świat zwierząt		cechy zwierząt	zwierząt kręgowych i bezkręgowych	<i>narząd, układ narządów, organizm</i> ● przedstawia poziomy organizacji ciała zwierząt	bezkęgowce i kręgowce ● charakteryzuje pokrycie ciała bezkręgowców i kręgowców ● podaje przykłady szkieletów bezkręgowców ● wyjaśnia, czym różnią się zwierzęta kręgowe od	● na podstawie opisu przyporządkowuje zwierzę do odpowiedniej grupy systematycznej
	2. Tkanki: nabłonkowa, mięśniowa i nerwowa	● wyjaśnia, czym jest tkanka ● wymienia podstawowe rodzaje tkanek zwierzęcych	● wymienia najważniejsze funkcje wskazanej tkanki zwierzęcej	● określa miejsca występowania w organizmie omawianych tkanek ● opisuje budowę wskazanej tkanki	● rozpoznaje na ilustracji rodzaje tkanek zwierzęcych ● samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i przy pomocy nauczyciela rysuje obrazy widziane pod mikroskopem	● charakteryzuje budowę poszczególnych tkanek zwierzęcych omawia budowę i sposób funkcjonowania tkanki mięśniowej
	3. Tkanka łączna	● wymienia rodzaje tkanki łącznej ● wymienia składniki krwi	● wskazuje rozmieszczenie omawianych tkanek w organizmie	● omawia funkcje składników krwi ● przy pomocy nauczyciela przeprowadza	● omawia właściwości i funkcje tkanki kostnej,	● wykazuje związek istniejący między budową elementów krwi

				obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rozpoznaje elementy tkanki widziane pod mikroskopem	chrzęstnej i tłuszczowej ● charakteryzuje rolę poszczególnych składników morfotycznych krwi	a pełnionymi przez nie funkcjami
II. Od parzydełko	4. Parzydełkowce – najprostsze zwierzęta tkankowe	● wskazuje miejsce występowania parzydełkowców ● rozpoznaje na ilustracji parzydełkowca wśród innych zwierząt	● wymienia cechy budowy parzydełkowców	● rozpoznaje wybrane gatunki parzydełkowców ● wyjaśnia, na czym polega rola parzydełek	● ocenia znaczenie parzydełkowców w przyrodzie i dla człowieka ● porównuje budowę oraz tryb życia polipa i meduzy	● charakteryzuje wskazane czynności życiowe parzydełkowców
	5. Płazińce – zwierzęta, które mają nitkowate ciało	● wskazuje miejsce występowania płazińców ● rozpoznaje na ilustracji tasiemca	● wskazuje na ilustracji elementy budowy tasiemca ● wskazuje drogi inwazji tasiemca do organizmu	● omawia przystosowanie tasiemca do pasożytniczego trybu życia ● wskazuje na schemacie cyklu rozwojowego tasiemca żywiciela pośredniego	● charakteryzuje wskazane czynności życiowe płazińców ● omawia sposoby zapobiegania zarażeniu się tasiemcem ● charakteryzuje	● omawia rolę żywiciela pośredniego i ostatecznego w cyklu rozwojowym tasiemca

wców do pierścienic					znaczenie płazińców	
	6. Nicienie – zwierzęta, które mają nitkowate ciało	● wskazuje środowisko życia nicieni ● rozpoznaje na ilustracji nicienie ● wymienia choroby wywołane przez nicienie	● wskazuje charakterystyczne cechy nicieni ● wymienia choroby wywołane przez nicienie	● wskazuje drogi inwazji nicieni do organizmu	● omawia znaczenie profilaktyki ● omawia budowę ● zewnętrzną nicieni ● wyjaśnia, na czym polega „choroba brudnych rąk”	● charakteryzuje znaczenie nicieni w przyrodzie i dla człowieka
	7. Pierścienice – zwierzęta zbudowane z segmentów	● rozpoznaje pierścienice wśród innych zwierząt ● wskazuje środowisko życia pierścienic	● wyjaśnia znaczenie szczecinek	● na żywym okazie dżdżownicy lub na ilustracji wskazuje siodełko i wyjaśnia jego rolę ● wymienia cechy charakterystyczne budowy zewnętrznej pierścienic	● wskazuje przystosowania pijawki do pasożytniczego trybu życia ● charakteryzuje wskazane czynności życiowe pierścienic ● omawia środowisko i tryb życia nereidy oraz pijawki	● ocenia znaczenie pierścienic w przyrodzie i dla człowieka
	8. Cechy stawonogów	● rozpoznaje stawonogi wśród innych zwierząt	● wymienia miejsca bytowania stawonogów	● wykazuje różnorodność miejsc bytowania stawonogów	● charakteryzuje wskazane czynności	● przedstawia różnorodność budowy ciała stawonogów oraz ich trybu

		● wymienia skorupiaki, owady i pajęczaki jako zwierzęta należące do stawonogów ●	wymienia główne części ciała poszczególnych grup stawonogów	● opisuje funkcje odnoży stawonogów ● rozróżnia wśród stawonogów skorupiaki, owady i pajęczaki - órek	życiowe stawonogów	życia, wykazując jednocześnie ich cechy wspólne
	9. Skorupiaki – stawonogi, które mają twardy pancerz	● wskazuje środowiska występowania skorupiaków	● rozpoznaje skorupiaki wśród innych stawonogów ● wymienia główne części ciała skorupiaków	● wymienia cztery grupy skorupiaków	● nazywa poszczególne części ciała u raka stawowego	● charakteryzuje znaczenie skorupiaków w przyrodzie i dla człowieka
	10. Owady – stawonogi zdolne do lotu	● wylicza środowiska życia owadów ● rozpoznaje owady wśród innych stawonogów	● wymienia elementy budowy zewnętrznej owadów	● na wybranych przykładach omawia znaczenie owadów dla człowieka	● na wybranych przykładach omawia znaczenie owadów w przyrodzie i dla człowieka	● wykazuje związek istniejący między budową odnoży owadów a środowiskiem ich życia ● na kilku przykładach omawia różnice w budowie owadów oraz ich przystosowania do życia w różnych środowiskach

III. Stawonogi i mięczaki	11. Pajęczaki – stawonogi, które mają cztery pary odnóży	● wymienia środowiska występowania pajęczaków ● rozpoznaje pajęczaki wśród innych stawonogów	● wskazuje charakterystyczne cechy budowy zewnętrznej pajęczaków	● omawia sposób odżywiania się pajęczaków	● charakteryzuje odnóże pajęczaków ● na podstawie cech budowy zewnętrznej pajęczaków przyporządkowuje konkretne okazy do odpowiednich gatunków	● ocenia znaczenie pajęczaków w przyrodzie i dla człowieka ● omawia sposoby odżywiania się pajęczaków na przykładzie wybranych przedstawicieli
	12. Mięczaki – zwierzęta, które mają muszlę	● wymienia miejsca występowania mięczaków ● wskazuje na ilustracji elementy budowy ślimaka	● omawia budowę zewnętrzną mięczaków	● wskazuje na ilustracjach elementy budowy mięczaków	● wykazuje różnice w budowie ślimaków, małży i głowonogów ● omawia znaczenie mięczaków w przyrodzie i dla człowieka	● rozpoznaje na ilustracji gatunki ślimaków
	13. Ryby – kręgowce środowisk wodnych	● wskazuje wodę jako środowisko życia ryb ● rozpoznaje ryby wśród innych zwierząt kręgowych	● na podstawie ilustracji omawia budowę zewnętrzną ryb	● przyporządkowuje wskazany organizm do ryb na podstawie znajomości ich cech ● charakterystycznych nazywa i wskazuje położenie płetw	● wyjaśnia, na czym polega zmiennocieplność ryb ● na podstawie obserwacji żywych okazów lub filmu edukacyjnego omawia	● omawia sposób rozmnażania ryb, wyjaśniając, czym jest tarło

IV. Kręgowce zmiennocieplne					czynności życiowe ryb ● opisuje proces wymiany gazowej u ryb	
	14. Przegląd i znaczenie ryb	● określa kształty ciała ryb w zależności od różnych miejsc ich występowania	● podaje przykłady zdobywania pokarmu przez ryby	● wyjaśnia, czym jest ławica i plankton	● kilkoma przykładami ilustruje strategie zdobywania pokarmu przez ryby	● omawia znaczenie ryb w przyrodzie i dla człowieka
	15. Płazy – kręgowce środowisk wodno-lądowych	● wskazuje środowisko życia płazów ● wymienia części ciała płazów	● na podstawie ilustracji omawia budowę zewnętrzną płaza ● wymienia stadia rozwojowe żaby	● charakteryzuje przystosowania płazów do życia w wodzie i na lądzie	● omawia cykl rozwojowy żaby i wykazuje jego związek z życiem w wodzie i na lądzie ● omawia wybrane czynności życiowe płazów	● rozpoznaje przedstawicieli płazów wśród innych zwierząt, wskazując na ich charakterystyczne cechy
	16. Przegląd i znaczenie płazów	● rozpoznaje na ilustracji płazy ogoniaste, beznogie i bezogonowe	● podaje przykłady płazów żyjących w Polsce	● rozpoznaje na ilustracji płazy ogoniaste, bezogonowe i beznogie ● wymienia główne zagrożenia dla płazów	● wskazuje sposoby ochrony płazów	● ocenia znaczenie płazów w przyrodzie i dla człowieka

	17. Gady – kręgowce, które opanowały ląd	● wymienia środowiska życia gadów ● omawia budowę zewnętrzną gadów	● rozpoznaje gady wśród innych zwierząt	● opisuje przystosowania gadów do życia na lądzie	● analizuje przebieg wymiany gazowej u gadów ● omawia tryb życia gadów ● wyjaśnia związek istniejący między występowaniem gadów a ich zmiennocieplnością	● charakteryzuje rozmnażanie i rozwój gadów
	18. Przegląd i znaczenie gadów	● rozpoznaje na ilustracji jaszczurki, krokodyły, węże i żółwie	● określa środowiska życia gadów	● wskazuje sposoby ochrony gadów ● podaje przyczyny zmniejszania się populacji gadów	● omawia sposoby zdobywania pokarmu przez gady	● ocenia znaczenie gadów w przyrodzie i dla człowieka
	19. Ptaki – kręgowce zdolne do lotu	● wymienia różnorodne siedliska występowania ptaków	● wskazuje ptaki jako zwierzęta stałocieplne ● rozpoznaje ptaki wśród innych zwierząt, wskazując ich charakterystyczne cechy ● na żywym okazie lub na ilustracji wskazuje	● omawia przystosowania ptaków do lotu ● wymienia elementy budowy jaja ● rozpoznaje rodzaje piór	● ● omawia budowę pióra ● wyjaśnia proces rozmnażania i rozwój ptaków	● wykazuje związek istniejący między wymianą gazową a umiejętnością latania ptaków ● wyjaśnia proces rozmnażania i rozwoju ptaków

V. Kręgowce stałocieplne			cechy budowy ptaków			
	20. Przegląd i znaczenie ptaków	● podaje przykłady ptaków żyjących w różnych środowiskach	● wymienia pozytywne znaczenie ptaków w przyrodzie	● omawia znaczenie ptaków w przyrodzie i dla człowieka ● wskazuje zagrożenia dla ptaków	● wykazuje związek istniejący między wielkością i kształtem dziobów ptaków a rodzajem spożywanego przez nie pokarmu	● omawia sposoby ochrony ptaków
	21. Ssaki – kręgowce, które karmią młode mlekiem	● wskazuje środowiska występowani a ssaków ● wymienia wytwory skóry ssaków	● określa ssaki jako zwierzęta stałocieplne ● na podstawie ilustracji omawia budowę zewnętrzną	● omawia proces rozmnażania i rozwój ssaków ● wykazuje zróżnicowanie siedlisk zajmowanych przez ssaki	● na ilustracji lub na żywym obiekcie wskazuje cechy charakterystyczn e i wspólne dla ssaków ● wyjaśnia, że budowa skóry ssaków ma związek z utrzymywaniem przez nie stałocieplności	● opisuje przystosowania ssaków do różnych środowisk życia ● identyfikuje wytwory skóry ssaków ●charakteryzuje opiekę nad potomstwem u ssaków
	22. Przegląd i znaczenie ssaków	● wymienia przystosowan ia ssaków do zróżnicowany	● nazywa wskazane zęby ssaków	● rozpoznaje zęby ssaków i wyjaśnia ich funkcje	● omawia znaczenie ssaków dla człowieka	● wykazuje zależność między budową morfologiczną ssaków a

		ch środowisk ich bytowania		● wyjaśnia znaczenie ssaków dla przyrody	● wymienia zagrożenia dla ssaków	zajmowanym przez nie siedliskiem
--	--	-------------------------------	--	--	--	--

Geografia

Dostosowanie wymagań edukacyjnych z geografii dla klasy 6

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzające (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
2	3	4	5	6
1. Współrzędne geograficzne				
Uczeń: - wskazuje na mapie lub na globusie równik, południki 0° i 180° oraz półkule: południową, północną, wschodnią i zachodnią - podaje symbole oznaczające kierunki geograficzne	Uczeń: - wyjaśnia, do czego służą współrzędne geograficzne - wymienia cechy południków i równoleżników - podaje wartości południków i równoleżników w miarach kątowych	Uczeń: - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>długość geograficzna</i>, <i>szerokość geograficzna</i> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rozciągłość południkowa</i>, <i>rozciągłość równoleżnikowa</i> - odszukuje obiekty na mapie na podstawie podanych współrzędnych geograficznych	Uczeń: - odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na globusie i mapie - określa położenie matematycznogeograficzne punktów i obszarów na mapie świata i mapie Europy - wyznacza współrzędne geograficzne na podstawie mapy drogowej	Uczeń: - oblicza rozciągłość południkową i rozciągłość równoleżnikową wybranych obszarów na Ziemi - wyznacza współrzędne geograficzne punktu, w którym się znajduje, za pomocą aplikacji obsługującej mapy w smartfonie lub komputerze - wyznacza w terenie współrzędne geograficzne dowolnych punktów za pomocą mapy i odbiornika GPS
2. Ruchy Ziemi				

Uczeń: - wymienia rodzaje ciał niebieskich znajdujących się w Układzie Słonecznym - wymienia planety Układu Słonecznego w kolejności od znajdującej się najbliżej Słońca do tej, która jest położona najdalej - wyjaśnia, na czym polega ruch obrotowy Ziemi - wyjaśnia, na czym polega ruch obiegowy Ziemi	Uczeń: - wyjaśnia znaczenie terminu <i>górowanie Słońca</i> - określa czas trwania ruchu obrotowego - demonstruje ruch obrotowy Ziemi przy użyciu modeli - demonstruje ruch obiegowy Ziemi przy użyciu modeli - wymienia daty rozpoczęcia astronomicznych pór roku - wskazuje na globusie i mapie strefy oświetlenia Ziemi - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>gwiazda, planeta, planetoida, meteor, meteoryt, kometa</i> - podaje różnicę między gwiazdą a planetą	Uczeń: - wymienia cechy ruchu obrotowego Ziemi - omawia występowanie dnia i nocy jako głównego następstwa ruchu obrotowego - podaje cechy ruchu obiegowego Ziemi - wymienia strefy oświetlenia Ziemi i wskazuje ich granice na mapie lub globusie - rozpoznaje rodzaje ciał niebieskich przedstawionych na ilustracji - omawia przebieg linii zmiany daty - wymienia następstwa ruchu obiegowego Ziemi - wyjaśnia, na jakiej podstawie wyróżnia się strefy oświetlenia Ziemi	Uczeń: - przedstawia zmiany w oświetleniu Ziemi w pierwszych dniach astronomicznych pór roku na podstawie ilustracji - omawia wędrówkę Słońca po niebie w różnych porach roku na podstawie ilustracji - opisuje dzienną wędrówkę Słońca po niebie, posługując się ilustracją lub planszą - opisuje budowę Układu Słonecznego - wyjaśnia przyczyny występowania dnia polarnego i nocy polarnej - charakteryzuje strefy oświetlenia Ziemi z uwzględnieniem kąta padania promieni słonecznych, czasu trwania dnia i nocy oraz występowania pór roku	Uczeń: - wyjaśnia zależność między kątem padania promieni słonecznych a długością cienia gnomonu lub drzewa na podstawie ilustracji - określa różnicę między czasem strefowym a czasem słonecznym na kuli ziemskiej - wyjaśnia związek między ruchem obrotowym Ziemi a takimi zjawiskami jak pozorna wędrówka Słońca po niebie, <i>górowanie Słońca</i>, występowanie dnia i nocy, dobowy rytm życia człowieka i przyrody, występowanie stref czasowych - określa czas strefowy na podstawie mapy stref czasowych - wykazuje związek między położeniem geograficznym obszaru a wysokością <i>górowania Słońca</i> - wykazuje związek między ruchem obiegowym Ziemi a strefami jej oświetlenia oraz strefowym zróżnicowaniem klimatów i krajobrazów na Ziemi
---	---	--	--	---

3. Środowisko przyrodnicze i ludność Europy				
Uczeń: • określa położenie Europy na mapie świata • wskazuje przebieg umownej granicy między Europą a Azją • wymienia elementy krajobrazu Islandii na podstawie fotografii • wymienia strefy klimatyczne w Europie na podstawie mapy klimatycznej • wskazuje na mapie obszary w Europie o cechach klimatu morskiego i kontynentalnego • podaje liczbę państw Europy • wskazuje na mapie politycznej największe i najmniejsze państwa Europy • wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności Europy • wyjaśnia znaczenie terminu <i>gęstość zaludnienia</i> • wymienia starzejące się kraje Europy • wymienia grupy ludów zamieszkujących Europę na podstawie mapy tematycznej	Uczeń: • wymienia nazwy większych mórz, zatok, cieśnin i wysp Europy i wskazuje je na mapie • wskazuje na mapie rozmieszczenia ludności obszary o dużej i małej gęstości zaludnienia • wskazuje Paryż i Londyn na mapie Europy • omawia przebieg umownej granicy między Europą a Azją • wymienia czynniki decydujące o długości linii brzegowej Europy • wymienia największe krainy geograficzne Europy i wskazuje je na mapie • opisuje położenie geograficzne Islandii na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wulkan</i>, <i>magma</i>, <i>erupcja</i>, <i>law</i>, <i>bazalt</i> • przedstawia kryterium wyróżniania stref klimatycznych • omawia cechy wybranych typów i odmian klimatu Europy na podstawie klimatogramów • omawia rozmieszczenie ludności w Europie na	Uczeń: • wymienia i wskazuje na mapie politycznej Europy państwa powstałe na przełomie lat 80. i 90. XX w. • opisuje ukształtowanie powierzchni Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wymienia przykłady obszarów występowania trzęsień ziemi i wybuchów wulkanów na świecie na podstawie mapy geologicznej i mapy ogólnogeograficznej • omawia czynniki wpływające na zróżnicowanie klimatyczne Europy na podstawie map klimatycznych • podaje różnice między strefami klimatycznymi, które znajdują się w Europie • charakteryzuje zmiany liczby ludności Europy • analizuje strukturę wieku i płci ludności na podstawie piramid wieku i płci ludności wybranych krajów Europy • przedstawia przyczyny zróżnicowania narodowościowego i	Uczeń: • opisuje położenie Islandii względem płyt litosfery na podstawie mapy geologicznej • porównuje ukształtowanie powierzchni wschodniej i zachodniej oraz północnej i południowej części Europy • omawia strefy klimatyczne w Europie i charakterystyczną dla nich roślinność na podstawie klimatogramów i fotografii • omawia wpływ prądów morskich na temperaturę powietrza w Europie • omawia wpływ ukształtowania powierzchni na klimat Europy • przedstawia skutki zróżnicowania kulturowego ludności Europy • przedstawia korzyści i zagrożenia związane z migracjami ludności • porównuje Paryż i Londyn pod względem ich znaczenia na świecie	Uczeń: • wyjaśnia przyczyny występowania gejzerów na Islandii • porównuje piramidy wieku i płci społeczeństw: młodego i starzejącego się • wyjaśnia wpływ działalności lądolodu na ukształtowanie północnej części Europy na podstawie mapy i dodatkowych źródeł informacji • wyjaśnia wpływ położenia na granicy płyt litosfery na występowanie wulkanów i trzęsień ziemi na Islandii • wyjaśnia, dlaczego w Europie na tej samej szerokości geograficznej występują różne typy i odmiany klimatu • podaje zależności między strefami oświetlenia Ziemi a strefami klimatycznymi na podstawie ilustracji oraz map klimatycznych • przedstawia rolę Unii Europejskiej w przemianach społecznych i gospodarczych Europy • analizuje przyczyny i skutki starzenia się społeczeństw Europy

wymienia główne języki i religie występujące w Europie	podstawie mapy rozmieszczenia ludności - przedstawia liczbę ludności Europy na tle liczby ludności pozostałych kontynentów na podstawie wykresów - charakteryzuje różnicowanie językowe ludności Europy na podstawie mapy tematycznej - wymienia przyczyny migracji Ludności - wymienia kraje imigracyjne i kraje emigracyjne w Europie - wymienia cechy krajobrazu wielkomiejskiego - wymienia i wskazuje na mapie największe miasta Europy i świata	językowego ludności w Europie - omawia różnicowanie kulturowe i religijne w Europie - przedstawia zalety i wady życia w wielkim mieście - omawia położenie i układ przestrzenny Londynu i Paryża na podstawie map - porównuje miasta Europy z miastami świata na podstawie wykresów		- opisuje działania, które można podjąć, aby zmniejszyć tempo starzenia się społeczeństwa Europy - omawia przyczyny nielegalnej imigracji do Europy - ocenia skutki migracji ludności między państwami Europy oraz imigracji ludności z innych kontynentów - ocenia rolę i funkcje Paryża i Londynu jako wielkich metropolii
4. Gospodarka Europy				
Uczeń: - wymienia zadania i funkcje rolnictwa - wyjaśnia znaczenie terminu <i>plony</i> - wymienia główne cechy środowiska przyrodniczego Danii i Węgier na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy - wymienia rośliny uprawne i zwierzęta	Uczeń: - rozpoznaje typy elektrowni na podstawie fotografii - wymienia znane i cenione na świecie francuskie wyroby przemysłowe - podaje przykłady odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii na podstawie schematu	Uczeń: - omawia warunki przyrodnicze i pozapryrodnicze rozwoju rolnictwa w Europie - omawia rozmieszczenie najważniejszych upraw i hodowli w Danii i na Węgrzech na podstawie map rolnictwa tych krajów	Uczeń: - omawia zmiany w wykorzystaniu źródeł energii w Europie w XX i XXI w. na podstawie wykresu - wyjaśnia znaczenie nowoczesnych usług we Francji na podstawie diagramów przedstawiających strukturę zatrudnienia według sektorów oraz	Uczeń: - porównuje wydajność rolnictwa Danii i Węgier na podstawie wykresów - wyjaśnia, dlaczego w Europie występują korzystne warunki przyrodnicze do rozwoju rolnictwa - przedstawia pozytywne i negatywne skutki rozwoju nowoczesnego rolnictwa w Europie

hodowlane o największym znaczeniu dla rolnictwa Danii i Węgier • wymienia zadania i funkcje przemysłu • wymienia walory przyrodnicze Europy Południowej na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wymienia atrakcje turystyczne w wybranych krajach Europy Południowej na podstawie mapy tematycznej i fotografii	• przedstawia główne cechy środowiska przyrodniczego Danii i Węgier sprzyjające rozwojowi rolnictwa na podstawie map ogólnogeograficznych i tematycznych • wymienia czynniki rozwoju przemysłu we Francji • podaje przykłady działów nowoczesnego przemysłu we Francji • wymienia czynniki wpływające na strukturę produkcji energii w Europie • podaje główne zalety i wady różnych typów elektrowni • omawia walory kulturowe Europy Południowej na podstawie fotografii • wymienia elementy infrastruktury turystycznej na podstawie fotografii oraz tekstów źródłowych	• wyjaśnia, czym się charakteryzuje nowoczesny przemysł we Francji • omawia znaczenie turystyki w krajach Europy Południowej na podstawie wykresów dotyczących liczby turystów i wpływów z turystyki	strukturę wytwarzania PKB we Francji • charakteryzuje usługi turystyczne i transportowe we Francji • przedstawia zalety i wady elektrowni jądrowych • omawia wpływ rozwoju turystyki na infrastrukturę turystyczną oraz strukturę zatrudnienia w krajach Europy Południowej	• omawia rolę i znaczenie nowoczesnego przemysłu i usług we Francji • analizuje wpływ warunków środowiska przyrodniczego w wybranych krajach Europy na wykorzystanie różnych źródeł energii
5. Sąsiedzi Polski				
Uczeń: • wymienia walory przyrodnicze i kulturowe Czech i Słowacji • wymienia atrakcje turystyczne w Czechach i na Słowacji	Uczeń: • wymienia główne działy przetwórstwa przemysłowego w Niemczech na podstawie diagramu kołowego • wskazuje na mapie Nadrenię Północną-Westfalię	Uczeń: • rozpoznaje obiekty z Listy światowego dziedzictwa UNESCO w Czechach i na Słowacji na ilustracjach • charakteryzuje środowisko przyrodnicze Czech i Słowacji na	Uczeń: • omawia przyczyny zmian zapoczątkowanych w przemyśle w Niemczech w latach 60. XX w. • analizuje strukturę zatrudnienia w przemyśle w Niemczech na	Uczeń: • przedstawia główne kierunki zmian przemysłu w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy i fotografii • charakteryzuje nowoczesne przetwórstwo

• wymienia walory przyrodnicze Litwy i Białorusi • przedstawia główne atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi • omawia położenie geograficzne Ukrainy na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wymienia surowce mineralne Ukrainy na podstawie mapy gospodarczej • wymienia surowce mineralne Rosji na podstawie mapy gospodarczej • wskazuje na mapie sąsiadów Polski • wymienia przykłady współpracy Polski z sąsiednimi krajami	• wskazuje na mapie największe krainy geograficzne Rosji • wymienia i lokalizuje na mapie Rosji główne obszary upraw • omawia znaczenie przemysłu w niemieckiej gospodarce • wymienia znane i cenione na świecie niemieckie wyroby przemysłowe • przedstawia atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi na podstawie mapy tematycznej i fotografii • wymienia na podstawie mapy cechy środowiska przyrodniczego Ukrainy sprzyjające rozwojowi gospodarki • wskazuje na mapie obszary, nad którymi Ukraina utraciła kontrolę • wymienia główne gałęzie przemysłu Rosji na podstawie mapy gospodarczej • wymienia najważniejsze rośliny uprawne w Rosji na podstawie mapy gospodarczej • podaje nazwy euroregionów na podstawie mapy	podstawie mapy ogólnogeograficznej • omawia znaczenie turystyki aktywnej na Słowacji • omawia środowisko przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej • podaje czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną Litwy i Białorusi • podaje przyczyny zmniejszania się liczby ludności Ukrainy na podstawie wykresu i schematu • omawia cechy środowiska przyrodniczego Rosji na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wyjaśnia, jakie czynniki wpływają na stan gospodarki Rosji • omawia znaczenie usług w Rosji • charakteryzuje relacje Polski z Rosją na podstawie dodatkowych źródeł	podstawie diagramu kołowego • porównuje cechy środowiska przyrodniczego Czech i Słowacji • opisuje przykłady atrakcji turystycznych i rekreacyjno-sportowych Czech i Słowacji na podstawie fotografii • porównuje walory przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej i fotografii • podaje przyczyny konfliktów na Ukrainie • omawia czynniki lokalizacji głównych okręgów przemysłowych Rosji • wyjaśnia znaczenie przemysłu w gospodarce Rosji • opisuje stosunki Polski z sąsiadami na podstawie dodatkowych źródeł	przemysłowe w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy • omawia wpływ sektora kreatywnego na gospodarkę Nadrenii Północnej-Westfalii • udowadnia, że Niemcy są światową potęgą gospodarczą na podstawie danych statystycznych oraz map gospodarczych • udowadnia, że Czechy i Słowacja to kraje atrakcyjne pod względem turystycznym • projektuje wycieczkę na Litwę i Białoruś, posługując się różnymi mapami • analizuje konsekwencje gospodarcze konfliktów na Ukrainie • charakteryzuje atrakcje turystyczne Ukrainy na podstawie dodatkowych źródeł oraz fotografii • omawia wpływ konfliktu z Ukrainą na Rosję • uzasadnia potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami Polski • przygotowuje pracę (np. album, plakat, prezentację multimedialną) na temat
--	---	---	--	---

				inicjatyw zrealizowanych w najbliższym euroregionie na podstawie dodatkowych źródeł informacji

Dostosowanie wymagań edukacyjnych z geografii dla klasy 6 uczeń słabosłyszący

- Dostosowanie wymagań edukacyjnych* do indywidualnych możliwości psychofizycznych i edukacyjnych ucznia
- Dostosowanie metod i form pracy dydaktycznej oraz pomocy dydaktycznych do indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych oraz komunikacyjnych ucznia
- Zapewnienie komfortu psychicznego, poczucia bezpieczeństwa i akceptacji, nawiązanie pozytywnego kontaktu emocjonalnego nauczyciela z uczniem
- Monitorowanie pracy ucznia na lekcji, częste podchodzenie do ucznia w trakcie samodzielnej pracy w celu udzielania dodatkowej pomocy, wyjaśnień
- Indywidualizowanie prac domowych- poprzez dostosowanie ich zakresu do możliwości ucznia
- Wzmacnianie motywacji do nauki i systematyczności poprzez docenienie wysiłku wkładanego w pokonywanie trudności, niezależnie od tego czy efekt jest w pełni zadowalający
- W miarę możliwości stosowanie większej ilości powtórzeń w celu lepszego utrwalenia ćwiczonego materiału
- Wydłużanie czasu pracy na wykonanie zadania
- Umożliwianie korzystania z różnorodnych pomocy dydaktycznych

- Wykorzystywanie zasobów multimedialnych ułatwiających skupienie uwagi
- Stosowanie zrozumiałych i krótkich komunikatów słownych na lekcji
- W miarę możliwości tworzenie map myśli jako sposobów notowania treści lekcji
- Opracowywanie zindywidualizowanych materiałów pozwalających uczniom na wielostronne przyswajanie treści edukacyjnych w sposób interesujący i dostosowany do preferencji ucznia
- Dzielenie materiału na mniejsze partie
- Umożliwienie pracy w małych grupach, korzystania ze wsparcia i kompetencji rówieśników
- Stosowanie zasady stopniowania trudności
- Zapewnienie uczniowi siedzenia w pierwszej ławce
- Mówienie do ucznia wyraźnie, używanie normalnego głosu i intonacji
- Eliminowanie zbędnego hałasu
- Zapisywanie na tablicy trudnych i nowych pojęć
- Zachęcanie do dyskusji, aktywności werbalnej na forum klasy
- Pomoc w zadaniach przyczynowo-skutkowych i czasowo-przestrzennych

Wymagania na poszczególne oceny*				
konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzające (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
2	3	4	5	6
1. Współrzędne geograficzne				
Uczeń: • wskazuje na mapie lub na globusie równik, południki 0° i 180° oraz półkule: południową,	Uczeń: - wyjaśnia, do czego służą współrzędne geograficzne	Uczeń: - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>długość geograficzna</i> , <i>szerokość geograficzna</i>	Uczeń: • odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych	Uczeń: • oblicza rozciągłość południkową i rozciągłość równoleżnikową

północną, wschodnią i zachodnią • podaje symbole oznaczające kierunki geograficzne	• wymienia cechy południków i równoleżników • podaje wartości południków i równoleżników w miarach kątowych	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rozciągłość południkowa, rozciągłość równoleżnikowa</i> • odszukuje obiekty na mapie na podstawie podanych współrzędnych geograficznych	punktów na globusie i mapie • określa położenie matematycznogeograficzne punktów i obszarów na mapie świata i mapie Europy • wyznacza współrzędne geograficzne na podstawie mapy drogowej	wybranych obszarów na Ziemi • wyznacza współrzędne geograficzne punktu, w którym się znajduje, za pomocą aplikacji obsługującej mapy w smartfonie lub komputerze • wyznacza w terenie współrzędne geograficzne dowolnych punktów za pomocą mapy i odbiornika GPS
2. Ruchy Ziemi				
Uczeń: • wymienia rodzaje ciał niebieskich znajdujących się w Układzie Słonecznym • wymienia planety Układu Słonecznego w kolejności od znajdującej się najbliżej Słońca do tej, która jest położona najdalej • wyjaśnia, na czym polega ruch obrotowy Ziemi • wyjaśnia, na czym polega ruch obiegowy Ziemi	Uczeń: • wyjaśnia znaczenie terminu <i>górowanie Słońca</i> • określa czas trwania ruchu obrotowego • demonstruje ruch obrotowy Ziemi przy użyciu modeli • demonstruje ruch obiegowy Ziemi przy użyciu modeli • wymienia daty rozpoczęcia astronomicznych pór roku • wskazuje na globusie i mapie strefy oświetlenia Ziemi • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>gwiazda, planeta, planetoida, meteor, meteoryt, kometa</i>	Uczeń: • wymienia cechy ruchu obrotowego Ziemi • omawia występowanie dnia i nocy jako głównego następstwa ruchu obrotowego • podaje cechy ruchu obiegowego Ziemi • wymienia strefy oświetlenia Ziemi i wskazuje ich granice na mapie lub globusie • rozpoznaje rodzaje ciał niebieskich przedstawionych na ilustracji • omawia przebieg linii zmiany daty • wymienia następstwa ruchu obiegowego Ziemi	Uczeń: • przedstawia zmiany w oświetleniu Ziemi w pierwszych dniach astronomicznych pór roku na podstawie ilustracji • omawia wędrówkę Słońca po niebie w różnych porach roku na podstawie ilustracji - opisuje dzienną wędrówkę Słońca po niebie, posługując się ilustracją lub planszą • opisuje budowę Układu Słonecznego • wyjaśnia przyczyny występowania dnia polarnego i nocy polarnej • charakteryzuje strefy oświetlenia Ziemi z uwzględnieniem kąta padania promieni	Uczeń: • wyjaśnia zależność między kątem padania promieni słonecznych a długością cienia gnomonu lub drzewa na podstawie ilustracji • określa różnicę między czasem strefowym a czasem słonecznym na kuli ziemskiej • wyjaśnia związek między ruchem obrotowym Ziemi a takimi zjawiskami jak pozorna wędrówka Słońca po niebie, górowanie Słońca, występowanie dnia i nocy, dobowy rytm życia człowieka i przyrody, występowanie stref czasowych

	• podaje różnicę między gwiazdą a planetą	• wyjaśnia, na jakiej podstawie wyróżnia się strefy oświetlenia Ziemi	słonecznych, czasu trwania dnia i nocy oraz występowania pór roku	• określa czas strefowy na podstawie mapy stref czasowych • wykazuje związek między położeniem geograficznym obszaru a wysokością górowania Słońca • wykazuje związek między ruchem obiegowym Ziemi a strefami jej oświetlenia oraz strefowym zróżnicowaniem klimatów i krajobrazów na Ziemi
3. Środowisko przyrodnicze i ludność Europy				
Uczeń: • określa położenie Europy na mapie świata • wskazuje przebieg umownej granicy między Europą a Azją • wymienia elementy krajobrazu Islandii na podstawie fotografii • wymienia strefy klimatyczne w Europie na podstawie mapy klimatycznej • wskazuje na mapie obszary w Europie o cechach klimatu morskiego i kontynentalnego • podaje liczbę państw Europy • wskazuje na mapie politycznej największe i	Uczeń: • wymienia nazwy większych mórz, zatok, cieśnin i wysp Europy i wskazuje je na mapie • wskazuje na mapie rozmieszczenia ludności obszary o dużej i małej gęstości zaludnienia • wskazuje Paryż i Londyn na mapie Europy • omawia przebieg umownej granicy między Europą a Azją • wymienia czynniki decydujące o długości linii brzegowej Europy • wymienia największe krainy geograficzne Europy i wskazuje je na mapie • opisuje położenie geograficzne Islandii na	Uczeń: • wymienia i wskazuje na mapie politycznej Europy państwa powstałe na przełomie lat 80. i 90. XX w. • opisuje ukształtowanie powierzchni Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wymienia przykłady obszarów występowania trzęsień ziemi i wybuchów wulkanów na świecie na podstawie mapy geologicznej i mapy ogólnogeograficznej • omawia czynniki wpływające na zróżnicowanie klimatyczne Europy na	Uczeń: • opisuje położenie Islandii względem płyt litosfery na podstawie mapy geologicznej • porównuje ukształtowanie powierzchni wschodniej i zachodniej oraz północnej i południowej części Europy • omawia strefy klimatyczne w Europie i charakterystyczną dla nich roślinność na podstawie klimatogramów i fotografii • omawia wpływ prądów morskich na temperaturę powietrza w Europie	Uczeń: • wyjaśnia przyczyny występowania gejzerów na Islandii • porównuje piramidy wieku i płci społeczeństw: młodego i starzejącego się • wyjaśnia wpływ działalności lądolodu na ukształtowanie północnej części Europy na podstawie mapy i dodatkowych źródeł informacji • wyjaśnia wpływ położenia na granicy płyt litosfery na występowanie wulkanów i trzęsień ziemi na Islandii • wyjaśnia, dlaczego w Europie na tej samej szerokości geograficznej

najmniejsze państwa Europy • wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności Europy • wyjaśnia znaczenie terminu <i>gęstość zaludnienia</i> • wymienia starzejące się kraje Europy • wymienia grupy ludów zamieszkujących Europę na podstawie mapy tematycznej • wymienia główne języki i religie występujące w Europie	podstawie mapy ogólnogeograficznej • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wulkan, magma, erupcja, lawa, bazalt</i> • przedstawia kryterium wyróżniania stref klimatycznych • omawia cechy wybranych typów i odmian klimatu Europy na podstawie klimatogramów • omawia rozmieszczenie ludności w Europie na podstawie mapy rozmieszczenia ludności • przedstawia liczbę ludności Europy na tle liczby ludności pozostałych kontynentów na podstawie wykresów • charakteryzuje zróżnicowanie językowe ludności Europy na podstawie mapy tematycznej • wymienia przyczyny migracji Ludności • wymienia kraje imigracyjne i kraje emigracyjne w Europie • wymienia cechy krajobrazu wielkomiejskiego • wymienia i wskazuje na mapie największe miasta Europy i świata	podstawie map klimatycznych • podaje różnice między strefami klimatycznymi, które znajdują się w Europie • charakteryzuje zmiany liczby ludności Europy • analizuje strukturę wieku i płci ludności na podstawie piramid wieku i płci ludności wybranych krajów Europy • przedstawia przyczyny zróżnicowania narodowościowego i językowego ludności w Europie • omawia zróżnicowanie kulturowe i religijne w Europie • przedstawia zalety i wady życia w wielkim mieście • omawia położenie i układ przestrzenny Londynu i Paryża na podstawie map • porównuje miasta Europy z miastami świata na podstawie wykresów	• omawia wpływ ukształtowania powierzchni na klimat Europy • przedstawia skutki zróżnicowania kulturowego ludności Europy • przedstawia korzyści i zagrożenia związane z migracjami ludności • porównuje Paryż i Londyn pod względem ich znaczenia na świecie	występują różne typy i odmiany klimatu • podaje zależności między strefami oświetlenia Ziemi a strefami klimatycznymi na podstawie ilustracji oraz map klimatycznych • przedstawia rolę Unii Europejskiej w przemianach społecznych i gospodarczych Europy • analizuje przyczyny i skutki starzenia się społeczeństw Europy • opisuje działania, które można podjąć, aby zmniejszyć tempo starzenia się społeczeństwa Europy • omawia przyczyny nielegalnej imigracji do Europy • ocenia skutki migracji ludności między państwami Europy oraz imigracji ludności z innych kontynentów • ocenia rolę i funkcje Paryża i Londynu jako wielkich metropolii
--	--	--	--	---

4. Gospodarka Europy				
Uczeń: - wymienia zadania i funkcje rolnictwa - wyjaśnia znaczenie terminu <i>plony</i> - wymienia główne cechy środowiska przyrodniczego Danii i Węgier na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy - wymienia rośliny uprawne i zwierzęta hodowlane o największym znaczeniu dla rolnictwa Danii i Węgier - wymienia zadania i funkcje przemysłu - wymienia walory przyrodnicze Europy Południowej na podstawie mapy ogólnogeograficznej - wymienia atrakcje turystyczne w wybranych krajach Europy Południowej na podstawie mapy tematycznej i fotografii	Uczeń: - rozpoznaje typy elektrowni na podstawie fotografii - wymienia znane i cenione na świecie francuskie wyroby przemysłowe - podaje przykłady odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii na podstawie schematu - przedstawia główne cechy środowiska przyrodniczego Danii i Węgier sprzyjające rozwojowi rolnictwa na podstawie map ogólnogeograficznych i tematycznych - wymienia czynniki rozwoju przemysłu we Francji - podaje przykłady działów nowoczesnego przemysłu we Francji - wymienia czynniki wpływające na strukturę produkcji energii w Europie - podaje główne zalety i wady różnych typów elektrowni - omawia walory kulturowe Europy Południowej na podstawie fotografii	Uczeń: - omawia warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Europie - omawia rozmieszczenie najważniejszych upraw i hodowli w Danii i na Węgrzech na podstawie map rolnictwa tych krajów - wyjaśnia, czym się charakteryzuje nowoczesny przemysł we Francji - omawia znaczenie turystyki w krajach Europy Południowej na podstawie wykresów dotyczących liczby turystów i wpływów z turystyki	Uczeń: - omawia zmiany w wykorzystaniu źródeł energii w Europie w XX i XXI w. na podstawie wykresu - wyjaśnia znaczenie nowoczesnych usług we Francji na podstawie diagramów przedstawiających strukturę zatrudnienia według sektorów oraz strukturę wytwarzania PKB we Francji - charakteryzuje usługi turystyczne i transportowe we Francji - przedstawia zalety i wady elektrowni jądrowych - omawia wpływ rozwoju turystyki na infrastrukturę turystyczną oraz strukturę zatrudnienia w krajach Europy Południowej	Uczeń: - porównuje wydajność rolnictwa Danii i Węgier na podstawie wykresów - wyjaśnia, dlaczego w Europie występują korzystne warunki przyrodnicze do rozwoju rolnictwa - przedstawia pozytywne i negatywne skutki rozwoju nowoczesnego rolnictwa w Europie - omawia rolę i znaczenie nowoczesnego przemysłu i usług we Francji - analizuje wpływ warunków środowiska przyrodniczego w wybranych krajach Europy na wykorzystanie różnych źródeł energii

	wymienia elementy infrastruktury turystycznej na podstawie fotografii oraz tekstów źródłowych			
5. Sąsiedzi Polski				
Uczeń: - wymienia walory przyrodnicze i kulturowe Czech i Słowacji - wymienia atrakcje turystyczne w Czechach i na Słowacji - wymienia walory przyrodnicze Litwy i Białorusi - przedstawia główne atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi - omawia położenie geograficzne Ukrainy na podstawie mapy ogólnogeograficznej - wymienia surowce mineralne Ukrainy na podstawie mapy gospodarczej - wymienia surowce mineralne Rosji na podstawie mapy gospodarczej - wskazuje na mapie sąsiadów Polski - wymienia przykłady współpracy Polski z sąsiednimi krajami	Uczeń: - wymienia główne działy przetwórstwa przemysłowego w Niemczech na podstawie diagramu kołowego - wskazuje na mapie Nadrenię Północną-Westfalię - wskazuje na mapie największe krainy geograficzne Rosji - wymienia i lokalizuje na mapie Rosji główne obszary upraw - omawia znaczenie przemysłu w niemieckiej gospodarce - wymienia znane i cenione na świecie niemieckie wyroby przemysłowe - przedstawia atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi na podstawie mapy tematycznej i fotografii - wymienia na podstawie mapy cechy środowiska przyrodniczego Ukrainy sprzyjające rozwojowi gospodarki	Uczeń: - rozpoznaje obiekty z Listy światowego dziedzictwa UNESCO w Czechach i na Słowacji na ilustracjach - charakteryzuje środowisko przyrodnicze Czech i Słowacji na podstawie mapy ogólnogeograficznej - omawia znaczenie turystyki aktywnej na Słowacji - omawia środowisko przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej - podaje czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną Litwy i Białorusi - podaje przyczyny zmniejszania się liczby ludności Ukrainy na podstawie wykresu i schematu - omawia cechy środowiska przyrodniczego Rosji na podstawie mapy ogólnogeograficznej	Uczeń: - omawia przyczyny zmian zapoczątkowanych w przemyśle w Niemczech w latach 60. XX w. - analizuje strukturę zatrudnienia w przemyśle w Niemczech na podstawie diagramu kołowego - porównuje cechy środowiska przyrodniczego Czech i Słowacji - opisuje przykłady atrakcji turystycznych i rekreacyjno-sportowych Czech i Słowacji na podstawie fotografii - porównuje walory przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej i fotografii - podaje przyczyny konfliktów na Ukrainie - omawia czynniki lokalizacji głównych okręgów przemysłowych Rosji	Uczeń: - przedstawia główne kierunki zmian przemysłu w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy i fotografii - charakteryzuje nowoczesne przetwórstwo przemysłowe w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy - omawia wpływ sektora kreatywnego na gospodarkę Nadrenii Północnej-Westfalii - udowadnia, że Niemcy są światową potęgą gospodarczą na podstawie danych statystycznych oraz map gospodarczych - udowadnia, że Czechy i Słowacja to kraje atrakcyjne pod względem turystycznym - projektuje wycieczkę na Litwę i Białoruś, posługując się różnymi mapami

	• wskazuje na mapie obszary, nad którymi Ukraina utraciła kontrolę • wymienia główne gałęzie przemysłu Rosji na podstawie mapy gospodarczej • wymienia najważniejsze rośliny uprawne w Rosji na podstawie mapy gospodarczej • podaje nazwy euroregionów na podstawie mapy	• wyjaśnia, jakie czynniki wpływają na stan gospodarki Rosji • omawia znaczenie usług w Rosji • charakteryzuje relacje Polski z Rosją podstawie dodatkowych źródeł	• wyjaśnia znaczenie przemysłu w gospodarce Rosji • opisuje stosunki Polski z sąsiadami na podstawie dodatkowych źródeł	• analizuje konsekwencje gospodarcze konfliktów na Ukrainie • charakteryzuje atrakcje turystyczne Ukrainy na podstawie dodatkowych źródeł oraz fotografii • omawia wpływ konfliktu z Ukrainą na Rosję • uzasadnia potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami Polski • przygotowuje pracę (np. album, plakat, prezentację multimedialną) na temat inicjatyw zrealizowanych w najbliższym euroregionie na podstawie dodatkowych źródeł informacji

Dostosowanie wymagań edukacyjnych z geografii dla klasy 6 uczeń z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją

- Dostosowanie wymagań edukacyjnych* i tempa pracy do indywidualnych możliwości ucznia
- Dokonywanie indywidualizacji powierzonych uczniowi zadań oraz uwzględnianie na bieżąco poczynionych postępów edukacyjnych
- Przekazywanie poleceń w formie ustnej i pisemnej
- Przy ocenie ociągnięć ucznia szczególnie docenianie aktywność, wkład pracy oraz stosunek do przedmiotu (systematyczność, obowiązkowość, dokładność)

- Kontrolowanie stopnia rozumienia poleceń, szczególnie podczas sprawdzianów w razie problemów udzielanie dodatkowych wyjaśnień
- Ograniczenie ilości tekstów do czytania i pisanie
- W miarę możliwości przygotowywać sprawdziany w formie testów wyboru, zdań niedokończonych, tekstów z lukami
- Udzielanie zachęty przy wypowiedziach ustnych, zadawanie pytań naprowadzających, pomoc w porządkowaniu wiadomości i wyciąganiu wniosków
- Dzielenie materiału na mniejsze partie, wyznaczanie czasu na ich opanowanie i odpytywanie
- Wyznaczanie zakresu materiału, które uczeń ma przyswoić
- Ocenianie poprawności toku rozumowania zadań
- Unikanie wrywania do odpowiedzi
- W miarę możliwości organizowanie zajęć w terenie
- Stosowanie aktywizujących metod nauczania
- Wzmacnianie motywacji do nauki i systematyczności poprzez zadawanie i sprawdzanie, krótkich prac domowych dostosowanych do możliwości ucznia

Wymagania na poszczególne oceny*				
konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzające (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
2	3	4	5	6
1. Współrzędne geograficzne				
Uczeń: • wskazuje na mapie lub na globusie równik, południki 0° i 180° oraz półkule: południową, północną, wschodnią i zachodnią • podaje symbole oznaczające kierunki geograficzne	Uczeń: - wyjaśnia, do czego służą współrzędne geograficzne • wymienia cechy południków i równoleżników • podaje wartości południków i równoleżników w miarach kątowych	Uczeń: - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>długość geograficzna</i>, <i>szerokość geograficzna</i> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rozciągłość południkowa</i>, <i>rozciągłość równoleżnikowa</i> • odszukuje obiekty na mapie na podstawie	Uczeń: • odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na globusie i mapie • określa położenie matematycznogeograficzne punktów i obszarów na mapie świata i mapie Europy	Uczeń: • oblicza rozciągłość południkową i rozciągłość równoleżnikową wybranych obszarów na Ziemi • wyznacza współrzędne geograficzne punktu, w którym się znajduje, za pomocą aplikacji obsługującej mapy w

		podanych współrzędnych geograficznych	wyznacza współrzędne geograficzne na podstawie mapy drogowej	smartfonie lub komputerze wyznacza w terenie współrzędne geograficzne dowolnych punktów za pomocą mapy i odbiornika GPS
2. Ruchy Ziemi				
Uczeń: - wymienia rodzaje ciał niebieskich znajdujących się w Układzie Słonecznym - wymienia planety Układu Słonecznego w kolejności od znajdującej się najbliżej Słońca do tej, która jest położona najdalej - wyjaśnia, na czym polega ruch obrotowy Ziemi - wyjaśnia, na czym polega ruch obiegowy Ziemi	Uczeń: - wyjaśnia znaczenie terminu <i>górowanie Słońca</i> - określa czas trwania ruchu obrotowego - demonstruje ruch obrotowy Ziemi przy użyciu modeli - demonstruje ruch obiegowy Ziemi przy użyciu modeli - wymienia daty rozpoczęcia astronomicznych pór roku - wskazuje na globusie i mapie strefy oświetlenia Ziemi - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>gwiazda, planeta, planetoida, meteor, meteoryt, kometa</i> - podaje różnicę między gwiazdą a planetą	Uczeń: - wymienia cechy ruchu obrotowego Ziemi - omawia występowanie dnia i nocy jako głównego następstwa ruchu obrotowego - podaje cechy ruchu obiegowego Ziemi - wymienia strefy oświetlenia Ziemi i wskazuje ich granice na mapie lub globusie - rozpoznaje rodzaje ciał niebieskich przedstawionych na ilustracji - omawia przebieg linii zmiany daty - wymienia następstwa ruchu obiegowego Ziemi - wyjaśnia, na jakiej podstawie wyróżnia się strefy oświetlenia Ziemi	Uczeń: - przedstawia zmiany w oświetleniu Ziemi w pierwszych dniach astronomicznych pór roku na podstawie ilustracji - omawia wędrówkę Słońca po niebie w różnych porach roku na podstawie ilustracji - opisuje dzienną wędrówkę Słońca po niebie, posługując się ilustracją lub planszą - opisuje budowę Układu Słonecznego - wyjaśnia przyczynę występowania dnia polarnego i nocy polarnej - charakteryzuje strefy oświetlenia Ziemi z uwzględnieniem kąta padania promieni słonecznych, czasu trwania dnia i nocy oraz występowania pór roku	Uczeń: - wyjaśnia zależność między kątem padania promieni słonecznych a długością cienia gnomonu lub drzewa na podstawie ilustracji - określa różnicę między czasem strefowym a czasem słonecznym na kuli ziemskiej - wyjaśnia związek między ruchem obrotowym Ziemi a takimi zjawiskami jak pozorna wędrówka Słońca po niebie, górowanie Słońca, występowanie dnia i nocy, dobowy rytm życia człowieka i przyrody, występowanie stref czasowych - określa czas strefowy na podstawie mapy stref czasowych - wykazuje związek między położeniem geograficznym obszaru

				a wysokością górowania Słońca • wykazuje związek między ruchem obiegowym Ziemi a strefami jej oświetlenia oraz strefowym zróżnicowaniem klimatów i krajobrazów na Ziemi
3. Środowisko przyrodnicze i ludność Europy				
Uczeń: • określa położenie Europy na mapie świata • wskazuje przebieg umownej granicy między Europą a Azją • wymienia elementy krajobrazu Islandii na podstawie fotografii • wymienia strefy klimatyczne w Europie na podstawie mapy klimatycznej • wskazuje na mapie obszary w Europie o cechach klimatu morskiego i kontynentalnego • podaje liczbę państw Europy • wskazuje na mapie politycznej największe i najmniejsze państwa Europy • wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności Europy	Uczeń: • wymienia nazwy większych mórz, zatok, cieśnin i wysp Europy i wskazuje je na mapie • wskazuje na mapie rozmieszczenia ludności obszary o dużej i małej gęstości zaludnienia • wskazuje Paryż i Londyn na mapie Europy • omawia przebieg umownej granicy między Europą a Azją • wymienia czynniki decydujące o długości linii brzegowej Europy • wymienia największe krainy geograficzne Europy i wskazuje je na mapie • opisuje położenie geograficzne Islandii na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wulkan</i>, <i>magma</i>, <i>erupcja</i>, <i>lawa</i>, <i>bazalt</i>	Uczeń: • wymienia i wskazuje na mapie politycznej Europy państwa powstałe na przełomie lat 80. i 90. XX w. • opisuje ukształtowanie powierzchni Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wymienia przykłady obszarów występowania trzęsień ziemi i wybuchów wulkanów na świecie na podstawie mapy geologicznej i mapy ogólnogeograficznej • omawia czynniki wpływające na zróżnicowanie klimatyczne Europy na podstawie map klimatycznych • podaje różnice między strefami klimatycznymi, które znajdują się w Europie	Uczeń: • opisuje położenie Islandii względem płyt litosfery na podstawie mapy geologicznej • porównuje ukształtowanie powierzchni wschodniej i zachodniej oraz północnej i południowej części Europy • omawia strefy klimatyczne w Europie i charakterystyczną dla nich roślinność na podstawie klimatogramów i fotografii • omawia wpływ prądów morskich na temperaturę powietrza w Europie • omawia wpływ ukształtowania powierzchni na klimat Europy • przedstawia skutki zróżnicowania	Uczeń: • wyjaśnia przyczyny występowania gejzerów na Islandii • porównuje piramidy wieku i płci społeczeństw: młodego i starzejącego się • wyjaśnia wpływ działalności lądolodu na ukształtowanie północnej części Europy na podstawie mapy i dodatkowych źródeł informacji • wyjaśnia wpływ położenia na granicy płyt litosfery na występowanie wulkanów i trzęsień ziemi na Islandii • wyjaśnia, dlaczego w Europie na tej samej szerokości geograficznej występują różne typy i odmiany klimatu • podaje zależności między strefami oświetlenia Ziemi a strefami klimatycznymi

• wyjaśnia znaczenie terminu <i>gęstość zaludnienia</i> • wymienia starzejące się kraje Europy • wymienia grupy ludów zamieszkujących Europę na podstawie mapy tematycznej • wymienia główne języki i religie występujące w Europie	• przedstawia kryterium wyróżniania stref klimatycznych • omawia cechy wybranych typów i odmian klimatu Europy na podstawie klimatogramów • omawia rozmieszczenie ludności w Europie na podstawie mapy rozmieszczenia ludności • przedstawia liczbę ludności Europy na tle liczby ludności pozostałych kontynentów na podstawie wykresów • charakteryzuje zróżnicowanie językowe ludności Europy na podstawie mapy tematycznej • wymienia przyczyny migracji Ludności • wymienia kraje imigracyjne i kraje emigracyjne w Europie • wymienia cechy krajobrazu wielkomiejskiego • wymienia i wskazuje na mapie największe miasta Europy i świata	• charakteryzuje zmiany liczby ludności Europy • analizuje strukturę wieku i płci ludności na podstawie piramid wieku i płci ludności wybranych krajów Europy • przedstawia przyczyny zróżnicowania narodowościowego i językowego ludności w Europie • omawia zróżnicowanie kulturowe i religijne w Europie • przedstawia zalety i wady życia w wielkim mieście • omawia położenie i układ przestrzenny Londynu i Paryża na podstawie map • porównuje miasta Europy z miastami świata na podstawie wykresów	kulturowego ludności Europy • przedstawia korzyści i zagrożenia związane z migracjami ludności • porównuje Paryż i Londyn pod względem ich znaczenia na świecie	na podstawie ilustracji oraz map klimatycznych • przedstawia rolę Unii Europejskiej w przemianach społecznych i gospodarczych Europy • analizuje przyczyny i skutki starzenia się społeczeństw Europy • opisuje działania, które można podjąć, aby zmniejszyć tempo starzenia się społeczeństwa Europy • omawia przyczyny nielegalnej imigracji do Europy • ocenia skutki migracji ludności między państwami Europy oraz imigracji ludności z innych kontynentów • ocenia rolę i funkcje Paryża i Londynu jako wielkich metropolii
4. Gospodarka Europy				
Uczeń: • wymienia zadania i funkcje rolnictwa	Uczeń: • rozpoznaje typy elektrowni na podstawie fotografii	Uczeń: • omawia warunki przyrodnicze	Uczeń: • omawia zmiany w wykorzystaniu źródeł energii w Europie w XX i	Uczeń: • porównuje wydajność rolnictwa Danii i Węgier na podstawie wykresów

• wyjaśnia znaczenie terminu <i>plony</i> • wymienia główne cechy środowiska przyrodniczego Danii i Węgier na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy • wymienia rośliny uprawne i zwierzęta hodowlane o największym znaczeniu dla rolnictwa Danii i Węgier • wymienia zadania i funkcje przemysłu • wymienia walory przyrodnicze Europy Południowej na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wymienia atrakcje turystyczne w wybranych krajach Europy Południowej na podstawie mapy tematycznej i fotografii	• wymienia znane i cenione na świecie francuskie wyroby przemysłowe • podaje przykłady odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii na podstawie schematu • przedstawia główne cechy środowiska przyrodniczego Danii i Węgier sprzyjające rozwojowi rolnictwa na podstawie map ogólnogeograficznych i tematycznych • wymienia czynniki rozwoju przemysłu we Francji • podaje przykłady działów nowoczesnego przemysłu we Francji • wymienia czynniki wpływające na strukturę produkcji energii w Europie • podaje główne zalety i wady różnych typów elektrowni • omawia walory kulturowe Europy Południowej na podstawie fotografii • wymienia elementy infrastruktury turystycznej na podstawie fotografii oraz tekstów źródłowych	i pozaprzrodnicze rozwoju rolnictwa w Europie • omawia rozmieszczenie najważniejszych upraw i hodowli w Danii i na Węgrzech na podstawie map rolnictwa tych krajów • wyjaśnia, czym się charakteryzuje nowoczesny przemysł we Francji • omawia znaczenie turystyki w krajach Europy Południowej na podstawie wykresów dotyczących liczby turystów i wpływów z turystyki	XXI w. na podstawie wykresu • wyjaśnia znaczenie nowoczesnych usług we Francji na podstawie diagramów przedstawiających strukturę zatrudnienia według sektorów oraz strukturę wytwarzania PKB we Francji • charakteryzuje usługi turystyczne i transportowe we Francji • przedstawia zalety i wady elektrowni jądrowych • omawia wpływ rozwoju turystyki na infrastrukturę turystyczną oraz strukturę zatrudnienia w krajach Europy Południowej	• wyjaśnia, dlaczego w Europie występują korzystne warunki przyrodnicze do rozwoju rolnictwa • przedstawia pozytywne i negatywne skutki rozwoju nowoczesnego rolnictwa w Europie • omawia rolę i znaczenie nowoczesnego przemysłu i usług we Francji • analizuje wpływ warunków środowiska przyrodniczego w wybranych krajach Europy na wykorzystanie różnych źródeł energii
5. Sąsiedzi Polski				

Uczeń: • wymienia walory przyrodnicze i kulturowe Czech i Słowacji • wymienia atrakcje turystyczne w Czechach i na Słowacji • wymienia walory przyrodnicze Litwy i Białorusi • przedstawia główne atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi • omawia położenie geograficzne Ukrainy na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wymienia surowce mineralne Ukrainy na podstawie mapy gospodarczej • wymienia surowce mineralne Rosji na podstawie mapy gospodarczej • wskazuje na mapie sąsiadów Polski • wymienia przykłady współpracy Polski z sąsiednimi krajami	Uczeń: • wymienia główne działy przetwórstwa przemysłowego w Niemczech na podstawie diagramu kołowego • wskazuje na mapie Nadrenię Północną-Westfalię • wskazuje na mapie największe krainy geograficzne Rosji • wymienia i lokalizuje na mapie Rosji główne obszary upraw • omawia znaczenie przemysłu w niemieckiej gospodarce • wymienia znane i cenione na świecie niemieckie wyroby przemysłowe • przedstawia atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi na podstawie mapy tematycznej i fotografii • wymienia na podstawie mapy cechy środowiska przyrodniczego Ukrainy sprzyjające rozwojowi gospodarki • wskazuje na mapie obszary, nad którymi Ukraina utraciła kontrolę • wymienia główne gałęzie przemysłu Rosji na podstawie mapy gospodarczej	Uczeń: • rozpoznaje obiekty z Listy światowego dziedzictwa UNESCO w Czechach i na Słowacji na ilustracjach • charakteryzuje środowisko przyrodnicze Czech i Słowacji na podstawie mapy ogólnogeograficznej • omawia znaczenie turystyki aktywnej na Słowacji • omawia środowisko przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej • podaje czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną Litwy i Białorusi • podaje przyczyny zmniejszania się liczby ludności Ukrainy na podstawie wykresu i schematu • omawia cechy środowiska przyrodniczego Rosji na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wyjaśnia, jakie czynniki wpływają na stan gospodarki Rosji • omawia znaczenie usług w Rosji	Uczeń: • omawia przyczyny zmian zapoczątkowanych w przemyśle w Niemczech w latach 60. XX w. • analizuje strukturę zatrudnienia w przemyśle w Niemczech na podstawie diagramu kołowego • porównuje cechy środowiska przyrodniczego Czech i Słowacji • opisuje przykłady atrakcji turystycznych i rekreacyjno-sportowych Czech i Słowacji na podstawie fotografii • porównuje walory przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej i fotografii • podaje przyczyny konfliktów na Ukrainie • omawia czynniki lokalizacji głównych okręgów przemysłowych Rosji • wyjaśnia znaczenie przemysłu w gospodarce Rosji • opisuje stosunki Polski z sąsiadami na podstawie dodatkowych źródeł	Uczeń: • przedstawia główne kierunki zmian przemysłu w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy i fotografii • charakteryzuje nowoczesne przetwórstwo przemysłowe w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy • omawia wpływ sektora kreatywnego na gospodarkę Nadrenii Północnej-Westfalii • udowadnia, że Niemcy są światową potęgą gospodarczą na podstawie danych statystycznych oraz map gospodarczych • udowadnia, że Czechy i Słowacja to kraje atrakcyjne pod względem turystycznym • projektuje wycieczkę na Litwę i Białoruś, posługując się różnymi mapami • analizuje konsekwencje gospodarcze konfliktów na Ukrainie • charakteryzuje atrakcje turystyczne Ukrainy na podstawie dodatkowych źródeł oraz fotografii
---	--	--	--	--

	- wymienia najważniejsze rośliny uprawne w Rosji na podstawie mapy gospodarczej - podaje nazwy euroregionów na podstawie mapy	charakteryzuje relacje Polski z Rosją podstawie dodatkowych źródeł		- omawia wpływ konfliktu z Ukrainą na Rosję - uzasadnia potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami Polski - przygotowuje pracę (np. album, plakat, prezentację multimedialną) na temat inicjatyw zrealizowanych w najbliższym euroregionie na podstawie dodatkowych źródeł informacji

Informatyka

Tytuł w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń:
Dział 1. Rozmowy w sieci. O wirtualnej komunikacji						
1.1. Bez koperty i znaczka. Poczta elektroniczna i zasady właściwego zachowania w sieci	1. i 2. Bez koperty i znaczka. Poczta elektroniczna i zasady właściwego zachowania w sieci	wysyła wiadomość za pośrednictwem poczty elektronicznej	przestrzega netykiety w komunikacji za pomocą poczty elektronicznej	- wysyła wiadomość do więcej niż jednego odbiorcy - wykorzystuje pola Do wiadomości oraz Ukryte do wiadomości podczas wpisywania adresów odbiorców	zapisuje adresy e-mail na swoim koncie pocztowym	wysyła wiadomość e-mail z załącznikami
1.2. Chmura w internecie. O usłudze OneDrive	3. i 4. Chmura w internecie. O usłudze OneDrive	przesyła plik do usługi OneDrive i pobiera zapisany w niej plik na swój komputer	edytuje dokumenty tekstowe zapisane w usłudze OneDrive, korzystając z narzędzi	udostępnia pliki zapisane w usłudze OneDrive	pracuje w tym samym czasie z innymi osobami z klasy nad	wykorzystuje narzędzia dostępne w chmurze do gromadzenia materiałów

i współtworzeniu dokumentów	i współtworzeniu dokumentów	• tworzy nowe pliki i foldery w usłudze OneDrive	dostępnych w tej usłudze • porządkuje pliki i foldery zapisane w chmurze	• tworzy link do pliku w usłudze OneDrive	dokumentem w usłudze OneDrive	oraz zespołowego wykonywania zadań
1.3. Praca grupowa. Jak efektywnie współpracować w sieci?	5. i 6. Praca grupowa. Jak efektywnie współpracować w sieci?	• wykorzystuje program MS Teams do komunikacji ze znajomymi	• omawia zasady współpracy w sieci • edytuje dokumenty w tym samym czasie z innymi członkami zespołu	• wykorzystuje narzędzia programu MS Teams (Notes zajęć, Zadania, Kalendarz) do efektywnej pracy na lekcjach	• opisuje wady i zalety komunikacji internetowej oraz porównuje komunikację internetową z rozmową na żywo	• wykorzystuje komunikatory internetowe podczas pracy nad szkolnymi projektami
Dział 2. Nie tylko kalkulator. Tabele i wykresy w programie MS Excel						
2.1. Kartka w kratkę. Wprowadzenie do programu MS Excel	7. Kartka w kratkę. Wprowadzenie do programu MS Excel	• wprowadza dane do komórek • zmienia szerokość kolumn	• formatuje komórki	• dodaje arkusze do skoroszytu • kopiuje i wkleja dane do różnych arkuszy	• zmienia nazwy arkuszy • zmienia kolory kart arkuszy	• przygotowuje tabelę z danymi określonymi przez nauczyciela, wykazując się estetyką i dbałością o szczegóły oraz wykorzystując dodatkowe narzędzia, np. Scal i wyśrodkuj
2.2. Porządki w komórce. O formatowaniu i sortowaniu danych	8. Porządki w komórce. O formatowaniu i sortowaniu danych	• zmienia krój, kolor i wielkość czcionki użytej w komórkach	• wykorzystuje automatyczne wypełnianie, aby wstawić do tabeli kolejne liczby	• porządkuje dane w tabeli według określonych wytycznych	• używa formatowania warunkowego, aby wyróżnić określone wartości • porządkuje dane w tabeli według więcej niż jednego kryterium	• wykorzystuje formatowanie warunkowe oraz sortowanie danych do czytelnego przedstawienia informacji • korzysta z opcji Filtruj, aby pokazać określone dane
2.3. Budżet kieszonkowy. Proste obliczenia w programie MS Excel	9. i 10. Budżet kieszonkowy. Proste obliczenia w programie MS Excel	• tworzy formuły do obliczeń	• w formułach wykorzystuje adresy komórek	• wykonuje obliczenia, korzystając z funkcji SUMA oraz ŚREDNIA	• korzysta z arkusza kalkulacyjnego w codziennym życiu, np. do tworzenia własnego budżetu	• wykorzystuje arkusz kalkulacyjny w sytuacjach nietypowych, np. do obliczania wskaźnika masy ciała (BMI)
2.4. Demokratyczne wybory. O tworzeniu wykresów	11. i 12. Demokratyczne wybory. O tworzeniu wykresów	• prezentuje dane na wykresie	• zmienia wygląd wykresu	• dodaje lub usuwa elementy wykresu	• dobiera typ wykresu do rodzaju prezentowanych danych	• analizuje dane przedstawione na wykresie i je opisuje

Dostosowanie wymagań edukacyjnych – Informatyka

- Wydłużony czas pracy
- Indywidualne powtarzanie poleceń
- Pomoc techniczna w trakcie wykonywania samodzielnych prac z wykorzystaniem komputera
- Dostosowanie zadań do umiejętności matematycznych ucznia
- Błędy ortograficzne nie mają wpływu na ocenę zadania
- Ograniczona liczba zadań na sprawdzianach
- W miarę możliwości podczas sprawdzianów wykorzystanie testów
- Zwrócenie większej uwagi na ćwiczenia umiejętności praktycznych podczas lekcji
- Motywowanie ucznia do pracy poprzez ukazanie możliwości zastosowania umiejętności zdobywanych na lekcji w praktyce

Technika

Temat	Liczba godzin	Treści nauczania	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:	Odniesienia do podstawy programowej
1. TECHNIKA W NAJBLIŻSZYM OTOCZENIU					
1. Na osiedlu	1	- plan osiedla - budynki i obiekty na osiedlu - infrastruktura osiedla	- rozpoznaje obiekty na planie osiedla - współpracuje z grupą i podejmuje różne zadania w zespole - świadomie i odpowiedzialnie używa wytworów technicznych - wymienia nazwy instalacji osiedlowych - przyporządkowuje urządzenia do instalacji, których są częścią	- planuje działania prowadzące do udoskonalenia osiedla mieszkalnego - projektuje idealne osiedle i uzasadnia swoją propozycję	1.5,6-10 VI. 1, 5
2. Dom bez tajemnic	2	- rodzaje budynków mieszkalnych - etapy budowy domu - zawody związane z budową domów - elementy konstrukcyjne budynków mieszkalnych - projektowanie i budowa domu - dokumentacja techniczna - inteligentny dom	- rozpoznaje osiągnięcia techniczne, które przysłużyły się rozwojowi postępu technicznego i komfortowi życia - klasyfikuje budowlane elementy techniczne - posługuje się słownictwem technicznym - posługuje się rysunkiem technicznym budowlanym - wymienia nazwy elementów konstrukcyjnych budynków mieszkalnych - omawia zalety inteligentnego domu	- wskazuje zalety i wady poszczególnych rodzajów budynków mieszkalnych - omawia kolejne etapy budowy domu - podaje nazwy zawodów związanych z budową domów	1.5,6, 10 III.1-3, 5, 7 IV.1, 5

Temat	Liczba godzin	Treści nauczania	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:	Odniesienia do podstawy programowej
3. W pokoju nastolatka	1	- planowanie umeblowania i wyposażenia pokoju ucznia - zasady funkcjonalnego urządzenia pokoju - kreatywne urządzenie i dekorowanie pokoju - renowacja mebli	- omawia zasady funkcjonalnego urządzenia pokoju - rysuje plan swojego pokoju - planuje kolejność działań - właściwie dobiera narzędzia do obróbki drewna - sprawnie posługuje się podstawowymi narzędziami do obróbki ręcznej	- wyróżnia w pokoju strefy do nauki, wypoczynku i zabawy - dostosowuje wysokość biurka i krzesła do swojego wzrostu - projektuje wnętrze pokoju swoich marzeń	IV. V1-3
To takie proste! - Kokarda na Święto Niepodległości	2	- planowanie etapów pracy - przygotowywanie dokumentacji rysunkowej - organizacja miejsca pracy - narzędzia do obróbki papieru i tkanin - montaż poszczególnych części w całość - przestrzeganie zasad BHP na stanowisku pracy	- prawidłowo organizuje stanowisko pracy - wypisuje kolejność działań i szacuje czas ich trwania - właściwie dobiera narzędzia do obróbki papieru i tkanin - wykonuje prace z należytą starannością i dbałością - dokonuje montażu poszczególnych elementów w całość - dba o porządek i bezpieczeństwo w miejscu pracy - formułuje i uzasadnia ocenę gotowej pracy - ocenia swoje predyspozycje techniczne w kontekście wyboru przyszłego kierunku kształcenia - rozwija zainteresowania techniczne		III.1-8 VI. 1-5, 8, 9
4. Instalacje i opłaty domowe	2	- terminy: instalacja, elektrownia, tablica rozdzielcza, bezpieczniki, ergonomia - budowa i zasady działania poszczególnych instalacji domowych - charakterystyka urządzeń pomiarowych stosowanych w gospodarstwie domowym - zasady odczytywania wskazań liczników wody, gazu i energii elektrycznej - obliczanie zużycia poszczególnych zasobów - zasady oszczędnego gospodarowania energią - rodzaje obwodów elektrycznych - elementy obwodu elektrycznego	- wymienia nazwy elementów poszczególnych instalacji - omawia zasady działania różnych instalacji - rozpoznaje rodzaje liczników - prawidłowo odczytuje wskazania liczników - podaje praktyczne sposoby zmniejszenia zużycia prądu, gazu i wody - oblicza koszt zużycia poszczególnych zasobów - dokonuje pomiaru zużycia prądu, wody i gazu w określonym przedziale czasowym - nazywa elementy obwodów elektrycznych - rozdrażnia symbole elementów obwodów elektrycznych - konstruuje z gotowych elementów elektrotechnicznych obwód elektryczny według schematu	- określa funkcję poszczególnych instalacji występujących w budynku - wykrywa, ocenia i usuwa nieprawidłowości w działaniu instalacji	I.6, 8-10 IV.6 VI.2 VI.6, 7

Temat	Liczba godzin	Treści nauczania	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:	Odniesienia do podstawy programowej
To takie proste! - Dekoracyjna kula świecąca	2	- rozpoznawanie potrzeby wykonania wytworu technicznego - planowanie etapów pracy - organizacja miejsca pracy - narzędzia do obróbki tkanin - montaż poszczególnych części w całość - przestrzeganie zasad BHP na stanowisku pracy	- prawidłowo organizuje stanowisko pracy - wypisuje kolejność działań i szacuje czas ich trwania - właściwie dobiera narzędzia - sprawnie posługuje się podstawowymi narzędziami do obróbki ręcznej - wykonuje prace z należytą starannością i dbałością - dokonuje montażu poszczególnych elementów w całość - dba o porządek i bezpieczeństwo w miejscu pracy - formułuje i uzasadnia ocenę gotowej pracy - ocenia swoje predyspozycje techniczne w kontekście wyboru przyszłego kierunku kształcenia		III.1-8 VI.1-5, 8, 9
5. Domowe urządzenia elektryczne	1	- instrukcja obsługi sprzętu gospodarstwa domowego - zasady działania kuchenki elektrycznej, gazowej i mikrofalowej, chłodziarko-zamrażarki, zmywarki oraz pralki automatycznej - zastosowanie sprzętu gospodarstwa domowego - budowa i bezpieczna obsługa podstawowych urządzeń gospodarstwa domowego	- określa funkcje urządzeń domowych - czyta ze zrozumieniem instrukcje obsługi i bezpiecznego użytkowania wybranych sprzętów gospodarstwa domowego - wyszukuje i interpretuje informacje techniczne na urządzeniach i opakowaniach - wyjaśnia zasady działania wskazanych urządzeń - omawia budowę wybranych urządzeń - wymienia zagrożenia związane z eksploatacją sprzętu AGD - reguluje sprzęt gospodarstwa domowego - sprawnie i bezpiecznie posługuje się urządzeniami elektrycznymi		III.1-4 VI, 2 VI.6

Temat	Liczba godzin	Treści nauczania	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:	Odniesienia do podstawy programowej
6. Nowoczesny sprzęt na co dzień	1	- potrafi sklasyfikować nowoczesny sprzęt elektryczny - czyta i interpretuje informacje zamieszczone w instrukcjach obsługi urządzeń - omawia zastosowanie wybranych urządzeń elektronicznych - reguluje urządzenia techniczne - omawia zasady obsługi wybranych urządzeń - wyszukuje informacje na temat nowoczesnego sprzętu domowego - śledzi postęp techniczny - interpretuje informacje dotyczące bezpiecznej eksploatacji urządzeń technicznych i ich bezawaryjności - wie, jak postępować ze zużytymi urządzeniami elektrycznymi - rozpoznaje osiągnięcia techniczne, które przysłużyły się rozwojowi postępu technicznego, a tym samym człowiekowi	- potrafi sklasyfikować nowoczesny sprzęt elektryczny - czyta i interpretuje informacje zamieszczone w instrukcjach obsługi urządzeń - omawia zastosowanie wybranych urządzeń elektronicznych - reguluje urządzenia techniczne - omawia zasady obsługi wybranych urządzeń - wyszukuje informacje na temat nowoczesnego sprzętu domowego - śledzi postęp techniczny - interpretuje informacje dotyczące bezpiecznej eksploatacji urządzeń technicznych i ich bezawaryjności - wie, jak postępować ze zużytymi urządzeniami elektrycznymi - rozpoznaje osiągnięcia techniczne, które przysłużyły się rozwojowi postępu technicznego, a tym samym człowiekowi	charakteryzuje budowę określonego sprzętu audiowizualnego	I.9 III.4 VI.2 VI.6
II. RYSUNEK TECHNICZNY					
1. Rodzaje rysunków technicznych	1	- przygotowanie i zastosowanie dokumentacji technicznych - rysunek techniczny wykonawczy i złożeniowy - zastosowanie rysunku technicznego	- rozdzieli rysunek techniczny wykonawczy i złożeniowy - zna zastosowanie dokumentacji technicznej - rozumie potrzebę przygotowania dokumentacji technicznej		I.6 IV.4

Temat	Liczba godzin	Treści nauczania	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:	Odniesienia do podstawy programowej
2. Rzuty prostokątne	2	- terminy: rzutowanie prostokątne, rzutnia, rzut główny, rzut boczny, rzut z góry - zasady przedstawiania przedmiotów w rzutach prostokątnych	- wyjaśnia, na czym polega rzutowanie prostokątne - omawia etapy i zasady rzutowania - stosuje odpowiednie linie do zaznaczania konturów rzutowanych brył - wykonuje rzutowanie prostych brył geometrycznych, posługując się układem osi - rozpoznaje prawidłowo narysowane rzuty prostokątne określonych brył - przygotowuje dokumentację rysunkową w rzutach	rozróżnia poszczególne rzuty: główny, boczny i z góry	IV.3
3. Rzuty aksonometryczne	2	- terminy: rzutowanie aksonometryczne, izometria, dimetria ukośna i prostokątna - podstawy rzutowania przestrzennego	- określa, na czym polega rzutowanie aksonometryczne - wymienia nazwy rodzajów rzutów aksonometrycznych - omawia kolejne etapy przedstawiania brył w rzutach aksonometrycznych - odróżnia rzuty izometryczne od rzutów w dimetrii ukośnej - uzupełnia rysunki brył w izometrii i dimetrii ukośnej - wykonuje rzuty izometryczne i dimetryczne ukośne brył - przedstawia wskazane przedmioty w izometrii i dimetrii ukośnej	kreśli rzuty aksonometryczne bryły przedstawionej w rzutach prostokątnych	IV.3
4. Wymiarowanie rysunków technicznych	2	- zasady wymiarowania rysunków technicznych - linie, liczby i znaki wymiarowe	- nazywa wszystkie elementy zwymiarowanego rysunku technicznego - prawidłowo stosuje linie, znaki i liczby wymiarowe - rysuje i wymiaruje rysunki brył - rysuje i wymiaruje wskazany przedmiot - czyta rysunki wykonawcze i złożeniowe - przygotowuje dokumentację rysunkową		IV.3, 4, 6

III. ABC WSPÓŁCZESNEJ TECHNIKI

Temat	Liczba godzin	Treści nauczania	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:	Odniesienia do podstawy programowej
1. Elementy elektroniki	2	- określa, na czym polega rzutowanie aksonometryczne - wymienia nazwy rodzajów rzutów aksonometrycznych - omawia kolejne etapy przedstawiania brył w rzutach aksonometrycznych - odróżnia rzuty izometryczne od rzutów w dimetrii ukośnej - uzupełnia rysunki brył w izometrii i dimetrii ukośnej - wykonuje rzuty izometryczne i dimetryczne ukośne brył - przedstawia wskazane przedmioty w izometrii i dimetrii ukośnej	- rozpoznaje elementy elektroniczne (rezystory, diody, tranzystory, kondensatory, cewki) - określa właściwości elementów elektronicznych - zna zasady segregowania i przetwarzania odpadów oraz materiałów elektrotechnicznych	wyszukuje w okolicy punkty prowadzące zbiórkę zużytego sprzętu elektronicznego	III.1, 2, 3, 8
To takie proste! - Sekrety elektroniki	2	- instrukcja montażowa zestawów mechanicznych i elektronicznych - podstawowe narzędzia do montażu modeli - urządzenia do pomiaru podstawowych wartości elektrycznych - umiejętność pracy w grupie - elektroniczne elementy konstrukcyjne - kryteria oceny poprawności wykonania modeli	- dobiera uzgodniony w zespole zestaw konstrukcyjny zgodnie z zainteresowaniami - współpracuje z grupą i podejmuje różne role w zespole - czyta rysunki schematyczne i instrukcje montażowe - rozpoznaje materiały elektrotechniczne oraz elektroniczne (rezystory, diody, tranzystory, kondensatory, cewki) - projektuje i konstruuje modele urządzeń technicznych - wybiera i dostosowuje narzędzia do montażu modeli - stosuje różnorodne sposoby połączeń - dokonuje montażu poszczególnych części w całość - ocenia swoje predyspozycje techniczne w kontekście wyboru przyszłego kierunku kształcenia		I.1-10 III.1, 5, 6 IV.5, 7 V.3 VI.7-9
2. Nowoczesny świat techniki	2	- wpływ postępu technicznego na funkcjonowanie współczesnego człowieka - przykłady i zastosowanie mechatroniki - zastosowanie nowoczesnych urządzeń i robotów w przemyśle - zasady współdziałania elementów mechanicznych, elektrycznych i elektronicznych - zagrożenia współczesnej cywilizacji	- postrzega środowisko techniczne jako dobro materialne stworzone przez człowieka - identyfikuje elementy techniczne w otoczeniu - rozpoznaje osiągnięcia techniczne, które przysłużyły się człowiekowi - wyjaśnia zasady współdziałania elementów mechanicznych, elektrycznych i elektronicznych - charakteryzuje współczesne zagrożenia cywilizacji spowodowane postępowaniem technicznym	- zna różne przykłady zastosowania mechatroniki w życiu codziennym - zna zasady bezpiecznego posługiwania się dronem	V.1-3

Dostosowanie wymagań edukacyjnych - Technika

- Wydłużony czas pracy
- Indywidualne powtarzanie poleceń
- Pomoc techniczna w trakcie wykonywania samodzielnych prac.
- Pomoc w posługiwaniu się narzędziami
- Dostosowanie zadań do umiejętności manualnych ucznia
- Błędy ortograficzne nie mają wpływu na ocenę zadania
- Ograniczona liczba zadań na sprawdzianach
- W miarę możliwości podczas sprawdzianów wykorzystanie testów
- Zwrócenie większej uwagi na ćwiczenia umiejętności praktycznych podczas lekcji
- Motywowanie ucznia do pracy poprzez ukazanie możliwości zastosowania umiejętności zdobywanych na lekcji w praktyce

Historia

Wymagania edukacyjne z historii w klasie VI

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra Uczeń:	Ocena celująca Uczeń:
Rozdział I. Narodziny nowożytnego świata						

1. Wielkie odkrycia geograficzne	– średniowieczne wyobrażenia o Ziemi – przyczyny wypraw żeglarskich na przełomie XV i XVI w. – najważniejsze wyprawy przełomu XV i XVI w. oraz ich dowódcy	– wskazuje na mapie Indie, Amerykę – podaje przykłady towarów sprowadzanych z Indii (przyprawy, jedwab) – wymienia Krzysztofa Kolumba jako odkrywcę Ameryki – podaje rok odkrycia Ameryki (1492 r.) i określa, w którym wieku doszło do tego wydarzenia	– wymienia nowości w technice żeglarskiej, które umożliwiły dalekomorskie wyprawy – poprawnie posługuje się terminami: <i>karawela</i>, <i>kompas</i> – podaje lata pierwszej wyprawy dookoła Ziemi (1519–1522 r.) i określa, w którym wieku doszło do tego wydarzenia – wskazuje Ferdynanda Magellana jako dowódcę wyprawy dookoła świata i przedstawia jej znaczenie	– podaje przyczyny wielkich odkryć geograficznych – wskazuje na mapie trasy najważniejszych wypraw przełomu XV i XVI w. oraz wymienia ich dowódców (Krzysztof Kolumb, Ferdynand Magellan, Vasco da Gama, Bartłomiej Diaz) – poprawnie posługuje się terminem: <i>tubylec</i> – wyjaśnia, dlaczego ludność Ameryki nazwano Indianami	– wyjaśnia przyczyny poszukiwania morskiej drogi do Indii – podaje i zaznacza na osi czasu daty wypraw Bartłomieja Diaza i Vasco da Gamy – poprawnie posługuje się terminem: <i>astrolabium</i> – wyjaśnia, dlaczego Krzysztof Kolumb i Ferdynand Magellan skierowali swoje wyprawy drogą na zachód	– tłumaczy pochodzenie nazwy Ameryka – wskazuje związek między wynalazkami z dziedziny żeglugi a podejmowanie m dalekich wypraw morskich
----------------------------------	--	--	---	--	--	---

2. Skutki odkryć geograficznych	– cywilizacje prekolumbijskie i ich dokonania – podbój Ameryki przez Hiszpanów i Portugalczyków oraz jego następstwa – zmiany w życiu ludzi w wyniku odkryć geograficznych	– wymienia nazwy rdzennych ludów Ameryki (Majowie, Aztekowie i Inkowie) – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>Stary Świat, Nowy Świat</i> – podaje przykłady towarów, które przewożono między Ameryką a Europą	– poprawnie posługuje się terminem: <i>cywilizacje prekolumbijskie</i> – wskazuje na mapie tereny zamieszkałe przez Majów, Azteków i Inków – wymienia dokonania rdzennych ludów Ameryki – przedstawia po jednym pozytywnym i negatywnym skutku wielkich odkryć geograficznych – wskazuje odkrycie Ameryki jako początek epoki nowożytnej	– poprawnie posługuje się terminami: <i>kolonia, niewolnik, plantacja</i> – przedstawia politykę Hiszpanów i Portugalczyków w Nowym Świecie – tłumaczy przyczyny przewagi Europejczyków nad tubylczą ludnością Ameryki – opowiada o sytuacji niewolników na plantacjach w Ameryce – wyjaśnia, w jaki sposób w Ameryce pojawiła się ludność afrykańska	– przedstawia pozytywne i negatywne skutki wielkich odkryć geograficznych – poprawnie posługuje się terminem: <i>konkwistador</i> – opisuje działalność konkwistadorów i wymienia najbardziej znanych konkwistadorów (Hernán Cortez, Francisco Pizarro) – wskazuje na mapie tereny skolonizowane przez Hiszpanów i Portugalczyków	– przedstawia zmiany w życiu ludzi w wyniku odkryć geograficznych – wymienia na podstawie mapy nazwy współczesnych państw położonych na obszarach dawniej zamieszkiwanych przez cywilizacje prekolumbijskie
3. Renesans –	– renesans – cechy charakterystyczne	– zaznacza na osi czasu epokę renesansu	– poprawnie posługuje się	– poprawnie posługuje się terminami:	– wyjaśnia wpływ wynaleźnia	– wskazuje Erazma z Rotterdamu

narodziny nowej epoki	ne epoki – humaniści i ich poglądy – ideał człowieka w dobie renesansu – wynalezienie druku i jego znaczenie	– wymienia Jana Gutenberg jako wynalazcę druku – wskazuje Leonarda da Vinci jako człowieka renesansu i określa dwie– trzy dziedziny jego zainteresowań	terminem: <i>renesans</i> , – podaje czas trwania epoki renesansu – przedstawia ideał człowieka w epoce odrodzenia i wyjaśnia termin: <i>człowiek renesansu</i> – opisuje dokonania Leonarda da Vinci i uzasadnia słuszność twierdzenia, że był on człowiekiem renesansu	<i>anty</i> , <i>humanizm</i> – charakteryzuje epokę renesansu – wyjaśnia nazwę nowej epoki	druku na rozprzestrzenia nie się idei renesansu – przedstawia poglądy humanistów	jako wybitnego humanistę i przedstawia jego poglądy – porównuje pracę kopisty z pracą w średniowiecznej drukarni
4. Kultura renesansu w Europie	– renesansowa radość życia – architektura renesansu – wybitni twórcy odrodzenia i ich dzieła	– wskazuje Włochy jako kolebkę renesansu, – wymienia Leonarda da Vinci i Michała Anioła jako wybitnych twórców włoskiego odrodzenia	– wyjaśnia, w czym przejawiała się renesansowa radość życia – poprawnie posługuje się terminem: <i>mecenat</i> – wymienia wybitnych twórców epoki odrodzenia i podaje przykłady ich dzieł	– charakteryzuje sztukę renesansową, wskazując główne motywy podejmowane przez twórców, – poprawnie posługuje się terminem: <i>fresk</i> , podaje przykład dzieła	– poprawnie posługuje się terminami: <i>attyka, arkada,</i> <i>kopuła</i> do opisu budowli renesansowych	– poprawnie posługuje się terminem: <i>perspektywa</i> – podaje przykłady dzieł, w których zastosowano perspektywę

				wykonanego tą techniką		
5. Reformacja – czas wielkich zmian	– kryzys Kościoła katolickiego – Marcin Luter i jego poglądy – reformacja i jej następstwa	– wskazuje wystąpienie Marcina Lutra jako początek reformacji – poprawnie posługuje się terminem: <i>odpust</i> – wymienia wyznania protestanckie	– poprawnie posługuje się terminami: <i>reformacja, protestanci</i> – określa początek reformacji (1517 r.) i zaznacza tę datę na osi czasu – wskazuje sprzedaż odpustów jako jedną z przyczyn reformacji – charakteryzuje wyznania protestanckie i podaje ich założycieli	– poprawnie posługuje się terminami: <i>pastor, celibat, zbór</i> – wskazuje objawy kryzysu w Kościele katolickim jako przyczynę reformacji – opisuje okoliczności powstania anglikanizmu – przedstawia skutki reformacji	– charakteryzuje poglądy Marcina Lutra – opisuje postanowienia pokoju w Augsburgu (1555 r.) i wyjaśnia zasadę <i>czyj kraj, tego religia</i> – przedstawia na mapie podział religijny Europy	– charakteryzuje poglądy głoszone przez Jana Kalwina – wskazuje zmiany wprowadzone w liturgii protestanckiej

6. Kontreforma cja	– postanowienia soboru trydenckiego – działalność jezuitów – wojna trzydziestoletni a i jej następstwa	– poprawnie posługuje się terminem: <i>sobór</i> – przy pomocy nauczyciela przedstawia przyczyny zwołania soboru w Trydencie – wskazuje zakon jezuitów jako instytucję powołaną do walki z reformacją – oblicza, jak długo obradował sobór trydencki i zaznacza to na osi czasu (daty powinny być podane przez nauczyciela)	– poprawnie posługuje się terminami: <i>kontreformacja,</i> <i>seminarium</i> <i>duchowne</i> – przedstawia zadania seminariów duchownych w dobie kontreformacji – wyjaśnia cel założenia zakonu jezuitów – wymienia Ignacego Loyolę jako założyciela zakonu jezuitów	– przedstawia postanowienia soboru trydenckiego – poprawnie posługuje się terminami: <i>heretyk,</i> <i>inkwizycja,</i> <i>indeks ksiąg</i> <i>zakazanych</i> – wyjaśnia cel utworzenia inkwizycji i indeksu ksiąg zakazanych	– charakteryzuje działalność zakonu jezuitów – przedstawia zasady obowiązujące jezuitów	– przedstawia przyczyny wybuchu wojny trzydziestoletni ej – podaje datę podpisania pokoju westfalskiego (1648 r.) i jego najważniejsze postanowienia
Rozdział II. W Rzeczypospolitej szlacheckiej						
1. Demokracya szlachecka	– szlachta i jej zajęcia – prawa i obowiązki szlachty – sejm walny i sejmiki ziemskie	– poprawnie posługuje się terminami: <i>szlachta, herb,</i> <i>szabla</i> – przedstawia prawa szlachty	– poprawnie posługuje się terminami: <i>demokracja</i> <i>szlachecka,</i> <i>przywilej,</i> <i>magnateria,</i>	– przedstawia prawa i obowiązki szlachty, – poprawnie posługuje się terminem:	– poprawnie posługuje się terminami: <i>sejm</i> <i>walny, sejmiki</i> <i>ziemskie</i> – przedstawia decyzje	– wyjaśnia, w jaki sposób doszło do ukształtowania się demokracji szlacheckiej

		odziedziczone po rycerskich przodkach – wymienia zajęcia szlachty – wskazuje na ilustracji postać szlachcica	<i>szlachta średnia, szlachta zagrodowa, gołota</i> – wymienia izby sejmu walnego – przedstawia zróżnicowanie stanu szlacheckiego – wyjaśnia funkcjonowanie zasady <i>liberum veto</i>	<i>pospolite ruszenie</i> – wskazuje wpływ przywilejów szlacheckich na pozycję tego stanu – podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia konstytucji <i>Nihil novi</i> (1505 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia – przedstawia prawa otrzymane przez szlachtę na mocy konstytucji <i>Nihil novi</i>	podejmowane na sejmie walnym – charakteryzuje rolę sejmików ziemskich i zakres ich uprawnień – przedstawia skład izb sejmu walnego	– porównuje parlamentaryzm Rzeczypospolitej XVI–XVII w. z parlamentaryzmem współczesnej Polski – wyjaśnia, kto sprawował władzę w Rzeczypospolitej
2. W folwarku szlacheckim	– folwark szlachecki – gospodarcza działalność szlachty – spław wiślany – statuty piotrkowskie	– poprawnie posługuje się terminami: <i>folwark, dwór</i> – na podstawie ilustracji z podręcznika	– poprawnie posługuje się terminami: <i>spław wiślany, szkuta, spichlerz, pańszczyzna</i> – przedstawia gospodarczą	– wymienia najważniejsze zabudowania folwarku i wskazuje ich funkcje – wyjaśnia przyczyny i	– wyjaśnia znaczenie odzyskania przez Polskę Pomorza Gdańskiego dla rozwoju gospodarki	– wyjaśnia wpływ ustaw antychłopskich i antymieszczańskich na położenie tych grup społecznych i

		wymienia elementy wchodzące w skład folwarku szlacheckiego – opisuje zajęcia chłopów i mieszczan	działalność szlachty – wskazuje na mapie Pomorze Gdańskie i najważniejsze porty położone nad Wisłą – wymienia towary wywożone z Polski i sprowadzane do kraju	sposoby powiększania się majątków szlacheckich – tłumaczy, dlaczego szlachta uchwaliła ustawy antychłopskie i antymieszczańskie	– wymienia najważniejsze ustawy wymierzone przeciw chłopom i mieszczanom – wyjaśnia następstwa ożywienia gospodarczego	rozwój polskiej gospodarki
3. W czasach ostatnich Jagiellonów	– ostatni Jagiellonowie na tronie Polski – wojna z zakonem krzyżackim 1519–1521 – hołd pruski i jego postanowienia – polityka wschodnia ostatnich Jagiellonów	– wymienia ostatnich władców z dynastii Jagiellonów: Zygmunta I Starego i Zygmunta Augusta – podaje i zaznacza na osi czasu datę hołdu pruskiego (1525 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia – wskazuje na obrazie Jana	– wskazuje na mapie Prusy Książęce, Prusy Królewskie, Inflanty – opisuje zależność Prus Książęcych od Polski – wyjaśnia przyczyny najazdu Iwana Groźnego na Inflanty	– przedstawia przyczyny wojny Polski z zakonem krzyżackim (1519–1521 r.) – wymienia państwa walczące o Inflanty i wskazuje sporne terytorium na mapie – wyjaśnia skutki rywalizacji Polski, Szwecji,	– poprawnie posługuje się terminem: <i>hołd lenny</i> – przedstawia postanowienia hołdu pruskiego (1525 r.) i jego skutki	– opisuje korzyści i zagrożenia wynikające z postanowień hołdu pruskiego – charakteryzuje politykę wschodnią ostatnich Jagiellonów i jej następstwa

		Matejki <i>Hołd pruski</i> postaci Zygmunta Starego i Albrechta Hohenzollerna		Moskwy i Danii o Inflanty		
4. Odrodzenie na ziemiach polskich	– idee renesansowe w Polsce – literatura polskiego renesansu i jej twórcy – renesansowy Wawel Jagiellonów – odkrycie Mikołaja Kopernika	– wymienia Mikołaja Kopernika jako twórcę teorii heliocentrycznej – wskazuje Wawel jako przykład budowy renesansowej w Polsce – poprawnie posługuje się terminem: <i>włoszczyzna</i> i wskazuje jego pochodzenie	– wymienia Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego jako twórców literatury renesansowej w Polsce – wyjaśnia przyczyny twórczości literackiej w języku polskim – charakteryzuje odkrycie Mikołaja Kopernika i pokazuje różnice między teorią polskiego astronoma a dotychczas obowiązującą koncepcją budowy wszechświata	– poprawnie posługuje się terminami: <i>arras, krużganki, mecenat</i> – charakteryzuje krótko twórczość Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego – opisuje Wawel jako przykład architektury renesansu w Polsce – uzasadnia tezę, że Mikołaj Kopernik był człowiekiem renesansu – przywołuje Galileusza jako	– poprawnie posługuje się terminami: <i>teoria geocentryczna, teoria heliocentryczna</i> – wyjaśnia przyczyny rozwoju kultury renesansowej w Polsce – przedstawia zasługi ostatnich Jagiellonów dla rozwoju renesansu – przedstawia poglądy Andrzeja Frycza Modrzewskiego jako pisarza politycznego doby renesansu	– wyjaśnia, dlaczego XVI stulecie nazwano złotym wiekiem w historii Polski – opisuje wybraną budowlę renesansową w swoim regionie

				zwolennika teorii Kopernika		
5. Rzeczposp olita Obojga Narodów	– geneza unii lubelskiej – postanowienia unii lubelskiej – struktura narodowa i wyznaniowa I Rzeczypospolitej	– wskazuje na mapie Lublin i Rzeczypospolitą Obojga Narodów – wskazuje na obrazie Jana Matejki <i>Unia lubelska</i> postać Zygmunta II Augusta jako autora i pomysłodawcę unii – podaje i zaznacza na osi czasu datę podpisania unii lubelskiej (1569 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia	– poprawnie posługuje się terminami: <i>unia personalna, unia realna</i> – wyjaśnia nazwę Rzeczypospolita Obojga Narodów – wskazuje na mapie Królestwo Polskie i Wielkie Księstwo Litewskie	– przedstawia postanowienia unii lubelskiej – charakteryzuje strukturę narodową i wyznaniową I Rzeczypospolite j – analizuje wygląd herbu I Rzeczypospolite j i porównuje go z herbem Królestwa Polskiego	– opisuje skutki utworzenia Rzeczypospolite j Obojga Narodów – wyjaśnia korzyści płynące z wielokulturowo ści – wskazuje na mapie Wołyń, Podole i Ukrainę	– wymienia korzyści i zagrożenia wynikające z utworzenia Rzeczypospolite j Obojga Narodów
6. „Państwo bez stosów”	– Rzeczypospolita państwem wielowyznaniow ym – <i>Akt konfederacji warszawskiej</i> – reformacja w	– wskazuje wielowyznaniow ość I Rzeczypospolitej – poprawnie posługuje się terminem: <i>tolerancja</i>	– wymienia wyznania zamieszkujące Rzeczypospolitą Obojga Narodów – wskazuje cel podpisania konfederacji warszawskiej	– przedstawia postanowienia konfederacji warszawskiej – poprawnie posługuje się terminem: <i>innowierca</i>	– poprawnie posługuje się terminami: <i>katolicyzm, judaizm, luteranizm, prawosławie</i> – charakteryzuje	– nazywa i wskazuje na mapie ziemie zamieszkałe przez przedstawicieli poszczególnych wyznań

1. Wojny z Rosją	– wojny Stefana Batorego o Inflanty – dymitriada i polska interwencja w Rosji – pokój w Polanowie	– wskazuje na mapie Inflanty i Carstwo Rosyjskie – wymienia Stefana Batorego jako kolejnego po Henryku Walezym władcę Polski – poprawnie posługuje się terminem: <i>hetman</i>	– opisuje, w jakim celu została utworzona piechota wybraniecka – przedstawia, jak zakończyły się wojny o Inflanty prowadzone przez Stefana Batorego – podaje i zaznacza na osi czasu datę bitwy pod Kłuszynem (1610 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia – opowiada o znaczeniu bitwy pod Kłuszynem – przywołuje Stanisława Żółkiewskiego jako dowódcę bitwy pod Kłuszynem – wskazuje na mapie Moskwę i Kłuszyn	– przedstawia przyczyny najazdu Iwana Groźnego na Inflanty – poprawnie posługuje się terminami: <i>piechota wybraniecka, dymitriada, Kreml, bojar</i> – opisuje następstwa dymitriady – wskazuje na mapie tereny przyłączone przez Polskę w wyniku interwencji w Rosji (po pokoju w Polanowie i Jamie Zapolskim)	– opisuje przyczyny poparcia Dymitra Samozwańca przez magnatów i duchowieństwo – wskazuje przyczyny obalenia Dymitra Samozwańca – wyjaśnia cel polskiej interwencji w Rosji – podaje datę podpisania pokoju w Polanowie (1634 r.)	– ocenia politykę Zygmunta III wobec Rosji – przedstawia postanowienia pokoju w Polanowie
------------------	---	--	---	---	--	--

2. Początek wojen ze Szwecją	– Wazowie na tronie Polski – przyczyny wojen ze Szwecją – wojna o Inflanty – walka o ujście Wisły – skutki wojen polsko-szwedzkich w I poł. XVII w. – Warszawa stolicą Polski	– wymienia elementy uzbrojenia husarza i pokazuje je na ilustracji – wskazuje na mapie Szwecję, Inflanty i Wisłę – wymienia stolice Polski (Gniezno, Kraków, Warszawa)	– wskazuje na mapie Kirchołm i Pomorze Gdańskie – podaje datę bitwy pod Kirchołmem (1605 r.) i nazwisko dowódcy polskich wojsk (Jan Karol Chodkiewicz) – wyjaśnia, dlaczego przeniesiono stolicę z Krakowa do Warszawy	– charakteryzuje przyczyny wojen polsko-szwedzkich w XVII w. – poprawnie posługuje się terminem: <i>czoł</i> – opowiada przebieg wojny o Inflanty – wskazuje na mapie Oliwę – podaje datę bitwy pod Oliwą (1627 r.) i wyjaśnia znaczenie tego starcia	– wyjaśnia, dlaczego Zygmunt III Waza utracił tron Szwecji – przedstawia przyczyny zablokowania ujścia Wisły przez Szwedów – tłumaczy, dlaczego Polska często nie wykorzystywała swoich sukcesów militarnych	– przedstawia postanowienia i podaje daty podpisania rozejmu w Starym Targu (1629 r.) i Sztumskiej Wsi (1635 r.)
3. Powstanie Chmielnic kiego	– sytuacja Kozaków zaporoskich – powstanie Kozaków na Ukrainie – ugoda w Perejasławiu	– wskazuje Bohdana Chmielnickiego jako przywódcę powstania Kozaków na Ukrainie – wymienia elementy uzbrojenia Kozaków i pokazuje je na ilustracji	– wyjaśnia, kim byli Kozacy – poprawnie posługuje się terminem: <i>Zaporoże</i> – wskazuje na mapie Ukrainę, Zaporoże i Dzikie Pola – podaje i zaznacza na osi czasu datę	– wyjaśnia, kim byli Kozacy rejestrowi – przedstawia zajęcia i sytuację Kozaków – wskazuje na mapie najważniejsze bitwy powstania (Żółte Wody,	– przedstawia przyczyny wybuchu powstania na Ukrainie – omawia główne etapy powstania – wyjaśnia, dlaczego powstanie Chmielnickiego przerodziło się	– przedstawia skutki powstania Chmielnickiego – wskazuje rozejm w Andruszowie jako moment zakończenia powstania i wojny polsko-rosyjskiej (1667 r.)

		– rozpoznaje na ilustracji Kozaka wśród przedstawicieli innych grup społecznych	wybuchu powstania kozackiego (1648 r.)	Korsuń, Beresteczko) – uzasadnia tezę, że powstanie Chmielnickiego było wojną domową	w wojnę polsko-rosyjską – wskazuje na mapie Perejasław – podaje i zaznacza na osi czasu datę ugody w Perejasławiu (1654 r.)	– ocenia politykę szlachty wobec Kozaków
4. Potop szwedzki	– przyczyny wojen Rzeczypospolitej ze Szwecją – najazd Szwedów na Polskę w latach 1655– 1660 – postawa społeczeństwa polskiego wobec najeźdźcy – skutki potopu	– poprawnie posługuje się terminem: <i>potop szwedzki</i> – wskazuje Stefana Czarnieckiego jako bohatera walk ze Szwedami – wymienia obronę Jasnej Góry jako przełomowy moment potopu szwedzkiego – wskazuje na mapie Częstochowę i Inflanty	– charakteryzuje postaci Stefana Czarnieckiego i Augustyna Kordeckiego – uzasadnia znaczenie bohaterskiej obrony Częstochowy dla prowadzenia dalszej walki z najeźdźcą – podaje i zaznacza na osi czasu daty potopu szwedzkiego (1655–1660 r.) oraz pokoju w Oliwie (1660 r.)	– poprawnie posługuje się terminem: <i>wojna podjazdowa</i> – wyjaśnia przyczyny prowadzenia wojny podjazdowej przez Polskę – wskazuje na mapie Lwów i Prusy Książęce – przedstawia zobowiązania Jana Kazimierza złożone podczas ślubów lwowskich	– wymienia przyczyny wojen polsko-szwedzkich – wyjaśnia przyczyny początkowych niepowodzeń Rzeczypospolitej w czasie potopu szwedzkiego – wymienia postanowienia pokoju w Oliwie	– przedstawia skutki potopu szwedzkiego – wskazuje zagrożenie płynące dla Rzeczypospolitej z powodu utraty lenna pruskiego

		– wyjaśnia, dlaczego najazd Szwedów nazwano potopem – przedstawia na ilustracji uzbrojenie piechoty szwedzkiej	– charakteryzuje postępowanie Szwedów wobec ludności polskiej			
5. Wojny z Turcją	– imperium osmańskie – przyczyny wojen Rzeczypospolitej z Turcją w XVII w. – wojna o Mołdawię – najazd Turków na Polskę w II poł. XVIII w. i jego skutki – odsiecz wiedeńska Jana III Sobieskiego	– poprawnie posługuje się terminami: <i>sułtan</i>, <i>husarz</i>, <i>janczar</i> – podaje przyczyny wyprawy Jana III Sobieskiego pod Wiedeń – wskazuje na mapie Wiedeń	– poprawnie posługuje się terminami: <i>islam</i>, <i>wezyr</i> – charakteryzuje postaci Jana III Sobieskiego i Kara Mustafy – podaje i zaznacza na osi czasu daty bitwy pod Chocimem (1673 r.) oraz odsiecz wiedeńskiej (1683 r.) – wymienia skutki wojen z Turcją – wskazuje na mapie Podole, Chocim i	– poprawnie posługuje się terminami: <i>haracz</i>, <i>ekspansja</i> – podaje i zaznacza na osi czasu daty najazdu tureckiego i oblężenia Kamieńca Podolskiego (1672 r.) – wskazuje na mapie tereny, na których toczyła się wojna (Podole) oraz miejsca najważniejszych	– omawia przyczyny wojen polsko-tureckich w XVII w. – przedstawia walkę Rzeczypospolitej o Mołdawię – wymienia hetmanów Stanisława Żółkiewskiego i Jana Karola Chodkiewicza oraz bitwy z Turcją, w których dowodzili (Cecora 1620 r., obrona	– opisuje postanowienia traktatu w Buczaczu – przedstawia następstwa wojen polsko-tureckich w XVII w.

			Kamieniec Podolski	wydarzeń (Cecora Kamieniec Podolski, Chocim) – wymienia przyczyny początkowych niepowodzeń wojsk polskich w walce z Turkami w II poł. XVII w.	Chocimia 1621 r.)	
6. Kryzys Rzeczypospolitej	– skutki wojen prowadzonych przez Rzeczpospolitą w XVII w. – sytuacja polityczno-gospodarcza kraju na przełomie XVII i XVIII w.	– charakteryzuje XVII stulecie jako czas wielu konfliktów wojennych prowadzonych przez Rzeczpospolitą – wskazuje na mapie państwa, z którymi Rzeczpospolita prowadziła wojny w XVII w.	– wymienia skutki wojen toczonych przez Rzeczpospolitą w XVII w., w tym m.in. wyniszczenie kraju i straty terytorialne	– poprawnie posługuje się terminem: <i>liberum veto</i> – wskazuje na mapie tereny utracone przez Rzeczpospolitą (Inflanty, Podole, Prusy Książęce, część Ukrainy) – wymienia przyczyny uzależnienia Polski od obcych państw	– charakteryzuje funkcjonowanie aparatu władzy na przełomie XVII i XVIII w., zwracając uwagę na słabość władzy królewskiej, zrywanie sejmów i wzrost znaczenia magnaterii – wskazuje objawy kryzysu państwa	– przedstawia przyczyny rokoszu Lubomirskiego – wyjaśnia, dlaczego w Rzeczypospolitej coraz większą rolę zaczynali odgrywać magnaci – wskazuje postać Władysława Sicińskiego, który w 1652 r. doprowadził do pierwszego w

					– podaje przyczyny i objawy kryzysu gospodarczego	historii zerwania sejmu
7. Barok i sarmatyzm	– barok – epoka kontrastów – cechy charakterystyczne stylu barokowego – architektura i sztuka barokowa – Sarmaci i ich obyczaje	– opowiada o sposobach spędzania czasu wolnego przez szlachtę na przełomie XVII i XVIII w. – wskazuje pozytywne i negatywne cechy szlachty polskiej tego okresu – wymienia najwybitniejsze dzieła sztuki barokowej w Polsce i Europie (np. Wersal, pałac w Wilanowie)	– poprawnie posługuje się terminem: <i>barok</i> – zaznacza na osi czasu epokę baroku – wymienia dwie–trzy cechy charakterystyczne architektury barokowej – z ilustracji przedstawiających zabytki wybiera te, które zostały zbudowane w stylu barokowym – wyjaśnia, czym były kalwarie	– charakteryzuje malarstwo i rzeźbę epoki baroku – charakteryzuje ideologię sarmatyzmu – wyjaśnia pochodzenie terminu <i>sarmatyzm</i> – wyjaśnia znaczenie określenia „złota wolność szlachecka” – opisuje strój sarmacki na podstawie ilustracji	– poprawnie posługuje się terminami: <i>putto</i> , <i>ornament</i> – wyjaśnia genezę epoki baroku – wskazuje wpływ rosnącej pobożności na architekturę i sztukę epoki – wskazuje następstwa bezkrytycznego stosunku szlachty do ustroju państwa	– wyjaśnia, na czym polega związek kultury barokowej z ruchem kontrreformacyjnym – charakteryzuje barok jako epokę kontrastów
Rozdział IV. Od absolutyzmu do republiki						
1. Monarchia absolutna we Francji	– Edykt nantejski i jego skutki – umacnianie władzy	– krótko opisuje zakres władzy króla w monarchii absolutnej	– poprawnie posługuje się terminem: <i>monarchia absolutna</i>	– poprawnie posługuje się terminami: <i>manufaktura</i> ,	– poprawnie posługuje się terminem: <i>hugenoci</i>	– przedstawia działania kardynała Richelieu zmierzające do

	monarchy we Francji – rządy absolutne Ludwika XIV – Francja potęgą militarną i gospodarczą	– przywołuje postać Ludwika XIV jako władcy absolutnego – wskazuje na mapie Francję	– wymienia uprawnienia monarchy absolutnego – wyjaśnia, dlaczego Ludwika XIV określano mianem Króla Słońce – wskazuje czas panowania Ludwika XIV (XVII w.) – opisuje życie w Wersalu w czasach Ludwika XIV	<i>clo, import, eksport</i> – wyjaśnia, dlaczego Francja była europejską potęgą – przedstawia, w jaki sposób doszło do wzmocnienia władzy królewskiej we Francji	– opisuje, jak zakończyły się wojny religijne we Francji (przywołuje Edykt nantejski) – omawia politykę gospodarczą ministra Colberta – opowiada o twórczości Moliera	wzmocnienia pozycji monarchy – wskazuje pozytywne i negatywne strony panowania Ludwika XIV
2. Monarchia parlamentarna w Anglii	– absolutyzm angielski – konflikt Karola I z parlamentem – dyktatura Olivera Cromwella – ukształtowanie się monarchii parlamentarnej	– wskazuje na mapie Anglię i Londyn – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminem: <i>parlament</i> – wskazuje organy władzy w monarchii parlamentarnej	– poprawnie posługuje się terminem: <i>monarchia parlamentarna</i> – wskazuje Anglię jako kraj o ustroju monarchii parlamentarnej – wymienia i krótko charakteryzuje postaci Karola I Stuarta, Olivera Cromwella i Wilhelma	– wyjaśnia przyczyny konfliktu Karola I z parlamentem – przedstawia Deklarację praw narodu angielskiego – charakteryzuje ustrój monarchii parlamentarnej	– poprawnie posługuje się terminami: <i>purytanie, nowa szlachta, rojaliści</i> – przedstawia postać Olivera Cromwella i jego dokonania – wskazuje 1689 r. jako czas ukształtowania się monarchii	– wymienia główne etapy kształtowania się monarchii parlamentarnej w Anglii – porównuje ustrój monarchii parlamentarnej i monarchii absolutnej

			Orańskiego – przedstawia zakres władzy dyktatora		parlamentarnej w Anglii	
3. Oświeceni e w Europie	– ideologia oświecenia – wybitni myśliciele doby oświecenia – trójpodział władzy według Monteskiusza – najważniejsze dokonania naukowe oświecenia – architektura oświeceniowa	– poprawnie posługuje się terminem: <i>oświecenie</i> – zaznacza na osi czasu epokę oświecenia – podaje przykład dokonania naukowego lub technicznego epoki oświecenia (np. termometr lekarski, maszyna parowa)	– poprawnie posługuje się terminem: <i>klasycyzm</i> – wymienia przykłady budowy klasycystycznych w Polsce i Europie – charakteryzuje styl klasycystyczny – z ilustracji przedstawiających zabytki wybiera te, które zostały zbudowane w stylu klasycystycznym – wymienia najważniejsze dokonania naukowe i techniczne epoki oświecenia	– charakteryzuje ideologię oświecenia – przedstawia postać Monteskiusza i wyjaśnia, na czym polegała opracowana przez niego konceptja trójpodziału władzy	– przedstawia postaci Woltera i Jana Jakuba Rousseau – poprawnie posługuje się terminem: <i>ateizm</i> – omawia konceptję umowy społecznej zaproponowaną przez Jana Jakuba Rousseau – wyjaśnia przyczyny krytyki absolutyzmu i Kościoła przez filozofów doby oświecenia	– wskazuje wpływ dokonań naukowych i technicznych na zmiany w życiu ludzi – przedstawia zasługi Denisa Diderota dla powstania <i>Wielkiej encyklopedii francuskiej</i>

			– tłumaczy, dlaczego nowa epoka w kulturze europejskiej została nazwana oświeceniem			
4. Nowe potęgi europejskie	– absolutyzm oświecony – narodziny potęgi Prus – monarchia austriackich Habsburgów – Cesarstwo Rosyjskie w XVIII w.	– wskazuje na mapie Rosję, Austrię i Prusy w XVIII w. – wymienia Marię Teresę, Józefa II, Piotra I i Fryderyka Wielkiego jako władców Austrii, Rosji i Prus – wskazuje Rosję, Austrię i Prusy jako potęgi europejskie XVIII stulecia	– poprawnie posługuje się terminami: <i>absolutyzm, absolutyzm oświecony</i> – podaje przykłady reform w monarchiach absolutyzmu oświeconego – wskazuje wpływ ideologii oświecenia na reformy w krajach absolutyzmu oświeconego – wskazuje na mapie Petersburg jako nową stolicę Rosji	– wymienia reformy przeprowadzone w Rosji, Austrii i Prusach – wyjaśnia, dlaczego monarchowie absolutyzmu oświeconego nazywali siebie „sługami ludu” – wyjaśnia związki między pojawieniem się nowych potęg w Europie Środkowej a sytuacją w Rzeczypospolitej	– charakteryzuje reformy przeprowadzone w Rosji, Austrii i Prusach – wyjaśnia wpływ reform na wzrost znaczenia tych państw – opisuje skutki uzyskania przez Rosję dostępu do Bałtyku	– porównuje monarchię absolutną z monarchią absolutyzmu oświeconego – podaje daty powstania Królestwa Pruskiego (1701 r.) i Cesarstwa Rosyjskiego (1721 r.)
5. Stany Zjednoczone Ameryki	– kolonie brytyjskie w Ameryce Północnej – konflikt kolonistów z	– wskazuje na mapie Stany Zjednoczone – określa czas powstania	– poprawnie posługuje się terminami: <i>kolonia, konstytucja</i>	– przedstawia przyczyny wybuchu wojny między kolonistami a	– przedstawia najważniejsze etapy walki o niepodległość USA	– poprawnie posługuje się terminami: <i>Kongres, Izba Reprezentantów</i>

1. Rzeczpospolita pod rządami Wettinów	– unia personalna z Saksonią – początek ingerencji Rosji w sprawy Polski – podwójna elekcja w 1733 r. – rządy Augusta III – projekty reform Rzeczypospolitej	– wymienia Augusta II Mocnego i Augusta III Sasa jako monarchów sprawujących władzę w Polsce na początku XVIII w. – opisuje konsekwencje wyboru dwóch władców jednocześnie	– poprawnie posługuje się terminami: <i>unia personalna</i>, <i>anarchia</i> – wskazuje na mapie Saksonię – wymienia przyczyny anarchii w Polsce – przedstawia Stanisława Konarskiego jako reformatora Rzeczypospolitej i krótko opisuje propozycje jego reform	– poprawnie posługuje się terminami: <i>konfederacja</i>, <i>liberum veto</i>, <i>wolna elekcja</i>, <i>przywileje</i>, <i>złota wolność szlachecka</i> – wyjaśnia sens powiedzeń: <i>Od Sasa do Lasu</i> i <i>Za króla Sasa jedź, pij i popuszczaj pasa</i> – przedstawia postać Stanisława Leszczyńskiego – charakteryzuje projekty reform w I poł. XVIII w.	– przedstawia genezę i postanowienia sejmu niemego – podaje i zaznacza na osi czasu datę obrad sejmu niemego (1717 r.) – wyjaśnia przyczynę ingerencji Rosji w sprawy Polski – opisuje pozytywne i negatywne skutki rządów Augusta III	– charakteryzuje okres rządów Augusta II Mocnego – wskazuje reformy niezbędne dla wzmocnienia Rzeczypospolitej
2. Pierwszy rozbiór Polski	– Stanisław August Poniatowski królem Polski – pierwsze reformy nowego władcy – konfederacja barska – I rozbiór Polski	– poprawnie posługuje się terminem: <i>rozbiory Polski</i> – podaje i zaznacza na osi czasu datę pierwszego rozbioru Polski (1772 r.)	– charakteryzuje postać Stanisława Augusta Poniatowskiego – wskazuje na mapie ziemie utracone przez Polskę podczas	– opisuje okoliczności wyboru Stanisława Augusta na króla Polski – wymienia reformy Stanisława Augusta w celu	– poprawnie posługuje się terminem: <i>prawa kardynalne</i> – podaje datę zawiązania konfederacji barskiej (1768 r.)	– przedstawia przyczyny zawiązania konfederacji barskiej

		– wymienia państwa, które dokonały pierwszego rozbioru Polski i wskazuje je na mapie – przywołuje postać Stanisława Augusta Poniatowskiego jako ostatniego króla Polski	- pierwszego rozbioru – przedstawia przyczyny pierwszego rozbioru Polski – ocenia postawę Tadeusza Rejtana – poprawnie posługuje się terminami: <i>ambasador</i>, <i>emigracja</i>	- naprawy oświaty i gospodarki w II poł. XVIII w. – wskazuje następstwa konfederacji barskiej – porównuje postawy rodaków wobec rozbioru państwa na podstawie analizy obrazu Jana Matejki <i>Rejtan – Upadek Polski</i>	– przedstawia cel walki konfederatów barskich – opowiada o przebiegu i decyzjach sejmu rozbiorowego	
3. Kultura polskiego oświecenia	– literatura okresu oświecenia – Teatr Narodowego i jego zadania – mecenat Stanisława Augusta Poniatowskiego – architektura i sztuka klasycystyczna w Polsce	– wskazuje Stanisława Augusta jako oświeceniowego mecenasa sztuki – podaje przykład zasług ostatniego króla dla rozwoju kultury polskiej – poprawnie posługuje się terminem: <i>szkoła parafialna</i>	– poprawnie posługuje się terminem: <i>obiady czwartkowe</i> – przedstawia przyczyny powołania Komisji Edukacji Narodowej – wskazuje cel wychowania i edukacji młodzieży w XVIII w.	– charakteryzuje architekturę i sztukę klasycystyczną – podaje przykłady budowli klasycystycznych – charakteryzuje twórczość	– wymienia pisarzy politycznych II poł. XVIII w. (Hugo Kołłątaj, Stanisław Staszic) oraz ich propozycje reform – przedstawia zasługi Stanisława Augusta dla rozwoju kultury	– charakteryzuje twórczość Juliana Ursyna Niemcewicza i Wojciecha Bogusławskiego – podaje przykłady budowli klasycystycznych w swoim regionie

	– reforma szkolnictwa w Polsce	– podaje przykłady przedmiotów nauczanych w szkołach parafialnych		Ignacego Krasickiego – przedstawia zadania Teatru Narodowego i czasopisma „Monitor” – omawia zmiany wprowadzone w polskim szkolnictwie przez KEN	i sztuki oświecenia – wymienia malarzy tworzących w Polsce (Canaletto, Marcello Bacciarelli) – wyjaśnia, dlaczego obrazy Canaletta są ważnym źródłem wiedzy historycznej	
4. Sejm Wielki i Konstytucja 3 Maja	– reformy Sejmu Wielkiego – Konstytucja 3 Maja – wojna polsko-rosyjska w 1792 r. – drugi rozbiór Polski	– poprawnie posługuje się terminem: <i>konstytucja</i> – podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia Konstytucji 3 maja (1791 r.) – wymienia państwa, które dokonały drugiego rozbioru Polski	– podaje i zaznacza na osi czasu daty obrad Sejmu Wielkiego (1788–1792 r.) i drugiego rozbioru (1793 r.) – wymienia najważniejsze reformy Sejmu Czteroletniego – wymienia najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 maja (zniesienie	– charakteryzuje postać Stanisława Małachowskiego – opisuje sytuację w Polsce po pierwszym rozborze – podaje cel obrad Sejmu Wielkiego – przedstawia okoliczności	– opisuje najważniejsze reformy Sejmu Czteroletniego – charakteryzuje ustrój polityczny wprowadzony przez Konstytucję 3 maja – przedstawia genezę ustanowienia Orderu Virtuti Militari	– charakteryzuje zmiany wprowadzone przez Konstytucję 3 maja i wskazuje ich skutki

		– na obrazie Jana Matejki <i>Konstytucja 3 maja 1791 roku</i> wskazuje współtwórców konstytucji: Stanisława Augusta Poniatowskiego i Stanisława Małachowskiego	<i>liberum veto</i> i wolnej elekcji) – wskazuje na mapie ziemie utracone przez Polskę podczas drugiego rozbioru	zawiązania konfederacji targowickiej i podaje jej datę (1792 r.) – wskazuje na mapie Targowicę, Dubienkę i Zieleńce	– opisuje przebieg wojny polsko-rosyjskiej (1792 r.), – przedstawia postanowienia sejmu w Grodnie	
5. Powstanie kościuszkowskie i trzeci rozbiór Polski	– wybuch powstania kościuszkowskiego – Uniwersał połaniecki – przebieg powstania – trzeci rozbiór Polski	– poprawnie posługuje się terminami: <i>naczelnik, kosynierzy, zaborcy</i> – wskazuje Tadeusza Kościuszkę jako naczelnika powstania – wymienia państwa, które dokonały trzeciego rozbioru Polski	– charakteryzuje postać Tadeusza Kościuszki – poprawnie posługuje się terminem: <i>insurekcja</i> – podaje i zaznacza na osi czasu daty insurekcji kościuszkowskiej (1794 r.) oraz trzeciego rozbioru Polski (1795 r.) – wymienia przyczyny wybuchu i upadku	– charakteryzuje postać Wojciecha Bartosa – opowiada o bitwie pod Racławicami i przedstawia jej znaczenie – wskazuje na mapie Racławice i Połaniec – wyjaśnia, dlaczego Kościuszko zdecydował się wydać	– poprawnie posługuje się terminem: <i>uniwersał</i> – przedstawia zapisy Uniwersału połanieckiego – opisuje przebieg powstania kościuszkowskiego i podaje jego najważniejsze wydarzenia w kolejności chronologicznej – wskazuje na mapie Maciejowice i	– wymienia najważniejsze przyczyny upadku Rzeczypospolitej w XVIII w.

			powstania kościuszkowskiego – wskazuje na mapie Kraków i tereny utracone przez Polskę podczas trzeciego rozbioru	Uniwersał połaniecki – wskazuje następstwa upadku powstania kościuszkowskie go	przedstawia znaczenie tej bitwy dla losów powstania	
Rozdział VI. Rewolucja francuska i okres napoleoński						
1. Rewolucja francuska	– sytuacja we Francji przed wybuchem rewolucji burżuazyjnej – stany społeczne we Francji – wybuch rewolucji francuskiej – uchwalenie Deklaracji praw człowieka i obywatela – Francja monarchią konstytucyjną	– wskazuje na mapie Francję i Paryż – poprawnie posługuje się terminami: <i>konstytucja, rewolucja, Bastylia</i> – podaje wydarzenie, które rozpoczęło rewolucję francuską – wyjaśnia, dlaczego Francuzi obchodzą swoje święto narodowe 14 lipca	– poprawnie posługuje się terminami: <i>burżuazja, Stany Generalne</i> – wymienia i charakteryzuje stany społeczne we Francji – podaje i zaznacza na osi czasu datę wybuchu rewolucji burżuazyjnej we Francji (14 lipca 1789 r.) – charakteryzuje postać Ludwika XVI	– przedstawia przyczyny wybuchu rewolucji burżuazyjnej – opisuje położenie stanów społecznych we Francji – wyjaśnia zadania Konstytuanty – przedstawia najważniejsze zapisy Deklaracji praw człowieka i obywatela – poprawnie posługuje się terminem:	– przedstawia sytuację we Francji przez wybuchem rewolucji – opisuje decyzje Konstytuanty podjęte po wybuchu rewolucji i wskazuje ich przyczyny – podaje datę uchwalenia konstytucji francuskiej (1791 r.) – charakteryzuje ustrój Francji po wprowadzeniu konstytucji	– przedstawia okoliczności i cel powstania Zgromadzenia Narodowego – wyjaśnia ponadczasowe znaczenie Deklaracji praw człowieka i obywatela

				<i>monarchia konstytucyjna</i>		
2. Republika Francuska	– Francja republiką – terror jakobinów – upadek rządów jakobinów	– poprawnie posługuje się terminami: <i>gilotyna, terror</i> – przedstawia okoliczności stracenia Ludwika XVI	– przedstawia przyczyny obalenia władzy Ludwika XVI – poprawnie posługuje się terminem: <i>republika</i> – charakteryzuje postać Maksymiliana Robespierre’a – wskazuje na mapie państwa, z którymi walczyła rewolucyjna Francja	– poprawnie posługuje się terminami: <i>jakobini, dyktatoriat</i> – opisuje rządy jakobinów – wyjaśnia, dlaczego rządy jakobinów nazwano Wielkim Terrorem – przedstawia, w jaki sposób jakobinów odsunięto od władzy – charakteryzuje	– poprawnie posługuje się terminem: <i>radikalizm</i> – wyjaśnia na przykładzie postaci Maksymiliana Robespierre’a sens powiedzenia: <i>Rewolucja pożera własne dzieci</i> – przedstawia skutki rządów jakobinów – wyjaśnia przyczyny	– wyjaśnia, dlaczego jakobini przejęli rządy we Francji – ocenia terror jako narzędzie walki politycznej

				rzędy dyktatoratu	upadku rządów jakobinów	
3. Epoka Napoleon a Bonaparte go	– obalenie rządów dyktatoratu – Napoleon Bonaparte cesarzem Francuzów – Kodeks Napoleona – Napoleon u szczytu potęgi	– charakteryzuje krótko postać Napoleona Bonaparte jako cesarza Francuzów i wybitnego dowódcę – określa I poł. XIX w. jako epokę napoleońską – przedstawia na infografice uzbrojenie żołnierzy epoki napoleońskiej	– wskazuje na mapie państwa, z którymi toczyła wojny napoleońska Francja – podaje datę decydującej bitwy pod Austerlitz i wskazuje tę miejscowość na mapie – poprawnie posługuje się terminem: <i>zamach stanu</i> – przedstawia okoliczności przejęcia władzy przez Napoleona – wskazuje na mapie tereny zależne od Francji	– przedstawia położenie Francji w Europie podczas rządów dyktatoratu – poprawnie posługuje się terminem: <i>blokada kontynentalna</i> – wyjaśnia przyczyny wprowadzenia blokady kontynentalnej przeciw Anglii – charakteryzuje Kodeks Napoleona i podaje datę jego uchwalenia (1804 r.) – wymienia reformy wprowadzone przez Napoleona	– wyjaśnia przyczyny niezadowolenia społecznego podczas rządów dyktatoratu – przedstawia etapy kariery Napoleona – podaje datę koronacji cesarskiej Napoleona (1804 r.) – wyjaśnia, dlaczego Napoleon koronował się na cesarza Francuzów – podaje datę pokoju w Tylicy (1807 r.) i przedstawia jego postanowienia	– opisuje okoliczności powstania i charakter Związku Reńskiego

4. Upadek Napoleona	– wyprawa na Rosję – odwrót Wielkiej Armii – bitwa pod Lipskiem i klęska cesarza	– poprawnie posługuje się terminem: <i>Wielka Armia</i> – wskazuje na mapie Rosję i Moskwę – opisuje, jak zakończyła się wyprawa Napoleona na Rosję	– przedstawia przyczyny wyprawy Napoleona na Rosję – opisuje, w jakich warunkach atmosferycznych wycofywała się Wielka Armia – wyjaśnia, dlaczego bitwa pod Lipskiem została nazwana „bitwą narodów” – wskazuje na mapie państwa koalicji antyfrancuskiej, Elbę i Lipsk	– poprawnie posługuje się terminami: <i>taktyka spalonej ziemi, wojna podjazdowa, abdykacja</i> – przedstawia strategię obronną Rosji – opisuje skutki wyprawy Napoleona na Rosję – podaje datę bitwy pod Lipskiem (1813 r.) – przedstawia skutki klęski Napoleona pod Lipskiem	– omawia przebieg kampanii rosyjskiej Napoleona – podaje datę bitwy pod Borodino (1812 r.) – wskazuje na mapie Borodino – omawia, jak przebiegał odwrót Wielkiej Armii	– przedstawia przyczyny klęski Napoleona
5. Legiony Polskie we Włoszech	– Polacy po utracie niepodległości – utworzenie Legionów Polskich we Włoszech – organizacja i zasady życia legionowego	– wymienia państwa zaborcze – wyjaśnia, kim byli Jan Henryk Dąbrowski i Józef Wybicki – podaje nazwę hymnu Polski i wskazuje jego	– poprawnie posługuje się terminami: <i>legiony, emigracja</i> – podaje i zaznacza na osi czasu datę utworzenia Legionów Polskich	– wyjaśnia, dlaczego Polacy wiązali nadzieję na niepodległość z Napoleonem – opisuje udział legionistów w wojnach napoleońskich	– opisuje położenie ludności polskiej po utracie niepodległości – charakteryzuje zasady obowiązujące w	– wskazuje, w jaki sposób i skąd rekrutowano żołnierzy do polskich oddziałów wojskowych

	– udział legionistów w wojnach napoleońskich	związek z Legionami Polskimi we Włoszech	we Włoszech (1797 r.) – wskazuje na mapie Włochy, Francję i San Domingo – przedstawia cel utworzenia Legionów Polskich i opisuje walki z ich udziałem	– przedstawia powody wysłania legionistów na San Domingo	Legionach Polskich – wyjaśnia, dlaczego Legiony były szkołą patriotyzmu i demokracji	
6. Księstwo Warszawskie	– utworzenie Księstwa Warszawskiego – konstytucja Księstwa Warszawskiego – Polacy pod rozkazami Napoleona – upadek Księstwa Warszawskiego	– wskazuje na mapie Księstwo Warszawskie – podaje przyczyny likwidacji Księstwa Warszawskiego	– przedstawia okoliczności utworzenia Księstwa Warszawskiego, – wskazuje na mapie Tylżę – podaje i zaznacza na osi czasu daty utworzenia i likwidacji Księstwa Warszawskiego (1807 r., 1815 r.)	– charakteryzuje postać księcia Józefa Poniatowskiego – przedstawia okoliczności powiększenia terytorium Księstwa Warszawskiego – wskazuje na mapie Raszyn – wyjaśnia znaczenie mitu napoleońskiego dla podtrzymania pamięci o Legionach	– omawia zapisy konstytucji Księstwa Warszawskiego – wskazuje związek między zapisami konstytucji Księstwa Warszawskiego a ideami rewolucji francuskiej – wskazuje na mapie Somosierrę – opowiada o szarzy polskich szwoleżerów pod Somosierrą i wskazuje jej	– wymienia bitwy stoczone przez napoleońską Francję z udziałem Polaków – podaje datę bitwy pod Raszynem (1809 r.)

					znaczenie dla toczonych walk	
--	--	--	--	--	------------------------------	--

Wymagania edukacyjne z historii w klasie VI dla uczniów z niedosłuchem, niepełnosprawnością ruchową i afazją

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra Uczeń:	Ocena celująca Uczeń:
Rozdział I. Narodziny nowożytnego świata						
1. Wielkie odkrycia geograficzne	– średniowieczne wyobrażenia o Ziemi – przyczyny wypraw żeglarskich na przełomie XV i XVI w. – najważniejsze wyprawy przełomu XV i	– wskazuje na mapie Indie, Amerykę – podaje przykłady towarów sprowadzanych z Indii (przyprawy, jedwab) – wymienia Krzysztofa Kolumba jako	– wymienia nowości w technice żeglarskiej, które umożliwiły dalekomorskie wyprawy – poprawnie posługuje się terminami: <i>karawela</i> , <i>kompas</i> – podaje lata pierwszej	– podaje przyczyny wielkich odkryć geograficznych – wskazuje na mapie trasy najważniejszych wypraw przełomu XV i XVI w. oraz wymienia ich dowódców (Krzysztof	– wyjaśnia przyczyny poszukiwania morskiej drogi do Indii – podaje i zaznacza na osi czasu daty wypraw Bartłomieja Diaza i Vasco da Gamy	– tłumaczy pochodzenie nazwy Ameryka – wskazuje związek między wynalazkami z dziedziny żeglugi a podejmowanie m dalekich wypraw morskich

	XVI w. oraz ich dowódcy	odkrywcę Ameryki – podaje rok odkrycia Ameryki (1492 r.) i określa, w którym wieku doszło do tego wydarzenia	wyprawy dookoła Ziemi (1519–1522 r.) i określa, w którym wieku doszło do tego wydarzenia – wskazuje Ferdynanda Magellana jako dowódcę wyprawy dookoła świata i przedstawia jej znaczenie	Kolumb, Ferdynand Magellan, Vasco da Gama, Bartłomiej Diaz) – poprawnie posługuje się terminem: <i>tubylec</i> – wyjaśnia, dlaczego ludność tubylczą Ameryki nazwano Indianami	– poprawnie posługuje się terminem: <i>astrolabium</i> – wyjaśnia, dlaczego Krzysztof Kolumb i Ferdynand Magellan skierowali swoje wyprawy drogą na zachód	
2. Skutki odkryć geograficznych	– cywilizacje prekolumbijskie i ich dokonania – podbój Ameryki przez Hiszpanów i Portugalczyków oraz jego następstwa – zmiany w życiu ludzi w wyniku odkryć geograficznych	– wymienia nazwy rdzennych ludów Ameryki (Majowie, Aztekowie i Inkowie) – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>Stary Świat, Nowy Świat</i> – podaje przykłady towarów, które przewożono	– poprawnie posługuje się terminem: <i>cywilizacje prekolumbijskie</i> – wskazuje na mapie tereny zamieszkałe przez Majów, Azteków i Inków – wymienia dokonania rdzennych ludów Ameryki – przedstawia po jednym pozytywnym i	– poprawnie posługuje się terminami: <i>kolonia, niewolnik, plantacja</i> – przedstawia politykę Hiszpanów i Portugalczyków w Nowym Świecie – tłumaczy przyczyny przewagi Europejczyków nad tubylczą	– przedstawia pozytywne i negatywne skutki wielkich odkryć geograficznych – poprawnie posługuje się terminem: <i>konkwistador</i> – opisuje działalność konkwistadorów i wymienia najbardziej znanych konkwistadorów	– przedstawia zmiany w życiu ludzi w wyniku odkryć geograficznych – wymienia na podstawie mapy nazwy współczesnych państw położonych na obszarach dawniej zamieszkanych przez cywilizacje prekolumbijskie

		między Ameryką a Europą	negatywnym skutku wielkich odkryć geograficznych – wskazuje odkrycie Ameryki jako początek epoki nowożytnej	ludnością Ameryki – opowiada o sytuacji niewolników na plantacjach w Ameryce – wyjaśnia, w jaki sposób w Ameryce pojawiła się ludność afrykańska	w (Hernán Cortez, Francisco Pizarro) – wskazuje na mapie tereny skolonizowane przez Hiszpanów i Portugalczyków	
3. Renesans – narodziny nowej epoki	– renesans – cechy charakterystyczne epoki – humaniści i ich poglądy – ideał człowieka w dobie renesansu – wynalezienie druku i jego znaczenie	– zaznacza na osi czasu epokę renesansu – wymienia Jana Gutenberg’a jako wynalazcę druku – wskazuje Leonarda da Vinci jako człowieka renesansu i określa dwie– trzy dziedziny jego zainteresowań	– poprawnie posługuje się terminem: <i>renesans</i> , – podaje czas trwania epoki renesansu – przedstawia ideał człowieka w epoce odrodzenia i wyjaśnia termin: <i>człowiek renesansu</i> – opisuje dokonania Leonarda da Vinci i uzasadnia słuszność twierdzenia, że był	– poprawnie posługuje się terminami: <i>antykwaryzm</i> , <i>humanizm</i> – charakteryzuje epokę renesansu – wyjaśnia nazwę nowej epoki	– wyjaśnia wpływ wynalezienia druku na rozprzestrzenienie się idei renesansu – przedstawia poglądy humanistów	– wskazuje Erazma z Rotterdamu jako wybitnego humanistę i przedstawia jego poglądy – porównuje pracę kopisty z pracą w średniowiecznej drukarni

			on człowiekiem renesansu			
4. Kultura renesansu w Europie	– renesansowa radość życia – architektura renesansu – wybitni twórcy odrodzenia i ich dzieła	– wskazuje Włochy jako kolebkę renesansu, – wymienia Leonarda da Vinci i Michała Anioła jako wybitnych twórców włoskiego odrodzenia	– wyjaśnia, w czym przejawiała się renesansowa radość życia – poprawnie posługuje się terminem: <i>mecenat</i> – wymienia wybitnych twórców epoki odrodzenia i podaje przykłady ich dzieł	– charakteryzuje sztukę renesansową, wskazując główne motywy podejmowane przez twórców, – poprawnie posługuje się terminem: <i>fresk</i> , podaje przykład dzieła wykonanego tą techniką	– poprawnie posługuje się terminami: <i>attyka, arkada, kopuła</i> do opisu budowli renesansowych	– poprawnie posługuje się terminem: <i>perspektywa</i> – podaje przykłady dzieł, w których zastosowano perspektywę
5. Reformacj a – czas wielkich zmian	– kryzys Kościoła katolickiego – Marcin Luter i jego poglądy – reformacja i jej następstwa	– wskazuje wystąpienie Marcina Lutra jako początek reformacji – poprawnie posługuje się terminem: <i>odpust</i> – wymienia wyznania protestanckie	– poprawnie posługuje się terminami: <i>reformacja, protestanci</i> – określa początek reformacji (1517 r.) i zaznacza tę datę na osi czasu – wskazuje sprzedaż odpustów jako jedną z przyczyn reformacji	– poprawnie posługuje się terminami: <i>pastor, celibat, zbór</i> – wskazuje objawy kryzysu w Kościele katolickim jako przyczynę reformacji – opisuje okoliczności powstania anglikanizmu	– charakteryzuje poglądy Marcina Lutra – opisuje postanowienia pokoju w Augsburgu (1555 r.) i wyjaśnia zasadę <i>czyj kraj, tego religia</i> – przedstawia na mapie podział religijny	– charakteryzuje poglądy głoszone przez Jana Kalwina – wskazuje zmiany wprowadzone w liturgii protestanckiej

1. Demokracja szlachecka	– szlachta i jej zajęcia – prawa i obowiązki szlachty – sejm walny i sejmiki ziemskie	– poprawnie posługuje się terminami: <i>szlachta, herb, szabla</i> – przedstawia prawa szlachty odziedziczone po rycerskich przodkach – wymienia zajęcia szlachty – wskazuje na ilustracji postać szlachcica	– poprawnie posługuje się terminami: <i>demokracja szlachecka, przywilej, magnateria, szlachta średnia, szlachta zagrodowa, gołota</i> – wymienia izby sejmu walnego – przedstawia zróżnicowanie stanu szlacheckiego – wyjaśnia funkcjonowanie zasady <i>liberum veto</i>	– przedstawia prawa i obowiązki szlachty, – poprawnie posługuje się terminem: <i>pospolite ruszenie</i> – wskazuje wpływ przywilejów szlacheckich na pozycję tego stanu – podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia konstytucji <i>Nihil novi</i> (1505 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia – przedstawia prawa otrzymane przez szlachtę na mocy konstytucji <i>Nihil novi</i>	– poprawnie posługuje się terminami: <i>sejm walny, sejmiki ziemskie</i> – przedstawia decyzje podejmowane na sejmie walnym – charakteryzuje rolę sejmików ziemskich i zakres ich uprawnień – przedstawia skład izb sejmu walnego	– wyjaśnia, w jaki sposób doszło do ukształtowania się demokracji szlacheckiej – porównuje parlamentaryzm Rzeczypospolitej XVI–XVII w. z parlamentaryzmem współczesnej Polski – wyjaśnia, kto sprawował władzę w Rzeczypospolitej
-----------------------------	---	---	--	---	--	---

2. W folwarku szlacheckim	– folwark szlachecki – gospodarcza działalność szlachty – spław wiślany – statuty piotrkowskie	– poprawnie posługuje się terminami: <i>folwark, dwór</i> – na podstawie ilustracji z podręcznika wymienia elementy wchodzące w skład folwarku szlacheckiego – opisuje zajęcia chłopów i mieszczan	– poprawnie posługuje się terminami: <i>spław wiślany, szkuta, spichlerz, pańszczyzna</i> – przedstawia gospodarczą działalność szlachty – wskazuje na mapie Pomorze Gdańskie i najważniejsze porty położone nad Wisłą – wymienia towary wywożone z Polski i sprowadzane do kraju	– wymienia najważniejsze zabudowania folwarku i wskazuje ich funkcje – wyjaśnia przyczyny i sposoby powiększania się majątków szlacheckich – tłumaczy, dlaczego szlachta uchwaliła ustawy antychłopskie i antymieszczańskie	– wyjaśnia znaczenie odzyskania przez Polskę Pomorza Gdańskiego dla rozwoju gospodarki – wymienia najważniejsze ustawy wymierzone przeciw chłopom i mieszczanom – wyjaśnia następstwa ożywienia gospodarczego	– wyjaśnia wpływ ustaw antychłopskich i antymieszczańskich na położenie tych grup społecznych i rozwój polskiej gospodarki
3. W czasach ostatnich Jagiellonów	– ostatni Jagiellonowie na tronie Polski – wojna z zakonem krzyżackim 1519–1521 – hołd pruski i jego postanowienia	– wymienia ostatnich władców z dynastii Jagiellonów: Zygmunta I Starego i Zygmunta Augusta – podaje i zaznacza na osi	– wskazuje na mapie Prusy Książęce, Prusy Królewskie, Inflanty – opisuje zależność Prus Książęcych od Polski – wyjaśnia przyczyny najazdu	– przedstawia przyczyny wojny Polski z zakonem krzyżackim (1519–1521 r.) – wymienia państwa walczące o Inflanty i wskazuje	– poprawnie posługuje się terminem: <i>hołd lenny</i> – przedstawia postanowienia hołdu pruskiego (1525 r.) i jego skutki	– opisuje korzyści i zagrożenia wynikające z postanowień hołdu pruskiego – charakteryzuje politykę wschodnią ostatnich

	– polityka wschodnia ostatnich Jagiellonów	czasu datę hołdu pruskiego (1525 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia – wskazuje na obrazie Jana Matejki <i>Hołd pruski</i> postaci Zygmunta Starego i Albrechta Hohenzollerna	Iwana Groźnego na Inflanty	sporne terytorium na mapie – wyjaśnia skutki rywalizacji Polski, Szwecji, Moskwy i Danii o Inflanty		Jagiellonów i jej następstwa
4. Odrodzenie na ziemiach polskich	– idee renesansowe w Polsce – literatura polskiego renesansu i jej twórcy – renesansowy Wawel Jagiellonów – odkrycie Mikołaja Kopernika	– wymienia Mikołaja Kopernika jako twórcę teorii heliocentrycznej – wskazuje Wawel jako przykład budowl renesansowej w Polsce – poprawnie posługuje się terminem: <i>włoszczyzna</i> i wskazuje jego pochodzenie	– wymienia Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego jako twórców literatury renesansowej w Polsce – wyjaśnia przyczyny twórczości literackiej w języku polskim – charakteryzuje odkrycie Mikołaja Kopernika i pokazuje różnice między teorią polskiego	– poprawnie posługuje się terminami: <i>arras, krużganki, mecenat</i> – charakteryzuje krótko twórczość Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego – opisuje Wawel jako przykład architektury	– poprawnie posługuje się terminami: <i>teoria geocentryczna, teoria heliocentryczna</i> – wyjaśnia przyczyny rozwoju kultury renesansowej w Polsce – przedstawia zasługi ostatnich Jagiellonów dla rozwoju renesansu	– wyjaśnia, dlaczego XVI stulecie nazwano złotym wiekiem w historii Polski – opisuje wybraną budowlę renesansową w swoim regionie

			astronoma a dotychczas obowiązującą koncepcją budowy wszechświata	renesansu w Polsce – uzasadnia tezę, że Mikołaj Kopernik był człowiekiem renesansu – przywołuje Galileusza jako zwolennika teorii Kopernika	– przedstawia poglądy Andrzeja Frycza Modrzewskiego jako pisarza politycznego doby renesansu	
5. Rzeczposp olita Obojga Narodów	– geneza unii lubelskiej – postanowienia unii lubelskiej – struktura narodowa i wyznaniowa I Rzeczypospolitej	– wskazuje na mapie Lublin i Rzeczypospolitą Obojga Narodów – wskazuje na obrazie Jana Matejki <i>Unia lubelska</i> postać Zygmunta II Augusta jako autora i pomysłodawcę unii – podaje i zaznacza na osi czasu datę podpisania unii lubelskiej (1569 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia	– poprawnie posługuje się terminami: <i>unia personalna, unia realna</i> – wyjaśnia nazwę Rzeczypospolita Obojga Narodów – wskazuje na mapie Królestwo Polskie i Wielkie Księstwo Litewskie	– przedstawia postanowienia unii lubelskiej – charakteryzuje strukturę narodową i wyznaniową I Rzeczypospolite j – analizuje wygląd herbu I Rzeczypospolite j i porównuje go z herbem Królestwa Polskiego	– opisuje skutki utworzenia Rzeczypospolite j Obojga Narodów – wyjaśnia korzyści płynące z wielokulturowo ści – wskazuje na mapie Wołyń, Podole i Ukrainę	– wymienia korzyści i zagrożenia wynikające z utworzenia Rzeczypospolite j Obojga Narodów

6. „Państwo bez stosów”	– Rzeczpospolita państwem wielowyznaniow wym – <i>Akt konfederacji warszawskiej</i> – reformacja w Polsce	– wskazuje wielowyznaniow ość I Rzeczypospolitej – poprawnie posługuje się terminem: <i>tolerancja</i> – zauważa potrzebę poszanowania odmienności religijnej i kulturowej	– wymienia wyznania zamieszkujące Rzeczpospolitą Obojga Narodów – wskazuje cel podpisania konfederacji warszawskiej – podaje i zaznacza na osi czasu datę podpisania konfederacji warszawskiej (1573 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia – wyjaśnia, co oznacza, że Polska była nazywana „państwem bez stosów”	– przedstawia postanowienia konfederacji warszawskiej – poprawnie posługuje się terminem: <i>innowierca</i> – nazywa świątynie różnych wyznań – wskazuje na mapie Raków i Pińczów jako ważne ośrodki reformacji w Polsce – omawia wkład innych wyznań w rozwój szkolnictwa I Rzeczypospolite j	– poprawnie posługuje się terminami: <i>katolicyzm, judaizm, luteranizm, prawosławie</i> – charakteryzuje strukturę wyznaniową I Rzeczypospolite j – wyjaśnia, kim byli arianie i przedstawia zasady ich religii – tłumaczy przyczyny niechęci szlachty polskiej wobec arian	– nazywa i wskazuje na mapie ziemie zamieszkałe przez przedstawicieli poszczególnych wyznań – wyjaśnia związek między narodowością a wyznaną religią wśród mieszkańców I Rzeczypospolite j
7. Pierwsza wolna elekcja	– przyczyny elekcyjności tronu polskiego – przebieg pierwszej wolnej elekcji – <i>Artykuły henrykowskie i pacta conventa</i>	– poprawnie posługuje się terminem: <i>elekcja</i> – krótko opisuje, dlaczego polskich władców zaczęto wybierać drogą wolnej elekcji	– poprawnie posługuje się terminami: <i>wolna elekcja, bezkrólewie</i> – podaje i zaznacza na osi czasu datę pierwszej wolnej	– przedstawia zasady wyboru monarchy – na podstawie obrazu Canaletta opisuje miejsce i przebieg wolnej elekcji	– wymienia warunki, które musieli spełnić królowie elekcyjni – poprawnie posługuje się terminami: <i>Artykuły</i>	– wyjaśnia wpływ <i>Artykułów henrykowskich i pacta conventa</i> na pozycję monarchy w Rzeczypospolite j

	– następstwa wolnych elekcji	– wskazuje Henryka Walezego jako pierwszego króla elekcyjnego	elekcji – opisuje przebieg pierwszego bezkrólewia i wyjaśnia, kim był interrex	– wyjaśnia skutki wolnych elekcji	<i>henrykowskie, pacta conventa</i>	
Rozdział III. W obronie granic Rzeczypospolitej						
1. Wojny z Rosją	– wojny Stefana Batorego o Inflanty – dymitriada i polska interwencja w Rosji – pokój w Polanowie	– wskazuje na mapie Inflanty i Carstwo Rosyjskie – wymienia Stefana Batorego jako kolejnego po Henryku Walezym władcę Polski – poprawnie posługuje się terminem: <i>hetman</i>	– opisuje, w jakim celu została utworzona piechota wybraniecka – przedstawia, jak zakończyły się wojny o Inflanty prowadzone przez Stefana Batorego – podaje i zaznacza na osi czasu datę bitwy pod Kłuszynem (1610 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia – opowiada o znaczeniu bitwy pod Kłuszynem – przywołuje Stanisława Żółkiewskiego	– przedstawia przyczyny najazdu Iwana Groźnego na Inflanty – poprawnie posługuje się terminami: <i>piechota wybraniecka, dymitriada, Kreml, bojar</i> – opisuje następstwa dymitriady – wskazuje na mapie tereny przyłączone przez Polskę w wyniku interwencji w Rosji (po pokoju w Polanowie i	– opisuje przyczyny poparcia Dymitra Samozwańca przez magnatów i duchowieństwo – wskazuje przyczyny obalenia Dymitra Samozwańca – wyjaśnia cel polskiej interwencji w Rosji – podaje datę podpisania pokoju w Polanowie (1634 r.)	– ocenia politykę Zygmunta III wobec Rosji – przedstawia postanowienia pokoju w Polanowie

			jako dowódcę bitwy pod Kłuszynem – wskazuje na mapie Moskwę i Kłuszyn	Jamie Zapolskim)		
2. Początek wojen ze Szwecją	– Wazowie na tronie Polski – przyczyny wojen ze Szwecją – wojna o Inflanty – walka o ujście Wisły – skutki wojen polsko-szwedzkich w I poł. XVII w. – Warszawa stolicą Polski	– wymienia elementy uzbrojenia husarza i pokazuje je na ilustracji – wskazuje na mapie Szwecję, Inflanty i Wisłę – wymienia stolice Polski (Gniezno, Kraków, Warszawa)	– wskazuje na mapie Kircholm i Pomorze Gdańskie – podaje datę bitwy pod Kircholmem (1605 r.) i nazwisko dowódcy polskich wojsk (Jan Karol Chodkiewicz) – wyjaśnia, dlaczego przeniesiono stolicę z Krakowa do Warszawy	– charakteryzuje przyczyny wojen polsko-szwedzkich w XVII w. – poprawnie posługuje się terminem: <i>czoł</i> – opowiada przebieg wojny o Inflanty – wskazuje na mapie Oliwę – podaje datę bitwy pod Oliwą (1627 r.) i wyjaśnia znaczenie tego starcia	– wyjaśnia, dlaczego Zygmunt III Waza utracił tron Szwecji – przedstawia przyczyny zablokowania ujścia Wisły przez Szwedów – tłumaczy, dlaczego Polska często nie wykorzystywała swoich sukcesów militarnych	– przedstawia postanowienia i podaje daty podpisania rozejmu w Starym Targu (1629 r.) i Sztumskiej Wsi (1635 r.)
3. Powstanie Chmielnickiego	– sytuacja Kozaków zaporoskich – powstanie Kozaków na Ukrainie	– wskazuje Bohdana Chmielnickiego jako przywódcę powstania Kozaków na Ukrainie	– wyjaśnia, kim byli Kozacy – poprawnie posługuje się terminem: <i>Zaporoże</i>	– wyjaśnia, kim byli Kozacy rejestrowi – przedstawia zajęcia i sytuację Kozaków	– przedstawia przyczyny wybuchu powstania na Ukrainie	– przedstawia skutki powstania Chmielnickiego – wskazuje rozejm w Andruszowie

	– ugodą w Perejasławiu	– wymienia elementy uzbrojenia Kozaków i pokazuje je na ilustracji – rozpoznaje na ilustracji Kozaka wśród przedstawicieli innych grup społecznych	– wskazuje na mapie Ukrainę, Zaporozże i Dzikie Pola – podaje i zaznacza na osi czasu datę wybuchu powstania kozackiego (1648 r.)	– wskazuje na mapie najważniejsze bitwy powstania (Żółte Wody, Korsuń, Beresteczko) – uzasadnia tezę, że powstanie Chmielnickiego było wojną domową	– omawia główne etapy powstania – wyjaśnia, dlaczego powstanie Chmielnickiego przerodziło się w wojnę polsko-rosyjską – wskazuje na mapie Perejasław – podaje i zaznacza na osi czasu datę ugody w Perejasławiu (1654 r.)	jako moment zakończenia powstania i wojny polsko-rosyjskiej (1667 r.) – ocenia politykę szlachty wobec Kozaków
4. Potop szwedzki	– przyczyny wojen Rzeczypospolitej ze Szwecją – najazd Szwedów na Polskę w latach 1655– 1660 – postawa społeczeństwa polskiego wobec najeźdźcy	– poprawnie posługuje się terminem: <i>potop szwedzki</i> – wskazuje Stefana Czarnieckiego jako bohatera walk ze Szwedami – wymienia obronę Jasnej Góry jako	– charakteryzuje postaci Stefana Czarnieckiego i Augustyna Kordeckiego – uzasadnia znaczenie bohaterskiej obrony Częstochowy dla prowadzenia dalszej walki z najeźdźcą	– poprawnie posługuje się terminem: <i>wojna podjazdowa</i> – wyjaśnia przyczyny prowadzenia wojny podjazdowej przez Polskę	– wymienia przyczyny wojen polsko-szwedzkich – wyjaśnia przyczyny początkowych niepowodzeń Rzeczypospolitej w czasie potopu szwedzkiego	– przedstawia skutki potopu szwedzkiego – wskazuje zagrożenie płynące dla Rzeczypospolitej z powodu utraty lenna pruskiego

	– skutki potopu	przełomowy moment potopu szwedzkiego – wskazuje na mapie Częstochowę i Inflanty – wyjaśnia, dlaczego najazd Szwedów nazwano potopem – przedstawia na ilustracji uzbrojenie piechoty szwedzkiej	– podaje i zaznacza na osi czasu daty potopu szwedzkiego (1655–1660 r.) oraz pokoju w Oliwie (1660 r.) – charakteryzuje postępowanie Szwedów wobec ludności polskiej	– wskazuje na mapie Lwów i Prusy Książęce – przedstawia zobowiązania Jana Kazimierza złożone podczas ślubów lwowskich	– wymienia postanowienia pokoju w Oliwie	
5. Wojny z Turcją	– imperium osmańskie – przyczyny wojen Rzeczypospolitej z Turcją w XVII w. – wojna o Mołdawię – najazd Turków na Polskę w II poł. XVIII w. i jego skutki	– poprawnie posługuje się terminami: <i>sułtan</i> , <i>husarz</i> , <i>janczar</i> – podaje przyczyny wyprawy Jana III Sobieskiego pod Wiedeń – wskazuje na mapie Wiedeń	– poprawnie posługuje się terminami: <i>islam</i> , <i>wezyr</i> – charakteryzuje postaci Jana III Sobieskiego i Kara Mustafy – podaje i zaznacza na osi czasu daty bitwy pod Chocimiem (1673 r.) oraz odsieczy	– poprawnie posługuje się terminami: <i>haracz</i> , <i>ekspansja</i> – podaje i zaznacza na osi czasu daty najazdu tureckiego i oblężenia Kamieńca Podolskiego (1672 r.)	– omawia przyczyny wojen polsko-tureckich w XVII w. – przedstawia walkę Rzeczypospolitej o Mołdawię – wymienia hetmanów Stanisława Żółkiewskiego i Jana Karola	– opisuje postanowienia traktatu w Buczaczu – przedstawia następstwa wojen polsko-tureckich w XVII w.

	– odsiecz wiedeńska Jana III Sobieskiego		wiedeńskiej (1683 r.) – wymienia skutki wojen z Turcją – wskazuje na mapie Podole, Chocim i Kamieniec Podolski	– wskazuje na mapie tereny, na których toczyła się wojna (Podole) oraz miejsca najważniejszych wydarzeń (Cecora Kamieniec Podolski, Chocim) – wymienia przyczyny początkowych niepowodzeń wojsk polskich w walce z Turkami w II poł. XVII w.	Chodkiewicza oraz bitwy z Turcją, w których dowodzili (Cecora 1620 r., obrona Chocimia 1621 r.)	
6. Kryzys Rzeczypospolitej	– skutki wojen prowadzonych przez Rzeczpospolitą w XVII w. – sytuacja polityczno-gospodarcza kraju na przełomie XVII i XVIII w.	– charakteryzuje XVII stulecie jako czas wielu konfliktów wojennych prowadzonych przez Rzeczpospolitą – wskazuje na mapie państwa, z którymi Rzeczpospolita	– wymienia skutki wojen toczonych przez Rzeczpospolitą w XVII w., w tym m.in. wyniszczenie kraju i straty terytorialne	– poprawnie posługuje się terminem: <i>liberum veto</i> – wskazuje na mapie tereny utracone przez Rzeczpospolitą (Inflanty, Podole, Prusy	– charakteryzuje funkcjonowanie aparatu władzy na przełomie XVII i XVIII w., zwracając uwagę na słabość władzy królewskiej, zrywanie	– przedstawia przyczyny rokoszu Lubomirskiego – wyjaśnia, dlaczego w Rzeczypospolitej coraz większą rolę zaczynali odgrywać magnaci

		prowadziła wojny w XVII w.		Książęce, część Ukrainy) – wymienia przyczyny uzależnienia Polski od obcych państw	sejmów i wzrost znaczenia magnaterii – wskazuje objawy kryzysu państwa – podaje przyczyny i objawy kryzysu gospodarczego	– wskazuje postać Władysława Sicińskiego, który w 1652 r. doprowadził do pierwszego w historii zerwania sejmu
7. Barok i sarmatyzm	– barok – epoka kontrastów – cechy charakterystyczne stylu barokowego – architektura i sztuka barokowa – Sarmaci i ich obyczaje	– opowiada o sposobach spędzania czasu wolnego przez szlachtę na przełomie XVII i XVIII w. – wskazuje pozytywne i negatywne cechy szlachty polskiej tego okresu – wymienia najwybitniejsze dzieła sztuki barokowej w Polsce i Europie (np. Wersal, pałac w Wilanowie)	– poprawnie posługuje się terminem: <i>barok</i> – zaznacza na osi czasu epokę baroku – wymienia dwie–trzy cechy charakterystyczne architektury barokowej – z ilustracji przedstawiających zabytki wybiera te, które zostały zbudowane w stylu barokowym – wyjaśnia, czym były kalwarie	– charakteryzuje malarstwo i rzeźbę epoki baroku – charakteryzuje ideologię sarmatyzmu – wyjaśnia pochodzenie terminu <i>sarmatyzm</i> – wyjaśnia znaczenie określenia „złota wolność szlachecka” – opisuje strój sarmacki na podstawie ilustracji	– poprawnie posługuje się terminami: <i>putto</i> , <i>ornament</i> – wyjaśnia genezę epoki baroku – wskazuje wpływ rosnącej pobożności na architekturę i sztukę epoki – wskazuje następstwa bezkrytycznego stosunku szlachty do ustroju państwa	– wyjaśnia, na czym polega związek kultury barokowej z ruchem kontrreformacyjnym – charakteryzuje barok jako epokę kontrastów

Rozdział IV. Od absolutyzmu do republiki

1. Monarchia absolutna we Francji	– Edykt nantejski i jego skutki – umacnianie władzy monarchy we Francji – rządy absolutne Ludwika XIV – Francja potęgą militarną i gospodarczą	– krótko opisuje zakres władzy króla w monarchii absolutnej – przywołuje postać Ludwika XIV jako władcy absolutnego – wskazuje na mapie Francję	– poprawnie posługuje się terminem: <i>monarchia absolutna</i> – wymienia uprawnienia monarchy absolutnego – wyjaśnia, dlaczego Ludwika XIV określano mianem Króla Słońce – wskazuje czas panowania Ludwika XIV (XVII w.) – opisuje życie w Wersalu w czasach Ludwika XIV	– poprawnie posługuje się terminami: <i>manufaktura, cło, import, eksport</i> – wyjaśnia, dlaczego Francja była europejską potęgą – przedstawia, w jaki sposób doszło do wzmocnienia władzy królewskiej we Francji	– poprawnie posługuje się terminem: <i>hugenoci</i> – opisuje, jak zakończyły się wojny religijne we Francji (przywołuje Edykt nantejski) – omawia politykę gospodarczą ministra Colberta – opowiada o twórczości Moliery	– przedstawia działania kardynała Richelieu – zmierzające do wzmocnienia pozycji monarchy – wskazuje pozytywne i negatywne strony panowania Ludwika XIV
2. Monarchia parlamentarna w Anglii	– absolutyzm angielski – konflikt Karola I z parlamentem – dyktatura Olivera Cromwella – ukształtowanie	– wskazuje na mapie Anglię i Londyn – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminem: <i>parlament</i>	– poprawnie posługuje się terminem: <i>monarchia parlamentarna</i> – wskazuje Anglię jako kraj o ustroju monarchii parlamentarnej	– wyjaśnia przyczyny konfliktu Karola I z parlamentem – przedstawia Deklarację praw narodu angielskiego	– poprawnie posługuje się terminami: <i>purytanie, nowa szlachta, rojaliści</i> – przedstawia postać Olivera	– wymienia główne etapy kształtowania się monarchii parlamentarnej w Anglii – porównuje ustrój monarchii

	się monarchii parlamentarnej	– wskazuje organy władzy w monarchii parlamentarnej	– wymienia i krótko charakteryzuje postaci Karola I Stuarta, Olivera Cromwella i Wilhelma Orańskiego – przedstawia zakres władzy dyktatora	– charakteryzuje ustrój monarchii parlamentarnej	Cromwella i jego dokonania – wskazuje 1689 r. jako czas ukształtowania się monarchii parlamentarnej w Anglii	parlamentarnej i monarchii absolutnej
3. Oświecenie w Europie	– ideologia oświecenia – wybitni myśliciele doby oświecenia – trójpodział władzy według Monteskiusza – najważniejsze dokonania naukowe oświecenia – architektura oświeceniowa	– poprawnie posługuje się terminem: <i>oświecenie</i> – zaznacza na osi czasu epokę oświecenia – podaje przykład dokonania naukowego lub technicznego epoki oświecenia (np. termometr lekarski, maszyna parowa)	– poprawnie posługuje się terminem: <i>klasycyzm</i> – wymienia przykłady budowy klasycystycznych w Polsce i Europie – charakteryzuje styl klasycystyczny – z ilustracji przedstawiających zabytki wybiera te, które zostały zbudowane w stylu klasycystycznym – wymienia najważniejsze dokonania	– charakteryzuje ideologię oświecenia – przedstawia postać Monteskiusza i wyjaśnia, na czym polegała opracowana przez niego koncepcja trójpodziału władzy	– przedstawia postaci Woltera i Jana Jakuba Rousseau – poprawnie posługuje się terminem: <i>ateizm</i> – omawia koncepcję umowy społecznej zaproponowaną przez Jana Jakuba Rousseau – wyjaśnia przyczyny krytyki absolutyzmu i	– wskazuje wpływ dokonań naukowych i technicznych na zmiany w życiu ludzi – przedstawia zasługi Denisa Diderota dla powstania <i>Wielkiej encyklopedii francuskiej</i>

			naukowe i techniczne epoki oświecenia – tłumaczy, dlaczego nowa epoka w kulturze europejskiej została nazwana oświeceniem		Kościół przez filozofów doby oświecenia	
4. Nowe potęgi europejskie	– absolutyzm oświecony – narodziny potęgi Prus – monarchia austriackich Habsburgów – Cesarstwo Rosyjskie w XVIII w.	– wskazuje na mapie Rosję, Austrię i Prusę w XVIII w. – wymienia Marię Teresę, Józefa II, Piotra I i Fryderyka Wielkiego jako władców Austrii, Rosji i Prus – wskazuje Rosję, Austrię i Prusę jako potęg europejskie XVIII stulecia	– poprawnie posługuje się terminami: <i>absolutyzm</i> , <i>absolutyzm oświecony</i> – podaje przykłady reform w monarchiach absolutyzmu oświeconego – wskazuje wpływ ideologii oświecenia na reformy w krajach absolutyzmu oświeconego – wskazuje na mapie Petersburg jako nową stolicę Rosji	– wymienia reformy przeprowadzone w Rosji, Austrii i Prusach – wyjaśnia, dlaczego monarchowie absolutyzmu oświeconego nazywali siebie „sługami ludu” – wyjaśnia związki między pojawieniem się nowych potęg w Europie Środkowej a sytuacją w Rzeczypospolitej	– charakteryzuje reformy przeprowadzone w Rosji, Austrii i Prusach – wyjaśnia wpływ reform na wzrost znaczenia tych państw – opisuje skutki uzyskania przez Rosję dostępu do Bałtyku	– porównuje monarchię absolutną z monarchią absolutyzmu oświeconego – podaje daty powstania Królestwa Pruskiego (1701 r.) i Cesarstwa Rosyjskiego (1721 r.)

5. Stany Zjednoczone Ameryki	– kolonie brytyjskie w Ameryce Północnej – konflikt kolonistów z rządem brytyjskim – wojna o niepodległość Stanów Zjednoczonych – ustrój polityczny USA	– wskazuje na mapie Stany Zjednoczone – określa czas powstania Stanów Zjednoczonych – wymienia Tadeusza Kościuszkę i Kazimierza Pułaskiego jako polskich bohaterów walki o niepodległość USA – przywołuje postać Jerzego Waszyngtona jako pierwszego prezydenta USA	– poprawnie posługuje się terminami: <i>kolonia</i>, <i>konstytucja</i> – wskazuje na mapie kolonie brytyjskie w Ameryce Północnej – wymienia strony konfliktu w wojnie o niepodległość Stanów – podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia konstytucji USA – pierwszej takiej ustawy na świecie (1787 r.) – wyjaśnia, dlaczego Amerykanie mówią w języku angielskim – porównuje pierwszą flagę USA z flagą współczesną, wskazując zauważone	– przedstawia przyczyny wybuchu wojny między kolonistami a rządem brytyjskim – opisuje wydarzenie zwane bostońskim piciem herbaty – poprawnie posługuje się terminem: <i>bojkot</i> – podaje i zaznacza na osi czasu datę powstania Stanów Zjednoczonych (4 lipca 1776 r.) – charakteryzuje znaczenie Deklaracji niepodległości – przedstawia udział Polaków w walce o niepodległość USA	– przedstawia najważniejsze etapy walki o niepodległość USA – wskazuje na mapie Boston, Filadelfię i Yorktown – omawia zasługi Jerzego Waszyngtona dla powstania USA – opisuje idee oświeceniowe zapisane w konstytucji USA – wymienia miejsca związane z udziałem Polaków w wojnie o niepodległość USA	– poprawnie posługuje się terminami: <i>Kongres</i>, <i>Izba Reprezentantów</i> – charakteryzuje ustrój polityczny USA
------------------------------	--	--	---	---	---	---

			podobieństwa i różnice			
Rozdział V. Upadek Rzeczypospolitej						
1. Rzeczpospolita pod rządami Wettinów	– unia personalna z Saksonią – początek ingerencji Rosji w sprawy Polski – podwójna elekcja w 1733 r. – rządy Augusta III – projekty reform Rzeczypospolitej	– wymienia Augusta II Mocnego i Augusta III Sasa jako monarchów sprawujących władzę w Polsce na początku XVIII w. – opisuje konsekwencje wyboru dwóch władców jednocześnie	– poprawnie posługuje się terminami: <i>unia personalna, anarchia</i> – wskazuje na mapie Saksonię – wymienia przyczyny anarchii w Polsce – przedstawia Stanisława Konarskiego jako reformatora Rzeczypospolitej i krótko opisuje propozycje jego reform	– poprawnie posługuje się terminami: <i>konfederacja, liberum veto, wolna elekcja, przywileje, złota wolność szlachecka</i> – wyjaśnia sens powiedzeń: <i>Od Sasa do Lasu i Za króla Sasa jedź, pij i popuszczaj pasa</i> – przedstawia postać Stanisława Leszczyńskiego – charakteryzuje projekty reform w I poł. XVIII w.	– przedstawia genezę i postanowienia sejmu niemego – podaje i zaznacza na osi czasu datę obrad sejmu niemego (1717 r.) – wyjaśnia przyczynę ingerencji Rosji w sprawy Polski – opisuje pozytywne i negatywne skutki rządów Augusta III	– charakteryzuje okres rządów Augusta II Mocnego – wskazuje reformy niezbędne dla wzmocnienia Rzeczypospolitej
2. Pierwszy rozbiór Polski	– Stanisław August Poniatowski królem Polski – pierwsze reformy	– poprawnie posługuje się terminem: <i>rozbiory Polski</i>	– charakteryzuje postać Stanisława Augusta Poniatowskiego	– opisuje okoliczności wyboru Stanisława Augusta na króla Polski	– poprawnie posługuje się terminem: <i>prawa kardynalne</i>	– przedstawia przyczyny zawiązania konfederacji barskiej

	nowego władcy – konfederacja barska – I rozbiór Polski	– podaje i zaznacza na osi czasu datę pierwszego rozbioru Polski (1772 r.) – wymienia państwa, które dokonały pierwszego rozbioru Polski i wskazuje je na mapie – przywołuje postać Stanisława Augusta Poniatowskiego jako ostatniego króla Polski	– wskazuje na mapie ziemie utracone przez Polskę podczas pierwszego rozbioru – przedstawia przyczyny pierwszego rozbioru Polski – ocenia postawę Tadeusza Rejtana – poprawnie posługuje się terminami: <i>ambasador, emigracja</i>	– wymienia reformy Stanisława Augusta w celu naprawy oświaty i gospodarki w II poł. XVIII w. – wskazuje następstwa konfederacji barskiej – porównuje postawy rodaków wobec rozbioru państwa na podstawie analizy obrazu Jana Matejki <i>Rejtan – Upadek Polski</i>	– podaje datę zawiązania konfederacji barskiej (1768 r.) – przedstawia cel walki konfederatów barskich – opowiada o przebiegu i decyzjach sejmu rozbiorowego	
3. Kultura polskiego oświecenia	– literatura okresu oświecenia – Teatr Narodowego i jego zadania – mecenas Stanisława Augusta Poniatowskiego	– wskazuje Stanisława Augusta jako oświeceniowego mecenas sztuki – podaje przykład zasług ostatniego króla dla rozwoju kultury polskiej	– poprawnie posługuje się terminem: <i>obiady czwartkowe</i> – przedstawia przyczyny powołania Komisji Edukacji Narodowej	– charakteryzuje architekturę i sztukę klasycystyczną – podaje przykłady budowli klasycystycznych	– wymienia pisarzy politycznych II poł. XVIII w. (Hugo Kołłątaj, Stanisław Staszic) oraz ich propozycje reform	– charakteryzuje twórczość Juliana Ursyna Niemcewicza i Wojciecha Bogusławskiego – podaje przykłady budowli

	– architektura i sztuka klasycystyczna w Polsce – reforma szkolnictwa w Polsce	– poprawnie posługuje się terminem: <i>szkoła parafialna</i> – podaje przykłady przedmiotów nauczanych w szkołach parafialnych	– wskazuje cel wychowania i edukacji młodzieży w XVIII w.	– charakteryzuje twórczość Ignacego Krasickiego – przedstawia zadania Teatru Narodowego i czasopisma „Monitor” – omawia zmiany wprowadzone w polskim szkolnictwie przez KEN	– przedstawia zasługi Stanisława Augusta dla rozwoju kultury i sztuki oświecenia – wymienia malarzy tworzących w Polsce (Canaletto, Marcello Bacciarelli) – wyjaśnia, dlaczego obrazy Canaletta są ważnym źródłem wiedzy historycznej	klasycystycznych w swoim regionie
4. Sejm Wielki i Konstytucja 3 Maja	– reformy Sejmu Wielkiego – Konstytucja 3 Maja – wojna polsko-rosyjska w 1792 r. – drugi rozbiór Polski	– poprawnie posługuje się terminem: <i>konstytucja</i> – podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia Konstytucji 3 maja (1791 r.)	– podaje i zaznacza na osi czasu daty obrad Sejmu Wielkiego (1788–1792 r.) i drugiego rozbioru (1793 r.) – wymienia najważniejsze reformy Sejmu Czteroletniego	– charakteryzuje postać Stanisława Małachowskiego – opisuje sytuację w Polsce po pierwszym rozborze	– opisuje najważniejsze reformy Sejmu Czteroletniego – charakteryzuje ustrój polityczny wprowadzony przez Konstytucję 3 maja	– charakteryzuje zmiany wprowadzone przez Konstytucję 3 maja i wskazuje ich skutki

		– wymienia państwa, które dokonały drugiego rozbioru Polski – na obrazie Jana Matejki <i>Konstytucja 3 maja 1791 roku</i> wskazuje współtwórców konstytucji: Stanisława Augusta Poniatowskiego i Stanisława Małachowskiego	– wymienia najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 maja (zniesienie <i>liberum veto</i> i wolnej elekcji) – wskazuje na mapie ziemie utracone przez Polskę podczas drugiego rozbioru	– podaje cel obrad Sejmu Wielkiego – przedstawia okoliczności zawięzania konfederacji targowickiej i podaje jej datę (1792 r.) – wskazuje na mapie Targowicę, Dubienkę i Zieleńce	– przedstawia genezę ustanowienia Orderu Virtuti Militari – opisuje przebieg wojny polsko-rosyjskiej (1792 r.), – przedstawia postanowienia sejmu w Grodnie	
5. Powstanie kościuszkowskie i trzeci rozbiór Polski	– wybuch powstania kościuszkowskiego – Uniwersał połaniecki – przebieg powstania – trzeci rozbiór Polski	– poprawnie posługuje się terminami: <i>naczelnik, kosynierzy, zaborcy</i> – wskazuje Tadeusza Kościuszkę jako naczelnika powstania – wymienia państwa, które dokonały	– charakteryzuje postać Tadeusza Kościuszki – poprawnie posługuje się terminem: <i>insurekcja</i> – podaje i zaznacza na osi czasu daty insurekcji kościuszkowskiej (1794 r.) oraz	– charakteryzuje postać Wojciecha Bartosa – opowiada o bitwie pod Racławicami i przedstawia jej znaczenie – wskazuje na mapie Racławice i Połaniec	– poprawnie posługuje się terminem: <i>uniwersał</i> – przedstawia zapisy Uniwersału połanieckiego – opisuje przebieg powstania kościuszkowskiego i podaje jego najważniejsze wydarzenia w	– wymienia najważniejsze przyczyny upadku Rzeczypospolitej w XVIII w.

		trzeciego rozbioru Polski	trzeciego rozbioru Polski (1795 r.) – wymienia przyczyny wybuchu i upadku powstania kościuszkowskiego – wskazuje na mapie Kraków i tereny utracone przez Polskę podczas trzeciego rozbioru	– wyjaśnia, dlaczego Kościuszko zdecydował się wydać Uniwersał połaniecki – wskazuje następstwa upadku powstania kościuszkowskiego	kolejności chronologicznej – wskazuje na mapie Maciejowice i przedstawia znaczenie tej bitwy dla losów powstania	
Rozdział VI. Rewolucja francuska i okres napoleoński						
1. Rewolucja francuska	– sytuacja we Francji przed wybuchem rewolucji burżuazyjnej – stany społeczne we Francji – wybuch rewolucji francuskiej – uchwalenie Deklaracji praw człowieka i obywatela – Francja monarchią konstytucyjną	– wskazuje na mapie Francję i Paryż – poprawnie posługuje się terminami: <i>konstytucja, rewolucja, Bastylia</i> – podaje wydarzenie, które rozpoczęło rewolucję francuską – wyjaśnia, dlaczego Francuzi obchodzą swoje	– poprawnie posługuje się terminami: <i>burżuazja, Stany Generalne</i> – wymienia i charakteryzuje stany społeczne we Francji – podaje i zaznacza na osi czasu datę wybuchu rewolucji burżuazyjnej we Francji (14 lipca 1789 r.)	– przedstawia przyczyny wybuchu rewolucji burżuazyjnej – opisuje położenie stanów społecznych we Francji – wyjaśnia zadania Konstytuanty – przedstawia najważniejsze zapisy Deklaracji praw	– przedstawia sytuację we Francji przed wybuchem rewolucji – opisuje decyzje Konstytuanty podjęte po wybuchu rewolucji i wskazuje ich przyczyny – podaje datę uchwalenia konstytucji francuskiej (1791 r.)	– przedstawia okoliczności i cel powstania Zgromadzenia Narodowego – wyjaśnia ponadczasowe znaczenie Deklaracji praw człowieka i obywatela

		święto narodowe 14 lipca	– charakteryzuje postać Ludwika XVI	człowieka i obywatela – poprawnie posługuje się terminem: <i>monarchia konstytucyjna</i>	– charakteryzuje ustrój Francji po wprowadzeniu konstytucji	
2. Republika Francuska	– Francja republiką – terror jakobinów – upadek rządów jakobinów	– poprawnie posługuje się terminami: <i>gilotyna, terror</i> – przedstawia okoliczności stracenia Ludwika XVI	– przedstawia przyczyny obalenia władzy Ludwika XVI – poprawnie posługuje się terminem: <i>republika</i> – charakteryzuje postać Maksymiliana Robespierre’a – wskazuje na mapie państwa, z którymi walczyła rewolucyjna Francja	– poprawnie posługuje się terminami: <i>jakobini, dyktatoriat</i> – opisuje rządy jakobinów – wyjaśnia, dlaczego rządy jakobinów nazwano Wielkim Terrorem – przedstawia, w jaki sposób jakobinów odsunięto od władzy – charakteryzuje	– poprawnie posługuje się terminem: <i>radikalizm</i> – wyjaśnia na przykładzie postaci Maksymiliana Robespierre’a sens powiedzenia: <i>Rewolucja pożera własne dzieci</i> – przedstawia skutki rządów jakobinów – wyjaśnia przyczyny	– wyjaśnia, dlaczego jakobini przejęli rządy we Francji – ocenia terror jako narzędzie walki politycznej

				rzędy dyktatoratu	upadku rządów jakobinów	
3. Epoka Napoleon a Bonaparte go	– obalenie rządów dyktatoratu – Napoleon Bonaparte cesarzem Francuzów – Kodeks Napoleona – Napoleon u szczytu potęgi	– charakteryzuje krótko postać Napoleona Bonaparte jako cesarza Francuzów i wybitnego dowódcę – określa I poł. XIX w. jako epokę napoleońską – przedstawia na infografice uzbrojenie żołnierzy epoki napoleońskiej	– wskazuje na mapie państwa, z którymi toczyła wojny napoleońska Francja – podaje datę decydującej bitwy pod Austerlitz i wskazuje tę miejscowość na mapie – poprawnie posługuje się terminem: <i>zamech stanu</i> – przedstawia okoliczności przejęcia władzy przez Napoleona – wskazuje na mapie tereny zależne od Francji	– przedstawia położenie Francji w Europie podczas rządów dyktatoratu – poprawnie posługuje się terminem: <i>blokada</i> <i>kontynentalna</i> – wyjaśnia przyczyny wprowadzenia blokad kontynentalnej przeciw Anglii – charakteryzuje Kodeks Napoleona i podaje datę jego uchwalenia (1804 r.) – wymienia reformy wprowadzone przez Napoleona	– wyjaśnia przyczyny niezadowolenia społecznego podczas rządów dyktatoratu – przedstawia etapy kariery Napoleona – podaje datę koronacji cesarskiej Napoleona (1804 r.) – wyjaśnia, dlaczego Napoleon koronował się na cesarza Francuzów – podaje datę pokoju w Tylicy (1807 r.) i przedstawia jego postanowienia	– opisuje okoliczności powstania i charakter Związku Reńskiego

4. Upadek Napoleona	– wyprawa na Rosję – odwrót Wielkiej Armii – bitwa pod Lipskiem i klęska cesarza	– poprawnie posługuje się terminem: <i>Wielka Armia</i> – wskazuje na mapie Rosję i Moskwę – opisuje, jak zakończyła się wyprawa Napoleona na Rosję	– przedstawia przyczyny wyprawy Napoleona na Rosję – opisuje, w jakich warunkach atmosferycznych wycofywała się Wielka Armia – wyjaśnia, dlaczego bitwa pod Lipskiem została nazwana „bitwą narodów” – wskazuje na mapie państwa koalicji antyfrancuskiej, Elbę i Lipsk	– poprawnie posługuje się terminami: <i>taktyka spalanej ziemi, wojna podjazdowa, abdykacja</i> – przedstawia strategię obronną Rosji – opisuje skutki wyprawy Napoleona na Rosję – podaje datę bitwy pod Lipskiem (1813 r.) – przedstawia skutki klęski Napoleona pod Lipskiem	– omawia przebieg kampanii rosyjskiej Napoleona – podaje datę bitwy pod Borodino (1812 r.) – wskazuje na mapie Borodino – omawia, jak przebiegał odwrót Wielkiej Armii	– przedstawia przyczyny klęski Napoleona
5. Legiony Polskie we Włoszech	– Polacy po utracie niepodległości – utworzenie Legionów Polskich we Włoszech – organizacja i zasady życia legionowego	– wymienia państwa zaborcze – wyjaśnia, kim byli Jan Henryk Dąbrowski i Józef Wybicki – podaje nazwę hymnu Polski i wskazuje jego	– poprawnie posługuje się terminami: <i>legiony, emigracja</i> – podaje i zaznacza na osi czasu datę utworzenia Legionów Polskich	– wyjaśnia, dlaczego Polacy wiązali nadzieję na niepodległość z Napoleonem – opisuje udział legionistów w wojnach napoleońskich	– opisuje położenie ludności polskiej po utracie niepodległości – charakteryzuje zasady obowiązujące w	– wskazuje, w jaki sposób i skąd rekrutowano żołnierzy do polskich oddziałów wojskowych

	– udział legionistów w wojnach napoleońskich	związek z Legionami Polskimi we Włoszech	we Włoszech (1797 r.) – wskazuje na mapie Włochy, Francję i San Domingo – przedstawia cel utworzenia Legionów Polskich i opisuje walki z ich udziałem	– przedstawia powody wysłania legionistów na San Domingo	Legionach Polskich – wyjaśnia, dlaczego Legiony były szkołą patriotyzmu i demokracji	
6. Księstwo Warszawskie	– utworzenie Księstwa Warszawskiego – konstytucja Księstwa Warszawskiego – Polacy pod rozkazami Napoleona – upadek Księstwa Warszawskiego	– wskazuje na mapie Księstwo Warszawskie – podaje przyczyny likwidacji Księstwa Warszawskiego	– przedstawia okoliczności utworzenia Księstwa Warszawskiego, – wskazuje na mapie Tylżę – podaje i zaznacza na osi czasu daty utworzenia i likwidacji Księstwa Warszawskiego (1807 r., 1815 r.)	– charakteryzuje postać księcia Józefa Poniatowskiego – przedstawia okoliczności powiększenia terytorium Księstwa Warszawskiego – wskazuje na mapie Raszyn – wyjaśnia znaczenie mitu napoleońskiego dla podtrzymania pamięci o Legionach	– omawia zapisy konstytucji Księstwa Warszawskiego – wskazuje związek między zapisami konstytucji Księstwa Warszawskiego a ideami rewolucji francuskiej – wskazuje na mapie Somosierrę – opowiada o szarzy polskich szwoleżerów pod Somosierrą i wskazuje jej	– wymienia bitwy stoczone przez napoleońską Francję z udziałem Polaków – podaje datę bitwy pod Raszynem (1809 r.)

					znaczenie dla toczonych walk	
--	--	--	--	--	---------------------------------	--

Wymagania edukacyjne z historii w klasie VI dla uczniów z niepełnosprawnością ruchową i afazją:

- docenianie i chwalenie wysiłku ucznia;
- umożliwienie zamiany prac pisemnych na odpowiedź ustną;
- dostosowanie stanowiska pracy do specyfiki niepełnosprawności ucznia;
- środki dydaktyczne w zasięgu ręki ucznia;
- wydłużenie czasu odpowiedzi ustnej;
- uwzględnienie problemów z wymową i artykulacją w czasie wypowiedzi;
- uzupełnienia wypowiedzi ustnej, wypowiedzią pisemną.

Dostosowanie wymagań edukacyjnych w klasie VI z historii dla ucznia z niedosłuchem

- uczeń powinien zająć w Sali lekcyjnej miejsce, z którego będzie najlepiej słyszał nauczyciela, zapewnienie optymalnych warunków akustycznych;
- wyraźne artykułowanie z właściwą intonacją;

- upewnienie się czy uczeń zrozumiał polecenie;
- monitorowanie sporządzanych przez ucznia notatek i wykonywanych ćwiczeń;
- częste powtarzanie informacji stojąc przodem do ucznia; częste stosowanie pomocy wizualnych;
- tempo pracy powinno być dostosowane do możliwości percepcyjnych ucznia.

***Dostosowanie wymagań edukacyjnych w klasie VI z historii dla ucznia z upośledzeniem umiarkowanym -
IPET***

Język angielski

Brainy klasa 6.

Wymagania edukacyjne

Wymagania edukacyjne uwzględniają środki językowe, czytanie, słuchanie, pisanie, mówienie, reagowanie oraz przetwarzanie tekstu. Kryteria obejmują zakres ocen 2–5, nie uwzględniając oceny 1 (niedostatecznej) i 6 (celującej). Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który wykracza poza wymagania na ocenę bardzo dobrą, zaś uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, otrzymuje ocenę niedostateczną.

1 Metody nauczania i techniki pracy

Założone cele będą realizowane za pomocą różnych metod i technik pracy:

- metoda komunikacyjna (przygotowanie do skutecznego komunikowania się w języku angielskim, słowna – dyskutowanie),
- metoda audiolingwalna (praca z tekstem słuchany)

- metoda bezpośrednia (umiejętność prowadzenia rozmowy w języku angielskim),
- metoda aktywizująca (burza mózgów),
- metoda audiowizualna (nagrania CD),
- metoda multimedialna (tablica interaktywna),
- metoda praktyczna (rozwiązywanie arkuszy egzaminacyjnych),
- praca z tekstem czytany i słuchany (czytanie czasopism angielskich, słuchanie autentycznych dialogów),
- drama (odgrywanie scenek, inscenizacji i improwizacji).

6.2 Formy pracy

Na zajęciach proponowane będą następujące formy pracy:

- praca z całą klasą (turn-taking) – nauczyciel kieruje pracą poszczególnych uczniów na forum całej klasy
- praca w grupach
- praca w parach
- praca indywidualna

Ocena				
Dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	
	2	3	4	5

WELCOME UNIT

Znajomość środków językowych	Słabo zna i z trudem podaje słownictwo w zakresie następujących obszarów: MIEJSCE ZAMIESZKANIA A: dom i jego okolice, wyposażenie domu;	Częściowo zna i podaje słownictwo w zakresie następujących obszarów: MIEJSCE ZAMIESZKANIA A: dom i jego okolice, wyposażenie domu;	W większości zna i na ogół poprawnie podaje słownictwo w zakresie następujących obszarów: MIEJSCE ZAMIESZKANIA A: dom i jego okolice,	Zna i poprawnie podaje słownictwo w zakresie następujących obszarów: MIEJSCE ZAMIESZKANIA: dom i jego okolice, wyposażenie domu; CZŁOWIEK: data urodzenia;
------------------------------	---	--	---	--

	CZŁOWIEK: data urodzenia; EDUKACJA: szkoła i jej pomieszczenia, uczenie się; SPORT: sprzęt sportowy; KULTURA: telewizja i inne media. ● Z trudem i popełniając błędy podaje liczebniki porządkowe. ● Słabo zna i z trudem stosuje w zdaniach <i>some</i> i <i>any</i>. ● Słabo zna i z trudem stosuje przyimki miejsca: <i>in front of</i>, <i>behind</i>, <i>between</i>, <i>next to</i>, <i>near</i>. ● Nieudolnie tworzy zdania twierdzące, przeczące, pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present simple</i>. ● Ma trudności z poprawnym tworzeniem zdań ze strukturą <i>be going to</i>. ● Nieudolnie	CZŁOWIEK: data urodzenia; EDUKACJA: szkoła i jej pomieszczenia, uczenie się; SPORT: sprzęt sportowy; KULTURA: telewizja i inne media. ● Czasem popełniając błędy, podaje liczebniki porządkowe. ● Popełniając dość liczne błędy, stosuje w zdaniach <i>some</i> i <i>any</i>. ● Z pewnym trudem stosuje przyimki miejsca: <i>in front of</i>, <i>behind</i>, <i>between</i>, <i>next to</i>, <i>near</i>. ● Tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present simple</i>, popełniając dość liczne błędy. ● Ma pewne trudności z poprawnym	wyposażenie domu; CZŁOWIEK: data urodzenia; EDUKACJA: szkoła i jej pomieszczenia, uczenie się; SPORT: sprzęt sportowy; KULTURA: telewizja i inne media. ● Na ogół poprawnie podaje liczebniki porządkowe. ● Popełniając drobne błędy, stosuje w zdaniach <i>some</i> i <i>any</i>. ● Podaje przyimki miejsca: <i>in front of</i>, <i>behind</i>, <i>between</i>, <i>next to</i>, <i>near</i>, popełniając drobne błędy. ● Tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present simple</i>, popełniając nieliczne błędy. ● Tworzy zdania ze	EDUKACJA: szkoła i jej pomieszczenia, uczenie się; SPORT: sprzęt sportowy; KULTURA: telewizja i inne media. ● Zna i poprawnie podaje liczebniki porządkowe ● Swobodnie stosuje w zdaniach <i>some</i> i <i>any</i>. ● Podaje i poprawnie stosuje przyimki miejsca: <i>in front of</i>, <i>behind</i>, <i>between</i>, <i>next to</i>, <i>near</i>. ● Bezbłędnie lub niemal bezbłędnie tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present simple</i>. ● Tworzy zdania ze strukturą <i>be going to</i> i bez trudu się nią posługuje. ● Bez trudu posługuje się przedimkami nieokreślonymi <i>a/an</i>, przedimkiem określonym <i>the</i> oraz
--	---	---	---	--

	posługuje się przedimkami nieokreślonymi <i>a/an</i>, przedimkiem określonym <i>the</i> oraz przedimkiem zerowym (–). ● Nieudolnie tworzy zdania z konstrukcją <i>There is / There are</i>.	tworzeniem zdań ze strukturą <i>be going to</i>. ● Czasem popełniając błędy, posługuje się przedimkami nieokreślonymi <i>a/an</i>, przedimkiem określonym <i>the</i> oraz przedimkiem zerowym (–). ● Ma pewne trudności z poprawnym tworzeniem zdań z konstrukcją <i>There is / There are</i>.	strukturą <i>be going to</i> i na ogół poprawnie się nimi posługuje. ● Popełniając drobne błędy, posługuje się przedimkami nieokreślonymi <i>a/an</i>, przedimkiem określonym <i>the</i> oraz przedimkiem zerowym (–). ● Tworzy zdania z konstrukcją <i>There is / There are</i>, popełniając drobne błędy.	przedimkiem zerowym (–). ● Tworzy zdania z konstrukcją <i>There is / There are</i> i bez trudu się nią posługuje.
Sluchanie	● Ma trudności z rozumieniem poleceń nauczyciela dotyczących sytuacji w klasie, nieudolnie na nie reaguje.	● Na ogół reaguje poprawnie na polecenia nauczyciela dotyczące sytuacji w klasie.	● Reaguje poprawnie na polecenia nauczyciela dotyczące sytuacji w klasie.	● Reaguje bezbłędnie lub niemal bezbłędnie na polecenia nauczyciela dotyczące sytuacji w klasie.
Czytanie	● Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych tekstów. ● Z trudnością znajduje w tekście określone informacje.	● Najczęściej rozumie sens prostych tekstów. ● Na ogół znajduje w tekście określone informacje.	● Rozumie sens prostych tekstów. ● Bez większego trudu znajduje w tekście określone informacje.	● Bez trudu rozumie ogólny sens tekstu. ● Bez trudu znajduje w tekście określone informacje.

Mówienie	● Popołniając liczne błędy, nieudolnie tworzy proste wypowiedzi ustne: zadaje pytania o czynności codzienne, datę urodzin, opisuje rodzaje aktywności językowych, jakie będzie wykonywać na lekcjach języka angielskiego.	● Czasami popołniając błędy, tworzy proste wypowiedzi ustne: zadaje pytania o czynności codzienne, datę urodzin, opisuje rodzaje aktywności językowych, jakie będzie wykonywać na lekcjach języka angielskiego.	● Popołniając nieliczne błędy, tworzy proste i bardziej złożone wypowiedzi ustne: zadaje pytania o czynności codzienne, datę urodzin, opisuje rodzaje aktywności językowych, jakie będzie wykonywać na lekcjach języka angielskiego.	● Tworzy proste i bardziej złożone wypowiedzi ustne: zadaje pytania o czynności codzienne, datę urodzin, opisuje rodzaje aktywności językowych, jakie będzie wykonywać na lekcjach języka angielskiego.
Pisanie	● Popołniając liczne błędy, tworzy z pomocą nauczyciela bardzo proste wypowiedzi pisemne: tworzy pytania o czynności codzienne, opisuje owoce, klasę, mieszkanie, plany związane z nauką języka angielskiego.	● Popołniając dość liczne błędy, tworzy, sam lub z pomocą nauczyciela, bardzo proste wypowiedzi pisemne: tworzy pytania o czynności codzienne, opisuje owoce, klasę, mieszkanie, plany związane z nauką języka angielskiego.	● Popołniając nieliczne błędy, samodzielnie tworzy proste wypowiedzi pisemne: tworzy pytania o czynności codzienne, opisuje owoce, klasę, mieszkanie, plany związane z nauką języka angielskiego.	● Samodzielnie, stosując bogate słownictwo, tworzy krótkie wypowiedzi pisemne tworzy pytania o czynności codzienne, opisuje owoce, klasę, mieszkanie, plany związane z nauką języka angielskiego.

Reagowanie	● Nieudolnie reaguje w prostych sytuacjach: – uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie czynności codziennych i daty urodzenia, popełniając liczne błędy; – popełniając liczne błędy, wyraża prośbę i reaguje na prośbę (np. o zrobienie lunchu).	● Reaguje w prostych sytuacjach: – uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie czynności codziennych i daty urodzenia, czasem popełniając błędy; – nie zawsze poprawnie wyraża prośbę i reaguje na prośbę (np. o zrobienie lunchu).	● Bez większego problemu reaguje zarówno w prostych, jak i bardziej złożonych sytuacjach: – uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie czynności codziennych i daty urodzenia, sporadycznie popełniając błędy; – przeważnie poprawnie wyraża prośbę i reaguje na prośbę (np. o zrobienie lunchu).	● Bez problemu reaguje zarówno w prostych, jak i złożonych sytuacjach: – bez trudu uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie czynności codziennych i daty urodzenia; – bezbłędnie lub niemal bezbłędnie wyraża prośbę i reaguje na prośbę (np. o zrobienie lunchu).
Przetwarzanie tekstu	● Nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, popełniając liczne błędy.	● Przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, czasem popełniając błędy.	● Bez większego trudu przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych.	● Bez trudu przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych.

Ocena

Dopuszczająca

dostateczna

dobra

bardzo dobra

UNIT 1 We have to work!

Znajomość środków językowych	● Słabo zna i z trudem podaje, zainteresowania człowieka. ● Słabo zna i popełnia liczne błędy, podając nazwy czynności związanych z korzystaniem z podstawowych urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnych. ● Słabo zna słownictwo związane z zagrożeniami i ochroną środowiska naturalnego, nazwy roślin i zwierząt. ● Słabo zna nazwy zawodów i związanych z nimi czynności i obowiązków, nazwy miejsc pracy, czy niezwykłych zawodów. ● Słabo zna i z trudem nazywa czynności życia codziennego.	● Popołniając dość liczne błędy, podaje zainteresowania człowieka. ● Częściowo zna nazwy czynności związanych z korzystaniem z podstawowych urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnych i popełnia dość liczne błędy podając je. ● Częściowo zna słownictwo związane z zagrożeniami i ochroną środowiska naturalnego, nazwy roślin i zwierząt i popełnia dość liczne błędy podając je. ● Częściowo zna nazwy zawodów i związanych z nimi czynności i obowiązków, nazwy miejsc pracy, czy niezwykłych zawodów i popełnia dość liczne błędy podając je.	● Na ogół poprawnie podaje zainteresowania człowieka. ● Na ogół poprawnie podaje nazwy czynności związanych z korzystaniem z podstawowych urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnych. ● Zna słownictwo związane z zagrożeniami i ochroną środowiska naturalnego, nazwy roślin i zwierząt; podaje je popełniając nieliczne błędy. ● Zna nazwy zawodów i związanych z nimi czynności i obowiązków, nazwy miejsc pracy, czy niezwykłych zawodów; podaje je popełniając	● Z łatwością i bezbłędnie lub niemal bezbłędnie podaje zainteresowania człowieka. ● Z łatwością i bezbłędnie lub niemal bezbłędnie podaje nazwy czynności związanych z korzystaniem z podstawowych urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnych. ● Zna i bezbłędnie lub prawie bezbłędnie podaje słownictwo związane z zagrożeniami i ochroną środowiska naturalnego, nazwy roślin i zwierząt. ● Zna i bezbłędnie lub prawie bezbłędnie podaje nazwy zawodów i związanych z nimi czynności i obowiązków, nazwy miejsc pracy, czy niezwykłych zawodów.
---	---	---	--	---

	● Popołniając liczne błędy, buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present simple</i>. ● Słabo zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających oraz krótkich odpowiedzi z czasownikiem <i>have to</i>; posługując się nimi, popełnia liczne błędy. ● Słabo zna zasady tworzenia zdań twierdzących i pytających ze strukturą <i>There is / There are</i>. ● Słabo zna i z trudem podaje przyimki miejsca. ● Słabo zna zasady tworzenia zdań w trybie rozkazującym (instrukcje). ● Słabo zna zasady konstrukcji gerundialnych po czasownikach: <i>live, like, don't mind</i>,	● Częściowo zna czynności życia codziennego i popełnia dość liczne błędy nazywając je. ● Buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present simple</i>, popełniając dość liczne błędy. ● Zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających oraz krótkich odpowiedzi z czasownikiem <i>have to</i>; posługując się nimi, popełnia dość liczne błędy. ● Zna zasady tworzenia zdań twierdzących i pytających ze strukturą <i>There is / There are</i>; posługując się nimi, popełnia dość liczne błędy. ● Zna przyimki miejsca; posługując się nimi, popełnia	nieliczne błędy. ● Zna i nazywa czynności życia codziennego popełniając nieliczne błędy. ● Bez większego trudu i na ogół poprawnie buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present simple</i>. ● Zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających oraz krótkich odpowiedzi z czasownikiem <i>have to</i> i zazwyczaj poprawnie się nimi posługuje. ● Zna zasady tworzenia zdań twierdzących i pytających ze strukturą <i>There is / There are</i> i zazwyczaj poprawnie się nimi posługuje.	● Zna i bezbłędnie nazywa czynności życia codziennego. ● Z łatwością i poprawnie buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present simple</i>. ● Zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających oraz krótkich odpowiedzi z czasownikiem <i>have to</i> i zawsze poprawnie się nimi posługuje. ● Zna zasady tworzenia zdań twierdzących i pytających ze strukturą <i>There is / There are</i> i zawsze poprawnie się nimi posługuje. ● Zna przyimki miejsca i zawsze poprawnie się nimi posługuje. ● Zna zasady tworzenia zdań w trybie rozkazującym (instrukcje) i zawsze poprawnie się nimi posługuje. ● Zna zasady i zawsze
--	---	---	--	--

	<i>don't like, hate.</i> ● Słabo zna zasady tworzenia rzeczowników złożonych (np. <i>a sports centre manager</i>). ● Słabo zna zasady tworzenia pytań o podmiot (<i>Who ...?</i>).	dość liczne błędy. ● Słabo zna zasady tworzenia zdań w trybie rozkazującym (instrukcje). ● Słabo zna zasady i popełnia liczne błędy stosując konstrukcje gerundialne po czasownikach: <i>live, like, don't mind, don't like, hate.</i> ● Zna zasady tworzenia rzeczowników złożonych (np. <i>a sports centre manager</i>); posługując się nimi, popełnia dość liczne błędy. ● Zna zasady tworzenia pytań o podmiot (<i>Who ...?</i>); tworząc je popełnia liczne błędy.	● Zna przyimki miejsca; zazwyczaj poprawnie się nimi posługuje. ● Zna zasady tworzenia zdań w trybie rozkazującym (instrukcje) i zazwyczaj poprawnie się nimi posługuje. ● Zna zasady i przeważnie poprawnie stosuje konstrukcje gerundialne po czasownikach: <i>live, like, don't mind, don't like, hate.</i> ● Zna zasady tworzenia rzeczowników złożonych (np. <i>a sports centre manager</i>) i przeważnie poprawnie je stosuje. ● Zna zasady tworzenia pytań o podmiot (<i>Who ...?</i>); zazwyczaj poprawnie je buduje.	poprawnie stosuje konstrukcje gerundialne po czasownikach: <i>live, like, don't mind, don't like, hate.</i> ● Zna zasady tworzenia rzeczowników złożonych (np. <i>a sports centre manager</i>) i zawsze poprawnie je stosuje. ● Zna zasady tworzenia pytań o podmiot (<i>Who ...?</i>); zawsze poprawnie je buduje.
--	--	---	---	---

Słuchanie	● Słabo rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi. ● Mimo pomocy, z trudem znajduje proste informacje w wypowiedzi.	● Rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi. ● Z niewielką pomocą znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia dość liczne błędy.	● Rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. ● Na ogół znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji zdarza mu się popełniać błędy.	● Z łatwością rozumie ogólny sens zarówno prostych, jak i złożonych wypowiedzi. ● Bez problemu samodzielnie znajduje w wypowiedzi proste i złożone informacje.
Czytanie	● Ma trudności ze rozumieniem ogólnego sensu prostych tekstów lub fragmentów tekstu. ● Z trudnością znajduje w prostym tekście określone informacje.	● Przeważnie rozumie ogólny sens prostych tekstów lub fragmentów tekstu. ● Z niewielką pomocą na ogół znajduje w tekście określone informacje.	● Rozumie sens prostych tekstów lub fragmentów tekstu. ● Bez większego trudu znajduje w tekście określone informacje.	● Bez trudu rozumie ogólny sens prostych i złożonych tekstów oraz fragmentów tekstu. ● Bez trudu znajduje w tekście określone informacje.
Mówienie	● Nieudolnie tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając błędy zaburzające komunikację: opisuje zawody i obowiązki w różnych zawodach, nazywa zawody na	● Z pewnym trudem tworzy proste wypowiedzi ustne, błędy czasem zaburzają komunikację: opisuje zawody i obowiązki w różnych zawodach,	● Tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając błędy niezakłócające komunikacji: opisuje zawody i obowiązki w różnych zawodach, nazywa zawody na	● Swobodnie tworzy proste i bardziej złożone wypowiedzi ustne, ewentualne drobne błędy nie zaburzają komunikacji: opisuje zawody i obowiązki w różnych zawodach,

	podstawie definicji, wypowiada się na temat obowiązków w pracy i w domu, opisuje zdjęcia (ludzi i czynności), wypowiada się na temat niezwykłych zawodów w różnych częściach świata. ● Z trudem rozpoznaje i wymawia dźwięki /θ/ i /ð/.	nazywa zawody na podstawie definicji, wypowiada się na temat obowiązków w pracy i w domu, opisuje zdjęcia (ludzi i czynności), wypowiada się na temat niezwykłych zawodów w różnych częściach świata. ● Rozpoznaje i wymawia dźwięki /θ/ i /ð/ popełniając dość liczne błędy.	podstawie definicji, wypowiada się na temat obowiązków w pracy i w domu, opisuje zdjęcia (ludzi i czynności), wypowiada się na temat niezwykłych zawodów w różnych częściach świata. ● Rozpoznaje i wymawia dźwięki /θ/ i /ð/ popełniając nieliczne błędy.	nazywa zawody na podstawie definicji, wypowiada się na temat obowiązków w pracy i w domu, opisuje zdjęcia (ludzi i czynności), wypowiada się na temat niezwykłych zawodów w różnych częściach świata. ● Rozpoznaje i wymawia dźwięki /θ/ i /ð/ nie popełniając błędów.
Pisanie	● Popełniając liczne błędy zakłócające komunikację, tworzy krótkie wypowiedzi pisemne: opisuje, gdzie ktoś się znajduje, opisuje zawody członków rodziny poprzez definiowanie ich obowiązków w pracy, wypowiada się na temat zawodów, obowiązków w pracy oraz niezwykłych zawodów w różnych krajach i na różnych	● Popełniając dość liczne błędy, częściowo zaburzające komunikację, tworzy krótkie wypowiedzi pisemne: opisuje, gdzie ktoś się znajduje, opisuje zawody członków rodziny poprzez definiowanie ich obowiązków w pracy, wypowiada się na temat zawodów, obowiązków w pracy oraz niezwykłych	● Popełniając drobne błędy niezaburzające komunikacji, tworzy krótkie wypowiedzi pisemne: opisuje, gdzie ktoś się znajduje, opisuje zawody członków rodziny poprzez definiowanie ich obowiązków w pracy, wypowiada się na temat zawodów, obowiązków w pracy oraz niezwykłych	● Samodzielnie i stosując bogate słownictwo, tworzy krótkie wypowiedzi pisemne: opisuje, gdzie ktoś się znajduje, opisuje zawody członków rodziny poprzez definiowanie ich obowiązków w pracy, wypowiada się na temat zawodów, obowiązków w pracy oraz niezwykłych zawodów w różnych krajach i na różnych kontynentach.

	kontynentach.	zawodów w różnych krajach i na różnych kontynentach.	zawodów w różnych krajach i na różnych kontynentach.	
Reagowanie	● Nieudolnie reaguje w prostych sytuacjach, popełniając liczne błędy zakłócające komunikację; uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie miejsc pracy w swojej okolicy, obowiązków domowych, upodobań; nieudolnie wyraża opinię inną niż jego rozmówca. ● Nieudolnie stosuje wyrażenia przydatne na lekcji języka angielskiego.	● Reaguje w prostych sytuacjach, czasem popełniając błędy: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie miejsc pracy w swojej okolicy, obowiązków domowych, upodobań; na ogół poprawnie wyraża opinię inną niż jego rozmówca. ● Na ogół poprawnie stosuje wyrażenia przydatne na lekcji języka angielskiego.	● Popełniając nieliczne błędy, reaguje w prostych i złożonych sytuacjach: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie miejsc prac w swojej okolicy, obowiązków domowych, upodobań; zazwyczaj poprawnie wyraża opinię inną niż jego rozmówca. ● Zazwyczaj stosuje wyrażenia przydatne na lekcji języka angielskiego.	● Swobodnie reaguje w prostych i złożonych sytuacjach: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie miejsc pracy w swojej okolicy, obowiązków domowych, upodobań; wyraża opinię inną niż jego rozmówca. ● Swobodnie i poprawnie stosuje wyrażenia przydatne na lekcji języka angielskiego.
Przetwarza nie tekstu	● Nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych,	● Przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, popełniając dość	● Zazwyczaj poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach	● Bez trudu poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych.

	popołniając liczne błędy. ● Z trudem i często niepoprawnie przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim. ● Popołniając liczne błędy, nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje sformułowane w języku polskim.	liczne błędy. ● Przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim, czasem popołniając błędy. ● Popołniając dość liczne błędy, przekazuje w języku angielskim informacje sformułowane w języku polskim.	wizualnych. ● Na ogół poprawnie przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim. ● Popołniając drobne błędy, przekazuje w języku angielskim informacje sformułowane w języku polskim.	● Z łatwością przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim. ● Swobodnie i bezbłędnie przekazuje w języku angielskim informacje sformułowane w języku polskim.
--	---	--	---	---

Ocena

Dopuszczająca

dostateczna

dobra

bardzo dobra

UNIT 2 Every day, now and tomorrow

Znajomość środków językowych	● Słabo zna i z trudem podaje nazwy członków rodziny i czynności życia codziennego. ● Słabo zna i z trudem potrafi nazwać pomieszczenia i wyposażenie domu, czynności domowe (czynności wykonywane	● Częściowo zna i umie podać nazwy członków rodziny i czynności życia codziennego. ● Częściowo zna i umie nazwać pomieszczenia i wyposażenie domu, czynności domowe (czynności wykonywane	● Na ogół zna i umie podać członków rodziny i czynności życia codziennego. ● Na ogół zna i umie nazwać pomieszczenia i wyposażenie domu, czynności domowe (czynności	● Bezbłędnie lub niemal bezbłędnie podaje nazwy członków rodziny i czynności życia codziennego. ● Bezbłędnie lub niemal bezbłędnie nazywa pomieszczenia i wyposażenie domu, czynności domowe
-------------------------------------	---	--	---	---

	podczas odnawiania / remontu sprzętów domowych / pomieszczeń). ● Słabo zna i z trudem potrafi nazwać miejsca pracy. ● Słabo zna i z trudem potrafi podać słownictwo związane z zagrożeniami i ochroną środowiska naturalnego. ● Słabo zna i z trudem potrafi nazwać wydarzenia społeczne. ● Słabo zna i z trudem potrafi nazwać rodzaje sklepów oraz podać słownictwo związane z kupowaniem w sklepach prowadzonych przez organizacje dobroczynne. ● Słabo zna i z trudem potrafi podać słownictwo związane z tradycjami i zwyczajami.	podczas odnawiania / remontu sprzętów domowych / pomieszczeń). ● Częściowo zna i umie nazwać miejsca pracy. ● Częściowo zna i potrafi podać słownictwo związane z zagrożeniami i ochroną środowiska naturalnego. ● Częściowo zna i umie nazwać wydarzenia społeczne. ● Częściowo zna i umie nazwać rodzaje sklepów oraz podać słownictwo związane z kupowaniem w sklepach prowadzonych przez organizacje dobroczynne. ● Częściowo zna i potrafi podać słownictwo związane z tradycjami i zwyczajami. ● Zna przyimki	wykonywane podczas odnawiania / remontu sprzętów domowych / pomieszczeń). ● Na ogół zna i umie nazwać miejsca pracy. ● Na ogół zna i umie podać słownictwo związane z zagrożeniami i ochroną środowiska naturalnego. ● Na ogół zna i umie nazwać wydarzenia społeczne. ● Na ogół zna i umie nazwać rodzaje sklepów oraz podać słownictwo związane z kupowaniem w sklepach prowadzonych przez organizacje dobroczynne. ● Na ogół zna i umie podać słownictwo związane z tradycjami i zwyczajami.	(czynności wykonywane podczas odnawiania / remontu sprzętów domowych / pomieszczeń). ● Bezbłędnie lub niemal bezbłędnie nazywa miejsca pracy. ● Bezbłędnie lub niemal bezbłędnie podaje słownictwo związane z zagrożeniami i ochroną środowiska naturalnego. ● Bezbłędnie lub niemal bezbłędnie nazywa wydarzenia społeczne. ● Bezbłędnie lub niemal bezbłędnie nazywa rodzaje sklepów oraz podaje słownictwo związane z kupowaniem w sklepach prowadzonych przez organizacje dobroczynne. ● Bezbłędnie lub niemal bezbłędnie podaje słownictwo związane z
--	---	---	--	---

	● Słabo zna przyimki miejsca; stosując je popełnia liczne błędy. ● Nieudolnie tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present simple</i> (dla czynności wykonywanych regularnie). ● Nieudolnie tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi z w czasie <i>Present continuous</i> (dla czynności tymczasowych i dla zaplanowanych czynności w przyszłości). ● Słabo zna zasady tworzenia trybu rozkazującego (instrukcje/sugestie). ● Słabo zna okoliczniki czasu dla czasów <i>Present simple</i> i <i>Present continuous</i>.	miejsca; nie zawsze poprawnie je stosuje. ● Czasem popełniając błędy, tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present simple</i> (dla czynności wykonywanych regularnie). ● Czasem, popełniając błędy, tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present continuous</i> (dla czynności tymczasowych i dla zaplanowanych czynności w przyszłości). ● Zna zasady tworzenia trybu rozkazującego (instrukcje/sugestie); stosując je, popełnia dość liczne błędy. ● Zna okoliczniki czasu dla czasów	● Zna przyimki miejsca; zazwyczaj poprawnie je stosuje. ● Zazwyczaj poprawnie tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present simple</i> (dla czynności wykonywanych regularnie) ● Zazwyczaj poprawnie tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present continuous</i> (dla czynności tymczasowych i dla zaplanowanych czynności w przyszłości). ● Zna zasady tworzenia trybu rozkazującego (instrukcje/sugesti	tradycjami i zwyczajami. ● Zna przyimki miejsca; zawsze poprawnie je stosuje. ● Swobodnie i poprawnie tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present simple</i> (dla czynności wykonywanych regularnie). ● Swobodnie i poprawnie tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi z w czasie <i>Present continuous</i> (dla czynności tymczasowych i dla zaplanowanych czynności w przyszłości). ● Zna zasady tworzenia trybu rozkazującego (instrukcje/sugestie) i poprawnie je stosuje. ● Zna okoliczniki
--	---	---	---	--

		<i>Present simple</i> i <i>Present continuous</i> ; stosując je, często popełnia błędy.	e); stosując je, popełnia drobne błędy. • Zna okoliczniki czasu dla czasów <i>Present simple</i> i <i>Present continuous</i>; stosując je, czasem popełnia błędy.	czasu dla czasów <i>Present simple</i> i <i>Present continuous</i> i poprawnie je stosuje.
Słuchanie	• Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych wypowiedzi. • Mimo pomocy z trudnością znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy.	• Na ogół rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi. • Z niewielką pomocą znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia dość liczne błędy.	• Zazwyczaj rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Popełniając drobne błędy, znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje.	• Rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Bez problemu samodzielnie znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje.
Czytanie	• Ma trudności ze rozumieniem ogólnego sensu prostych tekstów lub fragmentów tekstu. • Mimo pomocy, z trudem znajduje w tekście określone informacje, przy	• Na ogół rozumie ogólny sens prostych tekstów lub fragmentów tekstu. • Z niewielką pomocą na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu	• Na ogół rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów lub fragmentów tekstu. • Na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy	• Bez trudu rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów i fragmentów tekstu. • Z łatwością samodzielnie znajduje w tekście podstawowe oraz

	wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy.	złożonych informacji czasem popełnia błędy.	wyszukiwaniu złożonych informacji zdarza mu się popełniać błędy.	złożone informacje.
Mówienie	- Nieudolnie tworzy proste wypowiedzi ustne: nazywa sprzęty domowe, sugeruje, co można zrobić z niepotrzebnym lub zepsutym sprzętem domowym, określa czynności związane z remontem/odnowieniem mieszkania, opisuje czynności, które wykonuje się regularnie, opisuje czynności, które wyjątkowo teraz wykonuje się inaczej niż zwykle. - Słabo rozpoznaje i wymawia dźwięk /ʃ/.	- Z pewnym trudem tworzy proste wypowiedzi ustne: nazywa sprzęty domowe, sugeruje, co można zrobić z niepotrzebnym lub zepsutym sprzętem domowym, określa czynności związane z remontem/odnowieniem mieszkania, opisuje czynności, które wykonuje się regularnie, opisuje czynności, które wyjątkowo teraz wykonuje się inaczej niż zwykle. - Rozpoznaje dźwięk /ʃ/, ale często popełnia błędy w wymowie.	Tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając błędy niezakłócające komunikacji: nazywa sprzęty domowe, sugeruje, co można zrobić z niepotrzebnym lub zepsutym sprzętem domowym, określa czynności związane z remontem/odnowieniem mieszkania, opisuje czynności, które wykonuje się regularnie, opisuje czynności, które wyjątkowo teraz wykonuje się	- Swobodnie tworzy proste i bardziej złożone wypowiedzi ustne, ewentualne drobne błędy nie zaburzają komunikacji: nazywa sprzęty domowe, sugeruje, co można zrobić z niepotrzebnym lub zepsutym sprzętem domowym, określa czynności związane z remontem/odnowieniem mieszkania, opisuje czynności, które wykonuje się regularnie, opisuje czynności, które wyjątkowo teraz wykonuje się inaczej niż zwykle. - Rozpoznaje dźwięk /ʃ/ i zawsze poprawnie go wymawia.

			inaczej niż zwykle. Rozpoznaje dźwięk /ʃ/ i zwykle poprawnie go wymawia.	
Pisanie	Mimo pomocy, popełniając liczne błędy zakłócające komunikację, tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: opisuje przedmioty będące wyposażeniem domu, opisuje kuchnię i łazienkę (podczas remontu); opisuje czynności tymczasowe i zaplanowane, opisuje czynności regularne w zestawieniu z czynnościami wykonywanymi tymczasowo lub obecnie; opisuje czynności zaplanowane do	Tworzy, sam lub z pomocą nauczyciela, bardzo proste wypowiedzi pisemne: opisuje przedmioty będące wyposażeniem domu, opisuje kuchnię i łazienkę (podczas remontu); opisuje czynności tymczasowe i zaplanowane, opisuje czynności regularne w zestawieniu z czynnościami wykonywanymi tymczasowo lub obecnie; opisuje czynności zaplanowane do wykonania w najbliższej	Popołniając nieliczne błędy, tworzy samodzielnie krótkie wypowiedzi pisemne: opisuje przedmioty będące wyposażeniem domu, opisuje kuchnię i łazienkę (podczas remontu); opisuje czynności tymczasowe i zaplanowane, opisuje czynności regularne w zestawieniu z czynnościami wykonywanymi tymczasowo lub obecnie; opisuje	Samodzielnie, stosując bogate słownictwo tworzy krótkie wypowiedzi pisemne: opisuje przedmioty będące wyposażeniem domu, opisuje kuchnię i łazienkę (podczas remontu); opisuje czynności tymczasowe i zaplanowane, opisuje czynności regularne w zestawieniu z czynnościami wykonywanymi tymczasowo lub obecnie; opisuje czynności zaplanowane do wykonania w najbliższej przyszłości; sugeruje, co można

	wykonania w najbliższej przyszłości; sugeruje, co można zrobić z niepotrzebnym lub zepsutym sprzętem domowym.	przyszłości; sugeruje, co można zrobić z niepotrzebnym lub zepsutym sprzętem domowym.	czynności zaplanowane do wykonania w najbliższej przyszłości; sugeruje, co można zrobić z niepotrzebnym lub zepsutym sprzętem domowym.	zrobić z niepotrzebnym lub zepsutym sprzętem domowym.
Reagowanie	● Nieudolnie reaguje w prostych sytuacjach, popełniając błędy zakłócające komunikację: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie wyposażenia domu; oferuje pomoc, wyraża prośbę o pomoc i dziękuje za pomoc; stosuje zwroty grzecznościowe.	● Reaguje w prostych sytuacjach, czasem popełniając błędy: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie wyposażenia domu; oferuje pomoc, wyraża prośbę o pomoc i dziękuje za pomoc; stosuje zwroty grzecznościowe.	● Popełniając nieliczne błędy, reaguje w prostych i złożonych sytuacjach: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie wyposażenia domu; oferuje pomoc, wyraża prośbę o pomoc i dziękuje za pomoc; stosuje zwroty grzecznościowe.	● Swobodnie reaguje w prostych i złożonych sytuacjach: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie wyposażenia domu; oferuje pomoc, wyraża prośbę o pomoc i dziękuje za pomoc; stosuje zwroty grzecznościowe.
Przetwarza nie tekstu	● Nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych,	● Przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, czasem popełniając błędy.	● Bez większego trudu, popełniając nieliczne błędy, przekazuje w języku angielskim informacje zawarte	● Bez trudu przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych. ● Z łatwością

	popołniając liczne błędy. ● Z trudnością przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim, popołniając liczne błędy. ● Z trudnością przekazuje w języku angielskim informacje sformułowane w języku polskim, popołniając liczne błędy.	● Przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim, często popołniając błędy. ● Przekazuje w języku angielskim informacje sformułowane w języku polskim, często popołniając błędy.	w materiałach wizualnych. ● Na ogół poprawnie przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim. ● Na ogół poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje sformułowane w języku polskim.	przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim. ● Poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje sformułowane w języku polskim.
--	---	--	---	--

Ocena

Dopuszczająca

dostateczna

dobra

bardzo dobra

UNIT 3 What will happen next?

Znajomość środków językowych	● Słabo zna i z trudem podaje nazwy okresów życia i cech charakteru. ● Słabo zna i z trudem podaje nazwy form spędzania czasu wolnego, z trudem określa czas (daty). ● Słabo zna słownictwo z	● Częściowo zna i podaje nazwy okresów życia i cech charakteru. ● Częściowo zna i podaje nazwy form spędzania czasu wolnego, określa czas (daty); czasem popołnia błędy. ● Częściowo zna	● W większości zna i poprawnie stosuje nazwy okresów życia i cech charakteru. ● Zna i na ogół poprawnie podaje nazwy form spędzania czasu wolnego, określa czas (daty).	● Zna i poprawnie stosuje nazwy okresów życia i cech charakteru. ● Zna i poprawnie podaje nazwy form spędzania czasu wolnego, określa czas (daty). ● Zna i poprawnie stosuje słownictwo z
-------------------------------------	---	--	--	---

	zakresu: uczenie się, życie szkoły, oceny szkolne, zajęcia pozalekcyjne; stosując je, popełnia liczne błędy. • Słabo zna słownictwo z zakresu: zagrożenie i ochrona środowiska naturalnego, pogoda; stosując je, popełnia liczne błędy. • Słabo zna nazwy wynalazków i stosując je, popełnia liczne błędy. • Słabo zna słownictwo z zakresu: środki transportu (turystyka kosmiczna) i stosując je popełnia liczne błędy. • Słabo zna słownictwo z zakresu: media, i stosując je, popełnia liczne błędy. • Słabo zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających oraz krótkich	słownictwo z zakresu: uczenie się, życie szkoły, oceny szkolne, zajęcia pozalekcyjne; czasem popełnia błędy. • Częściowo zna słownictwo z zakresu: zagrożenie i ochrona środowiska naturalnego, pogoda; stosując je, czasem popełnia błędy. • Częściowo zna nazwy wynalazków i stosując je, czasem popełnia błędy. • Częściowo zna słownictwo z zakresu: środki transportu (turystyka kosmiczna) i stosując je, czasem popełnia błędy. • Częściowo zna słownictwo z zakresu: media, i stosując je, czasem popełnia błędy. • Częściowo zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających oraz	• Zna słownictwo z zakresu: uczenie się, życie szkoły, oceny szkolne, zajęcia pozalekcyjne, i najczęściej poprawnie je stosuje. • Zna słownictwo z zakresu: zagrożenie i ochrona środowiska naturalnego, pogoda, i najczęściej poprawnie je stosuje. • Zna nazwy wynalazków i najczęściej poprawnie je stosuje. • Zna słownictwo z zakresu: środki transportu (turystyka kosmiczna) i najczęściej poprawnie je stosuje. • Zna słownictwo z zakresu: media, i najczęściej	zakresu: uczenie się, życie szkoły, oceny szkolne, zajęcia pozalekcyjne. • Zna i poprawnie stosuje słownictwo z zakresu: uczenie się, życie szkoły, oceny szkolne, zajęcia pozalekcyjne. • Zna i poprawnie stosuje nazwy wynalazków. • Zna i poprawnie stosuje słownictwo z zakresu: środki transportu (turystyka kosmiczna). • Zna i poprawnie stosuje słownictwo z zakresu: media. • Zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających oraz krótkich odpowiedzi w czasie <i>Present simple</i> (do streszczenia akcji filmu/serialu) i zawsze poprawnie je stosuje. • Zna i poprawnie stosuje zasady tworzenia zdań
--	--	--	--	--

	odpowiedzi w czasie <i>Present simple</i> (do streszczenia akcji filmu/serialu) i stosując je, popełnia liczne błędy. ● Słabo zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających oraz krótkich odpowiedzi w czasie <i>Future simple</i> (do przewidywania przyszłości). ● Słabo zna zasady tworzenia zaimków osobowych w funkcji dopełnienia (<i>object pronouns</i>) i stosując je, popełnia liczne błędy.	krótkich odpowiedzi w czasie <i>Present simple</i> (do streszczenia akcji filmu/serialu); stosuje je, czasem popełniając błędy. ● Częściowo zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających oraz krótkich odpowiedzi w czasie <i>Future simple</i> (do przewidywania przyszłości); stosuje je, czasem popełniając błędy. ● Częściowo zna zasady tworzenia zaimków osobowych w funkcji dopełnienia (<i>object pronouns</i>) i stosuje je, czasem popełniając błędy.	poprawnie je stosuje. ● Zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających oraz krótkich odpowiedzi w czasie <i>Present simple</i> (do streszczenia akcji filmu/serialu); najczęściej poprawnie je stosuje. ● Zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających oraz krótkich odpowiedzi w czasie <i>Future simple</i> (do przewidywania przyszłości); najczęściej poprawnie je stosuje. ● Zna zasady tworzenia i najczęściej poprawnie stosuje zaimki osobowe	twierdzących, przeczących i pytających oraz krótkich odpowiedzi w czasie <i>Future simple</i> (do przewidywania przyszłości). ● Zna zasady tworzenia i zawsze poprawnie stosuje zaimki osobowe w funkcji dopełnienia (<i>object pronouns</i>).
--	---	---	--	---

			w funkcji dopełnienia (<i>object pronouns</i>).	
Słuchanie	• Ma trudności ze rozumieniem ogólnego sensu prostych wypowiedzi. • Mimo pomocy z trudnością znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy.	• Na ogół rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi. • Z niewielką pomocą znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia dość liczne błędy.	• Zazwyczaj rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Popełniając drobne błędy, znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje.	• Rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Bez problemu samodzielnie znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje.
Czytanie	• Ma trudności ze rozumieniem ogólnego sensu prostych tekstów lub fragmentów tekstu. • Mimo pomocy, z trudem znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy.	• Na ogół rozumie ogólny sens prostych tekstów lub fragmentów tekstu. • Z niewielką pomocą na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji czasem popełnia błędy.	• Na ogół rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów lub fragmentów tekstu. • Na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji zdarza mu się popełniać błędy.	• Bez trudu rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów lub fragmentów tekstu. • Z łatwością samodzielnie znajduje w tekście podstawowe oraz złożone informacje.
Mówienie	• Nieudolnie tworzy proste wypowiedzi	• Tworzy proste wypowiedzi ustne,	• Tworzy proste wypowiedzi	• Bez trudu tworzy proste i złożone

	ustne: opisuje czynności szkolne z zastosowaniem dopełnienia w formie zaimka, opisuje przyszłe okresy życia, czyta daty; liczne błędy zaburzają komunikację. ● Ma duże kłopoty z rozpoznaniem i wymową dźwięku /v/.	czasem popełniając błędy zaburzające komunikację: opisuje czynności szkolne z zastosowaniem dopełnienia w formie zaimka, opisuje przyszłe okresy życia, czyta daty. ● Rozpoznaje dźwięk /v/, ale ma czasem problemy z wymową.	ustne, popełniając błędy niezaburzające komunikacji: opisuje czynności szkolne z zastosowaniem dopełnienia w formie zaimka, opisuje przyszłe okresy życia, czyta daty. ● Na ogół poprawnie rozpoznaje i wymawia dźwięk /v/.	wypowiedzi ustne: opisuje czynności szkolne z zastosowaniem dopełnienia w formie zaimka, opisuje przyszłe okresy życia, czyta daty; ewentualne drobne błędy nie zaburzają komunikacji. ● Poprawnie rozpoznaje i wymawia dźwięk /v/.
Pisanie	● Mimo pomocy, popełniając liczne błędy, nieudolnie tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: nazywa etapy życia człowieka, zadaje pytania i udziela odpowiedzi odnośnie przeczytanego tekstu, zadaje pytania o pracę szkolną i odpowiada na nie, wyraża swoje przewidywania odnośnie przyszłych wydarzeń, wyraża	● Popełniając dość liczne błędy, tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: nazywa etapy życia człowieka, zadaje pytania i udziela odpowiedzi odnośnie przeczytanego tekstu, zadaje pytania o pracę szkolną i odpowiada na nie, wyraża swoje przewidywania odnośnie przyszłych wydarzeń, wyraża zgodę lub niezgodę,	● Popełniając nieliczne błędy niezakłócające komunikacji, tworzy krótkie wypowiedzi pisemne nazywa etapy życia człowieka, zadaje pytania i udziela odpowiedzi odnośnie przeczytanego tekstu, zadaje pytania o pracę szkolną i odpowiada na nie, wyraża swoje	● Samodzielnie, stosując urozmaicone słownictwo, tworzy krótkie wypowiedzi pisemne: nazywa etapy życia człowieka, zadaje pytania i udziela odpowiedzi odnośnie przeczytanego tekstu, zadaje pytania o pracę szkolną i odpowiada na nie, wyraża swoje przewidywania odnośnie przyszłych

	zgodę lub niezgodę, opisuje rutynowe czynności związane ze szkołą, wypowiada się na temat wynalazków z różnych stron świata; zapisuje daty.	opisuje rutynowe czynności związane ze szkołą, wypowiada się na temat wynalazków z różnych stron świata; zapisuje daty.	przewidywania odnośnie przyszłych wydarzeń, wyraża zgodę lub niezgodę, opisuje rutynowe czynności związane ze szkołą, wypowiada się na temat wynalazków z różnych stron świata; zapisuje daty.	wydarzeń, wyraża zgodę lub niezgodę, opisuje rutynowe czynności związane ze szkołą, wypowiada się na temat wynalazków z różnych stron świata; zapisuje daty.
Reagowanie	● Nieudolnie reaguje w prostych sytuacjach, popełniając liczne błędy: wyraża opinie na temat na temat przyszłych wydarzeń w szkole oraz swoje przewidywania na temat pogody; wyraża intencje i pragnienia; uzyskuje i przekazuje informacje na temat przeczytanego tekstu oraz odnośnie	● Reaguje w prostych sytuacjach, czasem popełniając błędy: wyraża opinie na temat na temat przyszłych wydarzeń w szkole oraz swoje przewidywania na temat pogody; wyraża intencje i pragnienia; uzyskuje i przekazuje informacje na temat przeczytanego tekstu oraz odnośnie przyszłości. ● Stara się stosować styl formalny lub nieformalny	● Popełniając nieliczne błędy, reaguje w prostych i bardziej złożonych sytuacjach: wyraża opinie na temat na temat przyszłych wydarzeń w szkole oraz swoje przewidywania na temat pogody; wyraża intencje i pragnienia; uzyskuje i przekazuje informacje na temat przeczytanego	● Swobodnie reaguje w prostych i złożonych sytuacjach: wyraża opinie na temat na temat przyszłych wydarzeń w szkole oraz swoje przewidywania na temat pogody; wyraża intencje i pragnienia; uzyskuje i przekazuje informacje na temat przeczytanego tekstu oraz odnośnie przyszłości. ● Poprawnie stosuje styl formalny lub nieformalny, zwykle adekwatnie do

	przyszłości. ● Słabo rozróżnia styl formalny lub nieformalny w konkretnych sytuacjach; popełnia liczne błędy.	adekwatnie do sytuacji; często popełnia błędy.	tekstu oraz odnośnie przyszłości. ● Stosuje styl formalny lub nieformalny zwykle adekwatnie do sytuacji; nieliczne błędy nie zakłócają komunikacji.	sytuacji.
Przetwarza nie tekstu	● Nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, popełniając liczne błędy. ● Z trudem i często niepoprawnie przekazuje w języku polskim lub angielskim informacje sformułowane w języku angielskim.	● Przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, czasem popełniając błędy. ● Przekazuje w języku polskim lub angielskim informacje sformułowane w języku angielskim, czasem popełniając błędy.	● Bez większego trudu i na ogół poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych. ● Na ogół poprawnie przekazuje w języku polskim lub angielskim informacje sformułowane w języku angielskim.	● Bez trudu i poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych. ● Z łatwością i poprawnie przekazuje w języku polskim lub angielskim informacje sformułowane w języku angielskim.

Ocena

Dopuszczająca

dostateczna

dobra

bardzo dobra

UNIT 4 The animal kingdom

Znajomość środków językowych	● Słabo zna i z trudem podaje słownictwo z obszarów: zwierzęta, jedzenie i akcesoria dla zwierząt domowych, zagrożenie i ochrona środowiska naturalnego, przymiotniki opisujące zwierzęta, popełniając liczne błędy. ● Słabo zna i popełnia dużo błędów, stosując przymiotniki regularne i nieregularne w stopniu wyższym. ● Słabo zna i popełnia dużo błędów, stosując przymiotniki regularne i nieregularne w stopniu najwyższym. ● Słabo zna i popełnia dużo błędów, stosując przymiotniki regularne i nieregularne w stopniu równym	● Częściowo zna i podaje słownictwo z obszarów: zwierzęta, jedzenie i akcesoria dla zwierząt domowych, zagrożenie i ochrona środowiska naturalnego, przymiotniki opisujące zwierzęta, czasem popełniając błędy. ● Częściowo zna i nie zawsze poprawnie stosuje przymiotniki regularne i nieregularne w stopniu wyższym. ● Częściowo i nie zawsze poprawnie stosuje przymiotniki regularne i nieregularne w stopniu najwyższym. ● Częściowo zna i nie zawsze poprawnie stosuje przymiotniki regularne i nieregularne w stopniu równym używając struktury: <i>as ... as</i>. ● Częściowo zna zasady tworzenia	● Zna i na ogół poprawnie podaje słownictwo z obszarów: zwierzęta, jedzenie i akcesoria dla zwierząt domowych, zagrożenie i ochrona środowiska naturalnego, przymiotniki opisujące zwierzęta. ● Zna i zazwyczaj poprawnie stosuje przymiotniki regularne i nieregularne w stopniu wyższym. ● Zna i zazwyczaj poprawnie stosuje przymiotniki regularne i nieregularne w stopniu najwyższym. ● Zna i zazwyczaj poprawnie stosuje przymiotniki regularne i nieregularne w stopniu równym	● Zna i zawsze poprawnie podaje słownictwo z obszarów: zwierzęta, jedzenie i akcesoria dla zwierząt domowych, zagrożenie i ochrona środowiska naturalnego, przymiotniki opisujące zwierzęta. ● Zna i zawsze poprawnie stosuje przymiotniki regularne i nieregularne w stopniu wyższym. ● Zna i zawsze poprawnie stosuje przymiotniki regularne i nieregularne w stopniu najwyższym. ● Zna i zawsze poprawnie stosuje przymiotniki regularne i nieregularne w stopniu równym używając struktury: <i>as ... as</i>. ● Zna zasady tworzenia zdań twierdzących,
-------------------------------------	--	---	--	---

	używając struktury: <i>as ... as.</i> ● Słabo zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających oraz krótkich odpowiedzi z czasownikiem modalnym <i>should</i>; popełnia liczne błędy posługując się nimi. ● Słabo zna różnicę między przymiotnikami i zaimkami dzierżawczymi (<i>Possessive adjectives, Possessive pronouns</i>); popełnia liczne błędy posługując się nimi. ● Słabo zna zasady tworzenia wybranych rzeczowników złożonych i popełnia liczne błędy stosując je. ● Słabo zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających oraz	zdań twierdzących i pytających oraz krótkich odpowiedzi z czasownikiem modalnym <i>should</i> i nie zawsze poprawnie się nimi posługuje. ● Częściowo zna różnicę między przymiotnikami i zaimkami dzierżawczymi (<i>Possessive adjectives, Possessive pronouns</i>); czasem popełnia błędy posługując się nimi. ● Częściowo zna zasady tworzenia wybranych rzeczowników złożonych i nie zawsze poprawnie je stosuje. ● Częściowo zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających oraz krótkich odpowiedzi w czasie <i>Present simple</i>; nie zawsze poprawnie je stosuje.	używając struktury: <i>as ... as.</i> ● Zna zasady tworzenia zdań twierdzących i pytających oraz krótkich odpowiedzi z czasownikiem modalnym <i>should</i> i zazwyczaj poprawnie się nimi posługuje. ● Zna różnicę między przymiotnikami i zaimkami dzierżawczymi (<i>Possessive adjectives, Possessive pronouns</i>) i zazwyczaj potrafi je poprawnie stosować. ● Zna zasady tworzenia wybranych rzeczowników złożonych i zazwyczaj poprawnie je stosuje. ● Zna zasady tworzenia zdań	przeczących i pytających oraz krótkich odpowiedzi z czasownikiem modalnym <i>should</i> i bezbłędnie, lub niemal bezbłędnie, się nimi posługuje. ● Zna różnicę między przymiotnikami i zaimkami dzierżawczymi (<i>Possessive adjectives, Possessive pronouns</i>) i zawsze potrafi je poprawnie stosować. ● Zna zasady tworzenia wybranych rzeczowników złożonych i zawsze poprawnie je stosuje. ● Zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających oraz krótkich odpowiedzi w czasie <i>Present simple</i> i zawsze poprawnie się nimi posługuje.
--	---	--	--	---

	krótkich odpowiedzi w czasie <i>Present simple</i> ; popełnia liczne błędy posługując się nimi.		twierdzących, przeczących i pytających oraz krótkich odpowiedzi w czasie <i>Present simple</i> i zazwyczaj poprawnie się nimi posługuje.	
Słuchanie	- Ma trudności ze rozumieniem ogólnego sensu prostych wypowiedzi. - Mimo pomocy z trudnością znajduje proste informacje w wypowiedzi; przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy.	- Na ogół rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi. - Z niewielką pomocą znajduje proste informacje w wypowiedzi; przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia dość liczne błędy.	- Zazwyczaj rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. - Popełniając drobne błędy, znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje.	- Rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. - Bez problemu samodzielnie znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje.
Czytanie	- Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych tekstów lub fragmentów tekstu. - Mimo pomocy z trudem znajduje w tekście określone informacje, przy	- Na ogół rozumie ogólny sens prostych tekstów lub fragmentów tekstu. - Z niewielką pomocą na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu	- Na ogół rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów lub fragmentów tekstu. - Na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy	- Bez trudu rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów i fragmentów tekstu. - Z łatwością samodzielnie znajduje w tekście podstawowe oraz

	wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy.	złożonych informacji czasem popełnia błędy.	wyszukiwaniu złożonych informacji zdarza mu się popełniać błędy.	złożone informacje.
Mówienie	- Mimo pomocy nieudolnie tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając liczne błędy: opisuje cechy fizyczne i cechy osobowościowe niektórych zwierząt, opisuje, do czego służą zwierzętom różne części ciała, nazywa dodatkowe cechy zwierząt, wypowiada się na temat różnych cech zwierząt. - Ma problemy z poprawnym rozpoznaniem i wymawianiem dźwięku /tʃ/.	- Z pewną pomocą tworzy proste wypowiedzi ustne, czasem popełniając błędy: opisuje cechy fizyczne i cechy osobowościowe niektórych zwierząt, opisuje, do czego służą zwierzętom różne części ciała, nazywa dodatkowe cechy zwierząt, wypowiada się na temat różnych cech zwierząt. - Na ogół poprawnie rozpoznaje i ale ma czasem problemy z wymawianiem dźwięku /tʃ/.	- Tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając nieliczne błędy: opisuje cechy fizyczne i cechy osobowościowe niektórych zwierząt, opisuje, do czego służą zwierzętom różne części ciała, nazywa dodatkowe cechy zwierząt, wypowiada się na temat różnych cech zwierząt. - Na ogół poprawnie rozpoznaje i wymawia dźwięk /tʃ/.	- Bez trudu tworzy proste i złożone wypowiedzi ustne: opisuje cechy fizyczne i cechy osobowościowe niektórych zwierząt, opisuje, do czego służą zwierzętom różne części ciała, nazywa dodatkowe cechy zwierząt, wypowiada się na temat różnych cech zwierząt. - Bezbłędnie rozpoznaje i wymawia dźwięk /tʃ/.
Pisanie	Mimo pomocy, popełniając liczne błędy, nieudolnie tworzy bardzo proste	Sam lub z pomocą nauczyciela tworzy bardzo proste wypowiedzi	Popełniając nieliczne błędy niezakłócające komunikacji,	Samodzielnie, stosując urozmaicone słownictwo, tworzy krótkie wypowiedzi

	wypowiedzi pisemne: wypowiada się na temat życia dzikich zwierząt, zadaje pytania szczegółowe o zwierzęta w rezerwatach i odpowiada na nie, wypowiada się na temat wybranego rezerwatu przyrody; opisuje wygląd (dzikich) zwierząt, ich habitat oraz cechy osobowościowe; opisuje przynależność (zwierząt domowych do właścicieli, akcesoriów do zwierząt).	pisemne: wypowiada się na temat życia dzikich zwierząt, zadaje pytania szczegółowe o zwierzęta w rezerwatach i odpowiada na nie, wypowiada się na temat wybranego rezerwatu przyrody; opisuje wygląd (dzikich) zwierząt, ich habitat oraz cechy osobowościowe; opisuje przynależność (zwierząt domowych do właścicieli, akcesoriów do zwierząt); dość liczne błędy częściowo zakłócają komunikację.	tworzy krótkie wypowiedzi pisemne: wypowiada się na temat życia dzikich zwierząt, zadaje pytania szczegółowe o zwierzęta w rezerwatach i odpowiada na nie, wypowiada się na temat wybranego rezerwatu przyrody; opisuje wygląd (dzikich) zwierząt, ich habitat oraz cechy osobowościowe; opisuje przynależność (zwierząt domowych do właścicieli, akcesoriów do zwierząt).	pisemne: wypowiada się na temat życia dzikich zwierząt, zadaje pytania szczegółowe o zwierzęta w rezerwatach i odpowiada na nie, wypowiada się na temat wybranego rezerwatu przyrody; opisuje wygląd (dzikich) zwierząt, ich habitat oraz cechy osobowościowe; opisuje przynależność (zwierząt domowych do właścicieli, akcesoriów do zwierząt).
Reagowanie	Nieudolnie reaguje w prostych sytuacjach, popełniając liczne błędy: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie	Reaguje w prostych sytuacjach, czasem popełniając błędy, uzyskuje i przekazuje informacje	Popełniając nieliczne błędy, reaguje w prostych i bardziej złożonych sytuacjach: uzyskuje i	Swobodnie reaguje w prostych i złożonych sytuacjach: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie

	niektórych cech zwierząt oraz tego, co do kogo należy; stosując zwroty grzecznościowe, prosi o radę i udziela rady z wykorzystaniem czasownika <i>should</i> .	odnośnie niektórych cech zwierząt oraz tego, co do kogo należy; stosując zwroty grzecznościowe, prosi o radę i udziela rady z wykorzystaniem czasownika <i>should</i> .	przekazuje informacje odnośnie niektórych cech zwierząt oraz tego, co do kogo należy; stosując zwroty grzecznościowe, prosi o radę i udziela rady z wykorzystaniem czasownika <i>should</i> .	niektórych cech zwierząt oraz tego, co do kogo należy; stosując zwroty grzecznościowe, prosi o radę i udziela rady z wykorzystaniem czasownika <i>should</i> .
Przetwarza nie tekstu	● Nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, popełniając liczne błędy. ● Popełniając liczne błędy, nieudolnie przekazuje w języku polskim lub angielskim informacje sformułowane w języku angielskim.	● Przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, czasem popełniając błędy. ● Przekazuje w języku polskim lub angielskim informacje sformułowane w języku angielskim, czasem popełniając błędy.	● Bez większego trudu na ogół poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych. ● Popełniając drobne błędy, przekazuje w języku polskim lub angielskim informacje sformułowane w języku angielskim.	● Bez trudu i poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych. ● Z łatwością przekazuje w języku polskim lub angielskim informacje sformułowane w języku angielskim.

UNIT 5 Let's eat!

Znajomość środków językowych	● Słabo zna i z trudem podaje nazwy nawyków żywieniowych, artykułów spożywczych, posiłków i ich przygotowania. ● Z trudem i popełniając liczne błędy posługuje się wyrażeniami opisującymi życie szkoły. ● Z trudem i popełniając liczne błędy posługuje się wyrażeniami opisującymi wyposażenie domu (kuchni). ● Z trudem i popełniając liczne błędy posługuje się wyrażeniami opisującymi zagrożenie i ochronę środowiska naturalnego. ● Z trudem i popełniając liczne błędy nazywa kontynenty. ● Słabo zna słownictwo z	● Częściowo zna i podaje nazwy nawyków żywieniowych, artykułów spożywczych, posiłków i ich przygotowania; popełnia dość liczne błędy. ● Czasem popełniając błędy, posługuje się wyrażeniami opisującymi życie szkoły. ● Czasem popełniając błędy, posługuje się wyrażeniami opisującymi wyposażenie domu (kuchni). ● Czasem popełniając błędy, posługuje się wyrażeniami opisującymi zagrożenie i ochronę środowiska naturalnego. ● Czasem popełniając błędy, nazywa kontynenty. ● Czasem popełniając błędy, używa słownictwa z obszaru: tradycje i	● Zna i zazwyczaj poprawnie podaje nazwy nawyków żywieniowych, artykułów spożywczych, posiłków i ich przygotowania. ● Popełniając drobne błędy, posługuje się wyrażeniami opisującymi życie szkoły. ● Popełniając drobne błędy, posługuje się wyrażeniami opisującymi wyposażenie domu (kuchni). ● Popełniając drobne błędy, posługuje się wyrażeniami opisującymi zagrożenie i ochronę środowiska naturalnego. ● Zwykle poprawnie nazywa kontynenty. ● Zwykle poprawnie używa słownictwa z obszaru: tradycje i zwyczaje. ● Zazwyczaj poprawnie posługuje się	● Zna i z łatwością podaje nawyków żywieniowych, artykułów spożywczych, posiłków i ich przygotowania. ● Bez trudu i poprawnie posługuje się wyrażeniami opisującymi życie szkoły. ● Bez trudu i poprawnie posługuje się wyrażeniami opisującymi wyposażenie domu (kuchni). ● Bez trudu i poprawnie posługuje się wyrażeniami opisującymi zagrożenie i ochronę środowiska naturalnego. ● Poprawnie nazywa kontynenty. ● Poprawnie używa słownictwa z obszaru: tradycje i zwyczaje. ● Poprawnie posługuje się przyimkami miejsca (<i>on, under, in front of, between, next to</i>).
-------------------------------------	---	--	---	---

	obszaru: tradycje i zwyczaje; popełnia liczne błędy. ● Posługując się przymiarkami miejsca, popełnia liczne błędy (<i>on, under, in front of, between, next to</i>). ● Słabo zna zasady tworzenia i, czasem popełniając błędy, tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present simple</i>. ● Słabo zna zasady i z trudem, popełniając liczne błędy, stosuje przymiotniki regularne i nieregularne w stopniu równym używając struktury: <i>as ... as</i>. ● Słabo zna zasady i z trudem, popełniając liczne błędy, stosuje przymiotniki regularne i nieregularne w stopniu wyższym.	zwyczaje. ● Nie zawsze poprawnie posługuje się przymiarkami miejsca (<i>on, under, in front of, between, next to</i>). ● Częściowo zna zasady tworzenia i, czasem popełniając błędy, tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present simple</i>. ● Częściowo zna zasady i, czasem popełniając błędy, stosuje przymiotniki regularne i nieregularne w stopniu równym używając struktury: <i>as ... as</i>. ● Częściowo zna zasady i, czasem popełniając błędy, stosuje przymiotniki regularne i nieregularne w stopniu wyższym. ● Częściowo zna	przymiarkami miejsca (<i>on, under, in front of, between, next to</i>). ● Zna zasady tworzenia i zazwyczaj poprawnie tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present simple</i>. ● Zna i zazwyczaj poprawnie stosuje przymiotniki regularne i nieregularne w stopniu równym używając struktury: <i>as ... as</i>. ● Zna i zazwyczaj poprawnie stosuje przymiotniki regularne i nieregularne w stopniu wyższym. ● Zna zasady tworzenia i zazwyczaj poprawnie tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie	● Zna zasady tworzenia i zawsze poprawnie tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present simple</i>. ● Zna i zawsze poprawnie stosuje przymiotniki regularne i nieregularne w stopniu równym używając struktury: <i>as ... as</i>. ● Zna i zawsze poprawnie stosuje przymiotniki regularne i nieregularne w stopniu wyższym. ● Zna zasady tworzenia i zawsze poprawnie tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi z czasownikiem <i>be</i> w czasie <i>Past simple</i>. ● Zna zasady tworzenia i zawsze poprawnie tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi z różnymi
--	---	--	--	--

	● Słabo zna zasady tworzenia i z trudem, popełniając liczne błędy, tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi z czasownikiem <i>be</i> w czasie <i>Past simple</i>. ● Słabo zna zasady tworzenia i z trudem, popełniając liczne błędy, tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi z różnymi czasownikami w czasie <i>Past simple</i>. ● Słabo zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających ze strukturą <i>There was / There were</i> i popełnia liczne błędy. ● Popełniając liczne błędy stosuje przysłówki <i>First, Then, Finally</i>. ● Popełniając liczne	zasady tworzenia i, czasem popełniając błędy, tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi z czasownikiem <i>be</i> w czasie <i>Past simple</i>. ● Częściowo zna zasady tworzenia i, czasem popełniając błędy, tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi z różnymi czasownikami w czasie <i>Past simple</i>. ● Częściowo zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających ze strukturą <i>There was / There were</i> i czasami popełnia błędy. ● Nie zawsze poprawnie stosuje przysłówki <i>First, Then, Finally</i>. ● Nie zawsze poprawnie stosuje	odpowiedzi z czasownikiem <i>be</i> w czasie <i>Past simple</i>. ● Zna zasady tworzenia i zazwyczaj poprawnie tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi z różnymi czasownikami w czasie <i>Past simple</i>. ● Zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających ze strukturą <i>There was / There were</i> i zazwyczaj poprawnie je tworzy. ● Na ogół poprawnie stosuje przysłówki <i>First, Then, Finally</i>. ● Zazwyczaj poprawnie stosuje zdania w trybie rozkazującym.	czasownikami w czasie <i>Past simple</i>. ● Zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających ze strukturą <i>There was / There were</i> i zawsze poprawnie je tworzy. ● Poprawnie stosuje przysłówki <i>First, Then, Finally</i>. ● Poprawnie stosuje zdania w trybie rozkazującym.
--	--	---	---	--

	błędy, stosuje zdania w trybie rozkazującym.	zдания w trybie rozkazującym.		
Słuchanie	- Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych wypowiedzi. - Mimo pomocy z trudnością znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy.	- Na ogół rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi. - Z niewielką pomocą znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia dość liczne błędy.	- Zazwyczaj rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. - Popełniając nieliczne błędy, znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje.	- Rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. - Bez problemu samodzielnie znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje.
Czytanie	- Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych tekstów lub fragmentów tekstu. - Mimo pomocy z trudem znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy.	- Na ogół rozumie ogólny sens prostych tekstów lub fragmentów tekstu. - Z niewielką pomocą na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji czasem popełnia błędy.	- Na ogół rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów lub fragmentów tekstu. - Na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji zdarza mu się popełniać błędy.	- Bez trudu rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów i fragmentów tekstu. - Z łatwością samodzielnie znajduje w tekście podstawowe oraz złożone informacje.
Mówienie	Mimo pomocy nieudolnie tworzy	Z niewielką pomocą tworzy proste	Tworzy proste wypowiedzi ustne,	Tworzy proste i złożone wypowiedzi

	proste wypowiedzi ustne, popełniając liczne błędy: nazywa posiłki i ich składniki, porównuje posiłki, wypowiada się na temat posiłków najbardziej popularnych wśród uczniów, wypowiada się na temat posiłków/lunchu w szkole, nazywa składniki potrawy oraz czynności, jakie trzeba wykonać podczas gotowania, promuje zdrowe żywienie, wyraża prośbę o podanie przepisu na potrawę; wypowiada się na temat czynności w przeszłości, opisuje czynności przeszłe z czasownikiem <i>be</i>, opisuje wygląd miejsca w przeszłości; opisuje sprzęty kuchenne, określa położenie sprzętów kuchennych stosując strukturę <i>There was /</i>	wypowiedzi ustne, czasem popełniając błędy: nazywa posiłki i ich składniki, porównuje posiłki, wypowiada się na temat posiłków najbardziej popularnych wśród uczniów, wypowiada się na temat posiłków/lunchu w szkole, nazywa składniki potrawy oraz czynności, jakie trzeba wykonać podczas gotowania, promuje zdrowe żywienie, wyraża prośbę o podanie przepisu na potrawę; wypowiada się na temat czynności w przeszłości, opisuje czynności przeszłe z czasownikiem <i>be</i>, opisuje wygląd miejsca w przeszłości; opisuje sprzęty kuchenne, określa położenie sprzętów kuchennych stosując strukturę <i>There was /</i>	popełniając nieliczne błędy: nazywa posiłki i ich składniki, porównuje posiłki, wypowiada się na temat posiłków najbardziej popularnych wśród uczniów, wypowiada się na temat posiłków/lunchu w szkole, nazywa składniki potrawy oraz czynności, jakie trzeba wykonać podczas gotowania, promuje zdrowe żywienie, wyraża prośbę o podanie przepisu na potrawę; wypowiada się na temat czynności w przeszłości, opisuje czynności przeszłe z czasownikiem <i>be</i>, opisuje wygląd miejsca w przeszłości; opisuje sprzęty kuchenne, określa położenie sprzętów	ustne nazywa posiłki i ich składniki, porównuje posiłki, wypowiada się na temat posiłków najbardziej popularnych wśród uczniów, wypowiada się na temat posiłków/lunchu w szkole, nazywa składniki potrawy oraz czynności, jakie trzeba wykonać podczas gotowania, promuje zdrowe żywienie, wyraża prośbę o podanie przepisu na potrawę; wypowiada się na temat czynności w przeszłości, opisuje czynności przeszłe z czasownikiem <i>be</i>, opisuje wygląd miejsca w przeszłości; opisuje sprzęty kuchenne, określa położenie sprzętów kuchennych stosując strukturę <i>There was / There were</i>. ● Poprawnie rozpoznaje i wymawia dźwięk
--	--	---	---	---

	<i>There were.</i> ● Z trudem rozpoznaje i wymawia dźwięk /u:/.	<i>There were.</i> ● Czasami poprawnie rozpoznaje i wymawia dźwięk /u:/.	kuchennych stosując strukturę <i>There was / There were.</i> ● Na ogół poprawnie rozpoznaje i wymawia dźwięk /u:/.	/u:/.
Pisanie	● Mimo pomocy, popełniając liczne błędy, nieudolnie tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: podaje przepis na potrawę; wypowiada się na temat tradycyjnych posiłków w Polsce i Meksyku; opisuje czynności przeszłe z czasownikiem <i>be</i>; opisuje, co się gdzie znajdowało w przeszłości stosując strukturę <i>There was / There were.</i>	● Sam lub z pomocą nauczyciela tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: podaje przepis na potrawę; wypowiada się na temat tradycyjnych posiłków w Polsce i Meksyku; opisuje czynności przeszłe z czasownikiem <i>be</i>; opisuje, co się gdzie znajdowało w przeszłości stosując strukturę <i>There was / There were.</i>	● Popełniając nieliczne błędy niezakłócające komunikacji, tworzy krótkie wypowiedzi pisemne: podaje przepis na potrawę; wypowiada się na temat tradycyjnych posiłków w Polsce i Meksyku; opisuje czynności przeszłe z czasownikiem <i>be</i>; opisuje, co się gdzie znajdowało w przeszłości stosując strukturę <i>There was / There were.</i>	● Samodzielnie, stosując urozmaicone słownictwo, tworzy krótkie wypowiedzi pisemne: podaje przepis na potrawę; wypowiada się na temat tradycyjnych posiłków w Polsce i Meksyku; opisuje czynności przeszłe z czasownikiem <i>be</i>; opisuje, co się gdzie znajdowało w przeszłości stosując strukturę <i>There was / There were.</i>

Reagowanie	● Nieudolnie reaguje w prostych sytuacjach, popełniając liczne błędy: podaje przepis na potrawę; uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie przepisu, najbardziej popularnych potraw, tego czy coś się gdzieś znajdowało oraz tego, gdzie ktoś był w zeszłym tygodniu.	● Reaguje w prostych sytuacjach, czasem popełniając błędy: podaje przepis na potrawę; uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie przepisu, najbardziej popularnych potraw, tego czy coś się gdzieś znajdowało oraz tego, gdzie ktoś był w zeszłym tygodniu.	● Popełniając nieliczne błędy, reaguje w prostych i bardziej złożonych sytuacjach: podaje przepis na potrawę; uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie przepisu, najbardziej popularnych potraw, tego czy coś się gdzieś znajdowało oraz tego, gdzie ktoś był w zeszłym tygodniu.	● Swobodnie reaguje w prostych i złożonych sytuacjach: podaje przepis na potrawę; uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie przepisu, najbardziej popularnych potraw, tego czy coś się gdzieś znajdowało oraz tego, gdzie ktoś był w zeszłym tygodniu.
Przetwarza nie tekstu	● Nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, popełniając liczne błędy. ● Popełniając liczne błędy, nieudolnie przekazuje w języku polskim lub angielskim informacje sformułowane w	● Przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, czasem popełniając błędy. ● Popełniając dość liczne błędy, przekazuje w języku polskim lub angielskim informacje sformułowane w języku polskim.	● Bez większego trudu zazwyczaj poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych. ● Popełniając drobne błędy, przekazuje w języku polskim lub angielskim informacje sformułowane w języku polskim.	● Bez trudu i poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych. ● Swobodnie i bezbłędnie przekazuje w języku polskim lub angielskim informacje sformułowane w języku polskim.

	języku polskim.			
--	-----------------	--	--	--

Ocena

Dopuszczająca

dostateczna

dobra

bardzo dobra

UNIT 6 Illnesses and injuries

Znajomość środków językowych	- Słabo zna i z trudem podaje wymagane wyrazy na określenie samopoczucia, chorób, ich objawów i leczenia oraz kontuzji. - Słabo zna i z trudem podaje wymagane wyrazy z obszaru: wynalazki i odkrycia naukowe. - Słabo zna i z trudem podaje wymagane wyrazy z obszaru: znajomi i przyjaciele, formy spędzania wolnego czasu. - Popełniając liczne błędy, stosuje w zdaniach strukturę	- Częściowo zna i podaje wymagane wyrazy na określenie samopoczucia, chorób, ich objawów i leczenia oraz kontuzji. - Częściowo zna i podaje wymagane wyrazy z obszaru: wynalazki i odkrycia naukowe. - Częściowo zna i czasem popełnia błędy posługując się słownictwem z obszarów: znajomi i przyjaciele, formy spędzania wolnego czasu. - Nie zawsze poprawnie stosuje w zdaniach	- Zna i podaje większość wymaganych wyrazów na określenie samopoczucia, chorób, ich objawów i leczenia oraz kontuzji. - Zna i podaje większość wymaganych wyrazów z obszaru: wynalazki i odkrycia naukowe. - Zna i zazwyczaj poprawnie posługuje się słownictwem z obszarów: znajomi i przyjaciele, formy spędzania wolnego czasu.	- Zna i z łatwością podaje wymagane wyrazy na określenie samopoczucia, chorób, ich objawów i leczenia oraz kontuzji. - Zna i z łatwością podaje wymagane wyrazy z obszaru: wynalazki i odkrycia naukowe. - Zna i zawsze poprawnie posługuje się słownictwem z obszarów: znajomi i przyjaciele, formy spędzania wolnego czasu. - Zna i zawsze poprawnie stosuje w zdaniach strukturę <i>be going to</i>. - Zna i zazwyczaj
-------------------------------------	---	--	--	---

	<i>be going to.</i> ● Popełniając liczne błędy stosuje przysłówki częstotliwości. ● Popełniając liczne błędy próbuje posługiwać się określnikami <i>a/an</i> z nazwami chorób. ● Popełniając liczne błędy stara się stosować określenia czasu typowe dla czasu przeszłego. ● Popełnia liczne błędy, tworząc zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi oraz pytania szczegółowe z czasownikami regularnymi i nieregularnymi w czasie <i>Past simple</i>. ● Bardzo często popełnia błędy, zadając pytanie o podmiot: <i>What happened?</i>	strukturę <i>be going to</i>. ● Nie zawsze poprawnie stosuje przysłówki częstotliwości. ● Nie zawsze poprawnie posługuje się określnikami <i>a/an</i> z nazwami chorób. ● Nie zawsze poprawnie stosuje określenia czasu typowe dla czasu przeszłego. ● Popełnia dość liczne błędy, tworząc zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie oraz pytania szczegółowe z czasownikami regularnymi i nieregularnymi w czasie <i>Past simple</i>. ● Dość często popełnia błędy, zadając pytanie o podmiot: <i>What happened?</i>	● Zna i zazwyczaj poprawnie stosuje w zdaniach strukturę <i>be going to</i> ● Zna i zazwyczaj poprawnie stosuje przysłówki częstotliwości. ● Na ogół poprawnie posługuje się określnikami <i>a/an</i> z nazwami chorób. ● Zna i zazwyczaj poprawnie stosuje określenia czasu typowe dla czasu przeszłego. ● Zazwyczaj poprawnie buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi, oraz pytania szczegółowe z czasownikami regularnymi i nieregularnymi w czasie <i>Past simple</i>.	poprawnie stosuje przysłówki częstotliwości. ● Poprawnie posługuje się określnikami <i>a/an</i> z nazwami chorób. ● Poprawnie buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi, oraz pytania szczegółowe z czasownikami regularnymi i nieregularnymi w czasie <i>Past simple</i>. ● Poprawnie zadaje pytanie o podmiot: <i>What happened?</i>
--	---	---	---	--

			• Zazwyczaj poprawnie zadaje pytanie o podmiot: <i>What happened?</i>	
Słuchanie	• Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych wypowiedzi. • Mimo pomocy z trudnością znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy.	• Na ogół rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi. • Z niewielką pomocą znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia dość liczne błędy.	• Zazwyczaj rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Popołniając nieliczne błędy, znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje.	• Rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Bez problemu samodzielnie znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje.
Czytanie	• Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych tekstów lub fragmentów tekstu. • Mimo pomocy z trudem znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy.	• Na ogół rozumie ogólny sens prostych tekstów lub fragmentów tekstu. • Z niewielką pomocą na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia dość liczne błędy.	• Na ogół rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów lub fragmentów tekstu. • Na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji zdarza mu się popełniać błędy.	• Bez trudu rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów i fragmentów tekstu. • Z łatwością samodzielnie znajduje w tekście podstawowe oraz złożone informacje.

Mówienie	● Mimo pomocy nieudolnie tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając liczne błędy zaburzające komunikację: opisuje, jak często choruje na różne choroby, nazywa objawy chorób, opisuje sposoby działania w związku z różnymi objawami chorobowymi; opisuje wydarzenie z przeszłości z wykorzystaniem czasowników regularnych i nieregularnych; opowiada o doznanym urazie lub kontuzji. ● Z trudem, z dużą pomocą nauczyciela formułuje argumenty 'za' podaną tezę. ● Z trudem rozpoznaje i popełniając liczne	● Sam lub z pomocą nauczyciela tworzy proste wypowiedzi ustne: opisuje, jak często choruje na różne choroby, nazywa objawy chorób, opisuje sposoby działania w związku z różnymi objawami chorobowymi; opisuje wydarzenie z przeszłości z wykorzystaniem czasowników regularnych i nieregularnych; opowiada o doznanym urazie lub kontuzji. ● Z pomocą nauczyciela formułuje argumenty 'za' podaną tezę. ● Czasami poprawnie rozpoznaje i często poprawnie wymawia 'ch' - na początku	● Tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając nieliczne, niezakłócające komunikacji błędy: opisuje, jak często choruje na różne choroby, nazywa objawy chorób, opisuje sposoby działania w związku z różnymi objawami chorobowymi; opisuje wydarzenie z przeszłości z wykorzystaniem czasowników regularnych i nieregularnych; opowiada o doznanym urazie lub kontuzji. ● Stara się samodzielnie formułować argumenty 'za' podaną tezę. ● Na ogół poprawnie rozpoznaje i wymawia 'ch' -	● Używając bogatego słownictwa tworzy proste i złożone wypowiedzi ustne: opisuje, jak często choruje na różne choroby, nazywa objawy chorób, opisuje sposoby działania w związku z różnymi objawami chorobowymi; opisuje wydarzenie z przeszłości z wykorzystaniem czasowników regularnych i nieregularnych; opowiada o doznanym urazie lub kontuzji. ● Sprawnie formułuje argumenty 'za' podaną tezę. ● Poprawnie rozpoznaje i wymawia 'ch' - na początku wyrazu: /tʃ/, oraz /k/ na końcu wyrazu.
-----------------	--	---	---	--

	błędy stara się wymawiać ‘ch’ - na początku wyrazu: / tʃ/, oraz /k/ na końcu wyrazu.	wyrazu: / tʃ/, oraz /k/ na końcu wyrazu.	na początku wyrazu: / tʃ/, oraz /k/ na końcu wyrazu.	
Pisanie	Mimo pomocy, popełniając liczne błędy, nieudolnie tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: opisuje, jak często ktoś choruje; opisuje sposoby działania w zależności od różnych objawów chorobowych; wyjaśnia przyczynę swojej nieobecności; opisuje wydarzenia z przeszłości z wykorzystaniem czasowników regularnych i nieregularnych, przedstawia przebieg choroby z użyciem czasowników regularnych i	Sam lub z pomocą nauczyciela tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: opisuje, jak często ktoś choruje; opisuje sposoby działania w zależności od różnych objawów chorobowych; wyjaśnia przyczynę swojej nieobecności; opisuje wydarzenia z przeszłości z wykorzystaniem czasowników regularnych i nieregularnych, przedstawia przebieg choroby z użyciem czasowników regularnych i	Popełniając nieliczne błędy niezakłócające komunikacji, tworzy krótkie wypowiedzi pisemne: opisuje, jak często ktoś choruje; opisuje sposoby działania w zależności od różnych objawów chorobowych; wyjaśnia przyczynę swojej nieobecności; opisuje wydarzenia z przeszłości z wykorzystaniem czasowników regularnych i nieregularnych, przedstawia przebieg choroby z użyciem czasowników	Samodzielnie, stosując urozmaicone słownictwo, tworzy krótkie wypowiedzi pisemne: opisuje, jak często ktoś choruje; opisuje sposoby działania w zależności od różnych objawów chorobowych; wyjaśnia przyczynę swojej nieobecności; opisuje wydarzenia z przeszłości z wykorzystaniem czasowników regularnych i nieregularnych, przedstawia przebieg choroby z użyciem czasowników regularnych i nieregularnych;

	nieregularnych; opisuje przyczyny i objawów kontuzji; opisuje choroby i wypadki, które wydarzyły się w przeszłości; wypowiada się na temat życia i osiągnięć wybitnej kobiety lub mężczyzny.	nieregularnych; opisuje przyczyny i objawów kontuzji; opisuje choroby i wypadki, które wydarzyły się w przeszłości; wypowiada się na temat życia i osiągnięć wybitnej kobiety lub mężczyzny.	regularnych i nieregularnych; opisuje przyczyny i objawów kontuzji; opisuje choroby i wypadki, które wydarzyły się w przeszłości; wypowiada się na temat życia i osiągnięć wybitnej kobiety lub mężczyzny.	opisuje przyczyny i objawów kontuzji; opisuje choroby i wypadki, które wydarzyły się w przeszłości; wypowiada się na temat życia i osiągnięć wybitnej kobiety lub mężczyzny.
Reagowanie	Nieudolnie reaguje w prostych sytuacjach, popełniając liczne błędy: uzyskuje i przekazuje informacje dotyczące wydarzeń z przeszłości, choroby/dolegliwości/ kontuzji, ich przyczyn, leczenia oraz obecnego samopoczucia kontuzjowanego; przeprowadza 'rozmowę z	Reaguje w prostych sytuacjach, popełniając często niewielkie błędy: uzyskuje i przekazuje informacje dotyczące wydarzeń z przeszłości, choroby/dolegliwości/ kontuzji, ich przyczyn, leczenia oraz obecnego samopoczucia kontuzjowanego; przeprowadza 'rozmowę z	Reaguje w prostych sytuacjach, popełniając niewielkie błędy niezakłócające komunikatu: uzyskuje i przekazuje informacje dotyczące wydarzeń z przeszłości, choroby/dolegliwości/ kontuzji, ich przyczyn, leczenia oraz obecnego samopoczucia	Poprawnie reaguje w prostych i bardziej złożonych sytuacjach: uzyskuje i przekazuje informacje dotyczące wydarzeń z przeszłości, choroby/dolegliwości/ kontuzji, ich przyczyn, leczenia oraz obecnego samopoczucia kontuzjowanego; przeprowadza 'rozmowę z operatorem numeru

	operatorem numeru alarmowego 112’.	operatorem numeru alarmowego 112’.	kontuzjowanego; przeprowadza ‘rozmowę z operatorem numeru alarmowego 112’.	alarmowego 112’
Przetwarza nie tekstu	● Nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, popełniając liczne błędy. ● Z trudem i często niepoprawnie przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim.	● Przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, popełniając dość liczne błędy. ● Przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim, czasem popełniając błędy.	● Bez większego trudu i na ogół poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych. ● Na ogół poprawnie przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim.	● Z łatwością i poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych. ● Z łatwością i poprawnie przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim.

Ocena

Dopuszczająca

dostateczna

dobra

bardzo dobra

UNIT 7 Computers

Znajomość środków językowych	● Słabo zna i z trudem podaje wymagane słowa nazywające uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania;	● Częściowo zna i podaje wymagane słowa nazywające uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania;	● Zna i podaje większość wymaganych słów nazywających uczucia i emocje, umiejętności i	● Zna i z łatwością podaje wymagane słowa nazywające uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania.
-------------------------------------	---	--	--	--

	popelnia liczne błędy. ● Słabo zna i z trudem nazywa czynności związane z ochroną środowiska naturalnego (korzystanie z używanego sprzętu informacyjno-komunikacyjnego), popełniając dość liczne błędy. ● Słabo zna i z trudem nazywa formy spędzania czasu wolnego, popełniając liczne błędy. ● Słabo zna i z trudem nazywa zjawiska społeczne (prace społeczne), popełniając liczne błędy. ● Słabo zna i z trudem nazywa towary i ich cechy (ceny), popełniając liczne błędy. ● Słabo zna i z trudem nazywa czynności związane z życiem szkoły, popełniając liczne błędy.	czasem popelnia błędy. ● Częściowo zna i nazywa czynności związane z ochroną środowiska naturalnego (korzystanie z używanego sprzętu informacyjno-komunikacyjnego), czasem popełniając błędy. ● Częściowo zna i nazywa formy spędzania czasu wolnego, czasem popełniając błędy. ● Częściowo zna i nazywa zjawiska społeczne (prace społeczne), czasem popełniając błędy. ● Częściowo zna i nazywa towary i ich cechy (ceny), czasem popełniając błędy. ● Częściowo zna i nazywa czynności związane z życiem szkoły, czasem popełniając błędy. ● Częściowo zna i	zainteresowania. ● Zna i nazywa czynności związane z ochroną środowiska naturalnego (korzystanie z używanego sprzętu informacyjno-komunikacyjnego), popełniając nieliczne błędy. ● Zna i nazywa formy spędzania czasu wolnego, popełniając nieliczne błędy. ● Zna i nazywa zjawiska społeczne (prace społeczne), popełniając nieliczne błędy. ● Zna i nazywa towary i ich cechy (ceny), popełniając nieliczne błędy. ● Zna i nazywa czynności związane z życiem szkoły, popełniając	● Zna i z łatwością nazywa czynności związane z ochroną środowiska naturalnego (korzystanie z używanego sprzętu informacyjno-komunikacyjnego). ● Zna i z łatwością nazywa formy spędzania czasu wolnego. ● Zna i z łatwością nazywa zjawiska społeczne (prace społeczne). ● Zna i z łatwością nazywa towary i ich cechy (ceny). ● Zna i z łatwością nazywa czynności związane z życiem szkoły. ● Zna i z łatwością stosuje słownictwo z obszaru: korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnej. ● Zna i z łatwością nazywa czynności
--	--	---	--	---

	● Słabo zna i z trudem stosuje słownictwo z obszaru: korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnej, czasem popełniając błędy; popełnia liczne błędy. ● Słabo zna i z trudem nazywa czynności związane z trybem życia, popełniając liczne błędy. ● Popełniając liczne błędy, stara się tworzyć zdania z przymiotnikami w stopniu wyższym. ● Słabo zna zasady tworzenia i z licznymi błędami tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present simple</i>. ● Słabo zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i	stosuje słownictwo z obszaru: korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnej, czasem popełniając błędy. ● Częściowo zna i nazywa czynności związane z trybem życia, czasem popełniając błędy. ● Częściowo zna zasady tworzenia i zazwyczaj poprawnie tworzy zdania z przymiotnikami w stopniu wyższym. ● Częściowo zna zasady tworzenia i z pewnymi błędami tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present simple</i>. ● Częściowo zna zasady tworzenia i	nieliczne błędy. ● Zna i prawie bez błędów stosuje słownictwo z obszaru: korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnej. ● Zna i nazywa czynności związane z trybem życia, popełniając nieliczne błędy. ● Zna zasady tworzenia i zazwyczaj poprawnie tworzy zdania z przymiotnikami w stopniu wyższym. ● Zna zasady tworzenia i zazwyczaj poprawnie tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present</i>	związane z trybem życia. ● Zna zasady tworzenia i zawsze poprawnie tworzy zdania z przymiotnikami w stopniu wyższym. ● Zna zasady tworzenia i zawsze poprawnie tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present simple</i>. ● Dobrze zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających oraz krótkich odpowiedzi w czasie <i>Past Simple</i> i poprawnie je stosuje. ● Zna zasady tworzenia i zawsze poprawnie tworzy zdania twierdzące, przeczące, pytające i krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present perfect</i>. ● Zawsze poprawnie tworzy formę <i>past participle</i> czasowników regularnych i nieregularnych.
--	--	---	--	--

	pytających oraz krótkich odpowiedzi w czasie <i>Past Simple</i>. Popełnia liczne błędy. • Słabo zna zasady tworzenia i z licznymi błędami stara się tworzyć zdania twierdzące, przeczące, pytające i krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present perfect</i>. • Rzadko poprawnie tworzy formę <i>past participle</i> czasowników regularnych i nieregularnych. • Zna niewiele wymaganych czasowników nieregularnych. • Rzadko poprawnie formułuje zasady/reguły zachowania w trybie rozkazującym. • Słabo zna zasady tworzenia pytań z czasownikiem modalnym <i>can</i> i z licznymi błędami	z niewielkimi błędami tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Past Simple</i>. • Częściowo zna zasady tworzenia i z niewielkimi błędami tworzy zdania twierdzące, przeczące, pytające i krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present perfect</i>. • Czasami poprawnie tworzy formę <i>past participle</i> czasowników regularnych i nieregularnych. • Zna część wymaganych czasowników nieregularnych. • Czasami poprawnie formułuje zasady/reguły zachowania w trybie	<i>simple</i>. • Zna zasady tworzenia i zazwyczaj poprawnie tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Past Simple</i>. • Zna zasady tworzenia i zazwyczaj poprawnie tworzy zdania twierdzące, przeczące, pytające i krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present perfect</i>. • Na ogół poprawnie tworzy formę <i>past participle</i> czasowników regularnych i nieregularnych. • Zna większość wymaganych czasowników nieregularnych. • Zwykle poprawnie	• Zna wszystkie wymagane czasowniki nieregularne. • Poprawnie formułuje zasady/reguły zachowania w trybie rozkazującym. • Zna zasady tworzenia pytań z czasownikiem modalnym <i>can</i> i zawsze poprawnie tworzy pytania o to, do czego mogą być wykorzystane określone sprzęty, oraz odpowiada na te pytania. • Zna znaczenie czasownika modalnego <i>mustn't</i> i zawsze poprawnie stosuje go w zdaniach.
--	--	---	---	--

	tworzy pytania o to, do czego mogą być wykorzystane określone sprzęty, oraz odpowiada na te pytania. ● Słabo zna znaczenie czasownika modalnego <i>mustn't</i> i z licznymi błędami stosuje go w zdaniach.	rozkazującym. ● Częściowo zna zasady tworzenia pytań z czasownikiem modalnym <i>can</i> i z pewnymi błędami tworzy pytania o to, do czego mogą być wykorzystane określone sprzęty, oraz odpowiada na te pytania. ● Zna znaczenie czasownika modalnego <i>mustn't</i> i z pewnymi błędami stosuje go w zdaniach.	formułuje zasady/reguły zachowania w trybie rozkazującym. ● Zna zasady tworzenia pytań z czasownikiem modalnym <i>can</i> i zazwyczaj poprawnie tworzy pytania o to, do czego mogą być wykorzystane określone sprzęty, oraz odpowiada na te pytania. ● Zna znaczenie czasownika modalnego <i>mustn't</i> i zazwyczaj poprawnie stosuje go w zdaniach.	
Słuchanie	● Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych wypowiedzi. ● Mimo pomocy z trudnością znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu	● Na ogół rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi. ● Z niewielką pomocą znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popołnia	● Zazwyczaj rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. ● Popołniając drobne błędy, znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone	● Rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. ● Bez problemu samodzielnie znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje.

	złożonych informacji popełnia liczne błędy.	dość liczne błędy.	informacje.	
Czytanie	- Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych tekstów lub fragmentów tekstu. - Mimo pomocy z trudem znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy.	- Na ogół rozumie ogólny sens prostych tekstów lub fragmentów tekstu. - Z niewielką pomocą na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji czasem popełnia błędy.	- Na ogół rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów lub fragmentów tekstu. - Na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji zdarza mu się popełniać błędy.	- Bez trudu rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów i fragmentów tekstu. - Z łatwością samodzielnie znajduje w tekście podstawowe oraz złożone informacje.
Mówienie	Mimo pomocy nieudolnie tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając liczne błędy zaburzające komunikację: nazywa elementy sprzętu komputerowego oraz podstawowe czynności podczas obsługi komputera, porównuje sprzęt komputerowy,	Sam lub z pomocą nauczyciela tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając dość liczne błędy częściowo zaburzające komunikację: nazywa elementy sprzętu komputerowego oraz podstawowe czynności podczas obsługi komputera,	Popełniając nieliczne, niezakłócające komunikacji błędy, tworzy proste i złożone wypowiedzi ustne: nazywa elementy sprzętu komputerowego oraz podstawowe czynności podczas obsługi komputera, porównuje sprzęt komputerowy,	Używając bogatego słownictwa tworzy proste i złożone wypowiedzi ustne: nazywa elementy sprzętu komputerowego oraz podstawowe czynności podczas obsługi komputera, porównuje sprzęt komputerowy, wypowiada się na temat zasad zachowania w pracowni

	wypowiada się na temat zasad zachowania w pracowni komputerowej; opisuje swoje zainteresowanie grami komputerowymi; wypowiada się na temat czynności i wydarzeń, które miały miejsce niedawno, między jakimś momentem w przeszłości a chwilą obecną; nazywa swoje emocje z podaniem przyczyny; bierze udział w debacie. ● Rzadko poprawnie rozpoznaje i z trudem wymawia dźwięki /au/ i /ʌ/.	porównuje sprzęt komputerowy, wypowiada się na temat zasad zachowania w pracowni komputerowej; opisuje swoje zainteresowanie grami komputerowymi; wypowiada się na temat czynności i wydarzeń, które miały miejsce niedawno, między jakimś momentem w przeszłości a chwilą obecną; nazywa swoje emocje z podaniem przyczyny; bierze udział w debacie. ● Czasami poprawnie rozpoznaje i wymawia dźwięki /au/ i /ʌ/.	wypowiada się na temat zasad zachowania w pracowni komputerowej; opisuje swoje zainteresowanie grami komputerowymi; wypowiada się na temat czynności i wydarzeń, które miały miejsce niedawno, między jakimś momentem w przeszłości a chwilą obecną; nazywa swoje emocje z podaniem przyczyny; bierze udział w debacie. ● Na ogół poprawnie rozpoznaje i wymawia dźwięki /au/ i /ʌ/.	komputerowej; opisuje swoje zainteresowanie grami komputerowymi; wypowiada się na temat czynności i wydarzeń, które miały miejsce niedawno, między jakimś momentem w przeszłości a chwilą obecną; nazywa swoje emocje z podaniem przyczyny; bierze udział w debacie. ● Poprawnie rozpoznaje i wymawia dźwięki /au/ i /ʌ/.
Pisanie	● Mimo pomocy, popełniając liczne	● Sam lub z pomocą nauczyciela	● Popołniając nieliczne niezakłócające	● Samodzielnie, stosując

	błędy, nieudolnie tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: przygotowuje ogłoszenie o sprzedaży sprzętu komputerowego; wypowiada się na temat czynności i wydarzeń, które miały miejsce niedawno, między jakimś momentem w przeszłości a chwilą obecną; wypowiada się na temat (wykonanych lub niewykonanych) czynności związanych z pracą na komputerze; opisuje swoje samopoczucie; przygotowuje argumenty za i przeciw podanej tezie.	tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: przygotowuje ogłoszenie o sprzedaży sprzętu komputerowego; wypowiada się na temat czynności i wydarzeń, które miały miejsce niedawno, między jakimś momentem w przeszłości a chwilą obecną; wypowiada się na temat (wykonanych lub niewykonanych) czynności związanych z pracą na komputerze; opisuje swoje samopoczucie; przygotowuje argumenty za i przeciw podanej tezie.	komunikacji błędy, tworzy proste i bardziej złożone wypowiedzi pisemne: przygotowuje ogłoszenie o sprzedaży sprzętu komputerowego; wypowiada się na temat czynności i wydarzeń, które miały miejsce niedawno, między jakimś momentem w przeszłości a chwilą obecną; wypowiada się na temat (wykonanych lub niewykonanych) czynności związanych z pracą na komputerze; opisuje swoje samopoczucie; przygotowuje argumenty za i przeciw podanej tezie.	urozmaicone słownictwo, tworzy proste i bardziej złożone wypowiedzi pisemne: przygotowuje ogłoszenie o sprzedaży sprzętu komputerowego; wypowiada się na temat czynności i wydarzeń, które miały miejsce niedawno, między jakimś momentem w przeszłości a chwilą obecną; wypowiada się na temat (wykonanych lub niewykonanych) czynności związanych z pracą na komputerze; opisuje swoje samopoczucie; przygotowuje argumenty za i przeciw podanej tezie.
--	--	--	---	--

Reagowanie	Nieudolnie reaguje w prostych sytuacjach, popełniając liczne błędy: uzyskuje i przekazuje informacje na temat samopoczucia swojego oraz innej osoby, emocji innej osoby wywołanych konkretną sytuacją, na temat zakupionych przedmiotów oraz cech sprzętu komputerowego, czynności związanych z pracą przy komputerze i przestrzegania zasad zachowania się w szkole.	Reaguje w prostych sytuacjach, czasem popełniając błędy: uzyskuje i przekazuje informacje na temat samopoczucia swojego oraz innej osoby, emocji innej osoby wywołanych konkretną sytuacją, na temat zakupionych przedmiotów oraz cech sprzętu komputerowego, czynności związanych z pracą przy komputerze i przestrzegania zasad zachowania się w szkole.	Popełniając nieliczne błędy, reaguje w prostych i bardziej złożonych sytuacjach: uzyskuje i przekazuje informacje na temat samopoczucia swojego oraz innej osoby, emocji innej osoby wywołanych konkretną sytuacją, na temat zakupionych przedmiotów oraz cech sprzętu komputerowego, czynności związanych z pracą przy komputerze i przestrzegania zasad zachowania się w szkole.	Swobodnie i bezbłędnie lub niemal bezbłędnie reaguje w prostych i złożonych sytuacjach: uzyskuje i przekazuje informacje na temat samopoczucia swojego oraz innej osoby, emocji innej osoby wywołanych konkretną sytuacją, na temat zakupionych przedmiotów oraz cech sprzętu komputerowego, czynności związanych z pracą przy komputerze i przestrzegania zasad zachowania się w szkole.
Przetwarza nie tekstu	Nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, popełniając liczne	- Przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, czasem popełniając błędy. - Popełniając dość	Bez większego trudu i popełniając nieliczne błędy, przekazuje w języku angielskim informacje zawarte	Z łatwością i poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych.

	błędy. ● Popołniając liczne błędy, próbuje z pomocą nauczyciela formułować argumenty w debacie na temat plusów i minusów grania w gry komputerowe.	liczne błędy, próbuje samodzielnie formułować argumenty w debacie na temat plusów i minusów grania w gry komputerowe.	w materiałach wizualnych. ● Stara się brać udział w debacie na temat plusów i minusów grania w gry komputerowe – formułuje argumenty czasem popołniając błędy.	● Bierze czynny udział w debacie na temat plusów i minusów grania w gry komputerowe – poprawnie formułuje argumenty.
--	---	---	---	--

Ocena

Dopuszczająca

dostateczna

dobra

bardzo dobra

UNIT 8 Outdoor activities

Znajomość środków językowych	● Słabo zna i z trudem podaje formy spędzania wolnego czasu; popołnia liczne błędy. ● Słabo zna i z trudem nazywa wydarzenia społeczne (<i>clean-ups, best recycling awards</i>); popołnia liczne błędy. ● Słabo zna i z trudem stosuje słownictwo z obszarów:	● Częściowo zna i podaje formy spędzania wolnego czasu; czasami popołnia błędy. ● Częściowo zna i nazywa wydarzenia społeczne (<i>clean-ups, best recycling awards</i>); czasami popołnia błędy. ● Częściowo zna i stosuje słownictwo z obszarów:	● Zna i, popołniając drobne błędy, podaje formy spędzania wolnego czasu. ● Zna i, popołniając drobne błędy, nazywa wydarzenia społeczne (<i>clean-ups, best recycling awards</i>). ● Zna i, popołniając	● Zna i z łatwością podaje formy spędzania wolnego czasu. ● Zna i z łatwością nazywa wydarzenia społeczne (<i>clean-ups, best recycling awards</i>). ● Zna i z łatwością stosuje słownictwo z obszarów: wycieczki, zwiedzanie, baza
-------------------------------------	--	---	---	---

	wycieczki, zwiedzanie, baza; popełnia liczne błędy. ● Słabo zna i z trudem stosuje słownictwo z obszarów: uprawianie sportu, dyscypliny sportu, sprzęt sportowy; popełnia liczne błędy. ● Słabo zna i z trudem stosuje słownictwo z obszarów: zagrożenie i ochrona środowiska naturalnego, krajobraz; czasami popełnia błędy; popełnia liczne błędy. ● Słabo zna zasady tworzenia i popełniając liczne błędy, buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present simple</i>. ● Słabo zna zasady tworzenia i popełniając liczne błędy, buduje zdania	wycieczki, zwiedzanie, baza; czasami popełnia błędy. ● Częściowo zna i stosuje słownictwo z obszarów: uprawianie sportu, dyscypliny sportu, sprzęt sportowy; czasami popełnia błędy. ● Częściowo zna i stosuje słownictwo z obszarów: zagrożenie i ochrona środowiska naturalnego, krajobraz; czasami popełnia błędy. ● Częściowo zna zasady tworzenia i popełniając błędy, buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present simple</i>. ● Częściowo zna zasady tworzenia i popełniając błędy, buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające	drobne błędy, stosuje słownictwo z obszarów: wycieczki, zwiedzanie, baza noclegowa. ● Zna i, popełniając drobne błędy, stosuje słownictwo z obszarów: uprawianie sportu, dyscypliny sportu, sprzęt sportowy. ● Zna i, popełniając drobne błędy, stosuje słownictwo z obszarów: zagrożenie i ochrona środowiska naturalnego, krajobraz. ● Zna zasady tworzenia i na ogół poprawnie buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie	noclegowa. ● Zna i z łatwością stosuje słownictwo z obszarów: uprawianie sportu, dyscypliny sportu, sprzęt sportowy. ● Zna i z łatwością stosuje słownictwo z obszarów: zagrożenie i ochrona środowiska naturalnego, krajobraz. ● Zna dobrze zasady tworzenia i z łatwością buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present simple</i>. ● Zna dobrze zasady tworzenia i z łatwością buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present continuous</i>. ● Zna dobrze zasady tworzenia i z łatwością buduje
--	---	---	--	---

	twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present continuous</i>. ● Słabo zna zasady tworzenia i popełniając liczne błędy, buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Past simple</i>. ● Rzadko poprawnie tworzy formę <i>past participle</i> czasowników nieregularnych. ● Słabo zna zasady tworzenia i popełniając liczne błędy, buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present perfect</i>. ● Rzadko poprawnie stosuje w zdaniach w czasie <i>Present perfect</i> przysłówki: <i>just, never i ever</i>. ● Rzadko poprawnie stosuje w zdaniach	oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present continuous</i>. ● Częściowo zna zasady tworzenia i popełniając błędy, buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Past simple</i>. ● Czasami poprawnie tworzy formę <i>past participle</i> czasowników nieregularnych. ● Częściowo zna zasady tworzenia i popełniając błędy, buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present perfect</i>. ● Czasami poprawnie stosuje w zdaniach w czasie <i>Present perfect</i> przysłówki: <i>just, never i ever</i>. ● Czasami poprawnie stosuje w zdaniach czas <i>Past simple</i> i <i>Present perfect</i>.	odpowiedzi w czasie <i>Present simple</i>. ● Zna zasady tworzenia i na ogół poprawnie buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present continuous</i>. ● Zna zasady tworzenia i na ogół poprawnie buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Past simple</i>. ● Na ogół poprawnie tworzy formę <i>past participle</i> czasowników nieregularnych. ● Zna zasady tworzenia i na ogół poprawnie buduje zdania	zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Past simple</i>. ● Poprawnie tworzy formę <i>past participle</i> czasowników nieregularnych. ● Zna dobrze zasady tworzenia i z łatwością buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present perfect</i>. ● Poprawnie stosuje w zdaniach w czasie <i>Present perfect</i> przysłówki: <i>just, never i ever</i>. ● Poprawnie stosuje w zdaniach czas <i>Past simple</i> i <i>Present perfect</i>. ● Poprawnie stosuje zwrot <i>let's</i> do wyrażenia propozycji.
--	---	---	--	--

	• czas <i>Past simple</i> i <i>Present perfect</i>. • Rzadko poprawnie stosuje zwrot <i>let's</i> do wyrażenia propozycji.	• Czasami poprawnie stosuje zwrot <i>let's</i> do wyrażenia propozycji.	twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present perfect</i>. • Na ogół poprawnie stosuje w zdaniach w czasie <i>Present perfect</i> przysłówki: <i>just</i>, <i>never</i> i <i>ever</i>. • Na ogół poprawnie stosuje w zdaniach czas <i>Past simple</i> i <i>Present perfect</i>. • Na ogół poprawnie stosuje zwrot <i>let's</i> do wyrażenia propozycji.	
Słuchanie	• Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych wypowiedzi. • Mimo pomocy z trudnością znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu	• Na ogół rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi. • Z niewielką pomocą znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu informacji popelnia	• Zazwyczaj rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi • Popołniając nieliczne błędy, znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak	• Rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Bez problemu samodzielnie znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje.

	złożonych informacji popełnia liczne błędy.	dość liczne błędy.	i złożone informacje.	
Czytanie	- Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych tekstów lub fragmentów tekstu. - Mimo pomocy z trudem znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy.	- Na ogół rozumie ogólny sens prostych tekstów lub fragmentów tekstu. - Z niewielką pomocą na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia dość liczne błędy.	- Na ogół rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów lub fragmentów tekstu. - Na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji zdarza mu się popełniać błędy.	- Bez trudu rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów i fragmentów tekstu. - Z łatwością samodzielnie znajduje w tekście podstawowe oraz złożone informacje. - Z łatwością i poprawnie określa kontekst wypowiedzi.
Mówienie	- Mimo pomocy nieudolnie tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając liczne błędy zaburzające komunikację: nazywa różne formy aktywnego wypoczynku; ocenia czy dana aktywność jest bezpieczna, czy nie (<i>risky/dangerous</i> vs <i>safe</i>). - Rzadko poprawnie	Sam lub z pomocą nauczyciela tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając dość liczne błędy częściowo zaburzające komunikację: nazywa różne formy aktywnego wypoczynku; ocenia czy dana aktywność jest bezpieczna, czy nie (<i>risky/dangerous</i> vs <i>safe</i>).	Popełniając nieliczne niezakłócające komunikacji błędy, tworzy proste i złożone wypowiedzi ustne: nazywa różne formy aktywnego wypoczynku; ocenia czy dana aktywność jest bezpieczna, czy nie (<i>risky/dangerous</i>	- Używając bogatego słownictwa tworzy proste i złożone wypowiedzi ustne: nazywa różne formy aktywnego wypoczynku; ocenia czy dana aktywność jest bezpieczna, czy nie (<i>risky/dangerous</i> vs <i>safe</i>). - Poprawnie rozpoznaje w wyrazach nieme litery: b, w, gh, k, l.

	rozpoznaje w wyrazach nieme litery: b, w, gh, k, l.	• Czasami poprawnie rozpoznaje w wyrazach nieme litery: b, w, gh, k, l.	vs <i>safe</i>). • Na ogół poprawnie rozpoznaje w wyrazach nieme litery: b, w, gh, k, l.	
Pisanie	• Mimo pomocy, popełniając liczne błędy, nieudolnie tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: opisuje formy aktywnego wypoczynku, opisuje działania przyjazne środowisku; opisuje to, co ktoś właśnie zrobił i co właśnie się wydarzyło; opisuje czynności wykonane przed chwilą; formułuje propozycję, przyjmuje propozycję, odrzuca propozycję; opisuje miejsce, w którym istniało zagrożenie dla środowiska;	• Sam lub z pomocą nauczyciela tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: opisuje formy aktywnego wypoczynku, opisuje działania przyjazne środowisku; opisuje to, co ktoś właśnie zrobił i co właśnie się wydarzyło; opisuje czynności wykonane przed chwilą; formułuje propozycję, przyjmuje propozycję, odrzuca propozycję; opisuje miejsce, w którym istniało zagrożenie dla środowiska; wypowiada się na	• Popełniając nieliczne błędy niezakłócające komunikacji, tworzy proste i bardziej złożone wypowiedzi pisemne: opisuje formy aktywnego wypoczynku, opisuje działania przyjazne środowisku; opisuje to, co ktoś właśnie zrobił i co właśnie się wydarzyło; opisuje czynności wykonane przed chwilą; formułuje propozycję, przyjmuje propozycję, odrzuca propozycję; opisuje miejsce,	• Samodzielnie, stosując urozmaicone słownictwo, tworzy proste i bardziej złożone wypowiedzi pisemne: opisuje formy aktywnego wypoczynku, opisuje działania przyjazne środowisku; opisuje to, co ktoś właśnie zrobił i co właśnie się wydarzyło; opisuje czynności wykonane przed chwilą; formułuje propozycję, przyjmuje propozycję, odrzuca propozycję; opisuje miejsce, w którym istniało zagrożenie dla środowiska; wypowiada się na

	wypowiada się na temat czynności, których nigdy się nie wykonało lub które się właśnie wykonało; pyta o to, czy kiedykolwiek wykonało się jakąś czynność; pisze ogłoszenie, w którym informuje o planowanej akcji ekologicznej.	temat czynności, których nigdy się nie wykonało lub które się właśnie wykonało; pyta o to, czy kiedykolwiek wykonało się jakąś czynność; pisze ogłoszenie, w którym informuje o planowanej akcji ekologicznej; dość liczne błędy częściowo zakłócają komunikację.	w którym istniało zagrożenie dla środowiska; wypowiada się na temat czynności, których nigdy się nie wykonało lub które się właśnie wykonało; pyta o to, czy kiedykolwiek wykonało się jakąś czynność; pisze ogłoszenie, w którym informuje o planowanej akcji ekologicznej.	temat czynności, których nigdy się nie wykonało lub które się właśnie wykonało; pyta o to, czy kiedykolwiek wykonało się jakąś czynność; pisze ogłoszenie, w którym informuje o planowanej akcji ekologicznej.
Reagowanie	Nieudolnie reaguje w prostych sytuacjach, popełniając liczne błędy: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie czynności, które się kiedykolwiek wykonało (<i>ever</i>), które się właśnie wykonało (<i>just</i>) i których się nigdy nie wykonało	Reaguje w prostych sytuacjach, często popełniając błędy: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie czynności, które się kiedykolwiek wykonało (<i>ever</i>), które się właśnie wykonało (<i>just</i>) i których się nigdy nie wykonało	Popełniając nieliczne błędy, reaguje w prostych i bardziej złożonych sytuacjach: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie czynności, które się kiedykolwiek wykonało (<i>ever</i>), które się właśnie	Swobodnie i bezbłędnie lub niemal bezbłędnie reaguje w prostych i złożonych sytuacjach: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie czynności, które się kiedykolwiek wykonało (<i>ever</i>), które się właśnie wykonało (<i>just</i>) i

	(<i>never</i>); uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie aktywnego wypoczynku i doświadczeń z nim związanych oraz na temat działań przyjaznych środowisku podejmowanych przez uczniów; uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie wydarzeń przeszłych; proponuje, przyjmuje propozycje i odrzuca propozycję; wyraża opinię.	(<i>never</i>); uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie aktywnego wypoczynku i doświadczeń z nim związanych oraz na temat działań przyjaznych środowisku podejmowanych przez uczniów; uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie wydarzeń przeszłych; proponuje, przyjmuje propozycje i odrzuca propozycję; wyraża opinię.	wykonało (<i>just</i>) i których się nigdy nie wykonało (<i>never</i>); uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie aktywnego wypoczynku i doświadczeń z nim związanych oraz na temat działań przyjaznych środowisku podejmowanych przez uczniów; uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie wydarzeń przeszłych; proponuje, przyjmuje propozycje i odrzuca propozycję; wyraża opinię.	których się nigdy nie wykonało (<i>never</i>); uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie aktywnego wypoczynku i doświadczeń z nim związanych oraz na temat działań przyjaznych środowisku podejmowanych przez uczniów; uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie wydarzeń przeszłych; proponuje, przyjmuje propozycje i odrzuca propozycję; wyraża opinię.
Przetwarza nie tekstu	● Nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach	● Przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych,	● Bez większego trudu i na ogół poprawnie przekazuje w języku angielskim	● Z łatwością i poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach

	wizualnych, popołniając liczne błędy. • Z trudem i często niepoprawnie przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim.	popołniając dość liczne błędy. • Przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim, czasem popołniając błędy.	informacje zawarte w materiałach wizualnych. • Na ogół poprawnie przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim.	wizualnych. • Z łatwością i poprawnie przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim.
--	---	--	--	---

Wymagania edukacyjne dla ucznia z niedosłuchem

Wymagania edukacyjne uwzględniają środki językowe, czytanie, słuchanie, pisanie, mówienie, reagowanie oraz przetwarzanie tekstu. Kryteria obejmują zakres ocen 2–5, nie uwzględniając oceny 1 (niedostatecznej) i 6 (celującej). Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który wykracza poza wymagania na ocenę bardzo dobrą, zaś uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, otrzymuje ocenę niedostateczną.

Na zajęciach języka angielskiego stosowana jest indywidualizacja wymagań i celów edukacyjno-terapeutycznych, tak by odpowiadały indywidualnym potrzebom i możliwościom ucznia: postrzeganie ucznia bez presji wymogów programowych – z założeniem, że obowiązująca jest podstawa programowa.

1 Metody nauczania i techniki pracy

Założone cele będą realizowane za pomocą różnych metod i technik pracy:

- metoda komunikacyjna (przygotowanie do skutecznego komunikowania się w języku angielskim, słowna – dyskusowanie),
- metoda audiolingwalna (praca z tekstem słuchany)
- metoda bezpośrednia (umiejętność prowadzenia rozmowy w języku angielskim),
- metoda aktywizująca (burza mózgów),
- metoda audiowizualna (nagrania CD),
- metoda multimedialna (tablica interaktywna),
- metoda praktyczna (rozwiązywanie arkuszy egzaminacyjnych),

- praca z tekstem czytany i słuchany (czytanie czasopism angielskich, słuchanie autentycznych dialogów),
- drama (odgrywanie scenek, inscenizacji i improwizacji).

6.2 Formy pracy

Na zajęciach proponowane będą następujące formy pracy:

- praca z całą klasą (turn-taking) – nauczyciel kieruje pracą poszczególnych uczniów na forum całej klasy
- praca w grupach
- praca w parach
- praca indywidualna

Na zajęciach języka angielskiego stosowana jest indywidualizacja wymagań i celów edukacyjno-terapeutycznych, tak by odpowiadały indywidualnym potrzebom i możliwościom ucznia: postrzeganie ucznia bez presji wymogów programowych – z założeniem, że obowiązująca jest podstawa programowa.

Ocena				
Dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	
	2	3	4	5

Znajomość środków językowych	Słabo zna i z trudem podaje słownictwo w zakresie środków językowych z każdego działu semantycznego popełniając błędy (30%)	Częściowo zna i podaje słownictwo w zakresie środków językowych z każdego działu semantycznego popełniając nieliczne błędy (50%)	W większości zna i na ogół poprawnie podaje słownictwo w zakresie środków językowych z każdego działu semantycznego (75%)	Zna i poprawnie podaje słownictwo w zakresie środków językowych z każdego działu semantycznego (90%)
Słuchanie	Z pomocą nauczyciela rozumieniem bardzo	Na ogół reaguje poprawnie na bardzo proste polecenia	Na ogół reaguje poprawnie na polecenia poparte	Reaguje poprawnie na polecenia nauczyciela

	proste polecenia poparte gestem dotyczących sytuacji w klasie.	poparte gestem nauczyciela dotyczące sytuacji w klasie. ● Rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi korzystając z pomocy nauczyciela.	gestem nauczyciela dotyczące sytuacji w klasie. ● Rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi.	dotyczące sytuacji w klasie. ● Rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. ● Na ogół znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji zdarza mu się popełniać błędy.
Czytanie	● Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych tekstów. ● Z pomocą nauczyciela znajduje w tekście określone informacje.	● Najczęściej rozumie sens prostych tekstów. ● Znajduje w tekście określone informacje popełniając błędy.	● Rozumie sens prostych tekstów. ● Znajduje w prostym tekście określone informacje popełniając nieliczne błędy.	● Bez trudu rozumie ogólny sens tekstu. ● Znajduje w prostym tekście określone informacje.
Mówienie	● Popełniając liczne błędy tworzy proste wypowiedzi ustne w odniesieniu do każdego tematu	● Czasami popełniając błędy, tworzy proste wypowiedzi ustne w odniesieniu do każdego tematu	● Popełniając nieliczne błędy, tworzy proste i bardziej złożone wypowiedzi ustne w odniesieniu do każdego tematu	● Tworzy proste i bardziej złożone wypowiedzi ustne w odniesieniu do każdego tematu

Pisanie	● Popołniając liczne błędy, tworzy z pomocą nauczyciela bardzo proste wypowiedzi pisemne	● Popołniając dość liczne błędy, tworzy sam lub z pomocą nauczyciela, bardzo proste wypowiedzi pisemne	● Popołniając nieliczne błędy, samodzielnie tworzy proste wypowiedzi pisemne	● Samodzielnie, stosując bogate słownictwo, tworzy krótkie wypowiedzi pisemne
Reagowanie	● Ma problemy z reagowaniem w prostych sytuacjach językowych nawet z pomocą nauczyciela	● Reaguje w prostych sytuacjach językowych z pomocą nauczyciela popołniając nieliczne błędy	● Reaguje w prostych sytuacjach językowych popołniając nieliczne błędy	● Poprawnie reaguje w prostych i bardziej złożonych sytuacjach językowych popołniając nieliczne błędy
Przetwarzanie tekstu	● Nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, popołniając liczne błędy.	● Przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, czasem popołniając błędy.	● Bez większego trudu przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych.	● Bez trudu przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych.

Wymagania edukacyjne dla ucznia z afazją i niepełnosprawnością ruchową

1. Metody nauczania i techniki pracy

Założone cele będą realizowane za pomocą różnych metod i technik pracy:

- metoda komunikacyjna (przygotowanie do skutecznego komunikowania się w języku angielskim, słowna – dyskutowanie),
- metoda audiolingwalna (praca z tekstem słuchany)
- metoda bezpośrednia (umiejętność prowadzenia rozmowy w języku angielskim),
- metoda aktywizująca (burza mózgów),
- metoda audiowizualna (nagrania CD),
- metoda multimedialna (tablica interaktywna),
- metoda praktyczna (rozwiązywanie arkuszy egzaminacyjnych),
- praca z tekstem czytany i słuchany (czytanie czasopism angielskich, słuchanie autentycznych dialogów),
- drama (odgrywanie scenek, inscenizacji i improwizacji).

2. Formy pracy

Na zajęciach proponowane będą następujące formy pracy:

- praca z całą klasą (turn-taking) – nauczyciel kieruje pracą poszczególnych uczniów na forum całej klasy
- praca w grupach
- praca w parach
- praca indywidualna

Na zajęciach języka angielskiego stosowana jest indywidualizacja wymagań i celów edukacyjno-terapeutycznych, tak by odpowiadały indywidualnym potrzebom i możliwościom ucznia: postrzeganie ucznia bez presji wymogów programowych – z założeniem, że obowiązująca jest podstawa programowa.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą;
- opanował wiedzę i umiejętności wykraczające poza wskazane zagadnienia na ocenę bardzo dobrą.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który z działów :

- rozumie ogólny sens prostych, typowych wypowiedzi ustnych i pisemnych i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając sporadyczne błędy;
- pisze teksty na tematy omówione podczas lekcji, prostymi zdaniami według wzoru;
- stara się pytać i prosić o informacje związane z zagadnieniami omawianymi na lekcji w języku angielskim;
- właściwie reaguje na rutynowe polecenia;
- potrafi opanować wskazaną przez nauczyciela ilość nowych słów z danej dziedziny (12);

- potrafi rozróżnić poznane czasy gramatyczne i wskazać odpowiednią budowę prostych zdań;
- porównuje ilustracje oraz wyraża swoje opinie na tematy opisane w tekstach, prostymi zdaniami zgodnie ze wzorem;
- reaguje na krótkie komunikaty prostą odpowiedzią;
- poprawnie wymawia i zapisuje większość poznanych słów;
- stara się poprawnie literować wyrazy;
- jest aktywny podczas lekcji.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- rozumie ogólny sens prostych, typowych wypowiedzi ustnych i pisemnych i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając ograniczoną liczbę błędów;
- pisze teksty na tematy omówione podczas lekcji, prostymi zdaniami według wzoru, popełniając nieliczne błędy;
- stara się pytać i prosić o informacje w języku angielskim stosując pojedyncze wyrazy;
- właściwie reaguje na rutynowe polecenia poparte gestem;
- potrafi opanować wskazaną przez nauczyciela ilość nowych słów z danej dziedziny (10);
- potrafi rozróżnić poznane czasy gramatyczne i wskazać odpowiednią budowę prostych zdań, popełniając drobne błędy;
- popełnia nieliczne błędy w pisowni i wymowie;
- literuje powoli popełniając nieliczne błędy;
- jest aktywny podczas lekcji.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- rozumie ogólny sens prostych, typowych wypowiedzi ustnych i pisemnych popartych komentarzem nauczyciela i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając liczne błędy;
- tworzy opisy prostymi zdaniami według wzoru, popełniając liczne błędy;
- stara się pytać i prosić o informacje w języku angielskim stosując pojedyncze wyrazy, czasem je myląc;
- właściwie reaguje na rutynowe polecenia poparte gestem lub drobną podpowiedzią;
- potrafi opanować wskazaną przez nauczyciela ilość nowych słów z danej dziedziny (8);
- potrafi rozróżnić poznane czasy gramatyczne i wskazać odpowiednią budowę prostych zdań,

popelniając liczne błędy;

- popelnia błędy literując wyrazy, jednak w większości potrafi się poprawić naprowadzony przez nauczyciela;

- popelnia liczne błędy w wymowie i pisowni;

- na zajęciach trzeba zachęcać go do zabrania głosu.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- rozumie często używane polecenia poparte gestem, lub dodatkową odpowiedzią i przeważnie właściwie na nie reaguje;

- tworzy opisy zgodnie ze wzorem popelniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi;

- układa zdania w różnych czasach gramatycznych z rozsypanki wyrazowej patrząc na wzór, robiąc drobne błędy; ma problemy z tworzeniem pytań i przeczeń zgodnie ze wzorem;

- zna niewielką ilość słów z danej dziedziny (3);

- w większości wymawia i zapisuje słowa niepoprawnie;

- pracuje z pomocą nauczyciela

Na ocenę z przedmiotu wpływ ma także wysiłek ucznia włożony w wykonanie zadania, zaangażowanie, systematyczność oraz indywidualne możliwości ucznia. Przy wykonywaniu zadań uczeń ma wydłużony czas pracy dostosowany do jego potrzeb.

Matematyka

Wymagania na poszczególne oceny z matematyki w klasie VI

Program nauczania: Matematyka z plusem

Liczba godzin nauki w tygodniu: 4

Planowana liczba godzin w ciągu roku: 130

Kategorie celów nauczania:

A – zapamiętanie wiadomości

B – rozumienie wiadomości

C – stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych

D – stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych

Poziomy wymagań edukacyjnych:

K – konieczny – ocena dopuszczająca (2)

P – podstawowy – ocena dostateczna (3)

R – rozszerzający – ocena dobra (4)

D – dopełniający – ocena bardzo dobra (5)

W – wykraczający – ocena celująca (6)

Treści nieobowiązkowe oznaczono szarym paskiem.

Wymagania na ocenę dopuszczającą (2)

obejmują wiadomości i umiejętności umożliwiające uczniowi dalszą naukę, bez których uczeń nie jest w stanie zrozumieć kolejnych zagadnień omawianych podczas lekcji i wykonywać prostych zadań nawiązujących do sytuacji z życia codziennego.

	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ
--	--

Dział programowy	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I LICZBY NATURALNE I UŁAMKI	• nazwy działań (K) • algorytm mnożenia i dzielenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000,... (K) • kolejność wykonywania działań (K) • pojęcie potęgi (K) • algorytmy czterech działań pisemnych (K) • zasadę skracania i rozszerzania ułamków zwykłych (K)	• potrzebę stosowania działań pamięciowych (K) • związek potęgi z iloczynem (K) • potrzebę stosowania działań pisemnych (K) • zasadę skracania i rozszerzania ułamków zwykłych (K) • pojęcie ułamka jako: – ilorazu dwóch liczb naturalnych (K)	• zaznaczyć i odczytać na osi liczbowej: – liczbę naturalną (K-P) • pamięciowo dodawać i odejmować: – ułamki dziesiętne o jednakowej liczbie cyfr po przecinku (K) – dwucyfrowe liczby naturalne (K) • mnożyć i dzielić w pamięci ułamki dziesiętne – w ramach tabliczki mnożenia (K) • obliczyć kwadrat i sześciąt: – liczby naturalnej (K) – ułamka dziesiętnego (K-P)	

	• pojęcie ułamka nieskracalnego (K) • pojęcie ułamka jako: – ilorazu dwóch liczb naturalnych (K) – części całości (K) • algorytm zamiany liczby mieszanej na ułamek niewłaściwy i odwrotnie (K) • algorytmy 4 działań na ułamkach zwykłych (K) • zasadę zamiany ułamka zwykłego na ułamek dziesiętny metodą rozszerzania lub skracania ułamka (K)	– części całości (K) • zasadę zamiany ułamka zwykłego na ułamek dziesiętny metodą rozszerzania lub skracania ułamka (K)	• pisemnie wykonać każde z czterech działań na ułamkach dziesiętnych (K-P) • obliczyć kwadrat i sześcián ułamka dziesiętnego (K-P) • zapisać iloczyny w postaci potęgi (K-P) • zaznaczyć i odczytać ułamek na osi liczbowej (K-R) • wyciągać całości z ułamków niewłaściwych oraz zamieniać liczby mieszane na ułamki niewłaściwe (K) • dodawać, odejmować, mnożyć i dzielić ułamki zwykłe (K-P) • podnosić do kwadratu i sześciánu: – ułamki właściwe (K-P) • obliczyć ułamek z – liczby naturalnej (K)	
--	---	--	---	--

	• zasadę zamiany ułamka dziesiętnego na ułamek zwykły (K)		• zamienić ułamek zwykły na ułamek dziesiętny i odwrotnie (K-P) • zaznaczyć i odczytać ułamki zwykłe i dziesiętne na osi liczbowej (K-R)	
II FIGURY NA PŁASZCZY ŻNIE	• pojęcia: prosta, półprosta, odcinek, (K) • wzajemne położenie: – prostych i odcinków (K), • pojęcia: koło i okrąg (k) • elementy koła i okręgu (K-P) • zależność między długością promienia i średnicy (K) • rodzaje trójkątów (K-P)	• różnicę między prostą i odcinkiem, prostą i półprostą (K) • konieczność stosowania odpowiednich przyrządów do rysowania figur geometrycznych (K) • konieczność stosowania odpowiednich przyrządów do rysowania figur geometrycznych (K)	• narysować za pomocą ekierki i linijki proste i odcinki prostopadłe oraz proste i odcinki równoległe (K) • wskazać poszczególne elementy w okręgu i w kole (K) • kreślić koło i okrąg o danym promieniu lub o danej średnicy (K) • narysować poszczególne rodzaje trójkątów (K) • obliczyć obwód trójkąta (K) • narysować czworokąt, mając informacje o: – bokach (K-R)	

• nazwy boków w trójkącie równoramiennym (K) • nazwy boków w trójkącie prostokątnym (K) • nazwy czworokątów (K) • własności czworokątów (K-P) • definicję przekątnej oraz obwodu wielokąta (K) • zależność między liczbą boków, wierzchołków i kątów w wielokącie (K) • pojęcie kąta (K) • pojęcie wierzchołka i ramion kąta (K)	• pochodzenie nazw poszczególnych rodzajów trójkątów (K) • związki miarowe poszczególnych rodzajów kątów (K-P)	• wskazać na rysunku wielokąt o określonych cechach (K) • obliczyć obwód czworokąta (K-P) • zmierzyć kąt (K) • narysować kąt o określonej mierze (K-P) • rozróżniać i nazywać poszczególne rodzaje kątów (K-R) • obliczyć brakujące miary kątów trójkąta (K-P)	
---	---	---	--

	• podział kątów ze względu na miarę: – prosty, ostry, rozwarty (K), • podział kątów ze względu na położenie: – przyległe, wierzchołkowe (K) • zapis symboliczny kąta i jego miary (K) • sumę miar kątów wewnętrznych trójkąta (K) • sumę miar kątów wewnętrznych czworokąta (K)			
--	---	--	--	--

III LICZBY NA CO DZIEŃ	• jednostki czasu (K) • jednostki długości (K) • jednostki masy (K) • pojęcie skali i planu (K) • funkcje podstawowych klawiszy (K)	• potrzebę stosowania różnorodnych jednostek długości i masy (K) • potrzebę stosowania odpowiedniej skali na mapach i planach (K) • korzyści płynące z umiejętności stosowania kalkulatora do obliczeń (K) • znaczenie podstawowych symboli występujących w instrukcjach i opisach: – diagramów (K) – schematów (K) – innych rysunków (K)	• obliczyć upływ czasu między wydarzeniami (K-P) • porządkować wydarzenia w kolejności chronologicznej (K) • zamienić jednostki czasu (K-R) • wykonać obliczenia dotyczące długości (K-P) • wykonać obliczenia dotyczące masy (K-P) • zamienić jednostki długości i masy (K-P) • obliczyć skalę (K-P) • obliczyć długości odcinków w skali lub w rzeczywistości (K-P) • wykonać obliczenia za pomocą kalkulatora (K-R) • odczytać dane z:	
---------------------------------	---	---	--	--

			– tabeli (K) – diagramu (K) • odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych (K-R) • odczytać dane z wykresu (K-P) • odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych (K-R)	
IV PRĘDKOŚĆ, DROGA, CZAS	• jednostki prędkości (K-P)		• na podstawie podanej prędkości wyznaczać długość drogi przebytej w jednostce czasu (K) • obliczyć drogę, znając stałą prędkość i czas (K-R) • porównać prędkości dwóch ciał, które przebyły jednakowe drogi w różnych czasach (K)	

			• obliczyć prędkość w ruchu jednostajnym, znając drogę i czas (K-P)	
V POLA WIEŁOKĄTÓW	• jednostki miary pola (K) • wzory na obliczanie pola prostokąta i kwadratu (K) • wzory na obliczanie pola równoległoboku i rombu (K) • wzór na obliczanie pola trójkąta (K) • wzór na obliczanie pola trapezu (K)	• pojęcie miary pola jako liczby kwadratów jednostkowych (K) • zależność doboru wzoru na obliczanie pola rombu od danych (K)	• obliczyć pole prostokąta i kwadratu (K) • obliczyć bok prostokąta, znając jego pole i długość drugiego boku (K-P) • obliczyć pole równoległoboku o danej wysokości i podstawie (K) • obliczyć pole rombu o danych przekątnych (K) • obliczyć pole narysowanego równoległoboku (K-P) • obliczyć pole trójkąta o danej wysokości i podstawie (K) • obliczyć pole narysowanego trójkąta (K-R)	

			• obliczyć pole trapezu, mając dane długości podstaw i wysokość (K) • obliczyć pole narysowanego trapezu (K-R)	
VI PROCENT Y	• pojęcie procentu (K) • algorytm zamiany ułamków na procenty (K-P) • pojęcie diagramu (K)	• potrzebę stosowania procentów w życiu codziennym (K) • korzyści płynące z umiejętności stosowania kalkulatora do obliczeń (K) • pojęcie procentu liczby jako jej części (K)	• określić w procentach, jaką część figury zacieniowano (K-P) • zamienić procent na ułamek (K-R) • opisywać w procentach części skończonych zbiorów (K-R) • zamienić ułamek na procent (K-R) • odczytać dane z diagramu (K-R) • odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych (K-R) • przedstawić dane w postaci diagramu słupkowego (K-R)	

			• obliczyć procent liczby naturalnej (K-P)	
VII LICZBY DODATNIE I LICZBY UJEMNE	• pojęcie liczby ujemnej (K) • pojęcie liczb przeciwnych (K) • zasadę dodawania liczb o jednakowych znakach (K) • zasadę dodawania liczb o różnych znakach (K) • zasadę ustalania znaku iloczynu i ilorazu (K)	• rozszerzenie osi liczbowej na liczby ujemne (K) • zasadę dodawania liczb o jednakowych znakach (K) • zasadę dodawania liczb o różnych znakach (K)	• zaznaczyć i odczytać liczbę ujemną na osi liczbowej (K-P) • wymienić kilka liczb większych lub mniejszych od danej (K-P) • porównać liczby wymierne (K-P) • zaznaczyć liczby przeciwne na osi liczbowej (K) • obliczyć sumę i różnicę liczb całkowitych (K-P) • powiększyć lub pomniejszyć liczbę całkowitą o daną liczbę (K-R)	
VIII WYRAŻENIA ALGEBRAICZNE	• zasady tworzenia wyrażeń algebraicznych (K-P)		• zapisać w postaci wyrażenia algebraicznego informacje osadzone w kontekście praktycznym z zadaną niewiadomą (K-R)	

CZNE I RÓWNANI A	• pojęcia: suma, różnica, iloczyn, iloraz, kwadrat nieznanych wielkości liczbowych (K-P) • pojęcie wartości liczbowej wyrażenia algebraicznego (K) • pojęcie równania (K) • pojęcie rozwiązania równania (K) • pojęcie liczby spełniającej równanie (K)		• obliczyć wartość liczbową wyrażenia bez jego przekształcenia (K-R) • zapisać w postaci równania informacje osadzone w kontekście praktycznym z zadaną niewiadomą (K-R) • zapisać zadanie w postaci równania (K-R) • odgadnąć rozwiązanie równania (K-P) • podać rozwiązanie prostego równania (K-R) • sprawdzić, czy liczba spełnia równanie (K-P) • rozwiązać proste równanie przez dopełnienie lub wykonanie działania odwrotnego (K-P) • sprawdzić poprawność rozwiązania równania (K-P)	
---------------------------------------	---	--	--	--

			• sprawdzić poprawność rozwiązania zadania (K-P)	
IX FIGURY PRZESTRZE NNE	• pojęcia: graniastosłup, ostrosłup, walec, stożek, kula (K) • pojęcia charakteryzujące graniastosłup, ostrosłup, walec, stożek, kulę (K) • podstawowe wiadomości na temat – prostopadłościanu (K) – sześcianu (K) • pojęcie siatki bryły (K) • wzór na obliczanie pola powierzchni prostopadłościanu i sześcianu (K)	• sposób obliczania pola powierzchni graniastosłupa prostego jako pole jego siatki (K) • pojęcie miary objętości jako liczby sześcianów jednostkowych (K)	• wskazać graniastosłup, ostrosłup, walec, stożek, kulę wśród innych brył (K) • wskazać na modelach wielkości charakteryzujące bryłę (K) • wskazać w prostopadłościanie ściany i krawędzie prostopadłe lub równoległe do danej (K) • wskazać w prostopadłościanie krawędzie o jednakowej długości (K) • obliczyć sumę krawędzi prostopadłościanu i sześcianu (K) • wskazać na rysunku siatkę sześcianu i prostopadłościanu (K-P) • kreślić siatkę prostopadłościanu i sześcianu (K)	

	• cechy charakteryzujące graniastosłup prosty (K) • nazwy graniastosłupów prostych w zależności od podstawy (K) • pojęcie siatki graniastosłupa prostego (K) • pojęcie objętości figury (K) • jednostki objętości (K) • wzór na obliczanie objętości prostopadłościanu i sześcianu (K) • pojęcie ostrosłupa (K)		• obliczyć pole powierzchni sześcianu (K) • obliczyć pole powierzchni prostopadłościanu (K) • wskazać graniastosłup prosty wśród innych brył (K) • wskazać w graniastosłupie krawędzie o jednakowej długości (K) • wskazać rysunki siatek graniastosłupów prostych (K-P) • kreślić siatkę graniastosłupa prostego (K-R) • obliczyć pole powierzchni graniastosłupa prostego (K-R) • podać objętość bryły na podstawie liczby sześcianów jednostkowych (K)	
--	---	--	--	--

	• nazwy ostrosłupów w zależności od podstawy (K) • cechy budowy ostrosłupa (K) • pojęcie siatki ostrosłupa (K)		• obliczyć objętość sześcianu o danej krawędzi (K) • obliczyć objętość prostopadłościanu o danych krawędziach (K) • obliczyć objętość graniastosłupa prostego, którego dane są: - pole podstawy i wysokość (K) • wskazać ostrosłup wśród innych brył (K) • wskazać siatkę ostrosłupa (K-D)	
--	--	--	---	--

Wymagania na ocenę dostateczną (3)

obejmują wiadomości stosunkowo łatwe do opanowania, przydatne w życiu codziennym, bez których nie jest możliwe kontynuowanie dalszej nauki.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą):

	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ
--	--

Dział programowy	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I LICZBY NATURALNE I UŁAMKI	• zasadę zamiany ułamka zwykłego na ułamek dziesiętny metodą dzielenia licznika przez mianownik (P) • pojęcie rozwinięcia dziesiętnego skończonego i rozwinięcia dziesiętnego nieskończonego okresowego (P)	• zasadę zamiany ułamka zwykłego na ułamek dziesiętny metodą dzielenia licznika przez mianownik (P)	• zaznaczyć i odczytać na osi liczbowej: – ułamek dziesiętny (P-R) • pamięciowo dodawać i odejmować: – ułamki dziesiętne różniące się liczbą cyfr po przecinku (P-R) – wielocyfrowe liczby naturalne (P-R) • mnożyć i dzielić w pamięci ułamki dziesiętne – wykraczające poza tabliczkę mnożenia (P-R) • mnożyć i dzielić w pamięci dwucyfrowe i wielocyfrowe (proste przykłady) liczby naturalne (P-R)	

			• tworzyć wyrażenia arytmetyczne na podstawie treści zadań i obliczać wartości tych wyrażeń (P-R) • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego potęgi (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z potęgami (P-R) • obliczyć ułamek z: – ułamka lub liczby mieszanej (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych (P-R) • porównać ułamek zwykły z ułamkiem dziesiętnym (P-R) • porządkować ułamki (P-R) • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego 4 działania na liczbach wymiernych dodatnich (P-R)	
--	--	--	--	--

			• podać rozwinięcie dziesiętne ułamka zwykłego (P-R) • zapisać w skróconej postaci rozwinięcie dziesiętne ułamka zwykłego (P-R) • określić kolejną cyfrę rozwinięcia dziesiętnego na podstawie jego skróconego zapisu (P-R)	
II FIGURY NA PŁASZCZY ŻNIE	• definicje odcinków prostopadłych i odcinków równoległych (P) • zależność między bokami w trójkącie równoramiennym (P) • zasady konstrukcji trójkąta o danych trzech bokach (P) • warunek zbudowania trójkąta	• różnicę między kołem i okręgiem (P)	• narysować za pomocą ekierki i linijki proste równoległe o danej odległości od siebie (P) • rozwiązać zadania tekstowe związane z wzajemnym położeniem odcinków, prostych i półprostych, (P-R) • rozwiązać zadania tekstowe związane z kołem, okręgiem i innymi figurami (P-R) • narysować trójkąt w skali (P) • obliczyć długość boku trójkąta równobocznego, znając jego obwód (P)	

	– nierówność trójkąta (P) • podział kątów ze względu na miarę: – pełny, półpełny (P) • miary kątów w trójkącie równobocznym (P) • zależność między kątami w trójkącie równoramiennym (P)		• obliczyć długość boku trójkąta, znając obwód i informacje o pozostałych bokach (P-R) • skonstruować trójkąt o danych trzech bokach (P) • sprawdzić, czy z odcinków o danych długościach można zbudować trójkąt (P-R) • sklasyfikować czworokąty (P-R) • narysować czworokąt, mając informacje o: – przekątnych (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z obwodem czworokąta (P-R) • obliczyć brakujące miary kątów przyległych, wierzchołkowych (P) • obliczyć brakujące miary kątów czworokątów (P-R)	
--	---	--	---	--

III LICZBY NA CO DZIEŃ	• zasady dotyczące lat przestępnych (P) • symbol przybliżenia (P)	• konieczność wprowadzenia lat przestępnych (P) • potrzebę zaokrąglania liczb (P) • zasadę sporządzania wykresów (P)	• podać przykładowe lata przestępne (P) • wyrażać w różnych jednostkach ten sam upływ czasu (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z kalendarzem i czasem (P-R) • wyrażać w różnych jednostkach te same masy (P-R) • wyrażać w różnych jednostkach te same długości (P-R) • porządkować wielkości podane w różnych jednostkach (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z jednostkami długości i masy (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane ze skalą (P-R) • zaokrąglić liczbę do danego rzędu (P-R)	
---------------------------------	--	--	--	--

			• sprawdzić, czy kalkulator zachowuje kolejność działań (P) • wykorzystać kalkulator do rozwiązania zadanie tekstowego (P-R) • rozwiązać zadanie, odczytując dane z tabeli i korzystając z kalkulatora (P-R) • zinterpretować odczytane dane (P-R) • zinterpretować odczytane dane (P-R) • przedstawić dane w postaci wykresu (P-R) • porównać informacje odczytane z dwóch wykresów (P-R)	
IV PRĘDKOŚĆ, DROGA, CZAS	• algorytm zamiany jednostek prędkości (P-D)	• potrzebę stosowania różnych jednostek prędkości (P)	• zamieniać jednostki prędkości (P-R) • porównać prędkości wyrażane w różnych jednostkach (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem prędkości (P-R)	

			• obliczyć czas w ruchu jednostajnym, znając drogę i prędkość (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe typu prędkość – droga – czas (P-R)	
V POLA WIEŁOKĄTÓW		• zasadę zamiany jednostek pola (P) • wyprowadzenie wzoru na obliczanie pola równoległoboku (P) • wyprowadzenie wzoru na obliczanie pola trójkąta (P) • wyprowadzenie wzoru na obliczanie pola trapezu (P)	• obliczyć pole kwadratu o danym obwodzie i odwrotnie (P-R) • narysować prostokąt o danym polu (P) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem prostokąta (P-R) • zamienić jednostki pola (P-D) • narysować równoległobok o danym polu (P) • obliczyć długość podstawy równoległoboku, znając jego pole i wysokość opuszczoną na tę podstawę (P-R) • obliczyć wysokość równoległoboku, znając jego pole i długość podstawy, na którą opuszczona jest ta wysokość (P-R)	

			• rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem równoległoboku i rombu (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem trójkąta (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem trapezu (P-R)	
VI PROCENT Y	• zasady zaokrąglania liczb (P) • algorytm obliczania ułamka liczby (P)	• równoważność wyrażania części liczby ułamkiem lub procentem (P) • potrzebę stosowania różnych diagramów (P)	• wyrazić informacje podane za pomocą procentów w ułamkach i odwrotnie (P-R) • porównać dwie liczby, z których jedna jest zapisana w postaci procentu (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z procentami (P-R) • określić, jakim procentem jednej liczby jest druga (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z określeniem, jakim procentem jednej liczby jest druga (P-R)	

			• zaokrąglić ułamek dziesiętny i wyrazić go w procentach (P) • określić, jakim procentem jednej liczby jest druga (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z określeniem, jakim procentem jednej liczby jest druga (P-R) • wykorzystać dane z diagramów do obliczania procentu liczby (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem procentu danej liczby (P-R) • obliczyć liczbę większą o dany procent (P) • obliczyć liczbę mniejszą o dany procent (P) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z podwyżkami i obniżkami o dany procent (P-R)	
--	--	--	--	--

			• obliczyć liczbę na podstawie danego jej procentu (P-R)	
VII LICZBY DODATNE I LICZBY UJEMNE	• pojęcie wartości bezwzględnej (P) • zasadę zastępowania odejmowania dodawaniem liczby przeciwnej (P)	• zasadę zastępowania odejmowania dodawaniem liczby przeciwnej (P)	• porządkować liczby wymierne (P-R) • obliczyć wartość bezwzględną liczby (P-R) • obliczyć sumę i różnicę liczb wymiernych (P-R) • korzystać z przemienności i łączności dodawania (P) • uzupełnić brakujące składniki, odjemną lub odjemnik w działaniu (P-R) • obliczyć kwadrat i sześcian liczb całkowitych (P-R) • ustalić znak iloczynu i ilorazu kilku liczb wymiernych (P) • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego 4 działania na liczbach całkowitych (P-R)	

VIII WYRAŻENIA ALGEBRAICZNE I RÓWNANIA	• zasady krótszego zapisu wyrażeń algebraicznych będących sumą lub różnicą jednomianów (P) • zasady krótszego zapisu wyrażeń algebraicznych będących iloczynem lub ilorazem jednomianu i liczby wymiernej (P)	• potrzebę tworzenia wyrażeń algebraicznych (P)	• stosować oznaczenia literowe nieznanymi wielkościami liczbowymi (P-R) • zbudować wyrażenie algebraiczne na podstawie opisu lub rysunku (P-R) • zapisać krócej wyrażenia algebraiczne będące sumą lub różnicą jednomianów (P-R) • zapisać krócej wyrażenia algebraiczne będące iloczynem lub ilorazem jednomianu i liczby wymiernej (P-R) • obliczyć wartość liczbową wyrażenia po jego przekształceniu (P-R) • doprowadzić równanie do prostszej postaci (P-R) • zapisać zadanie tekstowe za pomocą równania i rozwiązać je (P-R) • wyrazić treść zadania za pomocą równania (P-R)	

			• rozwiązać zadanie tekstowe za pomocą równania (P-R)	
IX FIGURY PRZESTRZE NNE	• wzór na obliczanie pola powierzchni graniastosłupa prostego (P) • zależności pomiędzy jednostkami objętości (P-R) • wzór na obliczanie objętości graniastosłupa prostego (P)	• różnicę między polem powierzchni a objętością (P) • zasadę zamiany jednostek objętości (P) • sposób obliczania pola powierzchni jako pola siatki (P)	• określić rodzaj bryły na podstawie jej rzutu (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe nawiązujące do elementów budowy danej bryły (P-R) • określić liczbę ścian, wierzchołków, krawędzi danego graniastosłupa (P) • wskazać w graniastosłupie ściany i krawędzie prostopadłe lub równoległe (P) • obliczyć objętość graniastosłupa prostego, którego dane są: - elementy podstawy i wysokość (P-R) • zamienić jednostki objętości (P-R) • wyrażać w różnych jednostkach tę samą objętość (P-R)	

			• rozwiązać zadanie tekstowe związane z objętością graniastopu (P-R) • określić liczbę poszczególnych ścian, wierzchołków, krawędzi ostrostopu (P) • obliczyć sumę długości krawędzi ostrostopu (P) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z ostrostopem (P-R)	
--	--	--	--	--

Wymagania na ocenę dobrą (4)

obejmują wiadomości i umiejętności o średnim stopniu trudności, które są przydatne na kolejnych poziomach kształcenia.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą i dostateczną):

	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIE WYMAGAŃ
--	---

Dział programowy	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I LICZBY NATURALNE I UŁAMKI			• obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego działania na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych (R) • szacować wartości wyrażeń arytmetycznych (R) • rozwiązać zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych (R) • zapisać liczbę w postaci potęgi liczby 10 (R) • podnosić do kwadratu i sześciynu: – liczby mieszane (R-D) • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego 4 działania oraz potęgowanie ułamków zwykłych (R)	• obliczyć wartość ułamka piętrowego (R-D) • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego działania na liczbach wymiernych dodatnich (R-W)

			• rozwiązać zadanie tekstowe związane z działaniami na ułamkach zwykłych i dziesiętnych (R) • porównać rozwinięcia dziesiętne liczb zapisanych w skróconej postaci (R-D) • porównać liczby wymierne dodatnie (R-D) • porządkować liczby wymierne dodatnie (R-D)	
II FIGURY NA PŁASZCZY ŻNIE	• wzajemne położenie: – prostej i okręgu (R), – okręgów (R) • podział kątów		• rozwiązać zadanie konstrukcyjne związane z konstrukcją trójkąta o danych bokach (R) • skonstruować kopię czworokąta (R) • obliczyć brakujące miary kątów odpowiadających, naprzemianległych (R) • obliczyć brakujące miary kątów trójkąta lub czworokąta na rysunku z wykorzystaniem miar kątów przyległych, wierzchołkowych, naprzemianległych, odpowiadających oraz własności trójkątów lub czworokątów (R)	• rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z obwodem trójkąta (R-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z obwodem wielokąta (R-W) • skonstruować równoległobok, znając dwa boki i przekątną (R)

	ze względem na miarę: – wypukły, wklęsły (R) • podział kątów ze względem na położenie: – odpowiada jąca, naprzemia nległa (R)			
--	---	--	--	--

III LICZBY NA CO DZIEŃ	• funkcje klawiszy pamięci kalkulatora (R)		• zaokrąglić liczbę zaznaczoną na osi liczbowej (R) • wskazać liczby o podanym zaokrągleniu (R) • zaokrąglić liczbę po zamianie jednostek (R)	• porównać informacje odczytane z dwóch wykresów (R-W)
IV PRĘDKOŚĆ, DROGA, CZAS			• rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem czasu (R)	• rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem prędkości (R-W)
V POLA WIEŁOKĄT ÓW			• obliczyć wysokości trójkąta, znając długość podstawy, na którą opuszczona jest ta wysokość i pole trójkąta (R-D)	• obliczyć pole figury jako sumę lub różnicę pól prostokątów (R-D) • narysować równoległobok o polu równym polu danego czworokąta (R-D) • obliczyć długość przekątnej rombu, znając jego pole i długość drugiej przekątnej (R)

				• podzielić trójkąt na części o równych polach (R-D) • obliczyć pole figury jako sumę lub różnicę pól trójkątów i czworokątów (R-W) • obliczyć pole figury jako sumę lub różnicę pól znanych wielokątów (R-W)
VI PROCENT Y			• rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem liczby na podstawie danego jej procentu (R)	
VII LICZBY DODATNI E I LICZBY UJEMNE			• podać, ile liczb spełnia podany warunek (R) • obliczyć sumę wieloskładnikową (R) • ustalić znak wyrażenia arytmetycznego zawierającego kilka liczb wymiernych (R)	• rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z dodawaniem i odejmowaniem liczb wymiernych (R-W) • obliczyć potęgę liczby wymiernej (R)

VIII WYRAŻENIA ALGEBRAICZNE I RÓWNANIA	• metodę równań równoważnych (R)	• metodę równań równoważnych (R)	• rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem wartości wyrażeń (R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z prostymi przekształceniami algebraicznymi (R) • rozwiązać równanie z przekształcaniem wyrażeń (R-D)	• podać przykład wyrażenia algebraicznego przyjmującego określoną wartość dla danych wartości występujących w nim niewiadomych (R-W) • przyporządkować równanie do podanego zdania (R-D) • uzupełnić równanie tak, aby spełniała je podana liczba (R)
IX FIGURY PRZESTRZENNE	• pojęcie czworoboku foremnego (R)		• rysować rzut równoległy ostrosłupa (R)	• określić cechy bryły powstałej ze sklejenia kilku znanych brył (R-D) • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe nawiązujące do elementów budowy danej bryły (R-W) • rozwiązać zadanie tekstowe dotyczące długości krawędzi

				prostopadłościanu i sześcianu (R-D) • rozwiązać zadanie tekstowe dotyczące pola powierzchni prostopadłościanu złożonego z kilku sześcianów (R-D) • obliczyć pole powierzchni całkowitej ostrosłupa - na podstawie narysowanej siatki (R)
--	--	--	--	---

Wymagania na ocenę bardzo dobrą (5)

obejmują wiadomości i umiejętności złożone, o wyższym stopniu trudności, wykorzystywane do rozwiązywania zadań problemowych.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą):

	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ
--	--

Dział programowy	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I LICZBY NATURALNE I UŁAMKI	warunek konieczny zamiany ułamka zwykłego na ułamek dziesiętny skończony (D)			- tworzyć wyrażenia arytmetyczne na podstawie treści zadań i obliczać wartości tych wyrażeń (D-W) - obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego działania na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych (D-W) - rozwiązać zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych (D-W) - rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych (D-W) - określić ostatnią cyfrę potęgi (D-W) - rozwiązać zadanie tekstowe związane z potęgami (D-W)

				• rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z działaniami na ułamkach zwykłych i dziesiętnych (D-W) • określić rodzaj rozwinięcia dziesiętnego ułamka (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z rozwinięciami dziesiętnymi ułamków zwykłych (D-W)
II FIGURY NA PŁASZCZY ŹNIE				• rozwiązać zadania konstrukcyjne związane z kreśleniem prostych prostokątnych i prostych równoległych (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadania tekstowe związane z kołem, okręgiem i innymi figurami (D-W) • wykorzystać przenoszenie odcinków w zadaniach konstrukcyjnych (D-W) • rozwiązać zadanie konstrukcyjne związane z konstrukcją trójkąta o danych bokach (D-W) • skonstruować trapez równoramienny, znając jego podstawy i ramię (D-W)

				• rozwiązać zadanie związane z zegarem (D-W) • określić miarę kąta przyległego, wierzchołkowego, odpowiadającego, naprzemianległego na podstawie rysunku lub treści zadania (D-W) • obliczyć brakujące miary kątów trójkąta z wykorzystaniem miar kątów przyległych, wierzchołkowych, naprzemianległych, odpowiadających oraz sumy miar kątów wewnętrznych trójkąta (D-W) • obliczyć brakujące miary kątów czworokąta na rysunku z wykorzystaniem miar kątów przyległych, wierzchołkowych, naprzemianległych, odpowiadających oraz własności czworokątów (D-W) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z miarami kątów w trójkątach i czworokątach (D-W)
III LICZBY NA CO DZIEŃ				• rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z kalendarzem i czasem (D-W) • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z jednostkami długości i masy (D-W)

				• rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane ze skalą (D-W) • określić, ile jest liczb o podanym zaokrągleniu spełniających dane warunki (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z przybliżeniami (D-W) • wykonać wielodziałaniowe obliczenia za pomocą kalkulatora (D-W) • wykorzystać kalkulator do rozwiązania zadanie tekstowego (D-W) • odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe, w którym potrzebne informacje należy odczytać z tabeli lub schematu (D-W) • odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych (D-W)
--	--	--	--	---

				• dopasować wykres do opisu sytuacji (D-W) • przedstawić dane w postaci wykresu (D)
IV PRĘDKOŚĆ, DROGA, CZAS				• rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem drogi w ruchu jednostajnym (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem czasu (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe typu prędkość – droga – czas (D-W)
V POLA WIEŁOKĄTÓW				• rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z polem prostokąta (D-W) • rozwiązać niestandardowe • podzielić trapez na części o równych polach (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z polem trapezu (D-W) zadanie tekstowe związane z polem równoległoboku i rombu (D-W)

VI PROCENT Y				• rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z ułamkami i procentami (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z określeniem, jakim procentem jednej liczby jest druga (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z określeniem, jakim procentem jednej liczby jest druga (D-W) • porównać dane z dwóch diagramów i odpowiedzieć na pytania dotyczące znalezionych danych (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem procentu danej liczby (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z podwyżkami i obniżkami o dany procent (D-W)) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem liczby na podstawie danego jej procentu (D-W)
--------------------	--	--	--	--

VII LICZBY DODATNI E I LICZBY UJEMNE				• rozwiązać nietypowe zadanie związane z liczbami dodatnimi i ujemnymi (D-W) • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z mnożeniem i dzieleniem liczb całkowitych (D-W)
VIII WYRAŻENI A ALGEBRAI CZNE I RÓWNANI A				• zbudować wyrażenie algebraiczne (D) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z budowaniem wyrażeń algebraicznych (D-W) • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem wartości wyrażeń algebraicznych (D) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z prostymi przekształceniami algebraicznymi (D-W) • zapisać zadanie w postaci równania (D-W) • wskazać równanie, które nie ma rozwiązania (D) • zapisać zadanie tekstowe za pomocą równania i odgadnąć jego rozwiązanie (D-W)

				• zapisać zadanie tekstowe za pomocą równania i rozwiązać to równanie (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe za pomocą równania (D-W)
IX FIGURY PRZESTRZENNE				• rozwiązać zadanie tekstowe dotyczące budowania sześcianu z różnych siatek (D) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem pól powierzchni graniastosłupów prostych (D-W) • kreślić siatki graniastosłupa prostego powstałego z podziału sześcianu na części (D) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z objętością graniastosłupa prostego (D-W) • obliczyć pole powierzchni całkowitej ostrosłupa - na podstawie opisu (D) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z ostrosłupem (D-W)

Wymagania na ocenę celującą (6). (stosowanie znanych wiadomości i umiejętności w sytuacjach trudnych, nietypowych, złożonych)

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą, bardzo dobrą):

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ			
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMI E:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I LICZBY NATURALNE I UŁAMKI				
II FIGURY NA PŁASZCZY ŻNIE	• konstrukcję prostej prostopadłej do danej, przechodzącej przez dany punkt (W) • konstrukcję prostej równoległej do danej, przechodzącej przez dany punkt (W)			• skonstruować prostą prostopadłą do danej, przechodzącą przez dany punkt (W) • skonstruować prostą równoległą do danej, przechodzącą przez dany punkt (W)

	• konstrukcyjny sposób wyznaczania środka odcinka (W) • pojęcie symetralnej odcinka (W) • definicję sześciokąta foremnego oraz sposób jego kreślenia (W) • pojęcie przybliżenia z niedomiarem oraz przybliżenia z nadmiarem (W)			• wyznaczyć środek narysowanego okręgu (W)
III LICZBY NA CO DZIEŃ	• pojęcie przybliżenia z niedomiarem oraz przybliżenia z nadmiarem (W)			
IV PRĘDKOŚĆ, DROGA, CZAS				
V POLA				

WIELOKĄT ÓW				
VI PROCENT Y				
VII LICZBY DODATNI E I LICZBY UJEMNE				
VIII WYRAŻENI A ALGEBRAI CZNE I RÓWNANI A				

IX FIGURY PRZESTRZE NNE				• rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe dotyczące prostopadłościanu i sześcianu (W)
----------------------------------	--	--	--	--

DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ

Z MATEMATYKI KLASA SZÓSTA

Dysleksja:

U uczniów zwrócić szczególną uwagę na:

- Strona ortograficzna nie wpływa na ocenę ogólną;
- Preferować wypowiedzi ustne;
- Wydłużać czas na redagowanie wypowiedzi pisemnych i rozwiązywanie zadań z zaangażowaniem czytania;
- Unikać sytuacji głośnego czytania na forum klasy.
- Podczas sprawdzianów stosować testy wyboru lub teksty z lukami do uzupełnienia;
- Uczniowie mogą robić błędny zapis przy poprawnym rozumowaniu, mieć kłopoty w różnicowaniu kształtów geometrycznych, w orientacji i wyobraźni przestrzennej.

Dysortografia:

U uczniów zwrócić szczególną uwagę na:

- Strona ortograficzna nie wpływa na ocenę ogólną;
- Preferować wypowiedzi ustne;
- Wydłużać czas na redagowanie wypowiedzi pisemnych;
- Dopuszczać metodę zapisu komputerowego;
- Unikać sytuacji głośnego czytania

Dysgrafia:

U uczniów zwrócić szczególną uwagę na:

- Strona ortograficzna nie wpływa na ocenę ogólną;
- Preferować wypowiedzi ustne;
- Wydłużać czas na redagowanie wypowiedzi pisemnych;
- Dawać możliwość samodzielnej korekty popełnianych błędów np. z wykorzystaniem słownika ortograficznego
- Unikać sytuacji głośnego czytania

Uczniów obowiązują wszystkie wymienione niżej wymagania programowe:

Wymagania na poszczególne oceny z matematyki w klasie VI

Program nauczania: Matematyka z plusem

Liczba godzin nauki w tygodniu: 4

Planowana liczba godzin w ciągu roku: 130

Kategorie celów nauczania:

A – zapamiętanie wiadomości

B – rozumienie wiadomości

C – stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych

D – stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych

Poziomy wymagań edukacyjnych:

K – konieczny – ocena dopuszczająca (2)

P – podstawowy – ocena dostateczna (3)

R – rozszerzający – ocena dobra (4)

D – dopełniający – ocena bardzo dobra (5)

W – wykraczający – ocena celująca (6)

Treści nieobowiązkowe oznaczono szarym paskiem.

Wymagania na ocenę dopuszczającą (2)

obejmują wiadomości i umiejętności umożliwiające uczniowi dalszą naukę, bez których uczeń nie jest w stanie zrozumieć kolejnych zagadnień omawianych podczas lekcji i wykonywać prostych zadań nawiązujących do sytuacji z życia codziennego.

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ			
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:

I LICZBY NATURALNE I UŁAMKI	• nazwy działań (K) • algorytm mnożenia i dzielenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000,... (K) • kolejność wykonywania działań (K) • pojęcie potęgi (K) • algorytmy czterech działań pisemnych (K) • zasadę skracania i rozszerzania ułamków zwykłych (K) • pojęcie ułamka nieskracalnego (K) • pojęcie ułamka jako:	• potrzebę stosowania działań pamięciowych (K) • związek potęgi z iloczynem (K) • potrzebę stosowania działań pisemnych (K) • zasadę skracania i rozszerzania ułamków zwykłych (K) • pojęcie ułamka jako: – ilorazu dwóch liczb naturalnych (K) – części całości (K) • zasadę zamiany ułamka zwykłego na ułamek dziesiętny metodą	• zaznaczyć i odczytać na osi liczbowej: – liczbę naturalną (K-P) • pamięciowo dodawać i odejmować: – ułamki dziesiętne o jednakowej liczbie cyfr po przecinku (K) – dwucyfrowe liczby naturalne (K) • mnożyć i dzielić w pamięci ułamki dziesiętne – w ramach tabliczki mnożenia (K) • obliczyć kwadrat i sześcian: – liczby naturalnej (K) – ułamka dziesiętnego (K-P) • pisemnie wykonać każde z czterech działań na ułamkach dziesiętnych (K-P) • obliczyć kwadrat i sześcian ułamka dziesiętnego (K-P)	
--	---	--	--	--

	– ilorazu dwóch liczb naturalnych (K) – części całości (K) • algorytm zamiany liczby mieszanej na ułamek niewłaściwy i odwrotnie (K) • algorytmy 4 działań na ułamkach zwykłych (K) • zasadę zamiany ułamka zwykłego na ułamek dziesiętny metodą rozszerzania lub skracania ułamka (K) • zasadę zamiany ułamka dziesiętnego na ułamek zwykły (K)	rozszerzania lub skracania ułamka (K)	• zapisać iloczyny w postaci potęgi (K-P) • zaznaczyć i odczytać ułamek na osi liczbowej (K-R) • wyciągać całości z ułamków niewłaściwych oraz zamieniać liczby mieszane na ułamki niewłaściwe (K) • dodawać, odejmować, mnożyć i dzielić ułamki zwykłe (K-P) • podnosić do kwadratu i sześciannu: – ułamki właściwe (K-P) • obliczyć ułamek z – liczby naturalnej (K) • zamienić ułamek zwykły na ułamek dziesiętny i odwrotnie (K-P) • zaznaczyć i odczytać ułamki zwykłe i dziesiętne na osi liczbowej (K-R)	
--	---	---------------------------------------	--	--

II FIGURY NA PŁASZCZY ŻNIE	• pojęcia: prosta, półprosta, odcinek, (K) • wzajemne położenie: – prostych i odcinków (K), • pojęcia: koło i okrąg (k) • elementy koła i okręgu (K-P) • zależność między długością promienia i średnicy (K) • rodzaje trójkątów (K-P) • nazwy boków w trójkącie równoramiennym (K)	• różnicę między prostą i odcinkiem, prostą i półprostą (K) • konieczność stosowania odpowiednich przyrządów do rysowania figur geometrycznych (K) • konieczność stosowania odpowiednich przyrządów do rysowania figur geometrycznych (K) • pochodzenie nazw poszczególnych rodzajów trójkątów (K) • związki miarowe poszczególnych rodzajów kątów (K-P)	• narysować za pomocą ekierki i linijki proste i odcinki prostopadłe oraz proste i odcinki równoległe (K) • wskazać poszczególne elementy w okręgu i w kole (K) • kreślić koło i okrąg o danym promieniu lub o danej średnicy (K) • narysować poszczególne rodzaje trójkątów (K) • obliczyć obwód trójkąta (K) • narysować czworokąt, mając informacje o: – bokach (K-R) • wskazać na rysunku wielokąt o określonych cechach (K) • obliczyć obwód czworokąta (K-P) • zmierzyć kąt (K)	
--	--	--	--	--

• nazwy boków w trójkącie prostokątnym (K) • nazwy czworokątów (K) • własności czworokątów (K-P) • definicję przekątnej oraz obwodu wielokąta (K) • zależność między liczbą boków, wierzchołków i kątów w wielokącie (K) • pojęcie kąta (K) • pojęcie wierzchołka i ramion kąta (K) • podział kątów ze względu na miarę:		• narysować kąt o określonej mierze (K-P) • rozróżniać i nazywać poszczególne rodzaje kątów (K-R) • obliczyć brakujące miary kątów trójkąta (K-P)	
---	--	---	--

	– prosty, ostry, rozwarty (K), • podział kątów ze względu na położenie: – przyległe, wierzchołkowe (K) • zapis symboliczny kąta i jego miary (K) • sumę miar kątów wewnętrznych trójkąta (K) • sumę miar kątów wewnętrznych czworokąta (K)			
III LICZBY NA CO DZIEŃ	• jednostki czasu (K) • jednostki długości (K) • jednostki masy (K)	• potrzebę stosowania różnorodnych jednostek długości i masy (K)	• obliczyć upływ czasu między wydarzeniami (K-P) • porządkować wydarzenia w kolejności chronologicznej (K)	

	• pojęcie skali i planu (K) • funkcje podstawowych klawiszy (K)	• potrzebę stosowania odpowiedniej skali na mapach i planach (K) • korzyści płynące z umiejętności stosowania kalkulatora do obliczeń (K) • znaczenie podstawowych symboli występujących w instrukcjach i opisach: – diagramów (K) – schematów (K) – innych rysunków (K)	• zamienić jednostki czasu (K-R) • wykonać obliczenia dotyczące długości (K-P) • wykonać obliczenia dotyczące masy (K-P) • zamienić jednostki długości i masy (K-P) • obliczyć skalę (K-P) • obliczyć długości odcinków w skali lub w rzeczywistości (K-P) • wykonać obliczenia za pomocą kalkulatora (K-R) • odczytać dane z: – tabeli (K) – diagramu (K)	
--	--	---	---	--

			• odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych (K-R) • odczytać dane z wykresu (K-P) • odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych (K-R)	
IV PRĘDKOŚĆ, DROGA, CZAS	• jednostki prędkości (K-P)		• na podstawie podanej prędkości wyznaczać długość drogi przebytej w jednostce czasu (K) • obliczyć drogę, znając stałą prędkość i czas (K-R) • porównać prędkości dwóch ciał, które przebyły jednakowe drogi w różnych czasach (K) • obliczyć prędkość w ruchu jednostajnym, znając drogę i czas (K-P)	

V POLA WIEŁOKĄTÓW	• jednostki miary pola (K) • wzory na obliczanie pola prostokąta i kwadratu (K) • wzory na obliczanie pola równoległoboku i rombu (K) • wzór na obliczanie pola trójkąta (K) • wzór na obliczanie pola trapezu (K)	• pojęcie miary pola jako liczby kwadratów jednostkowych (K) • zależność doboru wzoru na obliczanie pola rombu od danych (K)	• obliczyć pole prostokąta i kwadratu (K) • obliczyć bok prostokąta, znając jego pole i długość drugiego boku (K-P) • obliczyć pole równoległoboku o danej wysokości i podstawie (K) • obliczyć pole rombu o danych przekątnych (K) • obliczyć pole narysowanego równoległoboku (K-P) • obliczyć pole trójkąta o danej wysokości i podstawie (K) • obliczyć pole narysowanego trójkąta (K-R) • obliczyć pole trapezu, mając dane długości podstaw i wysokość (K)	
--	--	---	---	--

			• obliczyć pole narysowanego trapezu (K-R)	
VI PROCENT Y	• pojęcie procentu (K) • algorytm zamiany ułamków na procenty (K-P) • pojęcie diagramu (K)	• potrzebę stosowania procentów w życiu codziennym (K) • korzyści płynące z umiejętności stosowania kalkulatora do obliczeń (K) • pojęcie procentu liczby jako jej części (K)	• określić w procentach, jaką część figury zacieniowano (K-P) • zamienić procent na ułamek (K-R) • opisywać w procentach części skończonych zbiorów (K-R) • zamienić ułamek na procent (K-R) • odczytać dane z diagramu (K-R) • odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych (K-R) • przedstawić dane w postaci diagramu słupkowego (K-R) • obliczyć procent liczby naturalnej (K-P)	

VII LICZBY DODATNI E I LICZBY UJEMNE	• pojęcie liczby ujemnej (K) • pojęcie liczb przeciwnych (K) • zasadę dodawania liczb o jednakowych znakach (K) • zasadę dodawania liczb o różnych znakach (K) • zasadę ustalania znaku iloczynu i ilorazu (K)	• rozszerzenie osi liczbowej na liczby ujemne (K) • zasadę dodawania liczb o jednakowych znakach (K) • zasadę dodawania liczb o różnych znakach (K)	• zaznaczyć i odczytać liczbę ujemną na osi liczbowej (K-P) • wymienić kilka liczb większych lub mniejszych od danej (K-P) • porównać liczby wymierne (K-P) • zaznaczyć liczby przeciwne na osi liczbowej (K) • obliczyć sumę i różnicę liczb - całkowitych (K-P) • powiększyć lub pomniejszyć liczbę całkowitą o daną liczbę (K-R)	
VIII WYRAŻENIA ALGEBRAICZNE I	• zasady tworzenia wyrażeń algebraicznych (K-P) • pojęcia: suma, różnica, iloczyn, iloraz, kwadrat		• zapisać w postaci wyrażenia algebraicznego informacje osadzone w kontekście praktycznym zadaną niewiadomą (K-R) • obliczyć wartość liczbową wyrażenia bez jego przekształcenia (K-R)	

RÓWNANI A	nieznanych wielkości liczbowych (K-P) • pojęcie wartości liczbowej wyrażenia algebraicznego (K) • pojęcie równania (K) • pojęcie rozwiązania równania (K) • pojęcie liczby spełniającej równanie (K)		• zapisać w postaci równania informacje osadzone w kontekście praktycznym z zadaną niewiadomą (K-R) • zapisać zadanie w postaci równania (K-R) • odgadnąć rozwiązanie równania (K-P) • podać rozwiązanie prostego równania (K-R) • sprawdzić, czy liczba spełnia równanie (K-P) • rozwiązać proste równanie przez dopełnienie lub wykonanie działania odwrotnego (K-P) • sprawdzić poprawność rozwiązania równania (K-P) • sprawdzić poprawność rozwiązania zadania (K-P)	
--------------	---	--	--	--

IX FIGURY PRZESTRZE NNE	• pojęcia: graniastosłup, ostrosłup, walec, stożek, kula (K) • pojęcia charakteryzujące graniastosłup, ostrosłup, walec, stożek, kulę (K) • podstawowe wiadomości na temat – prostopadłościanu (K) – sześcianu (K) • pojęcie siatki bryły (K) • wzór na obliczanie pola powierzchni prostopadłościanu i sześcianu (K) • cechy charakteryzujące graniastosłup prosty (K)	• sposób obliczania pola powierzchni graniastosłupa prostego jako pole jego siatki (K) • pojęcie miary objętości jako liczby sześcianów jednostkowych (K)	• wskazać graniastosłup, ostrosłup, walec, stożek, kulę wśród innych brył (K) • wskazać na modelach wielkości charakteryzujące bryłę (K) • wskazać w prostopadłościanie ściany i krawędzie prostopadłe lub równoległe do danej (K) • wskazać w prostopadłościanie krawędzie o jednakowej długości (K) • obliczyć sumę krawędzi prostopadłościanu i sześcianu (K) • wskazać na rysunku siatkę sześcianu i prostopadłościanu (K-P) • kreślić siatkę prostopadłościanu i sześcianu (K) • obliczyć pole powierzchni sześcianu (K)	
----------------------------------	--	--	--	--

	• nazwy graniastosłupów prostych w zależności od podstawy (K) • pojęcie siatki graniastosłupa prostego (K) • pojęcie objętości figury (K) • jednostki objętości (K) • wzór na obliczanie objętości prostopadłościanu i sześciianu (K) • pojęcie ostrosłupa (K) • nazwy ostrosłupów w zależności od podstawy (K)		• obliczyć pole powierzchni prostopadłościanu (K) • wskazać graniastosłup prosty wśród innych brył (K) • wskazać w graniastosłupie krawędzie o jednakowej długości (K) • wskazać rysunki siatek graniastosłupów prostych (K-P) • kreślić siatkę graniastosłupa prostego (K-R) • obliczyć pole powierzchni graniastosłupa prostego (K-R) • podać objętość bryły na podstawie liczby sześcianów jednostkowych (K) • obliczyć objętość sześciianu o danej krawędzi (K)	
--	---	--	--	--

	• cechy budowy ostrosłupa (K) • pojęcie siatki ostrosłupa (K)		• obliczyć objętość prostopadłościanu o danych krawędziach (K) • obliczyć objętość graniastosłupa prostego, którego dane są: - pole podstawy i wysokość (K) • wskazać ostrosłup wśród innych brył (K) • wskazać siatkę ostrosłupa (K-D)	
--	--	--	---	--

Wymagania na ocenę dostateczną (3)

obejmują wiadomości stosunkowo łatwe do opanowania, przydatne w życiu codziennym, bez których nie jest możliwe kontynuowanie dalszej nauki.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą):

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ			
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:

I LICZBY NATURALNE I UŁAMKI	• zasadę zamiany ułamka zwykłego na ułamek dziesiętny metodą dzielenia licznika przez mianownik (P) • pojęcie rozwinięcia dziesiętnego skończonego i rozwinięcia dziesiętnego nieskończonego okresowego (P)	• zasadę zamiany ułamka zwykłego na ułamek dziesiętny metodą dzielenia licznika przez mianownik (P)	• zaznaczyć i odczytać na osi liczbowej: – ułamek dziesiętny (P-R) • pamięciowo dodawać i odejmować: – ułamki dziesiętne różniące się liczbą cyfr po przecinku (P-R) – wielocyfrowe liczby naturalne (P-R) • mnożyć i dzielić w pamięci ułamki dziesiętne – wykraczające poza tabliczkę mnożenia (P-R) • mnożyć i dzielić w pamięci dwucyfrowe i wielocyfrowe (proste przykłady) liczby naturalne (P-R) • tworzyć wyrażenia arytmetyczne na podstawie treści zadań i obliczać wartości tych wyrażeń (P-R) • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego potęgi (P-R)	
--	--	---	---	--

			• rozwiązać zadanie tekstowe związane z potęgami (P-R) • obliczyć ułamek z: – ułamka lub liczby mieszanej (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych (P-R) • porównać ułamek zwykły z ułamkiem dziesiętnym (P-R) • porządkować ułamki (P-R) • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego 4 działania na liczbach wymiernych dodatnich (P-R) • podać rozwinięcie dziesiętne ułamka zwykłego (P-R) • zapisać w skróconej postaci rozwinięcie dziesiętne ułamka zwykłego (P-R)	
--	--	--	---	--

			• określić kolejną cyfrę rozwinięcia dziesiętnego na podstawie jego skróconego zapisu (P-R)	
II FIGURY NA PŁASZCZY ŻNIE	• definicje odcinków prostopadłych i odcinków równoległych (P) • zależność między bokami w trójkącie równoramiennym (P) • zasady konstrukcji trójkąta o danych trzech bokach (P) • warunek zbudowania trójkąta – nierówność trójkąta (P) • podział kątów ze względu na miarę:	• różnicę między kołem i okręgiem (P)	• narysować za pomocą ekierki i linijki proste równoległe o danej odległości od siebie (P) • rozwiązać zadania tekstowe związane z wzajemnym położeniem odcinków, prostych i półprostych, (P-R) • rozwiązać zadania tekstowe związane z kołem, okręgiem i innymi figurami (P-R) • narysować trójkąt w skali (P) • obliczyć długość boku trójkąta równobocznego, znając jego obwód (P) • obliczyć długość boku trójkąta, znając obwód i informacje o pozostałych bokach (P-R) • skonstruować trójkąt o danych trzech bokach (P)	

	– pełny, półpełny (P) • miary kątów w trójkącie równobocznym (P) • zależność między kątami w trójkącie równoramiennym (P)		• sprawdzić, czy z odcinków o danych długościach można zbudować trójkąt (P-R) • sklasyfikować czworokąty (P-R) • narysować czworokąt, mając informacje o: – przekątnych (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z obwodem czworokąta (P-R) • obliczyć brakujące miary kątów przyległych, wierzchołkowych (P) • obliczyć brakujące miary kątów czworokątów (P-R)	
III LICZBY NA CO DZIEŃ	• zasady dotyczące lat przestępnych (P) • symbol przybliżenia (P)	• konieczność wprowadzenia lat przestępnych (P) • potrzebę zaokrąglania liczb (P)	• podać przykładowe lata przestępne (P) • wyrażać w różnych jednostkach ten sam upływ czasu (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z kalendarzem i czasem (P-R)	

		• zasadę sporządzania wykresów (P)	• wyrażać w różnych jednostkach te same masy (P-R) • wyrażać w różnych jednostkach te same długości (P-R) • porządkować wielkości podane w różnych jednostkach (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z jednostkami długości i masy (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane ze skalą (P-R) • zaokrąglić liczbę do danego rzędu (P-R) • sprawdzić, czy kalkulator zachowuje kolejność działań (P) • wykorzystać kalkulator do rozwiązania zadanie tekstowego (P-R) • rozwiązać zadanie, odczytując dane z tabeli i korzystając z kalkulatora (P-R)	
--	--	--	--	--

			• zinterpretować odczytane dane (P-R) • zinterpretować odczytane dane (P-R) • przedstawić dane w postaci wykresu (P-R) • porównać informacje odczytane z dwóch wykresów (P-R)	
IV PRĘDKOŚĆ, DROGA, CZAS	• algorytm zamiany jednostek prędkości (P-D)	• potrzebę stosowania różnych jednostek prędkości (P)	• zamieniać jednostki prędkości (P-R) • porównać prędkości wyrażane w różnych jednostkach (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem prędkości (P-R) • obliczyć czas w ruchu jednostajnym, znając drogę i prędkość (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe typu prędkość – droga – czas (P-R)	
V		• zasadę zamiany jednostek pola (P)	• obliczyć pole kwadratu o danym obwodzie i odwrotnie (P-R)	

POLA WIELOKĄT ÓW		• wyprowadzenie wzoru na obliczanie pola równoległoboku (P) • wyprowadzenie wzoru na obliczanie pola trójkąta (P) • wyprowadzenie wzoru na obliczanie pola trapezu (P)	• narysować prostokąt o danym polu (P) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem prostokąta (P-R) • zamienić jednostki pola (P-D) • narysować równoległobok o danym polu (P) • obliczyć długość podstawy równoległoboku, znając jego pole i wysokość opuszczoną na tę podstawę (P-R) • obliczyć wysokość równoległoboku, znając jego pole i długość podstawy, na którą opuszczona jest ta wysokość (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem równoległoboku i rombu (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem trójkąta (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem trapezu (P-R)	
---------------------------------	--	--	--	--

VI PROCENT Y	• zasady zaokrąglania liczb (P) • algorytm obliczania ułamka liczby (P)	• równoważność wyrażania części liczby ułamkiem lub procentem (P) • potrzebę stosowania różnych diagramów (P)	• wyrazić informacje podane za pomocą procentów w ułamkach i odwrotnie (P-R) • porównać dwie liczby, z których jedna jest zapisana w postaci procentu (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z procentami (P-R) • określić, jakim procentem jednej liczby jest druga (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z określeniem, jakim procentem jednej liczby jest druga (P-R) • zaokrąglić ułamek dziesiętny i wyrazić go w procentach (P) • określić, jakim procentem jednej liczby jest druga (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z określeniem, jakim procentem jednej liczby jest druga (P-R)	
--------------------	--	--	--	--

			• wykorzystać dane z diagramów do obliczania procentu liczby (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem procentu danej liczby (P-R) • obliczyć liczbę większą o dany procent (P) • obliczyć liczbę mniejszą o dany procent (P) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z podwyżkami i obniżkami o dany procent (P-R) • obliczyć liczbę na podstawie danego jej procentu (P-R)	
VII LICZBY DODATNI E I LICZBY UJEMNE	• pojęcie wartości bezwzględnej (P) • zasadę zastępowania odejmowania dodawaniem liczby przeciwnej (P)	• zasadę zastępowania odejmowania dodawaniem liczby przeciwnej (P)	• porządkować liczby wymierne (P-R) • obliczyć wartość bezwzględną liczby (P-R) • obliczyć sumę i różnicę liczb - wymiernych (P-R)	

			• korzystać z przemienności i łączności dodawania (P) • uzupełnić brakujące składniki, odjemną lub odjemnik w działaniu (P-R) • obliczyć kwadrat i sześcian liczb całkowitych (P-R) • ustalić znak iloczynu i ilorazu kilku liczb wymiernych (P) • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego 4 działania na liczbach całkowitych (P-R)	
VIII WYRAŻENI A ALGEBRAI CZNE I RÓWNANI A	• zasady krótszego zapisu wyrażeń algebraicznych będących sumą lub różnicą jednomianów (P)	• potrzebę tworzenia wyrażeń algebraicznych (P)	• stosować oznaczenia literowe nieznanymi wielkośćmi liczbowymi (P-R) • zbudować wyrażenie algebraiczne na podstawie opisu lub rysunku (P-R) • zapisać krócej wyrażenia algebraiczne będące sumą lub różnicą jednomianów (P-R)	

	• zasady krótszego zapisu wyrażeń algebraicznych będących iloczynem lub ilorazem jednomianu i liczby wymiernej (P)		• zapisać krócej wyrażenia algebraiczne będące iloczynem lub ilorazem jednomianu i liczby wymiernej (P-R) • obliczyć wartość liczbową wyrażenia po jego przekształceniu (P-R) • doprowadzić równanie do prostszej postaci (P-R) • zapisać zadanie tekstowe za pomocą równania i rozwiązać je (P-R) • wyrazić treść zadania za pomocą równania (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe za pomocą równania (P-R)	
IX FIGURY PRZESTRZENNE	• wzór na obliczanie pola powierzchni graniastosłupa prostego (P)	• różnicę między polem powierzchni a objętością (P)	• określić rodzaj bryły na podstawie jej rzutu (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe nawiązujące do elementów budowy danej bryły (P-R)	

	• zależności pomiędzy jednostkami objętości (P-R) • wzór na obliczanie objętości graniastopu prostego (P)	• zasadę zamiany jednostek objętości (P) • sposób obliczania pola powierzchni jako pola siatki (P)	• określić liczbę ścian, wierzchołków, krawędzi danego graniastopu (P) • wskazać w graniastopie ściany i krawędzie prostopadłe lub równoległe (P) • obliczyć objętość graniastopu prostego, którego dane są: - elementy podstawy i wysokość (P-R) • zamienić jednostki objętości (P-R) • wyrażać w różnych jednostkach tę samą objętość (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z objętością graniastopu (P-R) • określić liczbę poszczególnych ścian, wierzchołków, krawędzi ostrostopu (P) • obliczyć sumę długości krawędzi ostrostopu (P)	
--	--	---	---	--

			• rozwiązać zadanie tekstowe związane z ostrosłupem (P-R)	
--	--	--	---	--

Wymagania na ocenę dobrą (4)

obejmują wiadomości i umiejętności o średnim stopniu trudności, które są przydatne na kolejnych poziomach kształcenia.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą i dostateczną):

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ			
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I LICZBY NATURALNE I UŁAMKI			• obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego działania na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych (R) • szacować wartości wyrażeń arytmetycznych (R)	• obliczyć wartość ułamka piętrowego (R-D) • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego

			• rozwiązać zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych (R) • zapisać liczbę w postaci potęgi liczby 10 (R) • podnosić do kwadratu i sześćcianu: – liczby mieszane (R-D) • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego 4 działania oraz potęgowanie ułamków zwykłych (R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z działaniami na ułamkach zwykłych i dziesiętnych (R) • porównać rozwinięcia dziesiętne liczb zapisanych w skróconej postaci (R-D) • porównać liczby wymierne dodatnie (R-D) • porządkować liczby wymierne dodatnie (R-D)	działania na liczbach wymiernych dodatnich (R-W)
--	--	--	---	---

II FIGURY NA PŁASZCZY ŻNIE	• wzajemne położenie: – prostej i okręgu (R), – okręgów (R) • podział kątów - ze względu na miarę: – wypukły, wklęsły (R)		• rozwiązać zadanie konstrukcyjne związane z konstrukcją trójkąta o danych bokach (R) • skonstruować kopię czworokąta (R) • obliczyć brakujące miary kątów odpowiadających, naprzemianległych (R) • obliczyć brakujące miary kątów trójkąta lub czworokąta na rysunku z wykorzystaniem miar kątów przyległych, wierzchołkowych, naprzemianległych, odpowiadających oraz własności trójkątów lub czworokątów (R)	• rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obwodem trójkąta (R-W) • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obwodem wielokąta (R-W) • skonstruować równoległobok, znając dwa boki i przekątną (R)
--	--	--	--	--

	• podział kątów ze względu na położenie: – – - odpowiadające, naprzemiennie (R)			
III LICZBY NA CO DZIEŃ	• funkcje klawiszy pamięci kalkulatora (R)		• zaokrąglić liczbę zaznaczoną na osi liczbowej (R) • wskazać liczby o podanym zaokrągleniu (R) • zaokrąglić liczbę po zamianie jednostek (R)	• porównać informacje odczytane z dwóch wykresów (R-W)
IV PRĘDKOŚĆ, DROGA, CZAS			• rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem czasu (R)	• rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem prędkości (R-W)

V POLA WIELOKĄTÓW			• obliczyć wysokości trójkąta, znając długość podstawy, na którą opuszczona jest ta wysokość i pole trójkąta (R-D)	• obliczyć pole figury jako sumę lub różnicę pól prostokątów (R-D) • narysować równoległobok o polu równym polu danego czworokąta (R-D) • obliczyć długość przekątnej rombu, znając jego pole i długość drugiej przekątnej (R) • podzielić trójkąt na części o równych polach (R-D) • obliczyć pole figury jako sumę lub różnicę pól trójkątów i czworokątów (R-W) • obliczyć pole figury jako sumę lub różnicę pól znanych wielokątów (R-W)
--	--	--	--	---

VI PROCENT Y			• rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem liczby na podstawie danego jej procentu (R)	
VII LICZBY DODATNI E I LICZBY UJEMNE			• podać, ile liczb spełnia podany warunek (R) • obliczyć sumę wieloskładnikową (R) • ustalić znak wyrażenia arytmetycznego zawierającego kilka liczb wymiernych (R)	• rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z dodawaniem i odejmowaniem liczb wymiernych (R-W) • obliczyć potęgę liczby wymiernej (R)
VIII WYRAŻENI A ALGEBRAI CZNE I RÓWNANI A	• metodę równań równoważnych (R)	• metodę równań równoważnych (R)	• rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem wartości wyrażeń (R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z prostymi przekształceniami algebraicznymi (R) • rozwiązać równanie z przekształcaniem wyrażeń (R-D)	• podać przykład wyrażenia algebraicznego przyjmującego określoną wartość dla danych wartości występujących w nim niewiadomych (R-W) • przyporządkować równanie do podanego zdania (R-D) • uzupełnić równanie tak, aby spełniała je podana liczba (R)

IX FIGURY PRZESTRZE NNE	• pojęcie czwororości anu foremnego (R)		• rysować rzut równoległy ostrosłupa (R)	• określić cechy bryły powstałej ze sklejenia kilku znanych brył (R-D) • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe nawiązujące do elementów budowy danej bryły (R-W) • rozwiązać zadanie tekstowe dotyczące długości krawędzi prostopadłościanu i sześciianu (R-D) • rozwiązać zadanie tekstowe dotyczące pola powierzchni prostopadłościanu złożonego z kilku sześciianów (R-D) • obliczyć pole powierzchni całkowitej ostrosłupa - na podstawie narysowanej siatki (R)
----------------------------------	---	--	--	--

Wymagania na ocenę bardzo dobrą (5)

obejmują wiadomości i umiejętności złożone, o wyższym stopniu trudności, wykorzystywane do rozwiązywania zadań problemowych.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą):

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ			
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I LICZBY NATURALNE I UŁAMKI	warunek konieczny zamiany ułamka zwykłego na ułamek dziesiętny skończony (D)			- tworzyć wyrażenia arytmetyczne na podstawie treści zadań i obliczać wartości tych wyrażeń (D-W) - obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego działania na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych (D-W) - rozwiązać zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych (D-W)

				• rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych (D-W) • określić ostatnią cyfrę potęgi (D-W) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z potęgami (D-W) • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych (D-W) • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z działaniami na ułamkach zwykłych i dziesiętnych (D-W) • określić rodzaj rozwinięcia dziesiętnego ułamka (D-W) • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z rozwinięciami dziesiętnymi ułamków zwykłych (D-W)
II FIGURY NA				• rozwiązać zadania konstrukcyjne związane z kreśleniem prostych prostopadłych i prostych równoległych (D-W) • rozwiązać nietypowe zadania tekstowe związane z kołem, okręgiem i innymi figurami (D-W)

PŁASZCZY ŻNIE				• wykorzystać przenoszenie odcinków w zadaniach konstrukcyjnych (D-W) • rozwiązać zadanie konstrukcyjne związane z konstrukcją trójkąta o danych bokach (D-W) • skonstruować trapez równoramienny, znając jego podstawy i ramię (D-W) • rozwiązać zadanie związane z zegarem (D-W) • określić miarę kąta przyległego, wierzchołkowego, odpowiadającego, naprzemianległego na podstawie rysunku lub treści zadania (D-W) • obliczyć brakujące miary kątów trójkąta z wykorzystaniem miar kątów przyległych, wierzchołkowych, naprzemianległych, odpowiadających oraz sumy miar kątów wewnętrznych trójkąta (D-W) • obliczyć brakujące miary kątów czworokąta na rysunku z wykorzystaniem miar kątów przyległych, wierzchołkowych, naprzemianległych, odpowiadających oraz własności czworokątów (D-W)
--------------------------	--	--	--	--

				• rozwiązać zadanie tekstowe związane z miarami kątów w trójkątach i czworokątach (D-W)
III LICZBY NA CO DZIEŃ				• rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z kalendarzem i czasem (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z jednostkami długości i masy (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane ze skalą (D-W) • określić, ile jest liczb o podanym zaokrągleniu spełniających dane warunki (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z przybliżeniami (D-W) • wykonać wielodziałaniowe obliczenia za pomocą kalkulatora (D-W) • wykorzystać kalkulator do rozwiązania zadanie tekstowego (D-W)

				• odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe, w którym potrzebne informacje należy odczytać z tabeli lub schematu (D-W) • odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych (D-W) • dopasować wykres do opisu sytuacji (D-W) • przedstawić dane w postaci wykresu (D)
IV PRĘDKOŚĆ, DROGA, CZAS				• rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem drogi w ruchu jednostajnym (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem czasu (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe typu prędkość – droga – czas (D-W)
V POLA				• rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z polem prostokąta (D-W)

WIELOKĄT ÓW				• rozwiązać niestandardowe • podzielić trapez na części o równych polach (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z polem trapezu (D-W) zadanie tekstowe związane z polem równoległoboku i rombu (D-W)
VI PROCENT Y				• rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z ułamkami i procentami (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z określeniem, jakim procentem jednej liczby jest druga (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z określeniem, jakim procentem jednej liczby jest druga (D-W) • porównać dane z dwóch diagramów i odpowiedzieć na pytania dotyczące znalezionych danych (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem procentu danej liczby (D-W)

				• rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z podwyżkami i obniżkami o dany procent (D-W)) • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem liczby na podstawie danego jej procentu (D-W)
VII LICZBY DODATNIE I LICZBY UJEMNE				• rozwiązać nietypowe zadanie związane z liczbami dodatnimi i ujemnymi (D-W) • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z mnożeniem i dzieleniem liczb całkowitych (D-W)
VIII WYRAŻENIA ALGEBRAICZNE I RÓWNANIA				• zbudować wyrażenie algebraiczne (D) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z budowaniem wyrażeń algebraicznych (D-W) • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem wartości wyrażeń algebraicznych (D) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z prostymi przekształceniami algebraicznymi (D-W) • zapisać zadanie w postaci równania (D-W)

				• wskazać równanie, które nie ma rozwiązania (D) • zapisać zadanie tekstowe za pomocą równania i odgadnąć jego rozwiązanie (D-W) • zapisać zadanie tekstowe za pomocą równania i rozwiązać to równanie (D-W) • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe za pomocą równania (D-W)
IX FIGURY PRZESTRZENNE				• rozwiązać zadanie tekstowe dotyczące budowania sześcianu z różnych siatek (D) • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem pól powierzchni graniastosłupów prostych (D-W) • kreślić siatki graniastosłupa prostego powstałego z podziału sześcianu na części (D) • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z objętością graniastosłupa prostego (D-W) • obliczyć pole powierzchni całkowitej ostrosłupa

				- na podstawie opisu (D) • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z ostrosłupem (D-W)
--	--	--	--	---

Wymagania na ocenę celującą (6). (stosowanie znanych wiadomości i umiejętności w sytuacjach trudnych, nietypowych, złożonych)

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą, bardzo dobrą):

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ			
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMI E:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I LICZBY NATURALNE I UŁAMKI				

II FIGURY NA PŁASZCZY ŻNIE	• konstrukcję prostej prostopadłej do danej, przechodzącej przez dany punkt (W) • konstrukcję prostej równoległej do danej, przechodzącej przez dany punkt (W) • konstrukcyjny sposób wyznaczania środka odcinka (W) • pojęcie symetralnej odcinka (W) • definicję sześciokąta foremnego oraz sposób jego kreślenia (W) • pojęcie przybliżenia z niedomiarem oraz przybliżenia z nadmiarem (W)			• skonstruować prostą prostopadłą do danej, przechodzącą przez dany punkt (W) • skonstruować prostą równoległą do danej, przechodzącą przez dany punkt (W) • wyznaczyć środek narysowanego okręgu (W)
III LICZBY NA CO DZIEŃ	• pojęcie przybliżenia z niedomiarem oraz przybliżenia z nadmiarem (W)			

IV PRĘDKOŚĆ, DROGA, CZAS				
V POLA WIEŁOKĄT ÓW				
VI PROCENT Y				
VII LICZBY DODATNI E I LICZBY UJEMNE				
VIII WYRAŻENI A ALGEBRAI				

CZNE I RÓWNANI A				
IX FIGURY PRZESTRZE NNE				• rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe dotyczące prostopadłościanu i sześcianu (W)

DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ

Z MATEMATYKI KLASA SZÓSTA

Niepełnosprawność: Słabosłyszące

Wymagania na poszczególne oceny z matematyki w klasie VI

Program nauczania: Matematyka z plusem

Liczba godzin nauki w tygodniu: 4

Planowana liczba godzin w ciągu roku: 130

Kategorie celów nauczania:

A – zapamiętanie wiadomości

B – rozumienie wiadomości

C – stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych

D – stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych

Poziomy wymagań edukacyjnych:

K – konieczny – ocena dopuszczająca (2)

P – podstawowy – ocena dostateczna (3)

R – rozszerzający – ocena dobra (4)

D – dopełniający – ocena bardzo dobra (5)

W – wykraczający – ocena celująca (6)

Treści nieobowiązkowe oznaczono szarym paskiem.

Wymagania na ocenę dopuszczającą (2)

obejmują wiadomości i umiejętności umożliwiające uczniowi dalszą naukę, bez których uczeń nie jest w stanie zrozumieć kolejnych zagadnień omawianych podczas lekcji i wykonywać prostych zadań nawiązujących do sytuacji z życia codziennego.

	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ
--	--

Dział programowy	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I LICZBY NATURALNE I UŁAMKI	• nazwy działań (K) • algorytm mnożenia i dzielenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000,... (K) • kolejność wykonywania działań (K) • pojęcie potęgi (K) • algorytmy czterech działań pisemnych (K) • zasadę skracania i rozszerzania ułamków zwykłych (K)	• potrzebę stosowania działań pamięciowych (K) • związek potęgi z iloczynem (K) • potrzebę stosowania działań pisemnych (K) • zasadę skracania i rozszerzania ułamków zwykłych (K) • pojęcie ułamka jako: – ilorazu dwóch liczb naturalnych (K)	• zaznaczyć i odczytać na osi liczbowej: – liczbę naturalną (K-P) • pamięciowo dodawać i odejmować: – ułamki dziesiętne o jednakowej liczbie cyfr po przecinku (K) – dwucyfrowe liczby naturalne (K) • mnożyć i dzielić w pamięci ułamki dziesiętne – w ramach tabliczki mnożenia (K) • obliczyć kwadrat i sześcián: – liczby naturalnej (K) – ułamka dziesiętnego (K-P)	

	• pojęcie ułamka nieskracalnego (K) • pojęcie ułamka jako: – ilorazu dwóch liczb naturalnych (K) – części całości (K) • algorytm zamiany liczby mieszanej na ułamek niewłaściwy i odwrotnie (K) • algorytmy 4 działań na ułamkach zwykłych (K) • zasadę zamiany ułamka zwykłego na ułamek dziesiętny metodą rozszerzania lub skracania ułamka (K)	– części całości (K) • zasadę zamiany ułamka zwykłego na ułamek dziesiętny metodą rozszerzania lub skracania ułamka (K)	• pisemnie wykonać każde z czterech działań na ułamkach dziesiętnych (K-P) • obliczyć kwadrat i sześcián ułamka dziesiętnego (K-P) • zapisać iloczyny w postaci potęgi (K-P) • zaznaczyć i odczytać ułamek na osi liczbowej (K-R) • wyciągać całości z ułamków niewłaściwych oraz zamieniać liczby mieszane na ułamki niewłaściwe (K) • dodawać, odejmować, mnożyć i dzielić ułamki zwykłe (K-P) • podnosić do kwadratu i sześciánu: – ułamki właściwe (K-P) • obliczyć ułamek z – liczby naturalnej (K)	
--	---	--	---	--

	• zasadę zamiany ułamka dziesiętnego na ułamek zwykły (K)		• zamienić ułamek zwykły na ułamek dziesiętny i odwrotnie (K-P) • zaznaczyć i odczytać ułamki zwykłe i dziesiętne na osi liczbowej (K-R)	
II FIGURY NA PŁASZCZY ŻNIE	• pojęcia: prosta, półprosta, odcinek, (K) • wzajemne położenie: – prostych i odcinków (K), • pojęcia: koło i okrąg (k) • elementy koła i okręgu (K-P) • zależność między długością promienia i średnicy (K) • rodzaje trójkątów (K-P)	• różnicę między prostą i odcinkiem, prostą i półprostą (K) • konieczność stosowania odpowiednich przyrządów do rysowania figur geometrycznych (K) • konieczność stosowania odpowiednich przyrządów do rysowania figur geometrycznych (K)	• narysować za pomocą ekierki i linijki proste i odcinki prostokątne oraz proste i odcinki równoległe (K) • wskazać poszczególne elementy w okręgu i w kole (K) • kreślić koło i okrąg o danym promieniu lub o danej średnicy (K) • narysować poszczególne rodzaje trójkątów (K) • obliczyć obwód trójkąta (K) • narysować czworokąt, mając informacje o: – bokach (K-R)	

• nazwy boków w trójkącie równoramiennym (K) • nazwy boków w trójkącie prostokątnym (K) • nazwy czworokątów (K) • własności czworokątów (K-P) • definicję przekątnej oraz obwodu wielokąta (K) • zależność między liczbą boków, wierzchołków i kątów w wielokącie (K) • pojęcie kąta (K) • pojęcie wierzchołka i ramion kąta (K)	• pochodzenie nazw poszczególnych rodzajów trójkątów (K) • związki miarowe poszczególnych rodzajów kątów (K-P)	• wskazać na rysunku wielokąt o określonych cechach (K) • obliczyć obwód czworokąta (K-P) • zmierzyć kąt (K) • narysować kąt o określonej mierze (K-P) • rozróżniać i nazywać poszczególne rodzaje kątów (K-R) • obliczyć brakujące miary kątów trójkąta (K-P)	
---	---	---	--

	• podział kątów ze względu na miarę: – prosty, ostry, rozwarty (K), • podział kątów ze względu na położenie: – przyległe, wierzchołkowe (K) • zapis symboliczny kąta i jego miary (K) • sumę miar kątów wewnętrznych trójkąta (K) • sumę miar kątów wewnętrznych czworokąta (K)			
--	---	--	--	--

III LICZBY NA CO DZIEŃ	• jednostki czasu (K) • jednostki długości (K) • jednostki masy (K) • pojęcie skali i planu (K) • funkcje podstawowych klawiszy (K)	• potrzebę stosowania różnorodnych jednostek długości i masy (K) • potrzebę stosowania odpowiedniej skali na mapach i planach (K) • korzyści płynące z umiejętności stosowania kalkulatora do obliczeń (K) • znaczenie podstawowych symboli występujących w instrukcjach i opisach: – diagramów (K) – schematów (K) – innych rysunków (K)	• obliczyć upływ czasu między wydarzeniami (K-P) • porządkować wydarzenia w kolejności chronologicznej (K) • zamienić jednostki czasu (K-R) • wykonać obliczenia dotyczące długości (K-P) • wykonać obliczenia dotyczące masy (K-P) • zamienić jednostki długości i masy (K-P) • obliczyć skalę (K-P) • obliczyć długości odcinków w skali lub w rzeczywistości (K-P) • wykonać obliczenia za pomocą kalkulatora (K-R) • odczytać dane z:	
---------------------------------	---	---	--	--

			– tabeli (K) – diagramu (K) • odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych (K-R) • odczytać dane z wykresu (K-P) • odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych (K-R)	
IV PRĘDKOŚĆ, DROGA, CZAS	• jednostki prędkości (K-P)		• na podstawie podanej prędkości wyznaczać długość drogi przebytej w jednostce czasu (K) • obliczyć drogę, znając stałą prędkość i czas (K-R) • porównać prędkości dwóch ciał, które przebyły jednakowe drogi w różnych czasach (K)	

			• obliczyć prędkość w ruchu jednostajnym, znając drogę i czas (K-P)	
V POLA WIEŁOKĄTÓW	• jednostki miary pola (K) • wzory na obliczanie pola prostokąta i kwadratu (K) • wzory na obliczanie pola równoległoboku i rombu (K) • wzór na obliczanie pola trójkąta (K) • wzór na obliczanie pola trapezu (K)	• pojęcie miary pola jako liczby kwadratów jednostkowych (K) • zależność doboru wzoru na obliczanie pola rombu od danych (K)	• obliczyć pole prostokąta i kwadratu (K) • obliczyć bok prostokąta, znając jego pole i długość drugiego boku (K-P) • obliczyć pole równoległoboku o danej wysokości i podstawie (K) • obliczyć pole rombu o danych przekątnych (K) • obliczyć pole narysowanego równoległoboku (K-P) • obliczyć pole trójkąta o danej wysokości i podstawie (K) • obliczyć pole narysowanego trójkąta (K-R)	

			• obliczyć pole trapezu, mając dane długości podstaw i wysokość (K) • obliczyć pole narysowanego trapezu (K-R)	
VI PROCENT Y	• pojęcie procentu (K) • algorytm zamiany ułamków na procenty (K-P) • pojęcie diagramu (K)	• potrzebę stosowania procentów w życiu codziennym (K) • korzyści płynące z umiejętności stosowania kalkulatora do obliczeń (K) • pojęcie procentu liczby jako jej części (K)	• określić w procentach, jaką część figury zacieniowano (K-P) • zamienić procent na ułamek (K-R) • opisywać w procentach części skończonych zbiorów (K-R) • zamienić ułamek na procent (K-R) • odczytać dane z diagramu (K-R) • odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych (K-R) • przedstawić dane w postaci diagramu słupkowego (K-R)	

			• obliczyć procent liczby naturalnej (K-P)	
VII LICZBY DODATNIE I LICZBY UJEMNE	• pojęcie liczby ujemnej (K) • pojęcie liczb przeciwnych (K) • zasadę dodawania liczb o jednakowych znakach (K) • zasadę dodawania liczb o różnych znakach (K) • zasadę ustalania znaku iloczynu i ilorazu (K)	• rozszerzenie osi liczbowej na liczby ujemne (K) • zasadę dodawania liczb o jednakowych znakach (K) • zasadę dodawania liczb o różnych znakach (K)	• zaznaczyć i odczytać liczbę ujemną na osi liczbowej (K-P) • wymienić kilka liczb większych lub mniejszych od danej (K-P) • porównać liczby wymierne (K-P) • zaznaczyć liczby przeciwne na osi liczbowej (K) • obliczyć sumę i różnicę liczb całkowitych (K-P) • powiększyć lub pomniejszyć liczbę całkowitą o daną liczbę (K-R)	
VIII WYRAŻENIA ALGEBRAICZNE	• zasady tworzenia wyrażeń algebraicznych (K-P)		• zapisać w postaci wyrażenia algebraicznego informacje osadzone w kontekście praktycznym z zadaną niewiadomą (K-R)	

CZNE I RÓWNANI A	• pojęcia: suma, różnica, iloczyn, iloraz, kwadrat nieznanymi wielkościami liczbowymi (K-P) • pojęcie wartości liczbowej wyrażenia algebraicznego (K) • pojęcie równania (K) • pojęcie rozwiązania równania (K) • pojęcie liczby spełniającej równanie (K)		• obliczyć wartość liczbową wyrażenia bez jego przekształcenia (K-R) • zapisać w postaci równania informacje osadzone w kontekście praktycznym z zadaną niewiadomą (K-R) • zapisać zadanie w postaci równania (K-R) • odgadnąć rozwiązanie równania (K-P) • podać rozwiązanie prostego równania (K-R) • sprawdzić, czy liczba spełnia równanie (K-P) • rozwiązać proste równanie przez dopełnienie lub wykonanie działania odwrotnego (K-P) • sprawdzić poprawność rozwiązania równania (K-P)	
---------------------------------------	--	--	--	--

			• sprawdzić poprawność rozwiązania zadania (K-P)	
IX FIGURY PRZESTRZE NNE	• pojęcia: graniastosłup, ostrosłup, walec, stożek, kula (K) • pojęcia charakteryzujące graniastosłup, ostrosłup, walec, stożek, kulę (K) • podstawowe wiadomości na temat – prostopadłościanu (K) – sześcianu (K) • pojęcie siatki bryły (K) • wzór na obliczanie pola powierzchni prostopadłościanu i sześcianu (K)	• sposób obliczania pola powierzchni graniastosłupa prostego jako pole jego siatki (K) • pojęcie miary objętości jako liczby sześcianów jednostkowych (K)	• wskazać graniastosłup, ostrosłup, walec, stożek, kulę wśród innych brył (K) • wskazać na modelach wielkości charakteryzujące bryłę (K) • wskazać w prostopadłościanie ściany i krawędzie prostopadłe lub równoległe do danej (K) • wskazać w prostopadłościanie krawędzie o jednakowej długości (K) • obliczyć sumę krawędzi prostopadłościanu i sześcianu (K) • wskazać na rysunku siatkę sześcianu i prostopadłościanu (K-P) • kreślić siatkę prostopadłościanu i sześcianu (K)	

	• cechy charakteryzujące graniastosłup prosty (K) • nazwy graniastosłupów prostych w zależności od podstawy (K) • pojęcie siatki graniastosłupa prostego (K) • pojęcie objętości figury (K) • jednostki objętości (K) • wzór na obliczanie objętości prostopadłościanu i sześcianu (K) • pojęcie ostrosłupa (K)		• obliczyć pole powierzchni sześcianu (K) • obliczyć pole powierzchni prostopadłościanu (K) • wskazać graniastosłup prosty wśród innych brył (K) • wskazać w graniastosłupie krawędzie o jednakowej długości (K) • wskazać rysunki siatek graniastosłupów prostych (K-P) • kreślić siatkę graniastosłupa prostego (K-R) • obliczyć pole powierzchni graniastosłupa prostego (K-R) • podać objętość bryły na podstawie liczby sześcianów jednostkowych (K)	
--	---	--	--	--

	• nazwy ostrosłupów w zależności od podstawy (K) • cechy budowy ostrosłupa (K) • pojęcie siatki ostrosłupa (K)		• obliczyć objętość sześcianu o danej krawędzi (K) • obliczyć objętość prostopadłościanu o danych krawędziach (K) • obliczyć objętość graniastosłupa prostego, którego dane są: - pole podstawy i wysokość (K) • wskazać ostrosłup wśród innych brył (K) • wskazać siatkę ostrosłupa (K-D)	
--	--	--	--	--

Wymagania na ocenę dostateczną (3)

obejmują wiadomości stosunkowo łatwe do opanowania, przydatne w życiu codziennym, bez których nie jest możliwe kontynuowanie dalszej nauki.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą):

	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ
--	--

Dział programowy	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I LICZBY NATURALNE I UŁAMKI	• zasadę zamiany ułamka zwykłego na ułamek dziesiętny metodą dzielenia licznika przez mianownik (P) • pojęcie rozwinięcia dziesiętnego skończonego i rozwinięcia dziesiętnego nieskończonego okresowego (P)	• zasadę zamiany ułamka zwykłego na ułamek dziesiętny metodą dzielenia licznika przez mianownik (P)	• zaznaczyć i odczytać na osi liczbowej: – ułamek dziesiętny (P-R) • pamięciowo dodawać i odejmować: – ułamki dziesiętne różniące się liczbą cyfr po przecinku (P-R) – wielocyfrowe liczby naturalne (P-R) • mnożyć i dzielić w pamięci ułamki dziesiętne – wykraczające poza tabliczkę mnożenia (P-R) • mnożyć i dzielić w pamięci dwucyfrowe i wielocyfrowe (proste przykłady) liczby naturalne (P-R)	

			• tworzyć wyrażenia arytmetyczne na podstawie treści zadań i obliczać wartości tych wyrażeń (P-R) • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego potęgi (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z potęgami (P-R) • obliczyć ułamek z: – ułamka lub liczby mieszanej (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych (P-R) • porównać ułamek zwykły z ułamkiem dziesiętnym (P-R) • porządkować ułamki (P-R) • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego 4 działania na liczbach wymiernych dodatnich (P-R)	
--	--	--	--	--

			• podać rozwinięcie dziesiętne ułamka zwykłego (P-R) • zapisać w skróconej postaci rozwinięcie dziesiętne ułamka zwykłego (P-R) • określić kolejną cyfrę rozwinięcia dziesiętnego na podstawie jego skróconego zapisu (P-R)	
II FIGURY NA PŁASZCZY ŹNIE	• definicje odcinków prostopadłych i odcinków równoległych (P) • zależność między bokami w trójkącie równoramiennym (P) • zasady konstrukcji trójkąta o danych trzech bokach (P) • warunek zbudowania trójkąta	• różnicę między kołem i okręgiem (P)	• narysować za pomocą ekierki i linijki proste równoległe o danej odległości od siebie (P) • rozwiązać zadania tekstowe związane z wzajemnym położeniem odcinków, prostych i półprostych, (P-R) • rozwiązać zadania tekstowe związane z kołem, okręgiem i innymi figurami (P-R) • narysować trójkąt w skali (P) • obliczyć długość boku trójkąta równobocznego, znając jego obwód (P)	

	– nierówność trójkąta (P) • podział kątów ze względu na miarę: – pełny, półpełny (P) • miary kątów w trójkącie równobocznym (P) • zależność między kątami w trójkącie równoramiennym (P)		• obliczyć długość boku trójkąta, znając obwód i informacje o pozostałych bokach (P-R) • skonstruować trójkąt o danych trzech bokach (P) • sprawdzić, czy z odcinków o danych długościach można zbudować trójkąt (P-R) • sklasyfikować czworokąty (P-R) • narysować czworokąt, mając informacje o: – przekątnych (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z obwodem czworokąta (P-R) • obliczyć brakujące miary kątów przyległych, wierzchołkowych (P) • obliczyć brakujące miary kątów czworokątów (P-R)	
--	---	--	---	--

III LICZBY NA CO DZIEŃ	• zasady dotyczące lat przestępnych (P) • symbol przybliżenia (P)	• konieczność wprowadzenia lat przestępnych (P) • potrzebę zaokrąglania liczb (P) • zasadę sporządzania wykresów (P)	• podać przykładowe lata przestępne (P) • wyrażać w różnych jednostkach ten sam upływ czasu (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z kalendarzem i czasem (P-R) • wyrażać w różnych jednostkach te same masy (P-R) • wyrażać w różnych jednostkach te same długości (P-R) • porządkować wielkości podane w różnych jednostkach (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z jednostkami długości i masy (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane ze skalą (P-R) • zaokrąglić liczbę do danego rzędu (P-R)	
---------------------------------	--	--	--	--

			• sprawdzić, czy kalkulator zachowuje kolejność działań (P) • wykorzystać kalkulator do rozwiązania zadanie tekstowego (P-R) • rozwiązać zadanie, odczytując dane z tabeli i korzystając z kalkulatora (P-R) • zinterpretować odczytane dane (P-R) • zinterpretować odczytane dane (P-R) • przedstawić dane w postaci wykresu (P-R) • porównać informacje odczytane z dwóch wykresów (P-R)	
IV PRĘDKOŚĆ, DROGA, CZAS	• algorytm zamiany jednostek prędkości (P-D)	• potrzebę stosowania różnych jednostek prędkości (P)	• zamieniać jednostki prędkości (P-R) • porównać prędkości wyrażane w różnych jednostkach (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem prędkości (P-R)	

			• obliczyć czas w ruchu jednostajnym, znając drogę i prędkość (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe typu prędkość – droga – czas (P-R)	
V POLA WIELOKĄT ÓW		• zasadę zamiany jednostek pola (P) • wyprowadzenie wzoru na obliczanie pola równoległoboku (P) • wyprowadzenie wzoru na obliczanie pola trójkąta (P) • wyprowadzenie wzoru na obliczanie pola trapezu (P)	• obliczyć pole kwadratu o danym obwodzie i odwrotnie (P-R) • narysować prostokąt o danym polu (P) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem prostokąta (P-R) • zamienić jednostki pola (P-D) • narysować równoległobok o danym polu (P) • obliczyć długość podstawy równoległoboku, znając jego pole i wysokość opuszczoną na tę podstawę (P-R) • obliczyć wysokość równoległoboku, znając jego pole i długość podstawy, na którą opuszczona jest ta wysokość (P-R)	

			• rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem równoległoboku i rombu (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem trójkąta (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem trapezu (P-R)	
VI PROCENT Y	• zasady zaokrąglania liczb (P) • algorytm obliczania ułamka liczby (P)	• równoważność wyrażania części liczby ułamkiem lub procentem (P) • potrzebę stosowania różnych diagramów (P)	• wyrazić informacje podane za pomocą procentów w ułamkach i odwrotnie (P-R) • porównać dwie liczby, z których jedna jest zapisana w postaci procentu (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z procentami (P-R) • określić, jakim procentem jednej liczby jest druga (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z określeniem, jakim procentem jednej liczby jest druga (P-R)	

			• zaokrąglić ułamek dziesiętny i wyrazić go w procentach (P) • określić, jakim procentem jednej liczby jest druga (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z określeniem, jakim procentem jednej liczby jest druga (P-R) • wykorzystać dane z diagramów do obliczania procentu liczby (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem procentu danej liczby (P-R) • obliczyć liczbę większą o dany procent (P) • obliczyć liczbę mniejszą o dany procent (P) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z podwyżkami i obniżkami o dany procent (P-R)	
--	--	--	--	--

			• obliczyć liczbę na podstawie danego jej procentu (P-R)	
VII LICZBY DODATNE I LICZBY UJEMNE	• pojęcie wartości bezwzględnej (P) • zasadę zastępowania odejmowania dodawaniem liczby przeciwnej (P)	• zasadę zastępowania odejmowania dodawaniem liczby przeciwnej (P)	• porządkować liczby wymierne (P-R) • obliczyć wartość bezwzględną liczby (P-R) • obliczyć sumę i różnicę liczb wymiernych (P-R) • korzystać z przemienności i łączności dodawania (P) • uzupełnić brakujące składniki, odjemną lub odjemnik w działaniu (P-R) • obliczyć kwadrat i sześcian liczb całkowitych (P-R) • ustalić znak iloczynu i ilorazu kilku liczb wymiernych (P) • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego 4 działania na liczbach całkowitych (P-R)	

VIII WYRAŻENIA ALGEBRAICZNE I RÓWNANIA	• zasady krótszego zapisu wyrażeń algebraicznych będących sumą lub różnicą jednomianów (P) • zasady krótszego zapisu wyrażeń algebraicznych będących iloczynem lub ilorazem jednomianu i liczby wymiernej (P)	• potrzebę tworzenia wyrażeń algebraicznych (P)	• stosować oznaczenia literowe nieznanymi wielkościami liczbowymi (P-R) • zbudować wyrażenie algebraiczne na podstawie opisu lub rysunku (P-R) • zapisać krócej wyrażenia algebraiczne będące sumą lub różnicą jednomianów (P-R) • zapisać krócej wyrażenia algebraiczne będące iloczynem lub ilorazem jednomianu i liczby wymiernej (P-R) • obliczyć wartość liczbową wyrażenia po jego przekształceniu (P-R) • doprowadzić równanie do prostszej postaci (P-R) • zapisać zadanie tekstowe za pomocą równania i rozwiązać je (P-R) • wyrazić treść zadania za pomocą równania (P-R)	

			• rozwiązać zadanie tekstowe za pomocą równania (P-R)	
IX FIGURY PRZESTRZE NNE	• wzór na obliczanie pola powierzchni graniastopu prostego (P) • zależności pomiędzy jednostkami objętości (P-R) • wzór na obliczanie objętości graniastopu prostego (P)	• różnicę między polem powierzchni a objętością (P) • zasadę zamiany jednostek objętości (P) • sposób obliczania pola powierzchni jako pola siatki (P)	• określić rodzaj bryły na podstawie jej rzutu (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe nawiązujące do elementów budowy danej bryły (P-R) • określić liczbę ścian, wierzchołków, krawędzi danego graniastopu (P) • wskazać w graniastopie ściany i krawędzie prostopadłe lub równoległe (P) • obliczyć objętość graniastopu prostego, którego dane są: - elementy podstawy i wysokość (P-R) • zamienić jednostki objętości (P-R) • wyrażać w różnych jednostkach tę samą objętość (P-R)	

			• rozwiązać zadanie tekstowe związane z objętością graniastopu (P-R) • określić liczbę poszczególnych ścian, wierzchołków, krawędzi ostrostopu (P) • obliczyć sumę długości krawędzi ostrostopu (P) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z ostrostopem (P-R)	
--	--	--	--	--

Wymagania na ocenę dobrą (4)

obejmują wiadomości i umiejętności o średnim stopniu trudności, które są przydatne na kolejnych poziomach kształcenia.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą i dostateczną):

	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIE WYMAGAŃ
--	---

Dział programowy	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I LICZBY NATURALNE I UŁAMKI			• obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego działania na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych (R) • szacować wartości wyrażeń arytmetycznych (R) • rozwiązać zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych (R) • zapisać liczbę w postaci potęgi liczby 10 (R) • podnosić do kwadratu i sześciynu: – liczby mieszane (R-D) • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego 4 działania oraz potęgowanie ułamków zwykłych (R)	• obliczyć wartość ułamka piętrowego (R-D) • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego działania na liczbach wymiernych dodatnich (R-W)

			• rozwiązać zadanie tekstowe związane z działaniami na ułamkach zwykłych i dziesiętnych (R) • porównać rozwinięcia dziesiętne liczb zapisanych w skróconej postaci (R-D) • porównać liczby wymierne dodatnie (R-D) • porządkować liczby wymierne dodatnie (R-D)	
II FIGURY NA PŁASZCZY ŻNIE	• wzajemne położenie: – prostej i okręgu (R), – okręgów (R) • podział kątów		• rozwiązać zadanie konstrukcyjne związane z konstrukcją trójkąta o danych bokach (R) • skonstruować kopię czworokąta (R) • obliczyć brakujące miary kątów odpowiadających, naprzemianległych (R) • obliczyć brakujące miary kątów trójkąta lub czworokąta na rysunku z wykorzystaniem miar kątów przyległych, wierzchołkowych, naprzemianległych, odpowiadających oraz własności trójkątów lub czworokątów (R)	• rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z obwodem trójkąta (R-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z obwodem wielokąta (R-W) • skonstruować równoległobok, znając dwa boki i przekątną (R)

	ze względu na miarę: – wypukły, wklęsły (R) • podział kątów ze względu na położenie: – odpowiada jące, naprzemia nległe (R)			
--	--	--	--	--

III LICZBY NA CO DZIEŃ	• funkcje klawiszy pamięci kalkulatora (R)		• zaokrąglić liczbę zaznaczoną na osi liczbowej (R) • wskazać liczby o podanym zaokrągleniu (R) • zaokrąglić liczbę po zamianie jednostek (R)	• porównać informacje odczytane z dwóch wykresów (R-W)
IV PRĘDKOŚĆ, DROGA, CZAS			• rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem czasu (R)	• rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem prędkości (R-W)
V POLA WIEŁOKĄT ÓW			• obliczyć wysokości trójkąta, znając długość podstawy, na którą opuszczona jest ta wysokość i pole trójkąta (R-D)	• obliczyć pole figury jako sumę lub różnicę pól prostokątów (R-D) • narysować równoległobok o polu równym polu danego czworokąta (R-D) • obliczyć długość przekątnej rombu, znając jego pole i długość drugiej przekątnej (R)

				• podzielić trójkąt na części o równych polach (R-D) • obliczyć pole figury jako sumę lub różnicę pól trójkątów i czworokątów (R-W) • obliczyć pole figury jako sumę lub różnicę pól znanych wielokątów (R-W)
VI PROCENT Y			• rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem liczby na podstawie danego jej procentu (R)	
VII LICZBY DODATNI E I LICZBY UJEMNE			• podać, ile liczb spełnia podany warunek (R) • obliczyć sumę wieloskładnikową (R) • ustalić znak wyrażenia arytmetycznego zawierającego kilka liczb wymiernych (R)	• rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z dodawaniem i odejmowaniem liczb wymiernych (R-W) • obliczyć potęgę liczby wymiernej (R)

VIII WYRAŻENIA ALGEBRAICZNE I RÓWNANIA	• metodę równań równoważnych (R)	• metodę równań równoważnych (R)	• rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem wartości wyrażeń (R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z prostymi przekształceniami algebraicznymi (R) • rozwiązać równanie z przekształcaniem wyrażeń (R-D)	• podać przykład wyrażenia algebraicznego przyjmującego określoną wartość dla danych wartości występujących w nim niewiadomych (R-W) • przyporządkować równanie do podanego zdania (R-D) • uzupełnić równanie tak, aby spełniała je podana liczba (R)
IX FIGURY PRZESTRZENNE	• pojęcie czworoboku foremnego (R)		• rysować rzut równoległy ostrosłupa (R)	• określić cechy bryły powstałej ze sklejenia kilku znanych brył (R-D) • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe nawiązujące do elementów budowy danej bryły (R-W) • rozwiązać zadanie tekstowe dotyczące długości krawędzi

				prostopadłościanu i sześcianu (R-D) • rozwiązać zadanie tekstowe dotyczące pola powierzchni prostopadłościanu złożonego z kilku sześcianów (R-D) • obliczyć pole powierzchni całkowitej ostrosłupa - na podstawie narysowanej siatki (R)
--	--	--	--	---

Wymagania na ocenę bardzo dobrą (5)

obejmują wiadomości i umiejętności złożone, o wyższym stopniu trudności, wykorzystywane do rozwiązywania zadań problemowych.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą):

	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ
--	--

Dział programowy	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I LICZBY NATURALNE I UŁAMKI	warunek konieczny zamiany ułamka zwykłego na ułamek dziesiętny skończony (D)			- tworzyć wyrażenia arytmetyczne na podstawie treści zadań i obliczać wartości tych wyrażeń (D-W) - obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego działania na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych (D-W) - rozwiązać zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych (D-W) - rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych (D-W) - określić ostatnią cyfrę potęgi (D-W) - rozwiązać zadanie tekstowe związane z potęgami (D-W)

				• rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z działaniami na ułamkach zwykłych i dziesiętnych (D-W) • określić rodzaj rozwinięcia dziesiętnego ułamka (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z rozwinięciami dziesiętnymi ułamków zwykłych (D-W)
II FIGURY NA PŁASZCZY ŹNIE				• rozwiązać zadania konstrukcyjne związane z kreśleniem prostych prostokątnych i prostych równoległych (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadania tekstowe związane z kołem, okręgiem i innymi figurami (D-W) • wykorzystać przenoszenie odcinków w zadaniach konstrukcyjnych (D-W) • rozwiązać zadanie konstrukcyjne związane z konstrukcją trójkąta o danych bokach (D-W) • skonstruować trapez równoramienny, znając jego podstawy i ramię (D-W)

				• rozwiązać zadanie związane z zegarem (D-W) • określić miarę kąta przyległego, wierzchołkowego, odpowiadającego, naprzemianległego na podstawie rysunku lub treści zadania (D-W) • obliczyć brakujące miary kątów trójkąta z wykorzystaniem miar kątów przyległych, wierzchołkowych, naprzemianległych, odpowiadających oraz sumy miar kątów wewnętrznych trójkąta (D-W) • obliczyć brakujące miary kątów czworokąta na rysunku z wykorzystaniem miar kątów przyległych, wierzchołkowych, naprzemianległych, odpowiadających oraz własności czworokątów (D-W) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z miarami kątów w trójkątach i czworokątach (D-W)
III LICZBY NA CO DZIEŃ				• rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z kalendarzem i czasem (D-W) • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z jednostkami długości i masy (D-W)

				• rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane ze skalą (D-W) • określić, ile jest liczb o podanym zaokrągleniu spełniających dane warunki (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z przybliżeniami (D-W) • wykonać wielodziałaniowe obliczenia za pomocą kalkulatora (D-W) • wykorzystać kalkulator do rozwiązania zadanie tekstowego (D-W) • odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe, w którym potrzebne informacje należy odczytać z tabeli lub schematu (D-W) • odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych (D-W)
--	--	--	--	---

				• dopasować wykres do opisu sytuacji (D-W) • przedstawić dane w postaci wykresu (D)
IV PRĘDKOŚĆ, DROGA, CZAS				• rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem drogi w ruchu jednostajnym (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem czasu (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe typu prędkość – droga – czas (D-W)
V POLA WIEŁOKĄTÓW				• rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z polem prostokąta (D-W) • rozwiązać niestandardowe • podzielić trapez na części o równych polach (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z polem trapezu (D-W) zadanie tekstowe związane z polem równoległoboku i rombu (D-W)

VI PROCENT Y				• rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z ułamkami i procentami (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z określeniem, jakim procentem jednej liczby jest druga (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z określeniem, jakim procentem jednej liczby jest druga (D-W) • porównać dane z dwóch diagramów i odpowiedzieć na pytania dotyczące znalezionych danych (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem procentu danej liczby (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z podwyżkami i obniżkami o dany procent (D-W)) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem liczby na podstawie danego jej procentu (D-W)
--------------------	--	--	--	--

VII LICZBY DODATNI E I LICZBY UJEMNE				• rozwiązać nietypowe zadanie związane z liczbami dodatnimi i ujemnymi (D-W) • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z mnożeniem i dzieleniem liczb całkowitych (D-W)
VIII WYRAŻENI A ALGEBRAI CZNE I RÓWNANI A				• zbudować wyrażenie algebraiczne (D) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z budowaniem wyrażeń algebraicznych (D-W) • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem wartości wyrażeń algebraicznych (D) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z prostymi przekształceniami algebraicznymi (D-W) • zapisać zadanie w postaci równania (D-W) • wskazać równanie, które nie ma rozwiązania (D) • zapisać zadanie tekstowe za pomocą równania i odgadnąć jego rozwiązanie (D-W)

				• zapisać zadanie tekstowe za pomocą równania i rozwiązać to równanie (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe za pomocą równania (D-W)
IX FIGURY PRZESTRZENNE				• rozwiązać zadanie tekstowe dotyczące budowania sześcianu z różnych siatek (D) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem pól powierzchni graniastosłupów prostych (D-W) • kreślić siatki graniastosłupa prostego powstałego z podziału sześcianu na części (D) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z objętością graniastosłupa prostego (D-W) • obliczyć pole powierzchni całkowitej ostrosłupa - na podstawie opisu (D) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z ostrosłupem (D-W)

Wymagania na ocenę celującą (6). (stosowanie znanych wiadomości i umiejętności w sytuacjach trudnych, nietypowych, złożonych)

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą, bardzo dobrą):

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ			
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMI E:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I LICZBY NATURALNE I UŁAMKI				
II FIGURY NA PŁASZCZYŹNIE	• konstrukcję prostej prostopadłej do danej, przechodzącej przez dany punkt (W) • konstrukcję prostej równoległej do danej, przechodzącej przez dany punkt (W)			• skonstruować prostą prostopadłą do danej, przechodzącą przez dany punkt (W) • skonstruować prostą równoległą do danej, przechodzącą przez dany punkt (W)

	• konstrukcyjny sposób wyznaczania środka odcinka (W) • pojęcie symetralnej odcinka (W) • definicję sześciokąta foremnego oraz sposób jego kreślenia (W) • pojęcie przybliżenia z niedomiarem oraz przybliżenia z nadmiarem (W)			• wyznaczyć środek narysowanego okręgu (W)
III LICZBY NA CO DZIEŃ	• pojęcie przybliżenia z niedomiarem oraz przybliżenia z nadmiarem (W)			
IV PRĘDKOŚĆ, DROGA, CZAS				
V POLA				

WIELOKĄT ÓW				
VI PROCENT Y				
VII LICZBY DODATNI E I LICZBY UJEMNE				
VIII WYRAŻENI A ALGEBRAI CZNE I RÓWNANI A				

IX FIGURY PRZESTRZE NNE				• rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe dotyczące prostopadłościanu i sześcianu (W)
----------------------------------	--	--	--	--

DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ

Z MATEMATYKI KLASA SZÓSTA

Niepełnosprawność: Afazja

Zalecane warunki i formy wsparcia należy:

Uczeń niepełnosprawny ruchowo z afazją

Metody i formy wsparcia ucznia:

- dostosowanie tempa pracy do możliwości ucznia
- dzielenie materiału na partie w przypadku trudności z jego opanowaniem
- miejsce w sali lekcyjnej blisko nauczyciela
- powtarzanie poleceń , komunikatów, upewnianie się co do rozumienia przekazywanych treści
- pomoce wizualne
- zmniejszenie liczby zadań na pracach pisemnych
- docenianie aktywności ucznia
- dostosowanie wymagań edukacyjnych

Wymagania na poszczególne oceny z matematyki w klasie VI

Program nauczania: Matematyka z plusem

Liczba godzin nauki w tygodniu: 4

Planowana liczba godzin w ciągu roku: 130

Kategorie celów nauczania:

A – zapamiętanie wiadomości

B – rozumienie wiadomości

C – stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych

D – stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych

Poziomy wymagań edukacyjnych:

K – konieczny – ocena dopuszczająca (2)

P – podstawowy – ocena dostateczna (3)

R – rozszerzający – ocena dobra (4)

D – dopełniający – ocena bardzo dobra (5)

W – wykraczający – ocena celująca (6)

Treści nieobowiązkowe oznaczono szarym paskiem.

Wymagania na ocenę dopuszczającą (2)

obejmują wiadomości i umiejętności umożliwiające uczniowi dalszą naukę, bez których uczeń nie jest w stanie zrozumieć kolejnych zagadnień omawianych podczas lekcji i wykonywać prostych zadań nawiązujących do sytuacji z życia codziennego.

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ			
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I LICZBY NATURALNE I UŁAMKI	• nazwy działań (K) • algorytm mnożenia i dzielenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000,... (K) • kolejność wykonywania działań (K)	• potrzebę stosowania działań pamięciowych (K) • związek potęgi z iloczynem (K) • potrzebę stosowania działań pisemnych (K)	• zaznaczyć i odczytać na osi liczbowej: – liczbę naturalną (K-P) • pamięciowo dodawać i odejmować: – ułamki dziesiętne o jednakowej liczbie cyfr po przecinku (K) – dwucyfrowe liczby naturalne (K)	

	• pojęcie potęgi (K) • algorytmy czterech działań pisemnych (K) • zasadę skracania i rozszerzania ułamków zwykłych (K) • pojęcie ułamka nieskracalnego (K) • pojęcie ułamka jako: – ilorazu dwóch liczb naturalnych (K) – części całości (K) • algorytm zamiany liczby mieszanej na ułamek niewłaściwy i odwrotnie (K)	• zasadę skracania i rozszerzania ułamków zwykłych (K) • pojęcie ułamka jako: – ilorazu dwóch liczb naturalnych (K) – części całości (K) • zasadę zamiany ułamka zwykłego na ułamek dziesiętny metodą rozszerzania lub skracania ułamka (K)	• mnożyć i dzielić w pamięci ułamki dziesiętne – w ramach tabliczki mnożenia (K) • obliczyć kwadrat i sześćcian: – liczby naturalnej (K) – ułamka dziesiętnego (K-P) • pisemnie wykonać każde z czterech działań na ułamkach dziesiętnych (K-P) • obliczyć kwadrat i sześćcian ułamka dziesiętnego (K-P) • zapisać iloczyny w postaci potęgi (K-P) • zaznaczyć i odczytać ułamek na osi liczbowej (K-R) • wyciągać całości z ułamków niewłaściwych oraz zamieniać liczby mieszane na ułamki niewłaściwe (K)	
--	---	---	--	--

	- algorytmy 4 działań na ułamkach zwykłych (K) - zasadę zamiany ułamka zwykłego na ułamek dziesiętny metodą rozszerzania lub skracania ułamka (K) - zasadę zamiany ułamka dziesiętnego na ułamek zwykły (K)		- dodawać, odejmować, mnożyć i dzielić ułamki zwykłe (K-P) - podnosić do kwadratu i sześciynu: - ułamki właściwe (K-P) - obliczyć ułamek z - liczby naturalnej (K) - zamienić ułamek zwykły na ułamek dziesiętny i odwrotnie (K-P) - zaznaczyć i odczytać ułamki zwykłe i dziesiętne na osi liczbowej (K-R)	
II FIGURY NA PŁASZCZY ŻNIE	- pojęcia: prosta, półprosta, odcinek, (K) - wzajemne położenie: - prostych i odcinków (K), - pojęcia: koło i okrąg (k)	- różnicę między prostą i odcinkiem, prostą i półprostą (K) - konieczność stosowania odpowiednich przyrządów do rysowania	- narysować za pomocą ekierki i linijki proste i odcinki prostopadłe oraz proste i odcinki równoległe (K) - wskazać poszczególne elementy w okręgu i w kole (K) - kreślić koło i okrąg o danym promieniu lub o danej średnicy (K)	

• elementy koła i okręgu (K-P) • zależność między długością promienia i średnicy (K) • rodzaje trójkątów (K-P) • nazwy boków w trójkącie równoramiennym (K) • nazwy boków w trójkącie prostokątnym (K) • nazwy czworokątów (K) • własności czworokątów (K-P) • definicję przekątnej oraz obwodu wielokąta (K)	- figur geometrycznych (K) • konieczność stosowania odpowiednich przyrządów do rysowania figur geometrycznych (K) • pochodzenie nazw poszczególnych rodzajów trójkątów (K) • związki miarowe poszczególnych rodzajów kątów (K-P)	• narysować poszczególne rodzaje trójkątów (K) • obliczyć obwód trójkąta (K) • narysować czworokąt, mając informacje o: – bokach (K-R) • wskazać na rysunku wielokąt o określonych cechach (K) • obliczyć obwód czworokąta (K-P) • zmierzyć kąt (K) • narysować kąt o określonej mierze (K-P) • rozróżniać i nazywać poszczególne rodzaje kątów (K-R) • obliczyć brakujące miary kątów trójkąta (K-P)	
--	---	--	--

	• zależność między liczbą boków, wierzchołków i kątów w wielokącie (K) • pojęcie kąta (K) • pojęcie wierzchołka i ramion kąta (K) • podział kątów ze względu na miarę: – prosty, ostry, rozwarty (K), • podział kątów ze względu na położenie: – przyległe, wierzchołkowe (K) • zapis symboliczny kąta i jego miary (K)			
--	--	--	--	--

	• sumę miar kątów wewnętrznych trójkąta (K) • sumę miar kątów wewnętrznych czworokąta (K)			
III LICZBY NA CO DZIEŃ	• jednostki czasu (K) • jednostki długości (K) • jednostki masy (K) • pojęcie skali i planu (K) • funkcje podstawowych klawiszy (K)	• potrzebę stosowania różnorodnych jednostek długości i masy (K) • potrzebę stosowania odpowiedniej skali na mapach i planach (K) • korzyści płynące z umiejętności stosowania kalkulatora do obliczeń (K) • znaczenie podstawowych symboli	• obliczyć upływ czasu między wydarzeniami (K-P) • porządkować wydarzenia w kolejności chronologicznej (K) • zamienić jednostki czasu (K-R) • wykonać obliczenia dotyczące długości (K-P) • wykonać obliczenia dotyczące masy (K-P) • zamienić jednostki długości i masy (K-P)	

		występujących w instrukcjach i opisach: – diagramów (K) – schematów (K) – innych rysunków (K)	• obliczyć skalę (K-P) • obliczyć długości odcinków w skali lub w rzeczywistości (K-P) • wykonać obliczenia za pomocą kalkulatora (K-R) • odczytać dane z: – tabeli (K) – diagramu (K) • odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych (K-R) • odczytać dane z wykresu (K-P) • odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych (K-R)	
IV PRĘDKOŚĆ, DROGA, CZAS	• jednostki prędkości (K-P)		• na podstawie podanej prędkości wyznaczać długość drogi przebytej w jednostce czasu (K)	

			• obliczyć drogę, znając stałą prędkość i czas (K-R) • porównać prędkości dwóch ciał, które przebyły jednakowe drogi w różnych czasach (K) • obliczyć prędkość w ruchu jednostajnym, znając drogę i czas (K-P)	
V POLA WIEŁOKĄTÓW	• jednostki miary pola (K) • wzory na obliczanie pola prostokąta i kwadratu (K) • wzory na obliczanie pola równoległoboku i rombu (K) • wzór na obliczanie pola trójkąta (K) • wzór na obliczanie pola trapezu (K)	• pojęcie miary pola jako liczby kwadratów jednostkowych (K) • zależność doboru wzoru na obliczanie pola rombu od danych (K)	• obliczyć pole prostokąta i kwadratu (K) • obliczyć bok prostokąta, znając jego pole i długość drugiego boku (K-P) • obliczyć pole równoległoboku o danej wysokości i podstawie (K) • obliczyć pole rombu o danych przekątnych (K) • obliczyć pole narysowanego równoległoboku (K-P)	

			• obliczyć pole trójkąta o danej wysokości i podstawie (K) • obliczyć pole narysowanego trójkąta (K-R) • obliczyć pole trapezu, mając dane długości podstaw i wysokość (K) • obliczyć pole narysowanego trapezu (K-R)	
VI PROCENT Y	• pojęcie procentu (K) • algorytm zamiany ułamków na procenty (K-P) • pojęcie diagramu (K)	• potrzebę stosowania procentów w życiu codziennym (K) • korzyści płynące z umiejętności stosowania kalkulatora do obliczeń (K) • pojęcie procentu liczby jako jej części (K)	• określić w procentach, jaką część figury zacieniowano (K-P) • zamienić procent na ułamek (K-R) • opisywać w procentach części skończonych zbiorów (K-R) • zamienić ułamek na procent (K-R) • odczytać dane z diagramu (K-R)	

			• odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych (K-R) • przedstawić dane w postaci diagramu słupkowego (K-R) • obliczyć procent liczby naturalnej (K-P)	
VII LICZBY DODATNIE I LICZBY UJEMNE	• pojęcie liczby ujemnej (K) • pojęcie liczb przeciwnych (K) • zasadę dodawania liczb o jednakowych znakach (K) • zasadę dodawania liczb o różnych znakach (K) • zasadę ustalania znaku iloczynu i ilorazu (K)	• rozszerzenie osi liczbowej na liczby ujemne (K) • zasadę dodawania liczb o jednakowych znakach (K) • zasadę dodawania liczb o różnych znakach (K)	• zaznaczyć i odczytać liczbę ujemną na osi liczbowej (K-P) • wymienić kilka liczb większych lub mniejszych od danej (K-P) • porównać liczby wymierne (K-P) • zaznaczyć liczby przeciwne na osi liczbowej (K) • obliczyć sumę i różnicę liczb całkowitych (K-P) • powiększyć lub pomniejszyć liczbę całkowitą o daną liczbę (K-R)	

VIII WYRAŻENIA ALGEBRAICZNE I RÓWNANIA	• zasady tworzenia wyrażeń algebraicznych (K-P) • pojęcia: suma, różnica, iloczyn, iloraz, kwadrat nieznanymi wielkościami liczbowymi (K-P) • pojęcie wartości liczbowej wyrażenia algebraicznego (K) • pojęcie równania (K) • pojęcie rozwiązania równania (K) • pojęcie liczby spełniającej równanie (K)		• zapisać w postaci wyrażenia algebraicznego informacje osadzone w kontekście praktycznym z zadaną niewiadomą (K-R) • obliczyć wartość liczbową wyrażenia bez jego przekształcenia (K-R) • zapisać w postaci równania informacje osadzone w kontekście praktycznym z zadaną niewiadomą (K-R) • zapisać zadanie w postaci równania (K-R) • odgadnąć rozwiązanie równania (K-P) • podać rozwiązanie prostego równania (K-R) • sprawdzić, czy liczba spełnia równanie (K-P)	
---	---	--	--	--

			• rozwiązać proste równanie przez dopełnienie lub wykonanie działania odwrotnego (K-P) • sprawdzić poprawność rozwiązania równania (K-P) • sprawdzić poprawność rozwiązania zadania (K-P)	
IX FIGURY PRZESTRZENNE	• pojęcia: graniastosłup, ostrosłup, walec, stożek, kula (K) • pojęcia charakteryzujące graniastosłup, ostrosłup, walec, stożek, kulę (K) • podstawowe wiadomości na temat – prostopadłościanu (K) – sześciianu (K)	• sposób obliczania pola powierzchni graniastosłupa prostego jako pole jego siatki (K) • pojęcie miary objętości jako liczby sześciianów jednostkowych (K)	• wskazać graniastosłup, ostrosłup, walec, stożek, kulę wśród innych brył (K) • wskazać na modelach wielkości charakteryzujące bryłę (K) • wskazać w prostopadłościanie ściany i krawędzie prostopadłe lub równoległe do danej (K) • wskazać w prostopadłościanie krawędzie o jednakowej długości (K)	

	• pojęcie siatki bryły (K) • wzór na obliczanie pola powierzchni prostopadłościanu i sześcianu (K) • cechy charakteryzujące graniastosłup prosty (K) • nazwy graniastosłupów prostych w zależności od podstawy (K) • pojęcie siatki graniastosłupa prostego (K) • pojęcie objętości figury (K) • jednostki objętości (K) • wzór na obliczanie objętości		• obliczyć sumę krawędzi prostopadłościanu i sześcianu (K) • wskazać na rysunku siatkę sześcianu i prostopadłościanu (K-P) • kreślić siatkę prostopadłościanu i sześcianu (K) • obliczyć pole powierzchni sześcianu (K) • obliczyć pole powierzchni prostopadłościanu (K) • wskazać graniastosłup prosty wśród innych brył (K) • wskazać w graniastosłupie krawędzie o jednakowej długości (K) • wskazać rysunki siatek graniastosłupów prostych (K-P)	
--	--	--	---	--

	prostopadłościanu i sześcianu (K) • pojęcie ostrosłupa (K) • nazwy ostrosłupów w zależności od podstawy (K) • cechy budowy ostrosłupa (K) • pojęcie siatki ostrosłupa (K)		• kreślić siatkę graniastostupa prostego (K-R) • obliczyć pole powierzchni graniastostupa prostego (K-R) • podać objętość bryły na podstawie liczby sześcianów jednostkowych (K) • obliczyć objętość sześcianu o danej krawędzi (K) • obliczyć objętość prostopadłościanu o danych krawędziach (K) • obliczyć objętość graniastostupa prostego, którego dane są: - pole podstawy i wysokość (K) • wskazać ostrosłup wśród innych brył (K) • wskazać siatkę ostrosłupa (K-D)	
--	---	--	---	--

Wymagania na ocenę dostateczną (3)

obejmują wiadomości stosunkowo łatwe do opanowania, przydatne w życiu codziennym, bez których nie jest możliwe kontynuowanie dalszej nauki.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą):

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ			
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I LICZBY NATURALNE I UŁAMKI	• zasadę zamiany ułamka zwykłego na ułamek dziesiętny metodą dzielenia licznika przez mianownik (P) • pojęcie rozwinięcia dziesiętnego skończonego i rozwinięcia dziesiętnego	• zasadę zamiany ułamka zwykłego na ułamek dziesiętny metodą dzielenia licznika przez mianownik (P)	• zaznaczyć i odczytać na osi liczbowej: – ułamek dziesiętny (P-R) • pamięciowo dodawać i odejmować: – ułamki dziesiętne różniące się liczbą cyfr po przecinku (P-R) – wielocyfrowe liczby naturalne (P-R) • mnożyć i dzielić w pamięci ułamki dziesiętne – wykraczające poza tabliczkę mnożenia (P-R)	

	nieskończonego okresowego (P)		• mnożyć i dzielić w pamięci dwucyfrowe i wielocyfrowe (proste przykłady) liczby naturalne (P-R) • tworzyć wyrażenia arytmetyczne na podstawie treści zadań i obliczać wartości tych wyrażeń (P-R) • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego potęgi (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z potęgami (P-R) • obliczyć ułamek z: – ułamka lub liczby mieszanej (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych (P-R) • porównać ułamek zwykły z ułamkiem dziesiętnym (P-R) • porządkować ułamki (P-R)	
--	----------------------------------	--	--	--

			• obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego 4 działania na liczbach wymiernych dodatnich (P-R) • podać rozwinięcie dziesiętne ułamka zwykłego (P-R) • zapisać w skróconej postaci rozwinięcie dziesiętne ułamka zwykłego (P-R) • określić kolejną cyfrę rozwinięcia dziesiętnego na podstawie jego skróconego zapisu (P-R)	
II FIGURY NA PŁASZCZY ŻNIE	• definicje odcinków prostopadłych i odcinków równoległych (P) • zależność między bokami w trójkącie równoramiennym (P)	• różnicę między kołem i okręgiem (P)	• narysować za pomocą ekierki i linijki proste równoległe o danej odległości od siebie (P) • rozwiązać zadania tekstowe związane z wzajemnym położeniem odcinków, prostych i półprostych, (P-R) • rozwiązać zadania tekstowe związane z kołem, okręgiem i innymi figurami (P-R) • narysować trójkąt w skali (P)	

	• zasady konstrukcji trójkąta o danych trzech bokach (P) • warunek zbudowania trójkąta – nierówność trójkąta (P) • podział kątów ze względu na miarę: – pełny, półpełny (P) • miary kątów w trójkącie równobocznym (P) • zależność między kątami w trójkącie równoramiennym (P)		• obliczyć długość boku trójkąta równobocznego, znając jego obwód (P) • obliczyć długość boku trójkąta, znając obwód i informacje o pozostałych bokach (P-R) • skonstruować trójkąt o danych trzech bokach (P) • sprawdzić, czy z odcinków o danych długościach można zbudować trójkąt (P-R) • sklasyfikować czworokąty (P-R) • narysować czworokąt, mając informacje o: – przekątnych (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z obwodem czworokąta (P-R) • obliczyć brakujące miary kątów przyległych, wierzchołkowych (P) • obliczyć brakujące miary kątów czworokątów (P-R)	
--	--	--	---	--

III LICZBY NA CO DZIEŃ	• zasady dotyczące lat przestępnych (P) • symbol przybliżenia (P)	• konieczność wprowadzenia lat przestępnych (P) • potrzebę zaokrąglania liczb (P) • zasadę sporządzania wykresów (P)	• podać przykładowe lata przestępne (P) • wyrażać w różnych jednostkach ten sam upływ czasu (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z kalendarzem i czasem (P-R) • wyrażać w różnych jednostkach te same masy (P-R) • wyrażać w różnych jednostkach te same długości (P-R) • porządkować wielkości podane w różnych jednostkach (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z jednostkami długości i masy (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane ze skalą (P-R) • zaokrąglić liczbę do danego rzędu (P-R)	
---------------------------------	--	--	--	--

			• sprawdzić, czy kalkulator zachowuje kolejność działań (P) • wykorzystać kalkulator do rozwiązania zadanie tekstowego (P-R) • rozwiązać zadanie, odczytując dane z tabeli i korzystając z kalkulatora (P-R) • zinterpretować odczytane dane (P-R) • zinterpretować odczytane dane (P-R) • przedstawić dane w postaci wykresu (P-R) • porównać informacje odczytane z dwóch wykresów (P-R)	
IV PRĘDKOŚĆ, DROGA, CZAS	• algorytm zamiany jednostek prędkości (P-D)	• potrzebę stosowania różnych jednostek prędkości (P)	• zamieniać jednostki prędkości (P-R) • porównać prędkości wyrażane w różnych jednostkach (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem prędkości (P-R)	

			• obliczyć czas w ruchu jednostajnym, znając drogę i prędkość (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe typu prędkość – droga – czas (P-R)	
V POLA WIEŁOKĄT ÓW		• zasadę zamiany jednostek pola (P) • wyprowadzenie wzoru na obliczanie pola równoległoboku (P) • wyprowadzenie wzoru na obliczanie pola trójkąta (P) • wyprowadzenie wzoru na obliczanie pola trapezu (P)	• obliczyć pole kwadratu o danym obwodzie i odwrotnie (P-R) • narysować prostokąt o danym polu (P) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem prostokąta (P-R) • zamienić jednostki pola (P-D) • narysować równoległobok o danym polu (P) • obliczyć długość podstawy równoległoboku, znając jego pole i wysokość opuszczoną na tę podstawę (P-R) • obliczyć wysokość równoległoboku, znając jego pole i długość podstawy, na którą opuszczona jest ta wysokość (P-R)	

			• rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem równoległoboku i rombu (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem trójkąta (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem trapezu (P-R)	
VI PROCENT Y	• zasady zaokrąglania liczb (P) • algorytm obliczania ułamka liczby (P)	• równoważność wyrażania części liczby ułamkiem lub procentem (P) • potrzebę stosowania różnych diagramów (P)	• wyrazić informacje podane za pomocą procentów w ułamkach i odwrotnie (P-R) • porównać dwie liczby, z których jedna jest zapisana w postaci procentu (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z procentami (P-R) • określić, jakim procentem jednej liczby jest druga (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z określeniem, jakim procentem jednej liczby jest druga (P-R)	

			• zaokrąglić ułamek dziesiętny i wyrazić go w procentach (P) • określić, jakim procentem jednej liczby jest druga (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z określeniem, jakim procentem jednej liczby jest druga (P-R) • wykorzystać dane z diagramów do obliczania procentu liczby (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem procentu danej liczby (P-R) • obliczyć liczbę większą o dany procent (P) • obliczyć liczbę mniejszą o dany procent (P) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z podwyżkami i obniżkami o dany procent (P-R)	
--	--	--	--	--

			• obliczyć liczbę na podstawie danego jej procentu (P-R)	
VII LICZBY DODATNE I LICZBY UJEMNE	• pojęcie wartości bezwzględnej (P) • zasadę zastępowania odejmowania dodawaniem liczby przeciwnej (P)	• zasadę zastępowania odejmowania dodawaniem liczby przeciwnej (P)	• porządkować liczby wymierne (P-R) • obliczyć wartość bezwzględną liczby (P-R) • obliczyć sumę i różnicę liczb - wymiernych (P-R) • korzystać z przemienności i łączności dodawania (P) • uzupełnić brakujące składniki, odjemną lub odjemnik w działaniu (P-R) • obliczyć kwadrat i sześćcian liczb całkowitych (P-R) • ustalić znak iloczynu i ilorazu kilku liczb wymiernych (P) • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego 4 działania na liczbach całkowitych (P-R)	

VIII WYRAŻENI A ALGEBRAI CZNE I RÓWNANI A	• zasady krótszego zapisu wyrażeń algebraicznych będących sumą lub różnicą jednomianów (P) • zasady krótszego zapisu wyrażeń algebraicznych będących iloczynem lub ilorazem jednomianu i liczby wymiernej (P)	• potrzebę tworzenia wyrażeń algebraicznych (P)	• stosować oznaczenia literowe nieznanymi wielkościami liczbowymi (P-R) • zbudować wyrażenie algebraiczne na podstawie opisu lub rysunku (P-R) • zapisać krócej wyrażenia algebraiczne będące sumą lub różnicą jednomianów (P-R) • zapisać krócej wyrażenia algebraiczne będące iloczynem lub ilorazem jednomianu i liczby wymiernej (P-R) • obliczyć wartość liczbową wyrażenia po jego przekształceniu (P-R) • doprowadzić równanie do prostszej postaci (P-R) • zapisać zadanie tekstowe za pomocą równania i rozwiązać je (P-R) • wyrazić treść zadania za pomocą równania (P-R)	

			• rozwiązać zadanie tekstowe za pomocą równania (P-R)	
IX FIGURY PRZESTRZE NNE	• wzór na obliczanie pola powierzchni graniastosłupa prostego (P) • zależności pomiędzy jednostkami objętości (P-R) • wzór na obliczanie objętości graniastosłupa prostego (P)	• różnicę między polem powierzchni a objętością (P) • zasadę zamiany jednostek objętości (P) • sposób obliczania pola powierzchni jako pola siatki (P)	• określić rodzaj bryły na podstawie jej rzutu (P-R) • rozwiązać zadanie tekstowe nawiązujące do elementów budowy danej bryły (P-R) • określić liczbę ścian, wierzchołków, krawędzi danego graniastosłupa (P) • wskazać w graniastosłupie ściany i krawędzie prostopadłe lub równoległe (P) • obliczyć objętość graniastosłupa prostego, którego dane są: - elementy podstawy i wysokość (P-R) • zamienić jednostki objętości (P-R) • wyrażać w różnych jednostkach tę samą objętość (P-R)	

			• rozwiązać zadanie tekstowe związane z objętością graniastopu (P-R) • określić liczbę poszczególnych ścian, wierzchołków, krawędzi ostrostopu (P) • obliczyć sumę długości krawędzi ostrostopu (P) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z ostrostopem (P-R)	
--	--	--	--	--

Wymagania na ocenę dobrą (4)

obejmują wiadomości i umiejętności o średnim stopniu trudności, które są przydatne na kolejnych poziomach kształcenia.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą i dostateczną):

	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIE WYMAGAŃ
--	---

Dział programowy	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I LICZBY NATURALNE I UŁAMKI			• obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego działania na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych (R) • szacować wartości wyrażeń arytmetycznych (R) • rozwiązać zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych (R) • zapisać liczbę w postaci potęgi liczby 10 (R) • podnosić do kwadratu i sześćcianu: – liczby mieszane (R-D) • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego 4 działania oraz potęgowanie ułamków zwykłych (R)	• obliczyć wartość ułamka piętrowego (R-D) • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego działania na liczbach wymiernych dodatnich (R-W)

			• rozwiązać zadanie tekstowe związane z działaniami na ułamkach zwykłych i dziesiętnych (R) • porównać rozwinięcia dziesiętne liczb zapisanych w skróconej postaci (R-D) • porównać liczby wymierne dodatnie (R-D) • porządkować liczby wymierne dodatnie (R-D)	
II FIGURY NA PŁASZCZY ŻNIE	• wzajemne położenie: – prostej i okręgu (R), – okręgów (R) • podział kątów		• rozwiązać zadanie konstrukcyjne związane z konstrukcją trójkąta o danych bokach (R) • skonstruować kopię czworokąta (R) • obliczyć brakujące miary kątów odpowiadających, naprzemianległych (R) • obliczyć brakujące miary kątów trójkąta lub czworokąta na rysunku z wykorzystaniem miar kątów przyległych, wierzchołkowych, naprzemianległych, odpowiadających oraz własności trójkątów lub czworokątów (R)	• rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obwodem trójkąta (R-W) • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obwodem wielokąta (R-W) • skonstruować równoległobok, znając dwa boki i przekątną (R)

	ze względem na miarę: – wypukły, wklęsły (R) • podział kątów ze względem na położenie: – odpowiada jąca, naprzemia nległa (R)			
--	---	--	--	--

III LICZBY NA CO DZIEŃ	• funkcje klawiszy pamięci kalkulator a (R)		• zaokrąglić liczbę zaznaczoną na osi liczbowej (R) • wskazać liczby o podanym zaokrągleniu (R) • zaokrąglić liczbę po zamianie jednostek (R)	• porównać informacje oczytane z dwóch wykresów (R-W)
IV PRĘDKOŚĆ, DROGA, CZAS			• rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem czasu (R)	• rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem prędkości (R-W)
V POLA WIEŁOKĄT ÓW			• obliczyć wysokości trójkąta, znając długość podstawy, na którą opuszczona jest ta wysokość i pole trójkąta (R-D)	• obliczyć pole figury jako sumę lub różnicę pól prostokątów (R-D) • narysować równoległobok o polu równym polu danego czworokąta (R-D) • obliczyć długość przekątnej rombu, znając jego pole i długość drugiej przekątnej (R)

				• podzielić trójkąt na części o równych polach (R-D) • obliczyć pole figury jako sumę lub różnicę pól trójkątów i czworokątów (R-W) • obliczyć pole figury jako sumę lub różnicę pól znanych wielokątów (R-W)
VI PROCENTY			• rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem liczby na podstawie danego jej procentu (R)	
VII LICZBY DODATNIE I LICZBY UJEMNE			• podać, ile liczb spełnia podany warunek (R) • obliczyć sumę wieloskładnikową (R) • ustalić znak wyrażenia arytmetycznego zawierającego kilka liczb wymiernych (R)	• rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z dodawaniem i odejmowaniem liczb wymiernych (R-W) • obliczyć potęgę liczby wymiernej (R)

VIII WYRAŻENIA ALGEBRAICZNE I RÓWNANIA	• metodę równań równoważnych (R)	• metodę równań równoważnych (R)	• rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem wartości wyrażeń (R) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z prostymi przekształceniami algebraicznymi (R) • rozwiązać równanie z przekształcaniem wyrażeń (R-D)	• podać przykład wyrażenia algebraicznego przyjmującego określoną wartość dla danych wartości występujących w nim niewiadomych (R-W) • przyporządkować równanie do podanego zdania (R-D) • uzupełnić równanie tak, aby spełniała je podana liczba (R)
IX FIGURY PRZESTRZENNE	• pojęcie czworokąta foremnego (R)		• rysować rzut równoległy ostrosłupa (R)	• określić cechy bryły powstałej ze sklejenia kilku znanych brył (R-D) • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe nawiązujące do elementów budowy danej bryły (R-W) • rozwiązać zadanie tekstowe dotyczące długości krawędzi

				prostopadłościanu i sześcianu (R-D) • rozwiązać zadanie tekstowe dotyczące pola powierzchni prostopadłościanu złożonego z kilku sześciątów (R-D) • obliczyć pole powierzchni całkowitej ostrosłupa - na podstawie narysowanej siatki (R)
--	--	--	--	---

Wymagania na ocenę bardzo dobrą (5)

obejmują wiadomości i umiejętności złożone, o wyższym stopniu trudności, wykorzystywane do rozwiązywania zadań problemowych.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą):

	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIE WYMAGAŃ
--	---

Dział programowy	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I LICZBY NATURALNE I UŁAMKI	warunek konieczny zamiany ułamka zwykłego na ułamek dziesiętny skończony (D)			- tworzyć wyrażenia arytmetyczne na podstawie treści zadań i obliczać wartości tych wyrażeń (D-W) - obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego działania na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych (D-W) - rozwiązać zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych (D-W) - rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych (D-W) - określić ostatnią cyfrę potęgi (D-W) - rozwiązać zadanie tekstowe związane z potęgami (D-W)

				• rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z działaniami na ułamkach zwykłych i dziesiętnych (D-W) • określić rodzaj rozwinięcia dziesiętnego ułamka (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z rozwinięciami dziesiętnymi ułamków zwykłych (D-W)
II FIGURY NA PŁASZCZY ŻNIE				• rozwiązać zadania konstrukcyjne związane z kreśleniem prostych prostokątnych i prostych równoległych (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadania tekstowe związane z kołem, okręgiem i innymi figurami (D-W) • wykorzystać przenoszenie odcinków w zadaniach konstrukcyjnych (D-W) • rozwiązać zadanie konstrukcyjne związane z konstrukcją trójkąta o danych bokach (D-W) • skonstruować trapez równoramienny, znając jego podstawy i ramię (D-W)

				• rozwiązać zadanie związane z zegarem (D-W) • określić miarę kąta przyległego, wierzchołkowego, odpowiadającego, naprzemianległego na podstawie rysunku lub treści zadania (D-W) • obliczyć brakujące miary kątów trójkąta z wykorzystaniem miar kątów przyległych, wierzchołkowych, naprzemianległych, odpowiadających oraz sumy miar kątów wewnętrznych trójkąta (D-W) • obliczyć brakujące miary kątów czworokąta na rysunku z wykorzystaniem miar kątów przyległych, wierzchołkowych, naprzemianległych, odpowiadających oraz własności czworokątów (D-W) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z miarami kątów w trójkątach i czworokątach (D-W)
III LICZBY NA CO DZIEŃ				• rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z kalendarzem i czasem (D-W) • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z jednostkami długości i masy (D-W)

				• rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane ze skalą (D-W) • określić, ile jest liczb o podanym zaokrągleniu spełniających dane warunki (D-W) • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z przybliżeniami (D-W) • wykonać wielodziałaniowe obliczenia za pomocą kalkulatora (D-W) • wykorzystać kalkulator do rozwiązania zadanie tekstowego (D-W) • odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych (D-W) • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe, w którym potrzebne informacje należy odczytać z tabeli lub schematu (D-W) • odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych (D-W)
--	--	--	--	--

				• dopasować wykres do opisu sytuacji (D-W) • przedstawić dane w postaci wykresu (D)
IV PRĘDKOŚĆ, DROGA, CZAS				• rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem drogi w ruchu jednostajnym (D-W) • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem czasu (D-W) • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe typu prędkość – droga – czas (D-W)
V POLA WIEŁOKĄT ÓW				• rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z polem prostokąta (D-W) • rozwiązać nietypowe • podzielić trapez na części o równych polach (D-W) • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z polem trapezu (D-W) zadanie tekstowe związane z polem równoległoboku i rombu (D-W)

VI PROCENT Y				• rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z ułamkami i procentami (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z określeniem, jakim procentem jednej liczby jest druga (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z określeniem, jakim procentem jednej liczby jest druga (D-W) • porównać dane z dwóch diagramów i odpowiedzieć na pytania dotyczące znalezionych danych (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem procentu danej liczby (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z podwyżkami i obniżkami o dany procent (D-W)) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem liczby na podstawie danego jej procentu (D-W)
--------------------	--	--	--	--

VII LICZBY DODATNI E I LICZBY UJEMNE				• rozwiązać niestandardowe zadanie związane z liczbami dodatnimi i ujemnymi (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z mnożeniem i dzieleniem liczb całkowitych (D-W)
VIII WYRAŻENI A ALGEBRAI CZNE I RÓWNANI A				• zbudować wyrażenie algebraiczne (D) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z budowaniem wyrażeń algebraicznych (D-W) • rozwiązać niestandardowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem wartości wyrażeń algebraicznych (D) • rozwiązać zadanie tekstowe związane z prostymi przekształceniami algebraicznymi (D-W) • zapisać zadanie w postaci równania (D-W) • wskazać równanie, które nie ma rozwiązania (D) • zapisać zadanie tekstowe za pomocą równania i odgadnąć jego rozwiązanie (D-W) • zapisać zadanie tekstowe za pomocą równania i rozwiązać to równanie (D-W)

				• rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe za pomocą równania (D-W)
IX FIGURY PRZESTRZE NNE				• rozwiązać zadanie tekstowe dotyczące budowania sześcianu z różnych siatek (D) • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem pól powierzchni graniastosłupów prostych (D-W) • kreślić siatki graniastosłupa prostego powstałego z podziału sześcianu na części (D) • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z objętością graniastosłupa prostego (D-W) • obliczyć pole powierzchni całkowitej ostrosłupa - na podstawie opisu (D) • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z ostrosłupem (D-W)

Wymagania na ocenę celującą (6). (stosowanie znanych wiadomości i umiejętności w sytuacjach trudnych, nietypowych, złożonych)

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą, bardzo dobrą):

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ			
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I LICZBY NATURALNE I UŁAMKI				
II FIGURY NA PŁASZCZYŹNIE	• konstrukcję prostej prostopadłej do danej, przechodzącej przez dany punkt (W) • konstrukcję prostej równoległej do danej, przechodzącej przez dany punkt (W)			• skonstruować prostą prostopadłą do danej, przechodzącą przez dany punkt (W) • skonstruować prostą równoległą do danej, przechodzącą przez dany punkt (W)

	• konstrukcyjny sposób wyznaczania środka odcinka (W) • pojęcie symetralnej odcinka (W) • definicję sześciokąta foremnego oraz sposób jego kreślenia (W) • pojęcie przybliżenia z niedomiarem oraz przybliżenia z nadmiarem (W)			• wyznaczyć środek narysowanego okręgu (W)
III LICZBY NA CO DZIEN	• pojęcie przybliżenia z niedomiarem oraz przybliżenia z nadmiarem (W)			
IV PRĘDKOŚĆ, DROGA, CZAS				
V POLA				

WIELOKĄT ÓW				
VI PROCENT Y				
VII LICZBY DODATNI E I LICZBY UJEMNE				
VIII WYRAŻENI A ALGEBRAI CZNE I RÓWNANI A				

IX FIGURY PRZESTRZE NNE				• rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe dotyczące prostopadłościanu i sześcianu (W)
----------------------------------	--	--	--	--

Plastyka

KL. VI

Wymagania podstawowe:

- uczeń określa formy twórczości,
- rozpoznaje najbardziej znane dzieła sztuki,
- wymienia charakterystyczne cechy rysunku, grafiki, malarstwa, architektury i rzeźby jako dyscypliny plastycznej,
- podaje funkcje szkicu,
- używa właściwych przyborów rysunkowych i malarskich do zadanego tematu,
- organizuje warsztat pracy przy wykonywaniu prac rysunkowych, malarskich, graficznych, rzeźbiarskich,
- posługuje się szkicem jako wstępnym etapem do właściwej pracy,
- wyjaśnia, czym się różni malarstwo realistyczne od malarstwa abstrakcyjnego,
- określa sposób przedstawienia rzeczywistości na obrazie: płaski lub przestrzenny,

- rozróżnia na przykładach tematyczne rodzaje malarstw,
- maluje pracę na określony temat,
- wyjaśnia, czym różni się grafika warsztatowa od grafiki użytkowej,
- rozróżnia formy grafiki użytkowej,
- wykonuje proste matryce i odbitki,
- rozróżnia na przykładach rodzaje rzeźby,
- wyjaśnia funkcje rzeźby,
- wykonuje figurkę lub płaskorzeźbę z wybranego materiału (modeliny, plasteliny, mydła, gliny, drewna, gipsu),
- wyjaśnia rolę architektury,
- wymienia przykłady architektury o różnym przeznaczeniu w swojej miejscowości lub w jej pobliżu,
- określa, co to jest zabytek,
- opisuje, czym zajmuje się konserwator zabytków,
- rysuje lub maluje budowlę architektoniczną o wybranej funkcji,
- wymienia najważniejsze zabytki regionu,
- wskazuje przynajmniej jednego artystę lokalnego
- objaśnia funkcję twórczości lokalnej
- określa specyfikę wzornictwa przemysłowego i rzemiosła artystycznego,
- wskazuje różnice między wzornictwem przemysłowym a rzemiosłem artystycznym,
- wyjaśnia związek między estetyką a funkcjonalnością przedmiotów,
- wskazuje przykłady wytworów wzornictwa przemysłowego i rzemiosła artystycznego w najbliższym otoczeniu,
- projektuje przedmiot codziennego użytku pełniący funkcje estetyczne i funkcjonalne,
- wyjaśnia, co jest istotą sztuki ludowej,
- wskazuje charakterystyczne cechy wytworów sztuki ludowej,

- wykonuje pracę plastyczną w stylistyce typowej dla sztuki lud,
- wyjaśnia, w jakich formach przejawia się sztuka współczesna,
- tłumaczy, czym różnią się fotografia artystyczna i użytkowa,
- określa, różnice między filmem komercyjnym i artystycznym,
- wykonuje prosty fotomontaż,
- opracowuje plakat z zastosowaniem techniki fotokolażu,
- organizuje warsztat pracy przy malowaniu prac,
- maluje pracę na określony temat.

Ocenianie prac plastycznych

- zgodność pracy z tematem lekcji,
- poprawność wykorzystanych układów kompozycyjnych,
- trafność doboru środków artystycznego wyrazu,
- umiejętność posługiwania się daną techniką plastyczną,
- pomysłowość w doborze materiałów i narzędzi,
- stosowanie niekonwencjonalnych, twórczych rozwiązań,
- oryginalność realizacji danego tematu
- estetyka pracy (ostatnie kryterium nie dotyczy uczniów cierpiących na różne dysfunkcje).

Stopnie szkolne

Stopień dopuszczający

Przyswojenie przez ucznia podstawowych wiadomości i umiejętności wymienionych w programie nauczania dla przedmiotu „plastyka”

stanowi podstawę do wystawienia oceny dopuszczającej. Dziecko powinno rozwiązywać (samodzielnie bądź z pomocą nauczyciela) zadania plastyczne o niewielkim stopniu trudności, wykorzystując w stopniu minimalnym dostępne narzędzia pracy.

Stopień dostateczny

Jeżeli uczeń opanuje w stopniu średnim materiał objęty programem nauczania (braki w wiadomościach o charakterze szczegółowym), należy wystawić mu ocenę dostateczną. Dziecko powinno samodzielnie rozwiązywać zadania plastyczne o niewielkim stopniu trudności, poprawnie posługując się różnymi przyborami i narzędziami pracy.

Stopień dobry

Stosowanie przez ucznia w praktyce elementów zdobytej wiedzy teoretycznej oraz jego aktywne uczestnictwo w zajęciach (udział w dyskusjach na temat prezentowanych obiektów, staranne wykonywanie ćwiczeń obligatoryjnych) stanowi podstawę do wystawienia oceny dobrej. Dziecko powinno samodzielnie rozwiązywać zadania teoretyczne, odpowiednio posługiwać się przyborami i narzędziami oraz wykonywać prace plastyczne poprawne pod względem technicznym i estetycznym.

Stopień bardzo dobry

Uczeń, który opanował wszystkie określone w programie nauczania wiadomości i umiejętności oraz wykorzystuje je w działaniach plastycznych, otrzymuje stopień bardzo dobry. Dziecko bierze udział w dyskusjach na temat prezentowanych obiektów, podczas których przekonująco uzasadnia swoje poglądy. Stosuje również z powodzeniem wiedzę teoretyczną, wykonując ćwiczenia praktyczne, oraz sprawnie operuje wybraną techniką plastyczną.

Ponadto chętnie uczestniczy w różnorodnych działaniach plastycznych na terenie szkoły i poza nią (startuje w konkursach plastycznych, wykonuje gazetki szkolne i oprawę plastyczną imprez, należy do koła zainteresowań) oraz uzupełnia wiadomości samodzielnie dobranymi lub wskazanymi przez nauczyciela lekturami.

Stopień celujący

Jeżeli uczeń przejawia szczególne zainteresowania plastyką (np. kolekcjonuje reprodukcje i książki o sztuce, przygotowuje referaty i pomoce dydaktyczne,) oraz posiada wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza wymagania określone w programie nauczania, może uzyskać stopień celujący. Ponadto powinien brać udział w min. 2, 3 konkursach plastycznych, w miarę możliwości osiągać sukcesy, wykazywać zaangażowanie i twórczą inicjatywę we wszelkich działaniach plastycznych na terenie szkoły. Wykorzystywać wiedzę i umiejętności zdobyte poza szkołą w działalności szkolnej i konkursowej.

Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych podczas zajęć z przedmiotu

PLASTYKA

dostosowanie wymagań edukacyjnych dla uczniów z niedosłuchem:

- Zapewnić dobre oświetlenie klasy oraz miejsce dla ucznia w pierwszej ławce w rzędzie od okna. Uczeń będąc blisko nauczyciela (od 0,5 do 1.5 m), którego twarz jest dobrze oświetlona, może słuchać jego wypowiedzi i jednocześnie odczytywać mowę z ust. Należy też, umożliwić mu odwracanie się w kierunku innych kolegów odpowiadających na lekcji co ułatwi lepsze zrozumienie ich wypowiedzi;
- Nauczyciel mówiąc do całej klasy, powinien stać w jego pobliżu zwrócony twarzą w jego stronę -nie powinien chodzić po klasie, czy być odwrócony twarzą do tablicy, gdyż to utrudnia mu to odczytywanie mowy z jego ust;
- Należy mówić do ucznia wyraźnie używając normalnego głosu i intonacji, unikać gwałtownych ruchów głową czy nadmiernej gestykulacji,
- Trzeba zadbać o spokój i ciszę w klasie, eliminować zbędny hałas m.in. zamykać okna przy ruchliwej ulicy, unikać szeleszczenia kartkami papieru, szurania krzesłami, to utrudnia uczniowi rozumienie poleceń nauczyciela i wypowiedzi innych uczniów, powoduje też większe zmęczenie. Takie zakłócenia stanowią również problem dla uczniów z aparatami słuchowymi, ponieważ są wzmacniane przez aparat;
- Nauczyciel winien upewnić się czy polecenia kierowane do całej klasy są właściwie rozumiane przez ucznia niedosłyszającego. W przypadku trudności zapewnić mu dodatkowe wyjaśnienia, sformułować inaczej polecenie, używając prostego, znanego dziecku słownictwa. Można też wskazać jak to polecenie wykonuje jego kolega siedzący w ławce;

- Uczeń z wadą słuchu ma trudności z równoczesnym wykonywaniem kilku czynności w tym samym czasie, nie jest w stanie słuchać nauczyciela -co wymaga obserwacji jego twarzy – jednocześnie otworzyć książkę na odpowiedniej stronie i odnaleźć wskazane ćwiczenie. Często więc nie nadąża za tempem pracy pozostałych uczniów w klasie,
- Ponadto uczeń niedosłyszający powinien siedzieć w ławce ze zdolnym uczniem, który chętnie dodatkowo będzie pomagał mu np. szybciej otworzy książkę, wskaże ćwiczenie, pozwoli przepisać notatkę z zeszytu itp.,
- W czasie lekcji wskazane jest używanie jak najczęściej pomocy wizualnych i tablicy (m.in. zapisanie nowego tematu, nowych i ważniejszych słów, dat itp.);
- Można poprosić innych uczniów w klasie, aby robili notatki z kopią i udostępniali je koledze/koleżance;
- Konieczne jest aktywizowanie ucznia do rozmowy poprzez zadawanie prostych pytań, podtrzymywanie jego odpowiedzi przez dopowiadanie pojedynczych słów, umowne gesty, mimiką twarzy;
- Nauczyciel podczas lekcji powinien często zwracać się do ucznia niesłyszącego, zadawać pytania – ale nie dlatego, aby oceniać jego wypowiedzi, ale by zmobilizować go do lepszej koncentracji uwagi i ułatwić mu lepsze zrozumienie tematu;
- Z uwagi na wolne tempo czytania trzeba dzielić tekst na mniejsze fragmenty;
- Pisanie ze słuchu jest najtrudniejszą formą pisania, a szczególnie dla ucznia z zaburzonym słuchem i nieprawidłową wymową, dlatego też należy stosować ćwiczenia w pisaniu ze słuchu tylko wyrazów lub zdań, utrwalonych, w oparciu o znane mu słownictwo;
- Przy ocenie prac pisemnych nie należy uwzględniać błędów wynikających z niedosłuchu, one nie powinny obniżyć ogólnej oceny pracy.
- Przy ocenie osiągnięć ucznia z wadą słuchu należy szczególnie doceniać własną aktywność i wkład pracy ucznia, a także jego stosunek do obowiązków szkolnych (systematyczność, obowiązkowość, dokładność).

dostosowanie wymagań edukacyjnych dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się (z dysleksją rozwojową, dysgrafią, dyskalkulią, dysortografią):

- Zachęcać ucznia by przedstawiał swój tok myślenia;
- Nie skupiać się wyłącznie na błędach;
- wprowadzać różne metody i sposoby przedstawiania tematu;
- Pytać ucznia czy dany sposób postępowania jest w jego przypadku skuteczny;
- Jak najdłużej pracować na konkretach, zaznaczać najważniejsze informacje najlepiej kolorowym nakreślaczem;
- Unikać zwanego tekstu, pisanego małą czcionką;
- Przygotowując notatki graficzne, wykonywać je większą czcionką;
- Prowadzić zeszyt przedmiotowy w formacie A4;
- Nie oceniać błędów ortograficznych (dysortografia) czy ale sugerować się wartością merytoryczną notatki;
- Pisać wyraźnie na tablicy;
- Unikać głośnego odpytywania z odczytanego tekstu przy całej klasie;
- Uwzględniać trudności w rozumieniu treści, szczególnie podczas samodzielnej pracy z tekstem, dawać więcej czasu, instruować;
- Dawać więcej czasu na przepisanie tekstu z tablicy lub dokończenie notatki z lekcji, w razie potrzeby skracać wielkość notatek;
- Podczas uczenia stosować techniki skojarzeniowe ułatwiające zapamiętywanie;
- Wprowadzać w nauczaniu metody aktywne, angażujące jak najwięcej zmysłów (ruch, dotyk, wzrok, słuch), używać wielu pomocy dydaktycznych, urozmaicać proces nauczania;
- Zawsze uwzględniać trudności ucznia;
- W miarę możliwości pomagać, wspierać, dodatkowo instruować, naprowadzać, pokazywać na przykładzie;

- Podczas oceniania brać przede wszystkim pod uwagę stosunek ucznia do przedmiotu, jego chęci, wysiłek, przygotowanie do zajęć w materiały, niezbędne pomoce itp.,
- Włączać do rywalizacji tylko tam, gdzie uczeń ma szansę;
- Dawać łatwiejsze zadania.

dostosowanie wymagań edukacyjnych dla uczniów z niepełnosprawnością ruchową i afazją

- Dzielenie materiału na mniejsze partie;
- Dokonywanie modyfikacji ćwiczeń i zadań;
- Podawanie jasno sprecyzowanych instrukcji przy jednoczesnym sprawdzaniu stopnia ich zrozumienia;
- Prezentowanie materiału na konkretnych przykładach, zanim zostanie podane bardziej ogólne twierdzenie;
- Wydłużenie czasu na udzielanie odpowiedzi ustnej i pisemnej;
- Skupianie uwagi ucznia na tym, co w danej chwili uważamy za najważniejsze-zaznaczanie fragmentu, podkreślanie kolorem, akcentowanie przy pomocy słów (uwaga, ważne).

Religia

Wymagania edukacyjne klasa VI religia

1.		Wiedza Uczeń:	Umiejętności Uczeń:	Postawy Uczeń:
2.	Relacje wiary i wiedzy	Wyjaśnia relacje pomiędzy wiarą a rozumem. Wymienia argumenty przemawiające za racjonalnością wiary.	Wymienia poglądy dotyczące istnienia Boga. Podaje argumenty za brakiem sprzeczności między wiarą a wiedzą (naukami)	Potrafi uargumentować swoją wiarę. Poszerza swoją wiedzę religijną.

			przyrodniczymi).	Podejmuje praktyki religijne w trosce o rozwój swojej wiary.
3.	Człowiek i jego godność	Definiuje pojęcie godności człowieka. Wyjaśnia, dlaczego każdemu człowiekowi należy okazywać szacunek. Poprawnie analizuje biblijny opis stworzenia człowieka.	Omawia chrześcijańską koncepcję godności człowieka. Podaje przykłady okazywania szacunku drugiemu człowiekowi. Uzasadnia, dlaczego każdemu człowiekowi należy się szacunek.	Kształtuje postawę szacunku względem siebie i bliźnich. Okazuje wrażliwość na krzywdę i cierpienie drugiego człowieka. Stara się żyć według przykazania miłości.
4.	Misja kapłańska, prorocka i królewska	Wskazuje na słowo Boże i sakramenty jako znaki obecności Boga we wspólnocie Kościoła. Wyjaśnia znaczenie misji kapłańskiej, prorockiej i królewskiej. Wskazuje, że udział w liturgii Kościoła jest wyrazem realizacji potrójnej misji Jezusa.	Określa, jakie podjąć działania, by uczestniczyć w potrójnej misji Chrystusa. Uzasadnia, że modlitwa, głoszenie słowa Bożego oraz miłość Pana Boga i ludzi jest wypełnieniem potrójnej misji Jezusa.	Przejawia postawę wdzięczności Bogu za sakrament chrztu św. Przestrzega w życiu zobowiązań wynikających z chrztu św.
5.	Rodzina – domowy Kościół	Określa, które z sakramentów świętych czynią z jego rodziny domowy Kościół. Wyjaśnia, dlaczego rodzina jest miejscem wychowania i rozwoju relacji społecznych.	Uzasadnia potrzebę naśladowania rodziców w rozwoju życia duchowego. Określa wartość praktyk religijnych w domowym Kościele.	Okazuje wdzięczność rodzicom za przekazywaną wiarę. Włącza się aktywnie w życie rodziny i Kościoła. Podejmuje wysiłek wzmacniania więzi miłości w rodzinie.
6.	Zaangażowanie w życie wspólnoty Kościoła	Wymienia podstawowe cechy dynamicznego obrazu wspólnoty kościelnej jako procesu jednoczenia wewnętrznej różnorodności Kościoła. Omawia znaczenie różnorodnych darów, charyzmatów i posług we wspólnocie kościelnej. Przedstawia własne możliwości angażowania się w budowanie wspólnoty wiary.	Wyjaśnia, kiedy posiadane dary i talenty budują wspólnotę, a kiedy ją burzą. Uzasadnia potrzebę odpowiedzialności za otrzymane dary i posługi w swojej parafii.	Wyraża wdzięczność za otrzymane dary i talenty. Daje świadectwo, jakie dary od Boga udało mu się odkryć dzięki zaangażowaniu w wybraną grupę parafialną. Wymienia zobowiązania wynikające z chrztu św.
7.	Chrześcijanin w szkole	Określa, jakie postawy powinien przejawiać chrześcijanin w szkole. Podaje przykłady różnych form zaangażowania się w życie chrześcijańskie w szkole. Wyjaśnia znaczenie dawania świadectwa bycia chrześcijaninem w środowisku, w którym przebywa.	Omawia znaczenie angażowania się w różne formy życia chrześcijańskiego w szkole. Wymienia przykłady postaw świadczących o byciu chrześcijaninem w środowisku szkolnym. Uzasadnia, co to znaczy być chrześcijaninem w szkole.	Angażuje się w różne formy życia chrześcijańskiego w szkole. Daje świadectwo bycia chrześcijaninem w szkole. Rozwija swoje talenty i zainteresowania, dzieląc się nimi podczas zajęć na różnych kółkach zainteresowań. Okazuje wrażliwość na potrzeby innych.

8.	Święty Jan Paweł II – zatroskany o miłość Ojczyzny	Wyjaśnia, że Pan Jezus należał do narodu żydowskiego, kochał swoją doczesną Ojczyznę, zachowywał tradycje i zwyczaje ojczyście. Podaje wybrane wypowiedzi i wymienia wydarzenia z życia św. Jana Pawła II, które wskazują na jego miłość do Ojczyzny. Definiuje pojęcia „patriotyzm” i „patriota”.	Uzasadnia, dlaczego mamy kochać Ojczyznę. Wskazuje motywy modlitwy za Ojczyznę. Określa, jakie podjąć działania, aby rozwijać miłość do Ojczyzny.	Okazuje wdzięczność za św. Jana Pawła II i Polskę. Zachowuje tradycje i zwyczaje ojczyście. Wyjaśnia, że poprzez naśladowanie św. Jana Pawła II, czyli modlitwę i uczciwą pracę, solidne podejście do nauki, pracę nad własnym charakterem, przygotowuje się do służby Ojczyźnie.
9.	Samuel – prorok słuchający Bożego słowa	Opowiada dzieje proroka Samuela oraz narodu wybranego na przełomie epoki sędziów i królestwa Izraela. Poprawnie analizuje fragment 1 Sm 3,1-21. Definiuje pojęcie „prorok”. Wymienia różne sposoby przemawiania Boga do człowieka.	Charakteryzuje osobę (instytucję) proroka w Starym Testamencie oraz dokonuje podziału na proroków większych i mniejszych. Tłumaczy, dlaczego sens wydarzeń związanych z Samuelem jest nadal aktualny. Wymienia przeszkody uniemożliwiające usłyszenie Boga. Tłumaczy, w jaki sposób można realizować usłyszane słowo Boże.	Okazuje szacunek wobec słowa Bożego. Uważnie słucha słowa Bożego i czyta Pismo Święte z zaangażowaniem. Podejmuje refleksję nad słowem Bożym. Naśladuje proroka Samuela, który słuchał słowa Bożego i realizował je w swoim życiu.
10.	Król Dawid Bożym wybrańcem	Przedstawia podstawowe wydarzenia z życia króla Dawida. Opowiada treść Psalmu 23.	Wymienia Boże interwencje w życiu króla Dawida i współczesnego człowieka. Interpretuje Psalm 23.	Wyraża wdzięczność Bogu za Jego obecność w życiu. Świadczy o wszechmocy Boga i chce być Jego rycerzem.
11.	Król Salomon – roztropny władca Izraela	Wymienia podstawowe wydarzenia z życia Salomona. Opowiada historię dwóch kobiet, które miały po jednym niemowlęciu.	Wyjaśnia, że mądrość to Boży dar, a zarazem jeden z przymiotów Boga. Uzasadnia potrzebę kształtowania mądrości przez otwarcie się na dary Ducha Świętego.	Wyraża wdzięczność za obecność Boga w swoim życiu. Uważnie słucha słowa Bożego i czyta Pismo Święte. Kształtuje postawę mądrości na wzór króla Salomona.
12.	Izajasz – ewangelista Starego Testamentu	Charakteryzuje postać proroka Izajasza. Wyjaśnia pojęcia: prorok, Mesjasz, Emmanuel, ewangelista Starego Testamentu. Opisuje ogólnie sytuację w Izraelu przed narodzeniem Chrystusa.	Omawia, na czym polega obecność Pana Boga w słowie Bożym, sakramentach, modlitwie. Wyjaśnia, że proroctwa odnoszące się do narodzenia Chrystusa są aktualne.	Regularnie przystępuje do sakramentów świętych. Uważnie słucha Słowa Bożego.
13.	Jeremiasz – prorok Bożej sprawiedliwości i miłosierdzia	Przedstawia podstawowe informacje o Jeremiaszu i jego zadaniach. Wyjaśnia, dlaczego misja Jeremiasza jest aktualna.	Wyjaśnia znaczenie imienia Jeremiasz. Uzasadnia, że zło i grzech są zgubne dla człowieka.	Reaguje na złe postępowanie: swoje i rówieśników. Prosi o pomoc Pana Boga w trudnych chwilach życia.

14.	Jozjasz – król sprawiedliwy i pobożny	Opisuje kontekst rządów króla Jozjasza. Przedstawia obszary odbudowy Królestwa Judy. Wskazuje na znaczenie słowa Bożego w dziejach narodu wybranego. Omawia, czym jest bałwochwalstwo, i wyjaśnia, że jest ono aktualne.	Podejmuje refleksję nad niebezpieczeństwem bałwochwalstwa. Wyjaśnia potrzebę adoracji i kultu Bożego.	Troszczy się o kształtowanie prawego sumienia. Pielęguje regularną modlitwę.
15.	Ezechiel – Boży przewodnik na czas niewoli	Przedstawia postać i niektóre elementy życia i działalności proroka Ezechiela (przed niewolą babilońska i w czasie jej trwania). Opisuje ogólnie sytuację w Izraelu przed narodzeniem Jezusa Chrystusa (VII i VI w. przed Chr.) Wyjaśnia, że słowa kierowane do Izraela przez proroka Ezechiela są aktualne.	Ocenia krytycznie fałszywe współczesne proroctwa. Wyjaśnia, że przesłanie płynące z wydarzeń i słowa głoszone przez postaci Starego Testamentu są wciąż aktualne.	Uważnie słucha słowa Bożego. Podejmuje refleksję nad słowem Bożym. Pogłębia swoją relację z Panem Bogiem, starając się naśladować postacie biblijne.
16.	Machabeusze – obrońcy wiary i tradycji ojców	Wymienia zarówno polityczne, jak i religijne przyczyny wybuchu powstania Machabeuszy. Podaje chronologię przebiegu powstania Machabeuszy. Charakteryzuje postawę Machabeuszy lub przekonuje, że Machabeusze byli obrońcami wiary, tradycji i wolności narodu wybranego. Wyjaśnia, na czym polega zmartwychwstanie zapowiadane w 2 Mch. Opowiada o wierności Machabeuszy. Podaje podstawowe fakty związane z powstaniem warszawskim.	Ocenia postawę Machabeuszy jako obrońców wiary i tradycji narodu wybranego. Podaje przykłady troski o wiarę i ojczyznę we współczesnych realiach. Interpretuje fragment tekstu biblijnego (2 Mch 7,23).	Wzoruje się na odwadze Machabeuszy jako obrońców wiary i tradycji narodu wybranego. Troszczy się o wiarę i ojczyznę we współczesnych realiach. Dziękuje za męczenników za wiarę.
17.	Hiob – wzór męskiej wiary, odwagi i cierpliwości	Streszcza historię Hioba. Opisuje postawę Hioba wobec nieszczęść, które go spotkały. Wyjaśnia, że Hiob był wzorem dla Żydów cierpiących niewinnie podczas niewoli babilońskiej. Wskazuje, że Hiob jest uważany za prefigurację (figurę) Chrystusa. Wyjaśnia postawę chrześcijanina (stanowisko Kościoła) wobec cierpienia, zła i nieszczęść.	Wyjaśnia, że przesłanie związane z wydarzeniami, które przeżył Hiob, oraz jego postawą są wciąż aktualne. Podaje przykłady właściwego zachowania chrześcijanina wobec zła i nieszczęść. Wymienia sposoby przeciwstawienia się złu i cierpieniu.	Podejmuje refleksję nad stosunkiem do cierpienia w świetle słowa Bożego. Pogłębia swoją relację z Bogiem, starając się naśladować postawę Hioba wobec cierpienia i nieszczęść. Pomaga ludziom cierpiącym i potrzebującym.

18.	Jezus Chrystus obiecany Mesjaszem	Podaje treść obietnic mesjańskich, wyrażonych przez adwentowe antyfony. Wyjaśnia znaczenie misji proroków. Uzasadnia, że obietnice mesjańskie służyły przygotowaniu ludu Bożego na przyjście Zbawiciela.	Wskazuje na związek tekstów liturgicznych z przekazem biblijnym. Wyjaśnia biblijną symbolikę. Uzasadnia potrzebę odpowiedzialności za składane obietnice.	Odkrywa we własnym życiu Chrystusa jako Mesjasza. Uważnie słucha słowa Bożego. Wzmacnia swoje zaufanie do Bożych obietnic.
19.	Zwiastowa-nie Najświęt-szej Maryi Pannie	Opowiada perykopę ewangeliczną o zwiastowaniu. Wyjaśnia znaczenie terminów: „zwiastowanie”, „dogmat”. Wymienia dogmaty maryjne i omawia ich treść.	Wyjaśnia, dlaczego słowo Boże jest wezwanem ze strony Boga i drogowskazem w kształtowaniu życia chrześcijanina. Wyjaśnia dogmaty maryjne: Boże Macierzyństwo, Wieczyste Dziewictwo, Niepokalane Poczucie, Wniebowzięcie. Przekonuje, że należy układać swoje życie według wskazań słowa Bożego	Wyraża wdzięczność Bogu za dar wcielenia. Przyjmuje postawę szacunku wobec Maryi za Jej wielką rolę we wcieleniu Chrystusa. Odkrywa we własnym życiu wolę Bożą i wypełnia ją w codziennych obowiązkach.
20.	Narodzenie i dzieciń- stwo Jezusa Chrystusa	Przedstawia perykopę ewangeliczną o narodzeniu Jezusa. Opowiada perykopę o znalezieniu Jezusa w świątyni. Wyjaśnia znaczenie terminu „wcielenie”.	Interpretuje w świetle Objawienia biblijne relacje o narodzeniu Jezusa i znalezieniu Go w świątyni. Wyjaśnia rolę Maryi w tajemnicy wcielenia. Omawia rolę Maryi i św. Józefa w wychowaniu Jezusa.	Wyraża wdzięczność Bogu za dar wcielenia, a rodzicom za dar życia i wychowania. Pogłębia więź z Jezusem poprzez naśladowanie Jego postawy w dzieciństwie. Odkrywa we własnym życiu Bożą miłość i pragnie się nią dzielić z ludźmi.
21.	Jezus Chrystus prawdzi-wym człowie-kiem	Ukazuje Jezusa jako prawdziwego człowieka. Wyjaśnia, że Jezus Chrystus jest postacią historyczną. Wymienia źródła chrześcijańskie i pozachrześci-jańskie na temat historyczności Jezusa. Przekonuje, że Jezus jest prawdziwym Bogiem i człowiekiem.	Uzasadnia, że Jezus istniał naprawdę. Wskazuje na potrzebę świadectwa o Jezusie na co dzień.	Odkrywa we własnym życiu Chrystusa jako Mesjasza. Pogłębia osobistą relację z Panem Jezusem. Daje świadectwo o Jezusie w życiu codziennym.
22.	Jezus Chrystus prawdzi-wym Bogiem	Opisuje wydarzenia z życia Jezusa potwierdzające Jego boską moc. Wymienia tytuły, które wskazują na bóstwo Jezusa. Wymienia przykłady dawania świadectwa wiary przez uczniów Jezusa i pierwszych chrześcijan.	Formułuje argumenty za bóstwem Jezusa. Planuje działania mające na celu wyrażenie wiary w Jezusa Chrystusa jako Zbawiciela.	Odkrywa we własnym życiu Chrystusa jako Mesjasza. Pogłębia osobistą relację z Panem Jezusem. Daje świadectwo o Jezusie w życiu codziennym.
23.	Ojczyzna Pana Jezusa	Opisuje geograficzne ukształtowanie Palestyny z czasów Pana Jezusa. Podaje główne elementy kulturowe i historyczne, które uksztaltowały ziemską ojczyznę Jezusa. Wyjaśnia związek między geograficzną, kulturową i historyczną charakterystyką Palestyny a nauczaniem Pana Jezusa.	Wymienia główne regiony geograficzne Palestyny oraz krótko je charakteryzuje. Uzasadnia wyjątkowy charakter Ziemi Świętej w zbawczej misji Pana Jezusa. Wyjaśnia, skąd się wzięły nazwy biblijnych miejsc (np. Kalwaria) w różnych krajach świata, m.in. w Polsce.	Odkrywa we własnym życiu Chrystusa jako Mesjasza. Wskazuje na wartość emocjonalnych więzi z własną ojczyzną. Dziękuje za zbawczą misję Jezusa.

24.	Chrzest Jezusa	Opowiada perykopę o chrzcie Jezusa według św. Łukasza. Wyjaśnia różnicę między chrztem Janowym, chrztem Jezusa i sakramentem chrztu świętego. Wymienia wymagania stawiane ochrzczoneym.	Przedstawia i interpretuje w świetle objawienia biblijny tekst o chrzcie w Jordanie. Uzasadnia, że Chrystus jest obiecany Mesjaszem.	Odkrywa we własnym życiu Chrystusa jako Mesjasza. Żyje zgodnie z wymaganiami wynikającymi z sakramentu chrztu świętego.
25.	Objawienie w Kanie Galilejskiej	Opowiada perykopę o objawieniu w Kanie Galilejskiej. Opisuje zwyczaje związane z małżeństwem w czasach Jezusa. Wymienia elementy liturgii ślubnej.	Przedstawia i interpretuje w świetle objawienia biblijne opowiadanie o cudzie w Kanie Galilejskiej. Wskazuje na rolę Maryi w objawieniu Jezusa w Kanie Galilejskiej.	Odkrywa we własnym życiu Chrystusa jako Mesjasza. Odkrywa Maryję jako Matkę wszystkich wierzących i wzór modlitwy. Modli się za rodziców i dziadków oraz osoby przygotowujące się do sakramentu małżeństwa.
26.	Powołanie pierwszych uczniów	Opowiada perykopę o powołaniu pierwszych uczniów (Łk 5,1-11). Wyjaśnia, czym jest powołanie i jakie są rodzaje życiowego powołania.	Rozpoznaje słowo Boże jako wezwanie i jako drogowskaz w kształtowaniu życia chrześcijanina. Przekonuje, że przesłanie płynące z wybranych wydarzeń i głoszone przez postaci Nowego Testamentu jest wciąż aktualne. Potrafi rozpoznać oznaki powołania.	Pogłębia swoją więź z Chrystusem poprzez poznawanie Jego Osoby i nauczania. Stara się układać swoje życie według wskazań słowa Bożego. Szuka Bożego powołania w swoim życiu.
27.	Przemienie-nie na górze Tabor	Opowiada perykopę o przemienieniu Jezusa wg św. Łukasza (Łk 9,28-36). Wyjaśnia różnicę pomiędzy osiągnięciami ludzi a zbawczym dziełem Chrystusa. Tłumaczy, czym jest tabernakulum.	Uzasadnia różnicę między Chrystusem a osobami mającymi wpływ na dzieje ludzkości. Wskazuje na możliwe sposoby doświadczenia Bożej obecności w swoim życiu.	Odkrywa we własnym życiu Chrystusa jako Mesjasza. Pielęgnuje wartość i znaczenie modlitwy osobistej oraz adoracji Najświętszego Sakramentu.
28.	Nauczanie Jezusa w przypo-wieściach	Tłumaczy, co to jest przypowieść. Wyjaśnia cel tworzenia przypowieści. Przedstawia nauczanie Jezusa w przypowieściach: o dobrej lub złej budowie (Łk 6,46-49); o zabląkanej owcy (Łk 15,4-7); o bogaczu i Łazarzu (Łk 16,19-31) i inne wybrane przypowieści z Ewangelii wg św. Łukasza.	Przedstawia słowo Boże jako wezwanie i drogowskaz w kształtowaniu życia chrześcijanina. Przekonuje, że przesłanie związane z wybranymi wydarzeniami i postaciami Nowego Testamentu jest wciąż aktualne.	Pogłębia swoją więź z Chrystusem poprzez poznawanie Jego Osoby i nauczania. Uważnie słucha słowa Bożego i je czyta. Stara się kształtować swoje życie według wskazań słowa Bożego.
29.	Cuda Jezusa	Określa, czym jest cud. Wyjaśnia, kto może czynić cuda. Wymienia cuda Jezusa – uzdrowienie sługi setnika (Łk 7,1-10), uciszenie burzy na jeziorze (Łk 8,22-25), wskreszenie córki Jaira (Łk 8,40-42a.49-55), nakarmienie pięciu tysięcy ludzi (Łk 9,10-17), uzdrowienie niewidomego pod Jerychem (Łk 18,35-	Opowiada o wybranych cudach: uzdrowieniach, uciszeniu burzy i rozmnożeniu chleba jako znakach mesjańskich nadejścia królestwa Bożego i wyrazie miłości Jezusa do człowieka. Wskazuje na cuda obecne w życiu i historii Kościoła oraz w czasach obecnych.	Uważnie słucha słowa Bożego i je czyta. Odkrywa we własnym życiu Chrystusa jako Mesjasza. Modli się w intencji innych.

		43); ewentualnie inne cuda z Ewangelii wg św. Łukasza.		
30.	Słowo Boże drogowskazem do nieba	Wyjaśnia, czym jest słowo Boże w życiu chrześcijanina. Opisuje słowo Boże jako drogowskaz.	Wyjaśnia, że usłyszane słowo Boże należy wprowadzać w życie jako drogowskaz Boga. Uzasadnia konieczność pogłębiania znajomości słowa Bożego i dobrego jego odczytywania.	Pogłębia swoją więź z Chrystusem poprzez poznawanie Jego Osoby i nauczania. Uważnie słucha słowa Bożego i codziennie je czyta. Stara się układać swoje życie według wskazań słowa Bożego.
31.	Kościół Mistycz-nym Ciałem Chrystusa i wspólnotą wiernych	Wyjaśnia, że Kościół jest wspólnotą wierzących w drodze do Boga. Omawia Kościół jako Mistyczne Ciało Chrystusa i konsekwencje tej rzeczywistości Kościoła dla wierzących. Wyjaśnia, że poprzez udział w liturgii i zjednoczenie z Jezusem w Eucharystii uczestniczy we wspólnocie Kościoła.	Tłumaczy konieczność budowania małych wspólnot eklezjalnych. Włącza się w wielką wspólnotę Kościoła poprzez zaangażowanie w liturgię i udział w niej. Uzasadnia, że wspólnota Kościoła jest konieczną i niezbędną drogą do zbawienia i uświęcenia.	Pogłębia swoją więź z Chrystusem poprzez poznawanie Jego Osoby i nauczania. Identyfikuje się ze wspólnotą Kościoła. Podaje możliwości włączenia się w życie Kościoła, zwłaszcza wspólnoty parafialnej i diecezjalnej.
32.	Liturgia Kościoła	Podaje definicję liturgii oraz wymienia formy kultu i modlitwy zaliczane do liturgii Kościoła. Wyjaśnia, czym jest znak liturgiczny, wymienia najważniejsze znaki używane w liturgii Kościoła. Wyjaśnia znaczenie najważniejszych postaw ciała i gestów liturgicznych.	Określa związek między wybranym znakiem liturgicznym a działaniem łaski Bożej. Omawia związek między znakami używanymi w liturgii i własną codziennością. Na podstawie Eucharystii wskazuje na niewidzialny wymiar widzialnych znaków liturgicznych.	Odnosi się z szacunkiem do przestrzeni liturgicznej i przedmiotów używanych w trakcie liturgii. Aktywnie angażuje się w życie liturgiczne swojej wspólnoty parafialnej. Dziękuje Bogu za możliwość spotkania z Nim oraz wspólnotą w liturgii Kościoła.
33.	Sakramenty źródłem życia Kościoła	Wymienia i opisuje siedem sakramentów świętych. Wyjaśnia, że życie Kościoła pochodzi od Boga. Przedstawia owoce przyjmowania sakramentów.	Wskazuje na konieczność kształtowania postawy otwartości na łaskę. Uzasadnia postawę wdzięczności za sakramenty. Wyjaśnia znaczenie sakramentów w życiu chrześcijanina. Interpretuje postawę odpowiedzialności za Kościół.	Identyfikuje się ze wspólnotą Kościoła. Wierzy w zbawczą obecność Chrystusa w sakramentach świętych. Spotyka się z Jezusem w sakramentach świętych.
34.	Chrzest święty początkiem drogi do Ojca	Wyjaśnia, czym jest sakrament chrztu św. Omawia znaczenie i skutki chrztu św. Mówi, jak brzmi formuła chrzcielna, co jest materią i kto może udzielać chrztu.	Uzasadnia, dlaczego Kościół chrzci małe dzieci. Wskazuje na konieczność sakramentu chrztu do zbawienia. Uzasadnia, że godność chrześcijanina wynika z chrztu św.	Przejawia postawę wdzięczności Bogu za sakrament chrztu św. Jest odpowiedzialny za dar chrztu św. Szanuje godność własną i innych. Przestrzega w życiu zobowiązań wynikających z chrztu św.

35.	Sakrament bierzmowania wezwaniem do życia wiarą	Wyjaśnia, czym jest sakrament bierzmowania. Przedstawia istotę i skutki bierzmowania. Wymienia dary Ducha Świętego.	Opisuje i wyjaśnia obrzędy bierzmowania. Omawia znaczenie sakramentu bierzmowania dla życia chrześcijanina. Uzasadnia potrzebę otwarcia na dary Ducha Świętego.	Wierzy w pomoc Ducha Świętego, którego w sposób szczególny przyjmuje w sakramencie bierzmowania. Świadomie przygotowuje się do bierzmowania. Kształtuje postawę współpracy z Duchem Świętym w życiu.
36.	Eucharystia ofiarą Chrystusa i Kościoła	Tłumaczy, że Eucharystia jest ofiarą Chrystusa i Kościoła oraz uczcą miłości. Wyjaśnia, że w czasie Eucharystii wspólnota wierzących wzmacnia więzy Kościoła. Opowiada, w jaki sposób jednoczymy się z Jezusem i braćmi.	Przekonuje o konieczności życia w łasce i uczestnictwa w Eucharystii. Uzasadnia, dlaczego Eucharystia jest centrum liturgii i życia chrześcijańskiego. Wyjaśnia, co jest materią, a co formą, i kto jest szafarzem Eucharystii.	Okazuje wdzięczność za dar Eucharystii. Uczestniczy systematycznie we Mszy św. Adoruje Jezusa w Najświętszym Sakramencie.
37.	Msza Święta zaproszeniem do miłości	Wyjaśnia, dlaczego Msza św. jest zaproszeniem do miłości. Charakteryzuje liturgię słowa. Charakteryzuje liturgię eucharystyczną.	Wyjaśnia, dlaczego konieczne są życie w łasce i uczestnictwo w Eucharystii. Uzasadnia, dlaczego Eucharystia jest centrum liturgii i życia chrześcijańskiego.	Okazuje wdzięczność za dar Eucharystii. Uczestniczy systematycznie we Mszy św. Adoruje Jezusa w Najświętszym Sakramencie.
38.	Zbawienne owoce sakramentu pokuty i pojednania	Uzasadnia, dlaczego tylko kapłani mogą odpuszczać grzechy. Opisuje ustanowienie sakramentu pokuty i pojednania. Wymienia warunki sakramentu pokuty i pojednania.	Wyjaśnia warunki sakramentu pokuty i pojednania. Uzasadnia potrzebę troski o życie w stanie łaski uświęcającej. Wyjaśnia, że należy kształtować swoje sumienie według wskazań słowa Bożego.	Pogłębia swoją więź z Chrystusem poprzez poznawanie Jego Osoby i nauczania. Uważnie słucha słowa Bożego i je czyta. Systematycznie przystępuje do sakramentu pokuty i pojednania.
39.	Troska o sumienie	Wyjaśnia, co to jest sumienie. Tłumaczy, że Zacheusz uczy nas troski o kształtowanie prawego sumienia i wrażliwości na jego głos. Wskazuje na sposoby takiego formowania sumienia, aby było ono prawe i prawdziwe.	Uzasadnia konieczność oceny postępowania w świetle Dekalogu. Uzasadnia potrzebę formacji sumienia do zachowania przymierza z Bogiem. Tłumaczy konieczność prowadzenia systematycznej pracy nad sobą.	Pogłębia swoją więź z Chrystusem poprzez poznawanie Jego Osoby i nauczania. Uważnie słucha słowa Bożego i je czyta. Stara się kształtować swoje sumienie według wskazań słowa Bożego.
40.	Sakrament namaszczenia chorych umocnieniem w cierpieniu	Wyjaśnia, czym jest sakrament namaszczenia chorych. Podaje biblijne podstawy sakramentu chorych. Opisuje liturgię sakramentu chorych.	Tłumaczy, na czym polega wartość sakramentu dla starszych, chorych i cierpiących. Omawia znaczenie i skutki sakramentu namaszczenia chorych jako daru i pomocy w przeżywaniu cierpienia.	Przejawia postawę wdzięczności Bogu za sakrament namaszczenia chorych. Rozumie sens cierpienia w jedności z Chrystusem. Pomaga ludziom chorym.
41.	Sakrament święceń udziałem w misji i mocy Chrystusa	Opowiada tekst biblijny o powołaniu uczniów. Opisuje, czym jest sakrament święceń i w jaki sposób jest udzielany.	Przedstawia motywy przyjęcia sakramentu święceń.	Okazuje wdzięczność za dar kapłaństwa. Pielęgnuje w sobie postawę wdzięczności za kapłanów.

		Podaje skutki święceń prezbyteratu.	Przekonuje o wartości sakramentów święceń w służbie wspólnoty. Wyjaśnia, że w życiu należy przyjmować postawę otwartości na Boże wezwanie.	Modli się za kapłanów i o powołania do kapłaństwa.
42.	Sakrament małżeństwa żywym obrazem miłości Chrystusa i Kościoła	Opowiada, w jaki sposób zawiera się sakrament małżeństwa. Interpretuje niektóre teksty biblijne mówiące o małżeństwie. Przedstawia motywy przyjęcia sakramentu małżeństwa.	Uzasadnia prawdę o potrzebie odpowiedzialnego przygotowania do małżeństwa. Wskazuje na konieczność pielęgnowania postawy szacunku dla kolegów/ koleżanek jako przyszłych mężów/żon. Przekonuje o wartości sakramentu małżeństwa w służbie wspólnoty.	Okazuje wdzięczność za dar małżeństwa i rodziny. Pielęgnuje w sobie postawę wdzięczności za rodziców. Modli się o rozeznanie powołania.
43.	Sakramentalia umocnieniem wiary	Tłumaczy pojęcie „sakramentalia”. Wymienia tradycyjne błogosławieństwa związane z rokiem liturgicznym i kultem świętych. Wyjaśnia znaczenie używania podczas liturgii i w życiu codziennym wody święconej. Przedstawia znaczenie pogrzebu kościelnego.	Uzasadnia konieczność praktykowania tradycyjnych obrzędów i tłumaczy wpływ tej praktyki na wzrost wiary w konkretnym środowisku. Wyjaśnia antropologiczny wymiar sakramentaliów – koncentruje uwagę na ludziach, którzy posługują się poświęconymi rzeczami lub działają w poświęconych miejscach.	Identyfikuje się ze wspólnotą Kościoła. Jest przekonany o wartości sakramentaliów w służbie wspólnoty. Daje świadectwo wiary.
44.	Katolickie wyznanie wiary	Wymienia symbole wiary – Skład Apostolski i Credo. Wyjaśnia, czym są wyznania wiary. Opowiada, jak powstały wyznania wiary.	Rozróżnia poszczególne artykuły Składu Apostolskiego i Credo (mszalnego). Wyjaśnia poszczególne artykuły symboli wiary.	Świadomie wyznaje wiarę. Dochowuje wierności nauce Kościoła katolickiego.
45.	Rola Kościoła w nauce i sztuce renesansu	Charakteryzuje epokę renesansu. Wyjaśnia wpływ Mikołaja Kopernika na naukę renesansu oraz omawia sprawę Galileusza. Opisuje rolę Kościoła w sztuce odrodzenia.	Wyjaśnia pojęcie renesansu. Podaje argumenty przemawiające za nieustannym działaniem Boga w dziejach świata i każdego człowieka. Uzasadnia, że historia Kościoła jest świadectwem prowadzenia ludzi do zbawienia. Przedstawia rolę Kościoła w nauce i sztuce renesansu europejskiego.	Dochowuje wierności nauce Kościoła katolickiego. Poznaje historię Kościoła i szuka swojego miejsca w jego misji. Uzasadnia, że historia Kościoła jest świadectwem prowadzenia ludzi do zbawienia.
46.	Kościół wobec reformacji	Opowiada o Marcinie Lutrze oraz przyczynach reformacji w łonie Kościoła katolickiego.	Wymienia główne Kościoły protestanckie. Wymienia nazwy Kościołów protestanckich w swojej okolicy.	Świadomie wyznaje swoją wiarę. Identyfikuje się ze wspólnotą Kościoła. Stara się poznać historię Kościoła.

		Opisuje okoliczności zwołania Soboru Trydenckiego oraz jego najważniejsze postanowienia. Przedstawia postać św. Karola Boromeusza oraz jego wkład w życie Kościoła katolickiego. Definiuje pojęcia: protestantyzm i ekumenizm.	Wskazuje najistotniejsze różnice pomiędzy protestantyzmem a Kościołem katolickim.	Modli się za biskupów, kapłanów, diakonów i za cały Kościół.
47.	Rola oświaty i kultury w obronie wiary	Opisuje rolę, jaką odegrały oświata i kultura w obronie Kościoła katolickiego od XVI do XVIII w. Omawia życie i działalność św. Ignacego Loyoli.	Omawia znaczenie zakonu jezuitów dla Kościoła. Podaje przykłady wpływu chrześcijaństwa na dzieje ludzkości. Podaje fakty z historii Kościoła.	Świadomie wyznaje swoją wiarę. Identyfikuje się ze wspólnotą Kościoła. Wzoruje się na przykładach życia świętych. Daje świadectwo swojej wiary.
48.	Nowy zapal misyjny w XVI i XVII w.	Opowiada historię działalności misyjnej Kościoła prowadzonej w XVI i XVII w. Przedstawia postaci św. Franciszka Ksawerego i św. Wincentego à Paulo. Wyjaśnia, czym był nowy zapal misyjny w Kościele w XVI i XVII w.	Omawia działalność Kościoła w XVI i XVII w. na przykładach św. Franciszka Ksawerego i św. Wincentego à Paulo. Opowiada o życiu i działalności św. Franciszka Ksawerego i św. Wincentego à Paulo. Przedstawia wybrane fakty z historii Kościoła.	Świadomie wyznaje swoją wiarę. Identyfikuje się ze wspólnotą Kościoła. Wzoruje się na przykładach życia świętych. Daje świadectwo swojej wiary.
49.	Rola Kościoła w rozwoju szkolnictwa od XVI do XVIII w.	Interpretuje teksty biblijne zachęcające do podjęcia pracy nad własnym rozwojem i ukazujące rolę autorytetów w kształtowaniu postawy człowieka. Wyjaśnia rolę Kościoła w rozwoju szkolnictwa od XVI do XVIII w. Wskazuje na rolę jezuitów, braci szkolnych i pijarów w prowadzeniu szkół katolickich. Opisuje najważniejsze założenia pedagogiczne św. Jana de La Salle.	Tłumaczy, jak można zatroszczyć się o rozwój swojej osobowości. Argumentuje potrzebę troski o rozwój poszczególnych sfer swojego człowieczeństwa. Wyjaśnia, na czym polega odpowiedzialność za ojczyznę.	Okazuje szacunek dla wkładu Kościoła w dorobek intelektualny i kulturalny ludzkości. Interesuje się historią własnego kraju. Identyfikuje się ze wspólnotą Kościoła. Pracuje nad własnym rozwojem intelektualnym i osobowościowym oraz walczy ze swoimi wadami.
50.	Święty Andrzej Bobola – zwycięstwo przez śmierć	Opowiada życiorys św. Andrzeja Boboli. Wyjaśnia sens męczeńskiej śmierci św. Andrzeja Boboli. Wymienia najważniejsze skutki unii brzeskiej.	Uzasadnia, że przesłanie płynące z heroicznego zachowania św. Andrzeja Boboli jest aktualne. Omawia znaczenie unii brzeskiej. Tłumaczy, dlaczego warto wzorować się na przykładzie życia św. Andrzeja Boboli.	Daje świadectwo wiary w Chrystusa. Okazuje szacunek dla historii Kościoła w Polsce. Kształtuje postawę patriotyzmu i odpowiedzialności za losy narodu. Stara się naśladować przykłady świętych polskich.

51.	Rzeczpospolita wzorem tolerancji religijnej	Wyjaśnia teksty biblijne dotyczące misyjnego nakazu Chrystusa, szacunku św. Pawła dla pogan, modlitwy Pana Jezusa o jedność Jego wyznawców. Przedstawia najważniejsze wydarzenia dotyczące rozłamu w Kościele. Wyjaśnia założenia konfederacji warszawskiej oraz religijne, polityczne i społeczne skutki tej uchwały.	Wskazuje, jak może troszczyć się o jedność w swoim środowisku życia. Uzasadnia konieczność modlitwy o jedność chrześcijan. Wyjaśnia, jak jego zachowanie może wpływać na pokój we wspólnotach, w których żyje.	Okazuje szacunek wobec wyznawców innych religii i chrześcijan innych wyznań. Modli się o jedność chrześcijan. Identyfikuje się ze wspólnotą Kościoła.
52.	Kościół w obronie narodu polskiego	Interpretuje teksty biblijne zachęcające chrześcijan do miłości ziemskiej ojczyzny. Wyjaśnia rolę Kościoła i kultu Matki Bożej w czasie potopu szwedzkiego. Wyjaśnia podstawowe założenia ślubów lwowskich króla Jana Kazimierza. Interpretuje główne założenia ks. Stanisława Papczyńskiego mające na celu naprawę Rzeczypospolitej i zachowanie tożsamości narodu polskiego.	Wyjaśnia rolę Jasnej Góry i obecności Matki Bożej w życiu narodu polskiego. Opowiada o najważniejszych momentach obecności Kościoła w życiu narodu polskiego. Argumentuje potrzebę osobistej odpowiedzialności za swój kraj.	Jako Polak identyfikuje się z Kościołem. Interesuje się historią własnego kraju oraz jego literaturą. Modli się za swoją Ojczyznę. Walczy ze swoimi wadami, podejmując pracę nad sobą.
53.	Aniołowie w historii zbawienia	Wyjaśnia, kim są aniołowie. Opowiada o roli aniołów w historii zbawienia. Wyjaśnia znaczenie imion i zadania, jakie powierzył Pan Bóg archaniołom: Michałowi, Rafałowi, Gabrielowi. Opisuje zadania Anioła Stróża wobec ludzi.	Odnajduje w Piśmie Świętym podane teksty biblijne (Łk 1,26-38; Mt 2,13-14). Analizuje fragmenty Pisma Świętego opowiadające o działalności aniołów (Ps 91,9-13; Ap 7,11-12). Redaguje tekst modlitwy do Anioła Stróża.	Modli się do Anioła Stróża i archaniołów. Wie, że w liturgii święto Świętych Archaniołów: Michała, Rafała i Gabriela obchodzimy 29 września, a Aniołów Stróżów wspominamy 2 października. Wyraża wdzięczność aniołom za opiekę w życiu.
54.	Różaniec streszczeniem Ewangelii	Definiuje modlitwę różańcową. Opowiada o święcie Matki Bożej Różańcowej. Uzasadnia, dlaczego różaniec jest streszczeniem Ewangelii. Opisuje, w jaki sposób powstała modlitwa różańcowa. Wymienia części różańca świętego.	Redaguje rozważanie wybranej tajemnicy różańca (określa m.in., jakie wydarzenie w niej wspominamy i do czego nas Pan Bóg wzywa). Projektuje plakat, który będzie przypominał uczniom całej szkoły o modlitwie różańcowej w październiku.	Opowiada, w jaki sposób należy modlić się na różańcu. Wskazuje, dlaczego wielu ludziom trudno jest modlić się na różańcu. Wzmacnia swoją wdzięczność za modlitwę różańcową.
55.	Uroczystość Wszystkich Świętych	Określa, czym jest świętość i niebo. Opowiada o uroczystości Wszystkich Świętych. Wyjaśnia, na czym polega naśladowanie świętych.	Sporządza instrukcję na temat „Jak zostać świętym?”. Układa modlitwę wstawienniczą do wybranego świętego lub błogosławionego.	Jednoczy się z Chrystusem w tajemnicy świętych obcowania. Ufa Bogu i stara się żyć w gotowości na przyjście Chrystusa. Podejmuje wysiłek, aby naśladować przykład świętych.

			Podaje różnicę między uroczystością Wszystkich Świętych a wspomnieniem Wszystkich Wiernych Zmarłych. Redaguje życiorys swojego świętego patrona.	
56.	Wspomnienie wiernych zmarłych	Opowiada o wspomnieniu Wszystkich Wiernych Zmarłych. Definiuje pojęcia: niebo, piekło, czyściec, świętych obcowanie. Wylicza warunki uzyskania odpustu zupełnego i ofiarowania go za zmarłych cierpiących w czyśćcu.	Analizuje fragmenty Katechizmu Kościoła Katolickiego. Wyjaśnia, w jaki sposób człowiek wierzący może pomóc zmarłym będącym w czyśćcu. Projektuje krótki poradnik dla młodzieży na temat: Jak należy zachowywać się na cmentarzu?	Wierzy w zmartwychwstanie umarłych. Akceptuje nauczanie Kościoła o rzeczach ostatecznych. Korzysta z możliwości przyjmowania odpustów. Modli się za zmarłych.
57.	Jezus Królem Wszechświata	Opisuje wydarzenia z życia Jezusa, potwierdzające Jego królewskość. Wymienia tytuły, które wskazują na bóstwo Jezusa. Wymienia przykłady dawania świadectwa wiary przez uczniów Jezusa i pierwszych chrześcijan.	Formułuje argumenty za królewskością Jezusa. Planuje działania, mające na celu wyrażenie własnej wiary w Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata.	Odkrywa we własnym życiu Chrystusa jako Króla. Ufa Bogu i stara się żyć w gotowości na przyjście Chrystusa. Daje świadectwo o Jezusie w życiu codziennym.
58.	Adwent oczekiwaniem na Zbawiciela	Przedstawia sylwetkę Jana Chrzciciela jako proroka Adwentu. Opowiada o najważniejszych wydarzeniach z życia Jana Chrzciciela. Wyjaśnia, dlaczego Jan Chrzciciel nazywany jest prorokiem Adwentu. Definiuje pojęcie nawrócenia i zna konkretne sposoby jego realizacji. Wymienia tradycje i charakterystyczne elementy liturgii Adwentu.	Wyjaśnia chrześcijański wymiar oczekiwania. Wymienia swoje oczekiwania i tworzy ich właściwą hierarchię. Tłumaczy związek między odpowiednim przygotowaniem się do świąt Bożego Narodzenia i jak najlepszym ich przeżyciem. Argumentuje konieczność podjęcia trudu osobistego nawrócenia.	Uczestniczy w liturgicznych celebracjach Adwentu. Podejmuje konkretne postanowienie adwentowe. Wraz z całą wspólnotą Kościoła oczekuje na przyjście Pana Jezusa.
59.	Okres Bożego Narodzenia	Interpretuje wybrane teksty biblijne o Bożym Narodzeniu. Opowiada o narodzeniu Jezusa Chrystusa. Ukazuje kontekst biblijny wybranych wydarzeń z dzieciństwa Pana Jezusa. Wymienia najważniejsze tradycje związane ze świętowaniem Bożego Narodzenia.	Ukazuje miłość Boga do człowieka jako główny motyw narodzin Jezusa Chrystusa. Wyjaśnia konieczność duchowego przeżywania uroczystości Bożego Narodzenia. Tłumaczy wewnętrzny związek między poszczególnymi wydarzeniami z dzieciństwa Jezusa Chrystusa.	W osobistej modlitwie dziękuje Panu Jezusowi za narodziny w Betlejem. Aktywnie uczestniczy w celebracjach liturgicznych okresu Bożego Narodzenia. Zwraca uwagę nie tylko na zewnętrzne przygotowania do świąt, lecz także na konieczność przygotowania wewnętrznego.
60.	Wielki Post czasem nawrócenia	Wyjaśnia znaczenie Wielkiego Postu w życiu człowieka.	Analizuje fragmenty Pisma Świętego (Mt 4,1-11; Mk 1,12-13; Łk 4,1-13).	Pogłębia własną pobożność przez uczestnictwo w liturgii Wielkiego Postu.

		Wyjaśnia, do czego wzywają słowa wypowiedane przez kapłana w Środę Popielcową w czasie posypywania głów popiołem. Opowiada o liturgii Wielkiego Postu i wymienia nabożeństwa wielkopostne oraz formy pokuty wielkopostnej.	Tłumaczy, na czym polega różnica między postem ilościowym i jakościowym. Projektuje hasło wzywające młodzież do nawrócenia.	Jednoczy się z Chrystusem w tajemnicy odkupienia. Ufa Bogu i dziękuje za mękę i śmierć Pana Jezusa.
61.	Niedziela Męki Pańskiej	Opisuje najważniejsze wydarzenia Niedzieli Palmowej. Wskazuje na związek radosnego wjazdu do Jerozolimy z wydarzeniami męki i śmierci Chrystusa. Analizuje biblijny opis wjazdu Jezusa do Jerozolimy.	Wyjaśnia, które wydarzenia Wielkiego Tygodnia świadczą o tym, że Jezus jest Panem i Królem. Uzasadnia swoją religijną postawę. Zestawia wydarzenie Niedzieli Palmowej z tradycją przygotowania palm i uroczystą procesją.	Angażuje się w przygotowanie uroczystości Niedzieli Palmowej. Wyraża wdzięczność za mękę i śmierć Jezusa przez udział w liturgii. Stara się naśladować Jezusa – Pana i Króla.
62.	Triduum Paschalne – centrum roku liturgicznego	Przedstawia wydarzenia męki, śmierci i zmartwychwstania Jezusa. Wymienia znaki liturgiczne związane ze świętowaniem tych wydarzeń.	Wyjaśnia zbawczy sens śmierci Jezusa. Tłumaczy potrzebę i wykazuje pragnienie udziału w Triduum Paschalnym.	Angażuje się w przygotowanie uroczystości Triduum Paschalnego. Wyraża wdzięczność za mękę i śmierć Jezusa przez udział w liturgii. Wierzy w zmartwychwstanie.
63.	Niedziela Miłosierdzia Bożego	Podaje, kiedy obchodzimy święto Miłosierdzia Bożego. Opowiada o nowych formach kultu Bożego Miłosierdzia. Analizuje biblijny opis spotkania Jezusa Zmartwychwstałego z uczniami.	Wyjaśnia znaczenie miłosierdzia. Opisuje, jak modlić się Koronką do Miłosierdzia Bożego. Uzasadnia, dlaczego należy świętować Niedzielę Miłosierdzia.	Modli się Koronką do Miłosierdzia Bożego. Uczestniczy w świętowaniu Niedzieli Miłosierdzia. Stara się pełnić czyny miłosierdzia.
64.	Uroczystość Zesłania Ducha Świętego	Opisuje okoliczności i przebieg historycznego zesłania Ducha Świętego. Wymienia dary i owoce Ducha Świętego.	Wskazuje na znaczenie zesłania Ducha Świętego w życiu Apostołów. Opisuje poszczególne owoce Ducha Świętego. Argumentuje potrzebę przyjęcia sakramentu bierzmowania.	Angażuje się w przygotowanie uroczystości Zesłania Ducha Świętego. Wyraża wdzięczność za dary i owoce Ducha Świętego przez udział w liturgii. Modli się do Ducha Świętego.
65.	Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny	Wyjaśnia, jaką prawdę wyraża dogmat o Wniebowzięciu Najświętszej Maryi Panny. Tłumaczy, dlaczego Maryja została wzięta z ciałem i duszą do nieba. Wymienia najważniejsze wydarzenia z życia Maryi.	Określa związek między wniebowzięciem Najświętszej Maryi Panny a Jej Bożym macierzyństwem i bezgrzesznością. Wyjaśnia związek między wniebowstąpieniem Jezusa Chrystusa i wniebowzięciem Najświętszej Maryi Panny.	Uczestniczy w obchodach świąt maryjnych. Codziennie modli się do Najświętszej Maryi Panny. Podejmuje wysiłek, aby własnym życiem naśladować przykład Maryi.

			Tłumaczy prawdziwy sens i cel dobrego, chrześcijańskiego życia na ziemi (wieczne zbawienie w niebie).	
--	--	--	---	--

Dostosowanie wymagań edukacyjnych do przedmiotu religia

Klasa VI

1. Niepełnosprawność w stopniu lekkim:

- stawiać tak wymagania tak, aby uczniowie mogli osiągnąć sukces
- dostrzeganie najmniejsze zaangażowanie uczniów
- pomoc w samodzielnej pracy stawiając jasne wymagania
- pochwały za najdrobniejsze sukcesy
- podchodzenie w trakcie zajęć w celu dodatkowych wyjaśnień
- bieżące wyjaśnianie trudnych pojęć,

2. Niepełnosprawność ruchowa, afazja:

- zadawanie pytań pomocniczych

- formułowanie krótkich, prostych poleceń
- oprócz czytania, wykorzystanie dodatkowych form przekazu np. film,
- podchodzenie w trakcie zajęć w celu dodatkowych wyjaśnień
- bieżące wyjaśnianie trudnych pojęć,

3. Słabosłyszająca:

- podchodzenie w trakcie zajęć w celu dodatkowych wyjaśnień
- zadawanie pytań pomocniczych
- częste sprawdzanie, czy uczennica zrozumiała polecenia
- pomoc w samodzielnej pracy

W-f

„MAGIA RUCHU”

Doradcy metodyczni - Urszula Białek i Joanna Wolfart-Piech

TREŚCI KSZTAŁCENIA – wymagania szczegółowe KLASA 5-6

1. Rozwój fizyczny i sprawność fizyczna.		
	W zakresie wiedzy uczniów:	W zakresie umiejętności uczniów:
Klasa V- VI	1) wymienia kryteria oceny wytrzymałości w odniesieniu do wybranej próby testowej (np. test Coopera); 2) wymienia kryteria oceny siły i gibkości w odniesieniu do wybranej próby testowej (np. siły mięśni brzucha, gibkości dolnego odcinka kręgosłupa); 3) wskazuje grupy mięśniowe odpowiedzialne za prawidłową postawę ciała;	1) wykonuje próby sprawnościowe pozwalające ocenić wytrzymałość tlenową, siłę i gibkość oraz z pomocą nauczyciela interpretuje uzyskane wyniki; 2) demonstruje ćwiczenia wzmacniające mięśnie posturalne i ćwiczenia gibkościowe, indywidualne i z partnerem; 3) demonstruje ćwiczenia rozwijające zdolności koordynacyjne wykonywane indywidualnie i z partnerem;
2. Aktywność fizyczna		
	W zakresie wiedzy uczniów:	W zakresie umiejętności uczniów:
Klasa V- VI	1) wymienia podstawowe przepisy wybranych sportowych i rekreacyjnych gier zespołowych; 2) opisuje zasady wybranej gry rekreacyjnej pochodzącej z innego kraju europejskiego;	1) wykonuje i stosuje w grze : kozłowanie piłki w ruchu ze zmianą tempa i kierunku, prowadzenie piłki nogą ze zmianą tempa i kierunku, podanie piłki oburącz i jednorącz w ruchu, rzut piłki do kosza z biegu po kozłowaniu (dwutakt), rzut i strzał piłki do bramki w ruchu, odbicie piłki oburącz sposobem górnym i dolnym, rozegranie „na

	3) opisuje podstawowe zasady taktyki obrony i ataku w wybranych grach zespołowych; 4) wymienia rekomendacje aktywności fizycznej dla swojego wieku (np. ŚOZ lub UE); 5) definiuje pojęcie rozgrzewki i opisuje jej zasady; 6) opisuje ideę starożytnego i nowożytnego ruchu olimpijskiego;	trzy”, wykonuje zagrywkę ze zmniejszonej odległości, rzut i chwyt ringo; 2) uczestniczy w mini grach oraz grach szkolnych i uproszczonych; 3) uczestniczy w grze rekreacyjnej pochodzącej z innego kraju europejskiego; 4) organizuje w gronie rówieśników wybraną grę sportową lub rekreacyjną; 5) wykonuje przewrót w przód z marszu oraz przewrót w tył z przysiadu; 6) wykonuje wybrane inne ćwiczenie zwinnościowo-akrobatyczne (np. stanie na rękach lub na głowie z asekuracją, przerzut bokiem); 7) wykonuje układ ćwiczeń zwinnościowo-akrobatycznych z przyborem lub bez; 8) wykonuje dowolny skok przez przyrząd z asekuracją; 9) wykonuje proste kroki i figury tańców regionalnych i nowoczesnych; 10) wybiera i pokonuje trasę biegu terenowego; 11) wykonuje bieg krótki ze startu niskiego; 12) wykonuje rzut małą piłką z rozbiegu; 13) wykonuje skok w dal po rozbiegu oraz skoki przez przeszkody ; 14) przeprowadza fragment rozgrzewki;
--	--	--

3. Bezpieczeństwo w aktywności fizycznej		
	W zakresie wiedzy uczeń:	W zakresie umiejętności uczeń:
Klasa V-VI	1) wyjaśnia, dlaczego należy przestrzegać ustalonych reguł w trakcie rywalizacji sportowej; 2) omawia sposoby postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia; 3) wymienia zasady bezpiecznego korzystania ze sprzętu sportowego; 4) omawia zasady bezpiecznego zachowania się nad wodą i w górach w różnych porach roku;	1) stosuje zasady asekuracji podczas zajęć ruchowych; 2) korzysta bezpiecznie ze sprzętu i urządzeń sportowych; 3) wykonuje elementy samoobrony (np. zasłona, unik, pad);
4. Edukacja zdrowotna.		
	W zakresie wiedzy uczeń:	W zakresie umiejętności uczeń:
Klasa V- VI	1) wyjaśnia pojęcie zdrowia; 2) opisuje pozytywne mierniki zdrowia; 3) wymienia zasady i metody hartowania organizmu;	1) wykonuje ćwiczenia kształtujące nawyk prawidłowej postawy ciała w postawie stojącej, siedzącej i leżeniu oraz w czasie wykonywania różnych codziennych czynności; 2) wykonuje ćwiczenia oddechowe i inne o charakterze relaksacyjnym;

	4) omawia sposoby ochrony przed nadmiernym nasłonecznieniem i niską temperaturą; 5) omawia zasady aktywnego wypoczynku zgodne z rekomendacjami aktywności fizycznej dla swojego wieku (np. WHO lub UE);	3) podejmuje aktywność fizyczną w różnych warunkach atmosferycznych;
--	---	---

Kompetencje społeczne ucznia klas IV-VIII

1. uczestniczy w sportowych rozgrywkach klasowych w roli zawodnika, stosując zasady „czystej gry”: szacunku dla rywala, respektowania przepisów gry, podporządkowania się decyzjom sędziego, potrafi właściwie zachować się w sytuacji zwycięstwa i porażki, podziękować za wspólną grę;
2. pełni rolę organizatora, sędziego i kibica w ramach szkolnych zawodów sportowych;
3. wyjaśnia zasady kulturalnego kibicowania;
4. wyjaśnia, jak należy zachować się w sytuacjach związanych z aktywnością taneczną;
5. omawia znaczenie dobrych relacji z innymi ludźmi, w tym z rodzicami oraz rówieśnikami tej samej i odmiennej płci;
6. identyfikuje swoje mocne strony, budując poczucie własnej wartości, planuje sposoby rozwoju oraz ma świadomość słabych stron, nad którymi należy pracować;
7. wykazuje umiejętność adekwatnej samooceny swoich możliwości psychofizycznych;
8. wykazuje kreatywność w poszukiwaniu rozwiązań sytuacji problemowych;
9. współpracuje w grupie szanując poglądy i wysiłki innych ludzi wykazując asertywność i empatię;
10. motywuje innych do udziału w aktywności fizycznej ze szczególnym uwzględnieniem osób o niższej sprawności fizycznej i specjalnych potrzebach edukacyjnych (np.: osoby niepełnosprawne, osoby starsze).

Uczniowie z niepełnosprawnością realizują przewidzianą dla klasy podstawę programową z niewielką adaptacją warunków i form, adekwatną do ich potrzeb kształcenia specjalnego:

Niepełnosprawność ruchowa w tym z afazją

- kierować polecenia bezpośrednio do ucznia,
- zwracać się krótko i zrozumiale
- stosować aktywizujące metody nauczania

Słabosłyszące

- kierować polecenia bezpośrednio do uczennicy,
- upewnić się czy słyszała,
- często zwracać się do uczennicy, aby motywować do większej koncentracji w wykonaniu ćwiczenia,
- zwracać się krótko i zrozumiale,
- umożliwić więcej czasu na wykonanie zadania – ćwiczenia.
- udzielać pochwały za wykonane ćwiczenia, aby bardziej zachęcić do większej aktywności ruchowej
- wspierać uczennicę w budowaniu poczucia własnej wartości , pewności siebie i zaufania do siebie.
- włączanie do aktywności w grupie